

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

នាគរាជ

ក្រមនីតិវិធី ព្រះប្បទាន

នៃ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឆ្នាំ ២០០៧

ក្រសួងយុត្តិធម៌

Ministère de la Justice

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៥០៧/០២៤

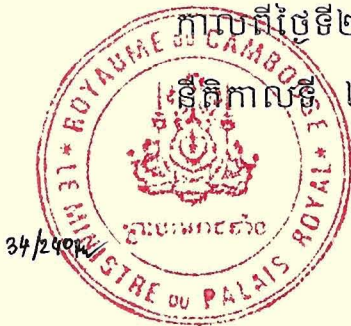
យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៤ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងយុត្តិធម៌
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី ៦ នីតិកាលទី ៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភា បានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃក្រមនេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី ៣ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

34/2407

កន្លឹក ១
បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
មាតិកាទី ១
គោលការណ៍ទូទៅ
ជំពូកទោល
គោលការណ៍ទូទៅ

មាត្រា ១. - គោលបំណងនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មានគោលបំណងកំណត់អំពីវិធានទាំងឡាយដែលត្រូវគោរព និងប្រព្រឹត្តតាមដោយហ្មត់ចត់ ដើម្បីកំណត់ឱ្យច្បាស់នូវអត្ថិភាពនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌណាមួយ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនេះត្រូវយកទៅអនុវត្តចំពោះរឿងព្រហ្មទណ្ឌ កាលណាពុំមានវិធានដោយឡែកចែងដោយច្បាប់ពិសេសទេនោះ ។

មាត្រា ២. - បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគឺជាបណ្តឹងពីរផ្សេងគ្នា ។

បណ្តឹងអាជ្ញា មានគោលបំណងពិនិត្យអត្ថិភាពនៃបទល្មើស បង្ហាញឱ្យឃើញពីរុទ្ធភាពនៃជនល្មើស និងផ្តន្ទាទោសជននេះតាមច្បាប់កំណត់ ។

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មានគោលបំណងធ្វើឱ្យបានជួសជុលការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីអំពើល្មើសដល់ភាគីរងគ្រោះ ហើយក្នុងគោលបំណងនេះ ឱ្យអ្នករងគ្រោះ បានទទួលសំណងជម្ងឺចិត្ត ធុនល្មមនឹងព្យសនកម្មដែលខ្លួនបានទទួល ។

មាតិកាទី ២
បណ្តឹងអាជ្ញា
ជំពូកទោល
បណ្តឹងអាជ្ញា

មាត្រា ៣. - កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងអាជ្ញា

បណ្តឹងអាជ្ញាអនុវត្តទៅលើបុគ្គលគ្រប់រូប ទាំងរូបវន្តបុគ្គល ទាំងនីតិបុគ្គល ដោយឥតប្រកាន់ពូជសាសន៍ ពណ៌សម្បុរ ភេទ ភាសា ជំនឿ សាសនា និន្នាការនយោបាយ ដើមកំណើតជាតិ ឋានៈសង្គម ធនធាន ឬស្ថានភាពដទៃទៀតឡើយ ។

មាត្រា ៤. - ការចាប់ផ្តើមដំណើរការនៃបណ្តឹងអាជ្ញាដោយអយ្យការ

បណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវអនុវត្តក្នុងនាមនៃផលប្រយោជន៍ទូទៅដោយអយ្យការ ។

អយ្យការធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ និងសុំឱ្យអនុវត្តច្បាប់នៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ើបសួរ និងយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ ។

មាត្រា ៥. - ការដាក់បណ្តឹងអាជ្ញាឱ្យមានចលនាដោយជនរងគ្រោះ

ជនរងគ្រោះនៃបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម អាចដាក់ពាក្យប្តឹងដោយតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ពាក្យប្តឹងដោយមានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានអានុភាពប្តឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីបណ្តឹងអាជ្ញានៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបញ្ញត្តដោយមាត្រា ១៣៩ (ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា) និងមាត្រា ១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក) នៃក្រមនេះ ។

យុត្តាធិការព្រហ្មទណ្ឌក៏អាចទទួលបណ្តឹងពីមន្ត្រីរាជការ ឬភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកបានប្រគល់អំណាចឱ្យផងដែរ ។

មាត្រា ៦. - ការដាក់ពាក្យប្តឹងទាមទារដោយជនរងគ្រោះ

បុគ្គលគ្រប់រូបដែលប្រកាសថា ខ្លួនជាអ្នករងគ្រោះនៃបទល្មើស អាចដាក់ពាក្យប្តឹងបាន ។ ពាក្យប្តឹងសាមញ្ញ គ្មានអានុភាពនាំឱ្យធ្វើការចោទប្រកាន់ជាបទព្រហ្មទណ្ឌទេ ។

នៅក្នុងករណីដែលពាក្យប្តឹងស្ថិតនៅដោយគ្មានចម្លើយ ឬត្រូវបានតម្កល់ទុកឥតចាត់ការដោយព្រះរាជអាជ្ញា ជនរងគ្រោះអាចប្តឹងទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ទៅតាមរបៀបដូចដែលមានចែងទុកដោយមាត្រា ៤១ (ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៧. - ការរលត់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា

មូលហេតុនៃការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញាមានដូចតទៅនេះ ៖

- ១-មរណភាពនៃជនល្មើស ។
- ២-ការផុតអាជ្ញាយុកាល ។
- ៣-ការលើកលែងទោសជាទូទៅ ។
- ៤-និរាករណ៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ។
- ៥-អាជ្ញាអស់ជំនុំ ។

កាលណាបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវផុតរលត់ហើយ ការចោទប្រកាន់ខាងបទព្រហ្មទណ្ឌមិនអាចចាប់ផ្តើមបានទៀតទេ ឬត្រូវតែបញ្ឈប់ ។

មាត្រា ៨. - មូលហេតុផ្សេងទៀតនៃការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា

កាលណាច្បាប់ដោយឡែកបានចែងដោយជាក់លាក់ នោះបណ្តឹងអាជ្ញាក៏អាចផុតរលត់បានដែរ :

១-ដោយការសម្របសម្រួលជាមួយរដ្ឋ ។

២-ដោយការដកពាក្យប្តឹង នៅក្នុងករណីដែលពាក្យប្តឹងនេះជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នៃការចោទប្រកាន់ជាបទព្រហ្មទណ្ឌ ។

៣-ដោយការបង់ប្រាក់ពិន័យសរុប ឬប្រាក់ពិន័យសម្របសម្រួល ។

មាត្រា ៩. - ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលគ្មានអាជ្ញាយុកាលកំណត់

បទឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍ បទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ និងបទឧក្រិដ្ឋសង្គ្រាមមិនអាចផុតអាជ្ញាយុកាលបានទេ ។

មាត្រា ១០. - អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើស

លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩ (ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលគ្មានអាជ្ញាយុកាលកំណត់) នៃក្រមនេះចេញ ចំរើលនៃអាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងអាជ្ញាមានដូចតទៅគឺ :

- ១៥ (ដប់ប្រាំ) ឆ្នាំ ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ
- ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ចំពោះបទមជ្ឈិម
- ១ (មួយ) ឆ្នាំ ចំពោះបទលហុ

មាត្រា ១១. - ការផ្តាច់រយៈពេលនៃអាជ្ញាយុកាល

ចំរើលនៃអាជ្ញាយុកាល ត្រូវចាប់ផ្តើមគិតពីពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។ អាជ្ញាយុកាលត្រូវផ្តាច់ដោយគ្រប់កិច្ចនៃការចោទប្រកាន់ ឬកិច្ចស៊ើបសួរ ។ ការបញ្ចប់កិច្ចចោទប្រកាន់ ឬកិច្ចស៊ើបសួរនីមួយៗ នាំឱ្យចាប់ផ្តើមគិតចំរើលនៃអាជ្ញាយុកាល តាមការវែកញែកនៃមាត្រា ១០ (អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើស) នៃក្រមនេះ ។ ចំរើលនៃអាជ្ញាយុកាលអាចយកទៅជំទាស់បានចំពោះជនគ្រប់រូបដែលទាក់ទិននៅក្នុងរឿងនេះ ។

មាត្រា ១២. - អាជ្ញាអស់ជំនុំ

ដោយអនុវត្តតាមគោលការណ៍អាជ្ញាអស់ជំនុំ ជនណាដែលត្រូវបានតុលាការសម្រេចឱ្យរួចខ្លួនជាស្ថាពរហើយ ជននោះមិនអាចត្រូវចោទប្រកាន់ទៀតទេចំពោះអំពើដែល ទោះបីជាក្រោមការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើសថ្មីផ្សេងក៏ដោយ ។

មាតិកាទី ៣
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ជំពូកទី១
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ១៣. - បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្យសនកម្ម

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវអនុវត្តដោយជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស ។

ដើម្បីទទួលបានការជួសជុលបាន ព្យសនកម្មត្រូវតែ :

- ជាផលវិបាកផ្ទាល់នៃបទល្មើស
- ជាព្យសនកម្មផ្ទាល់ខ្លួន
- បានកើតឡើង និងនៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ។

ព្យសនកម្មអាចជាព្យសនកម្មខាងសម្ភារៈ ខាងរូបកាយ ឬខាងផ្លូវចិត្ត ។

មាត្រា ១៤. - ការជួសជុលព្យសនកម្ម

ព្យសនកម្មអាចត្រូវបានជួសជុល ដោយការបង់ជម្ងឺចិត្ត ដោយការសងទៅជនរងគ្រោះវិញ ទ្រទ្រព្យសម្បត្តិដែលបានបាត់បង់ ឬដោយការធ្វើឱ្យដួចសភាពដើមវិញទ្រទ្រព្យដែលគេបានបំផ្លិចបំផ្លាញ ឬធ្វើឱ្យខូចខាត ។

សំណងជម្ងឺចិត្តត្រូវតែមានលក្ខណៈធូរល្មមជាមួយនឹងព្យសនកម្មដែលទទួលរង ។

មាត្រា ១៥. - ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចត្រូវធ្វើឡើងក្នុងនាមជនរងគ្រោះបាន ដោយអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់ខ្លួន កាលណាជនរងគ្រោះនេះជាអនីតិជន ឬជានីតិជនស្ថិតនៅក្រោមរបបច្បាប់ការពារ ។

មាត្រា ១៦. - បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សិទ្ធិវ័ន្តនៃជនរងគ្រោះ

ក្នុងករណីមរណភាពនៃជនរងគ្រោះ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានផ្តើមធ្វើ ឬបន្តបានដោយសិទ្ធិវ័ន្ត ។

មាត្រា ១៧. - សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាខាងផ្លូវភេទ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ឬអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងកុមារ

គ្រប់សមាគមដែលបានប្រកាសដោយត្រឹមត្រូវ យ៉ាងតិចបំផុតតាំងពី ៣ (បី) ឆ្នាំ មុនកាល

បរិច្ឆេទនៃបទល្មើស ហើយដែលកម្មវត្ថុនៃលក្ខន្តិកៈរបស់ខ្លួនរួមមានការតស៊ូប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សា ខាងផ្លូវភេទ ឬអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ឬអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងកុមារនោះ អាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិ ដែលទទួលស្គាល់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះប្រភេទបទល្មើសដូចតទៅ :

- ការបៀតបៀនដោយចេតនាដល់អាយុជីវិត
- ការបៀតបៀនដល់បូរណភាពនៃបុគ្គល
- ការបៀតបៀនខាងផ្លូវភេទ ។

មាត្រា ១៨. - សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការចាប់ពង្រត់ ការជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្ម ផ្លូវភេទ

គ្រប់សមាគមដែលបានប្រកាសដោយត្រឹមត្រូវ យ៉ាងតិចបំផុតតាំងពី ៣ (បី) ឆ្នាំ មុនកាល បរិច្ឆេទនៃបទល្មើស ហើយដែលកម្មវត្ថុនៃលក្ខន្តិកៈរួមមានការតស៊ូប្រឆាំងនឹងការចាប់ពង្រត់ ឬ ការជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មខាងផ្លូវភេទ អាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិដែលទទួលស្គាល់ដល់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះបទល្មើសដែលបានបញ្ញត្តិដោយច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រឆាំង ការចាប់ពង្រត់ ការជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ។

មាត្រា ១៩. - សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ពូជសាសន៍ និងការរើសអើង

គ្រប់សមាគមដែលបានប្រកាសដោយត្រឹមត្រូវ យ៉ាងតិចបំផុតតាំងពី ៣ (បី) ឆ្នាំ មុនកាល បរិច្ឆេទនៃបទល្មើស ហើយដែលកម្មវត្ថុនៃលក្ខន្តិកៈរួមមានការតស៊ូប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ពូជ សាសន៍ និងការឧបត្ថម្ភដល់ជនរងគ្រោះនៃការរើសអើងស្តីពីដើមកំណើតជាតិ ជាតិពន្ធុ ពូជសាសន៍ សាសនា អាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិដែលទទួលស្គាល់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះបទល្មើសដូច បានកំណត់ខាងក្រោម កាលណាបទល្មើសនោះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយមូលហេតុ ដើមកំណើត ជាតិនៃបុគ្គលណាម្នាក់ ឬដោយមូលហេតុថា បុគ្គលនោះជាសមាជិកពិតប្រាកដ ឬដោយស្មារតីនៃ ជាតិពន្ធុ ពូជសាសន៍ ឬ សាសនាណាមួយជាកំណត់ :

- ការរើសអើង
- ការបៀតបៀនដោយចេតនា ដល់អាយុជីវិត ឬដល់បូរណភាពបុគ្គល
- ការបំផ្លាញ និងការធ្វើឱ្យខូចខាត ។

មាត្រា ២០. - ភាពដែលអាចទទួលយកបាននូវបណ្តឹងរបស់សមាគម

នៅក្នុងករណីដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ១៧ (សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាខាង ផ្លូវភេទ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ឬអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងកុមារ) ដល់មាត្រា ១៩ (សមាគម

ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ពូជសាសន៍ និងការរើសអើង) នៃក្រុមនេះ បណ្តឹងរបស់សមាគម អាចទទួលយកបាន លុះត្រាតែមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា បានទទួលការយល់ព្រមអំពីសិទ្ធិពីជន រងគ្រោះ ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់នៃជននេះ ។ ក្នុងករណីបៀតបៀនដល់អាយុជីវិត បណ្តឹង របស់សមាគមអាចទទួលយកបាន លុះត្រាតែសមាគមបានបង្ហាញភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា បានទទួល ការយល់ព្រមអំពីសិទ្ធិពីសិទ្ធិវ័ន្តនៃជនរងគ្រោះ ។

មាត្រា ២១. - ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងជនទាំងអស់ដែលត្រូវជួសជុលព្យសនកម្ម បណ្តាលមកពីបទល្មើសរួមមាន :

- ចារី សហចារីនៃបទល្មើស
- អ្នកផ្តើមគំនិត អ្នកសមគំនិត
- អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ២២. - ទំនាក់ទំនងសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ និងតុលាការរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើឡើងក្នុងពេលជាមួយគ្នានឹងបណ្តឹងអាជ្ញា នៅចំពោះមុខសាលា ជម្រះក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចធ្វើបានផងដែរ នៅចំពោះមុខសាលាជម្រះក្តីរដ្ឋប្បវេណី ។ ក្នុង ករណីនេះ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវព្យួរសិន ដរាបណាមិនទាន់មានសេចក្តីសម្រេចជាស្ថាពរមួយ ត្រូវបានប្រកាសលើបណ្តឹងអាជ្ញា ។

មាត្រា ២៣. - ការប្រកាសជាមុនអំពីពិរុទ្ធភាព

តុលាការព្រហ្មទណ្ឌនឹងអាចសម្រេចការជួសជុលព្យសនកម្មបាន លុះត្រាតែបានពិនិត្យជាមុន អំពីធាតុផ្សំនៃបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ហើយបានប្រកាសថា ជនជាប់ចោទត្រូវមានពិរុទ្ធជាមុនសិន ។

មាត្រា ២៤. - មរណភាពរបស់ជនជាប់ចោទ

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចសុំឱ្យមានការជួសជុលព្យសនកម្មពីសិទ្ធិវ័ន្តនៃជនជាប់ចោទបាន ប្រសិនបើជនជាប់ចោទនេះ ទទួលមរណភាពនៅក្នុងពេលដំណើរការរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ថ្វីត្បិតតែ បណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវរលត់ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌនៅតែមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីសម្រេចលើបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងសិទ្ធិវ័ន្តទាំងនោះ ។

មាត្រា ២៥. - ការលះបង់ និងការដកពាក្យប្តឹងរបស់ជនរងគ្រោះ

ជនរងគ្រោះអាចលះបង់មិនធ្វើបណ្តឹងសុំទាមទារសំណង ឬដកពាក្យប្តឹងរបស់ខ្លួន ។ ការលះបង់មិនប្តឹង និងដកពាក្យប្តឹងរបស់ជនរងគ្រោះ មិនអាចបញ្ឈប់ ឬព្យួរការអនុវត្តនៃបណ្តឹងអាជ្ញាធរទេលើកលែងបញ្ញត្តិចំណុចទី ២ នៃមាត្រា ៨ (មូលហេតុផ្សេងទៀតនៃការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៦. - អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវផុតអាជ្ញាយុកាលតាមវិធាននៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ។ ប៉ុន្តែបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះមិនអាចធ្វើបានទៀតទេនៅមុខតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ក្រោយការផុតចំរើលនៃអាជ្ញាយុកាលរបស់បណ្តឹងអាជ្ញា ។

កន្លឹក ២

អាជ្ញាធរទទួលបន្ទុកចោទប្រកាន់ ស៊ើបសួរ និងស៊ើបអង្កេត

មាតិកាទី ១

អង្គការអយ្យការ

ជំពូកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ២៧. - តួនាទីរបស់អង្គការអយ្យការ

អង្គការអយ្យការធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងសន្និដ្ឋានឱ្យតុលាការអនុវត្តច្បាប់ ។ អង្គការអយ្យការធានារ៉ាប់រងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចខាងបទព្រហ្មទណ្ឌ ព្រមទាំងធានាយកចិត្តទុកដាក់លើការផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ។

ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ចៅក្រមអយ្យការមានសិទ្ធិកេណ្ឌកងកម្លាំងសាធារណៈដោយផ្ទាល់ជាជំនួយ ។

ចៅក្រមអយ្យការត្រូវតែមានវត្តមាននៅក្នុងពេលសវនាការរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ។

មាត្រា ២៨. - ចៅក្រមអយ្យការ

ចៅក្រមអយ្យការមាន :

- ១-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។
- ២-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។
- ៣-ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូង ។

មាត្រា ២៩. - ឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការ

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ អាចប្តឹងបរិហារទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង អំពីបទល្មើសដែលខ្លួនបានដឹង អាចធ្វើអធិបញ្ជាតាមការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ឱ្យអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានយ៉ាងណាតាមការដែលរដ្ឋមន្ត្រីយល់ឃើញថាជាការគួរ ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ មិនអាចធ្វើអធិបញ្ជាដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញា ឱ្យធ្វើការតម្កល់ទុកឥតចាត់ការនូវរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌណាមួយបានឡើយ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ មានអំណាចលើចៅក្រមអយ្យការទាំងអស់ ដែលស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិបញ្ជាឱ្យចោទប្រកាន់ ឬក៏ចាត់ឱ្យ

ចោទប្រកាន់ ឬក៏ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានយ៉ាងណាដែលខ្លួនយល់ឃើញថាជាការគួរ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាចទៅលើចៅក្រមអយ្យការដែលនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិបញ្ជាឱ្យចៅក្រមអយ្យការធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬក៏ចាត់ឱ្យចោទប្រកាន់ ឬក៏ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានយ៉ាងណាតាមដែលខ្លួនយល់ឃើញថាជាការគួរ ។

មាត្រា ១០. - បណ្តឹងដោយផ្ទាល់មាត់

ចៅក្រមអយ្យការគ្រប់រូបត្រូវគោរពតាមអធិបញ្ជាថ្នាក់លើរបស់ខ្លួនតាមឋានានុក្រម ។

ប៉ុន្តែនៅពេលសវនាការ ចៅក្រមអយ្យការធ្វើការកត់សំគាល់ផ្ទាល់មាត់ដោយសេរី តាមការ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា ស្របទៅតាមសតិសម្បជញ្ញៈរបស់ខ្លួន ។ គ្មានការចោទប្រកាន់ខាងវិន័យ ណាមួយដែលអាចត្រូវធ្វើចំពោះចៅក្រមអយ្យការ ដោយសារតែវាចារបស់ខ្លួន ដែលបានបញ្ជាក់ នៅពេលសវនាការសោះឡើយ ។

ជំពូកទី ២

មុខការរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

មាត្រា ១១. - ការតំណាងនៃអង្គការអយ្យការអមតុលាការកំពូល

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល គឺជាតំណាង នៃអង្គការអយ្យការអមតុលាការនេះ ។

មាត្រា ១២. - តួនាទីរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ចូលរួមក្នុងការសុំឱ្យមានការគោរពច្បាប់នៅក្នុងពេល ដែលមានបណ្តឹងសាទុក្ខ បណ្តឹងសើវើ និងបណ្តឹងតវ៉ាផ្សេងៗទៀត ដែលដាក់ជូនតុលាការកំពូល ពិនិត្យ ។

ជំពូកទី ៣

មុខការរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាឧទ្ធរណ៍

មាត្រា ១៣. - ការតំណាងនៃអង្គការអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារង និងព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គឺជាតំណាង នៃអង្គការអយ្យការអមតុលាការនេះ ។

មាត្រា ១៤. - តួនាទីរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឃ្លាំមើលការអនុវត្តច្បាប់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចធ្វើអធិការកិច្ចនៅអង្គការអយ្យការទាំងឡាយដែលនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។

ក្នុងករណីមានបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវរាយការណ៍ជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ១៥. - អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ធ្វើការឃ្លាំមើល និងធ្វើការត្រួតពិនិត្យនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចកោះអញ្ជើញអ្នកទទួលខុសត្រូវនៃអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងការប្រព្រឹត្តិទៅរបស់អង្គភាពនគរបាលទាំងនេះ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចប្រគល់ភារកិច្ចដល់មន្ត្រី ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់ ឱ្យបំពេញកិច្ចទាំងឡាយដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ដល់ការគ្រប់គ្រង ឬដំណើរការដ៏ល្អនៃនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចធ្វើអធិការកិច្ចគ្រប់ពេលវេលានៅអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចចូលរួមក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ អាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ជាពិសេសគឺការគោរពទម្រង់ការច្បាប់ និងការកាន់កាប់គ្រប់គ្រងកន្លែងឃាត់ខ្លួន ។

ប្រធានអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ គ្រប់រូបត្រូវគោរពតាមអធិបញ្ជារបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ជំពូកទី ៤

មុខការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង

ផ្នែកទី ១

អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូង

មាត្រា ១៦. - ការតំណាងអង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូង

ព្រះរាជអាជ្ញា និងព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូង ជាតំណាងអង្គការអយ្យការអមតុលាការនេះ ។

មាត្រា ៣៧. - អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពរបស់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាល យុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ កាលណាអនុវត្តដីកាសម្រេចចាត់ឱ្យ ស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ដែលក្រមនេះ បានទទួលស្គាល់ឱ្យដល់មន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌ក្នុងការស៊ើបអង្កេត ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទៅកាន់កន្លែងស៊ើបអង្កេត និងធ្វើគ្រប់ការណែនាំដែលមានប្រយោជន៍ ដល់មន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ពិសេស ព្រះរាជអាជ្ញាអាចដកសិទ្ធិ ស៊ើបអង្កេតពីមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ និងរៀបចំជំនួសមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនេះ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើអធិការកិច្ចបានគ្រប់ពេលវេលា នៅអង្គការនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចូលរួមក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ អាចត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តវិធានការឃាត់ខ្លួន ជាពិសេសគឺការគោរពទម្រង់ច្បាប់ និងការកាន់កាប់ទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន ។

មាត្រា ៣៨. - អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារង

ព្រះរាជអាជ្ញារងដែលស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់ ដែលព្រះរាជអាជ្ញាមាន ក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងការចោទប្រកាន់បទល្មើស ។

មាត្រា ៣៩. - សមត្ថកិច្ចតាមដែនដីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ចគឺ :

- ព្រះរាជអាជ្ញានៃទីកន្លែងដែលមានការប្រព្រឹត្តិបទល្មើស
- ព្រះរាជអាជ្ញានៃទីលំនៅរបស់ជនដែលគេសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តិបទល្មើស
- ព្រះរាជអាជ្ញានៃទីកន្លែងចាប់ខ្លួនជនដែលត្រូវបានសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តិបទល្មើស ។

**ផ្នែកទី ២
ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា**

មាត្រា ៤០. - ជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់

ព្រះរាជអាជ្ញាថ្លឹងថ្លែងអំពីចំណាត់ការលើពាក្យប្តឹង និងពាក្យបរិហារដែលខ្លួន បានទទួល ដោយផ្ទាល់ ឬដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បញ្ជូនមក ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ឬធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើស

ព្រហ្មទណ្ឌ ។ មុននឹងសម្រេចព្រះរាជអាជ្ញាបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម ឬបង្គាប់ឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវ បន្ថែម ។

ក្នុងករណីមានបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ ព្រះរាជអាជ្ញារាយការណ៍ជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលា ឧទ្ធរណ៍ ដែលត្រូវរាយការណ៍បន្តជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៤១. - ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ

កាលណាបណ្តឹងណាមួយត្រូវបានតម្កល់ទុកឥតចាត់ការ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ អ្នកប្តឹង អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន នៅក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ហើយយ៉ាងយូរបំផុតរយៈពេល ២ (ពីរ) ខែ គិតពីថ្ងៃចុះពាក្យប្តឹងក្នុងបញ្ជីដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៥០ (បញ្ជីនៃពាក្យប្តឹង) នៃក្រមនេះ ។

ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ត្រូវតែមានសំអាងច្បាប់ និងសំអាងហេតុ ។ ការតម្កល់ ទុកឥតចាត់ការនេះគ្មានអាជ្ញាអស់ជំនុំទេ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសើរើកែប្រែសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនវិញ ក្នុងខណៈដែលបណ្តឹងអាជ្ញាមិន ទាន់ផុតរលត់នៅឡើយ ។

ប្រសិនបើអ្នកប្តឹងមិនសុខចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការទេ សាមីខ្លួនអាច ធ្វើការតវ៉ាទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍បាន ។

ការតវ៉ានេះត្រូវធ្វើនៅក្នុងរយៈពេល ២ (ពីរ) ខែ គិតពីថ្ងៃទទួលដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេច តម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ។ ការតវ៉ានេះត្រូវធ្វើតាមបណ្តឹងសាមញ្ញ នៅអង្គការអយ្យការដែល ពាក់ព័ន្ធ ។ បន្ទាប់មក សំណុំរឿងត្រូវបានបញ្ជូនភ្លាមទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ដោយតំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូង ។

ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការតវ៉ានេះមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលា ឧទ្ធរណ៍ ចេញអធិបញ្ជាដល់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ឱ្យធ្វើការចោទប្រកាន់ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើអធិបញ្ជា តាមការណែនាំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ នៅក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាឧទ្ធរណ៍ តម្កល់សេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ទុកជាបានការ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចនេះដល់អ្នកប្តឹងតវ៉ា ។

មាត្រា ៤២. - កាតព្វកិច្ចធ្វើបណ្តឹងបរិហារចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម

អាជ្ញាធរសាធារណៈ ឬមន្ត្រីគ្រប់រូបដែលនៅក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន បានដឹងអំពី បទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ដោយត្រូវបញ្ជូននូវព័ត៌មាន កំណត់ហេតុ លិខិត និងវត្ថុតាងទាំងអស់ ដែលទាក់ទងនឹង បទល្មើសនោះ ភ្ជាប់ជាមួយផង ។

មិនអាចមានការលើកលែងដទៃណា ក្រៅពីការលើកលែងស្តីអំពីអាថ៌កំបាំងខាងវិជ្ជាជីវៈ ក្នុងករណីដែលច្បាប់បានចែងយ៉ាងជាក់លាក់នោះទេ ។

មាត្រា ៤៣. - ការចោទប្រកាន់

ការចោទប្រកាន់ខាងបទព្រហ្មទណ្ឌអាចធ្វើតាម :

- ការបើកធ្វើការស៊ើបសួរ
- ការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬ
- តាមនីតិវិធីបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

មាត្រា ៤៤. - ការបើកការស៊ើបសួរ

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែបើកការស៊ើបសួរ ។

ការស៊ើបសួរត្រូវបានបើក តាមដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរដែលត្រូវប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ការស៊ើបសួរ អាចបើកប្រឆាំងលើ បុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ ឬប្រឆាំងទៅលើអញ្ញាតជន ។

ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររួមមាន :

- សេចក្តីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ
- ការកំណត់ឈ្មោះបទល្មើស
- ការបង្ហាញអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស និង
- ឈ្មោះបុគ្គលដែលត្រូវរងការស៊ើបសួរ ប្រសិនបើអាចកំណត់បាន ។

ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា ។

ទម្រង់ការនេះមានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរព បើពុំដូច្នោះទេ ដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យ ស៊ើបសួរនេះ ត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ៤៥. - ការចោទប្រកាន់ក្នុងករណីបទមជ្ឈិម

ក្នុងករណីបទមជ្ឈិម ព្រះរាជអាជ្ញាអាច :

- បើកការស៊ើបសួរដោយធ្វើដូចដែលបានចែងដោយមាត្រា ៤៤ (ការបើកការ ស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ
- បញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់នៅមុខតុលាការជាន់ដំបូង ដោយធ្វើដូចបាន

ចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៦ (ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់) នៃក្រមនេះ ឬ
-បង្គាប់ឱ្យនាំជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមនៅមុខតុលាការជាន់ដំបូង ដោយធ្វើ
ដូចដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ៤៧ (ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម) និងមាត្រា ៤៨ (នីតិវិធីនៃការ
បង្ហាញខ្លួនភ្លាម) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៤៦. - ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ គឺជាបញ្ជាឱ្យជនជាប់ចោទចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅ
មុខតុលាការជាន់ដំបូង ។ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់រួមមាន :

- អត្តសញ្ញាណនៃជនជាប់ចោទ
- សេចក្តីសង្ខេបនៃអង្គហេតុ
- ឈ្មោះបទល្មើស
- អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស ។

ដីកានេះត្រូវចង្អុលប្រាប់ពីតុលាការ ព្រមទាំងទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងពេលនៃ
សវនាការ ។ ដីកានេះត្រូវបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទអាចរើងមេធាវីឱ្យអមខ្លួនបាន ។

មាត្រា ៤៧. - ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមនៅមុខតុលាការជាន់ដំបូង
ប្រសិនបើមានគ្រប់លក្ខខណ្ឌដូចតទៅ :

- បទល្មើសជាបទល្មើសជាក់ស្តែង តាមអត្ថន័យនៃមាត្រា ៨៦ (និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ
ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) និងមាត្រា ៨៨ (ការចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬ បទមជ្ឈិម
ជាក់ស្តែង) នៃក្រមនេះ
- បទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារយ៉ាងតិច ១ (មួយ) ឆ្នាំ និងយ៉ាងច្រើន
៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ
- ជនជាប់ចោទជានីតិជន
- រឿងក្តីមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ល្មមជំនុំជម្រះបាន ។

មាត្រា ៤៨. - នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

កាលណាសម្រេចថា ត្រូវប្រើនីតិវិធីបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវ :

- ពិនិត្យអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលគេបញ្ជូនមកឱ្យខ្លួន
- ឱ្យដំណឹងដល់ជននោះ អំពីរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងឈ្មោះបទល្មើស

-ទទួលចម្លើយរបស់បុគ្គលនោះ ប្រសិនបើសាមីខ្លួនចង់និយាយ

-ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីអំពីការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

ព្រះរាជអាជ្ញាប្រាប់ជនជាប់ចោទថា ខ្លួនមានសិទ្ធិសុំពឹងមេធាវីតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ឬចាត់តាំងឡើងដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

មេធាវីជ្រើសរើស ឬចាត់តាំង ត្រូវបានទទួលដំណឹងភ្លាម ។ មេធាវីអាចពិនិត្យសំណុំរឿង និងទាក់ទងជាមួយជនជាប់ចោទបាន ។

និទ្ទេសនៃទម្រង់ការទាំងនេះ ត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ បើពុំដូច្នោះទេ នីតិវិធីត្រូវទុក ជាមោឃៈ ។

តុលាការជាន់ដំបូង ត្រូវបានទទួលបណ្តឹងតាមកំណត់ហេតុស្តីពីការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញ ខ្លួនភ្លាម ។

ជនជាប់ចោទត្រូវបង្ហាញខ្លួនដោយមានកងកម្លាំងការពារ រហូតដល់ពេលសាមីខ្លួនចូល បង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការដែលត្រូវបើកសវនាការនៅក្នុងថ្ងៃនោះតែម្តង ។

នៅពេលបង្ហាញខ្លួននេះ តុលាការក្រោយពីបានផ្ទៀងផ្ទាត់មើលអត្តសញ្ញាណរបស់ជន ជាប់ចោទ និងធ្វើរបាយការណ៍សង្ខេបរឿងរ៉ាវដែលបានចោទប្រកាន់ ត្រូវប្រាប់ដល់ជនជាប់ចោទ ថា សាមីខ្លួនអាចមានរយៈពេលដើម្បីរៀបចំការពារខ្លួន ។

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទសុំរយៈពេល ឬប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា រឿងក្តីនោះមិន ទាន់អាចជំនុំជម្រះភ្លាមៗបានទេនោះ សំណុំរឿងត្រូវលើកទៅពេលសវនាការក្រោយ ។

តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទជាបណ្តោះអាសន្ន ដោយសាលក្រមដែលមាន បញ្ជាក់ពីសំអាងហេតុ ។ នៅក្នុងសាលក្រមនោះ តុលាការត្រូវយោងតាមលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។ តុលាការចេញដីកាសម្រេចបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ។

សាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ត្រូវតែប្រកាសក្នុងរយៈពេលដែលមិនអាចលើសពី ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ គិតពីថ្ងៃចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ។ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវតែបញ្ឈប់ ដោយពេញច្បាប់ ក្រោយពីផុតរយៈពេល ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ ។

ប្រសិនបើតុលាការដែលបានទទួលបណ្តឹងតាមនីតិវិធីបង្គាប់ឱ្យបង្ហាញខ្លួនភ្លាម យល់ឃើញ ថា លក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ៤៧ (ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម) នៃក្រមនេះ មិនបានបំពេញទេ ឬក៏ដោយ ភាពសំបាប់នៃសំណុំរឿង តម្រូវជាចាំបាច់ឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវឱ្យបានជ្រាលជ្រៅបន្ថែម តុលាការ ត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីបើកការស៊ើបសួរ ។ ជនជាប់ចោទត្រូវតែនាំទៅ បង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃនោះតែម្តងនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ បើពុំដូច្នោះទេ ជនជាប់ចោទត្រូវតែ

ដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញដោយឯកឯង ។

មាត្រា ៤៩. - ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ក្នុងករណីបទលហុ

ប្រសិនបើរឿងនោះជាបទលហុ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះជនជាប់ចោទឱ្យចូលខ្លួនទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់ ដូចបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៦ (ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៥០. - បញ្ជីនៃពាក្យប្តឹង

នៅតាមតុលាការជាន់ដំបូងនីមួយៗ ត្រូវបង្កើតឱ្យមានបញ្ជីអយ្យការមួយសម្រាប់ចុះបណ្តឹងដែលប្តឹងដោយផ្ទាល់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬដែលបញ្ជូនមកដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

គ្រប់បណ្តឹងទាំងអស់ត្រូវតែចុះក្នុងបញ្ជីដោយមានខ្លឹមសារដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកប្តឹង
- កាលបរិច្ឆេទដែលអយ្យការបានទទួលពាក្យប្តឹង
- ប្រភពនៃបណ្តឹង : បណ្តឹងធ្វើមកផ្ទាល់ចំពោះព្រះរាជអាជ្ញា ឬក៏បញ្ជូនមកដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌
- ប្រភេទនៃរឿងហេតុដែលអ្នកប្តឹងបានរាយការណ៍
- ចំណាត់ការលើពាក្យប្តឹង : ការសម្រេចតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ឬការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ។

បញ្ជីនៃពាក្យប្តឹងត្រូវកាន់កាប់ដោយលេខាធិការរបស់អយ្យការ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ បញ្ជីអាចត្រូវបានបើកមើលដោយអាជ្ញាធរតុលាការទាំងអស់ ជាអាទិ៍គឺអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មាតិកាទី ២
ចៅក្រមស៊ើបសួរ
ជំពូកទី១
ចៅក្រមស៊ើបសួរ

មាត្រា ៥១. - ការចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការ

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរណាម្នាក់ ពុំអាចបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនបានទេ ដោយសារការឈប់សម្រាក ដោយមានជំងឺ ឬដោយមានមូលហេតុដទៃផ្សេងទៀត ចៅក្រមស៊ើបសួរផ្សេងទៀត

នៃតុលាការដដែលត្រូវបានចាត់តាំងជាបណ្តោះអាសន្ន ដោយប្រធានតុលាការដើម្បីបំពេញ មុខងារស៊ើបសួរ ។

ក្នុងករណីពុំមានចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ចៅក្រមផ្សេងទៀតនៃតុលាការដដែល អាចត្រូវបាន ចាត់តាំងជាបណ្តោះអាសន្ន ដោយប្រធានតុលាការដើម្បីបំពេញមុខងារស៊ើបសួរ ។

ប្រធានតុលាការចេញដីកាចាត់តាំងមួយដែលពុំបើកផ្លូវតវ៉ាឡើយ ។

លើសពីនេះបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៦ (ការបែងចែករឿងក្តី) នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែគោរព ។

មាត្រា ៥២. - ការបែងចែកសំណុំរឿងដោយប្រធានតុលាការ

កាលណាមានចៅក្រមស៊ើបសួរច្រើនរូបនៅក្នុងតុលាការមួយ សំណុំរឿងទាំងឡាយត្រូវបែង ចែកដោយប្រធានតុលាការ ។

មាត្រា ៥៣. - ការដកហូតសំណុំរឿងពីចៅក្រមស៊ើបសួរ

ការដកហូតសំណុំរឿងពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីប្រគល់ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ទៀត អាច ស្នើទៅពីប្រធានតុលាការ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃរដ្ឋបាលដីល្អនៃយុត្តិធម៌ ។ ការស្នើសុំនេះអាចធ្វើ ឡើងដោយពាក្យសុំដែលមានសំអាងហេតុរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដែលធ្វើឡើងដោយការផ្តើមគំនិត ផ្ទាល់ខ្លួន ឬតាមរយៈពាក្យប្តឹងរបស់ភាគី ។

មូលហេតុនៃការដកហូតសំណុំរឿងពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥៥៦ (មូលហេតុនៃការប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៥៤. - ករណីមិនព្រមរៀបចំកែប្រែដែលនាំឱ្យមោឃភាព

ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ដែលខ្លួនបានចាត់ការ ក្នុងឋានៈជាចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ បើពុំដូច្នោះទេ ការជំនុំជម្រះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រើអំណាចដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនេះ ។

**មាតិកាទី ៣
សភាស៊ើបសួរ
ជំពូកទោល
សភាស៊ើបសួរ**

មាត្រា ៥៥. - សភាពិសេសនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

នៅក្នុងសាលាឧទ្ធរណ៍មានសភាមួយដែលមានឈ្មោះថា សភាស៊ើបសួរ ។ សភាស៊ើបសួរមានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

សមាជិកនៃសភាស៊ើបសួរពុំអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌដែលខ្លួនបានចាត់ការក្នុងឋានៈជាចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ បើមិនដូច្នោះទេ សាលាដីកានោះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

មាតិកាទី ៤
នគរបាលយុត្តិធម៌
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ៥៦. - បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

នគរបាលយុត្តិធម៌ គឺជាជំនួយរបស់អំណាចតុលាការ ។

នគរបាលយុត្តិធម៌មានភារកិច្ចធ្វើការត្រួតពិនិត្យបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងចាប់ជនល្មើស ព្រមទាំងប្រមូលភស្តុតាង ។

មាត្រា ៥៧. - សមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

នគរបាលយុត្តិធម៌រួមមាន :

១-មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

២-ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

៣-មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត ដែលច្បាប់ដោយឡែកប្រគល់អំណាចឱ្យធ្វើការពិនិត្យបទល្មើសខ្លះៗ ក្នុងរង្វង់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥៨. - ការសម្របសម្រួលសកម្មភាពការងាររបស់នគរបាលយុត្តិធម៌

ព្រះរាជអាជ្ញាដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលសកម្មភាពការងាររបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ទាំងអស់នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន ។

ព្រះរាជអាជ្ញាមានអំណាចទៅលើមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត ដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា ៨២ (ការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត) នៃក្រមនេះ កាលណាមន្ត្រីនេះបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនជានគរបាលយុត្តិធម៌ ។

កាលណាអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ៥៩. - ការត្រួតពិនិត្យលើនគរបាលយុត្តិធម៌

នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការឃ្លាំមើល និងការត្រួតពិនិត្យរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង អនុវត្តអំណាចខាងវិន័យទៅលើនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ជំពូកទី ២

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

ផ្នែកទី ១

ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មាត្រា ៦០. - មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ :

១-មន្ត្រីនគរបាលជាតិ មានឋានន្តរសក្តិចាប់ពីអនុសេនីយ៍ត្រីឡើងទៅ ដែលបានបំរើការងារយ៉ាងតិចបំផុត ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ក្នុងនគរបាលជាតិរួចហើយ ហើយបន្ទាប់ពីបានទទួលសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

២-នាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលបានបំរើការងារយ៉ាងតិចបំផុត ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ក្នុងកងរាជអាវុធហត្ថរួចហើយ ហើយបន្ទាប់ពីបានទទួលសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

៣-អ្នកមានឋានន្តរសក្តិ និងមុខងារដូចខាងក្រោម :

ក. អភិបាល និងអភិបាលរង ខេត្ត ក្រុង, អភិបាល និងអភិបាលរង ស្រុក ខណ្ឌ និងមេឃុំ ចៅសង្កាត់ ។

ខ. ប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋានកណ្តាលនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋានកណ្តាលសន្តិសុខ និងប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋានកណ្តាលសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈនៃអគ្គស្នងការដ្ឋាននគរបាលជាតិ ។

គ. ប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋាន, ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ, ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែក ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌនិងស្ថិតក្រោមឱវាទរបស់នាយកដ្ឋានកណ្តាលនគរបាលយុត្តិធម៌ នាយកដ្ឋានកណ្តាលសន្តិសុខ និងនាយកដ្ឋានកណ្តាលសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ។

ឃ. ប្រធាន និងអនុប្រធាននាយកដ្ឋាន, ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ, ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែក នៃ :

- នាយកដ្ឋាននគរបាលព្រំដែន “ចំពោះបទល្មើសឆ្លងដែន”

- មន្ទីរប្រឆាំងគ្រឿងញៀន
- នាយកដ្ឋាននគរបាលទេសចរណ៍
- ស្នងការពិសេសការពារបេតិកភ័ណ្ឌ ។

ង. ស្នងការ ស្នងការរងនគរបាលខេត្ត ក្រុង ។

ច. ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ, ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកដែលទទួលបន្ទុកការងារព្រហ្មទណ្ឌចំណុះស្នងការនគរបាលខេត្ត ក្រុង ដូចជា :

- ការិយាល័យនគរបាលព្រហ្មទណ្ឌកំរិតធ្ងន់ និងការិយាល័យព្រហ្មទណ្ឌកំរិតស្រាល
- ការិយាល័យប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស និងការពារអនីតិជន
- ការិយាល័យនគរបាលសេដ្ឋកិច្ច
- ការិយាល័យបច្ចេកទេសវិទ្យាសាស្ត្រព្រហ្មទណ្ឌ
- ការិយាល័យប្រឆាំងគ្រឿងញៀន
- ការិយាល័យប្រឆាំងភេរវកម្ម និង
- ការិយាល័យជនបរទេស ។

ឆ. អធិការ និងអធិការរង ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌនៃអធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុក ខណ្ឌ ។

ជ. ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យនគរបាលចរាចរ ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកនគរបាលចរាចរ “ចំពោះបទល្មើសចរាចរ” ។ ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងអាវុធជាតិផ្ទុះ និងប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកនៃការិយាល័យគ្រប់គ្រងអាវុធជាតិផ្ទុះ “ចំពោះបទល្មើសអាវុធជាតិផ្ទុះ” ។ ប្រធាន និងអនុប្រធានអង្គភាព ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យនគរបាលទេសចរណ៍ និងប្រធាន និងអនុប្រធាន ផ្នែកនៃការិយាល័យនគរបាលទេសចរណ៍ ។

ឈ. ប្រធាន និងអនុប្រធានប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំសង្កាត់ “ចំពោះបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ” ។

ញ. មេបញ្ជាការ និងមេបញ្ជាការរងនៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌ ។

ដ. មេបញ្ជាការ និងមេបញ្ជាការរងកងរាជអាវុធហត្ថប្រចាំខេត្ត ក្រុង ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌ ។

ប. មេបញ្ជាការ និងមេបញ្ជាការរងកងរាជអាវុធហត្ថប្រចាំស្រុក ខណ្ឌ ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌ ។

ខ. ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យ ប្រធាន និងអនុប្រធានផ្នែកនៃកងរាជអាវុធហត្ថទទួលបន្ទុកកិច្ចការព្រហ្មទណ្ឌ ។

ល. ប្រធាន និងអនុប្រធានអង្គភាពផ្សេងទៀត ដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការស៊ើបអង្កេត បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងករណីចាំបាច់ ។

រដ្ឋមន្ត្រីជាអាណាព្យាបាលនៃមន្ត្រីនគរបាល ឬជាអាណាព្យាបាលនៃនាយទាហានកងរាជ អាវុធហត្ថទាំងឡាយ ដែលមានចែងនៅក្នុងចំណុចទី១ ទី២ និងទី៣ នៃមាត្រានេះ មានភារកិច្ច តែងតាំងមន្ត្រីនគរបាល និងនាយទាហានកងរាជអាវុធហត្ថទាំងឡាយណាដែលត្រូវបំពេញមុខងារ ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដោយប្រកាសរួមជាមួយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៦១. - សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់របស់នគរបាលយុត្តិធម៌

សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់នៃនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវផ្តល់ជូនបន្ទាប់ពីឆ្លងកាត់ការប្រលងបែប វិជ្ជាជីវៈ ដែលរួមមានវិញ្ញាសាជាមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម :

- ១-វិញ្ញាសាស្តីពីនីតិព្រហ្មទណ្ឌ ។
- ២-វិញ្ញាសាស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។
- ៣-វិញ្ញាសាស្តីពីករណីយកិច្ចសាស្ត្រ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមសីលធម៌ដែល តាក់តែងដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

សញ្ញាប័ត្រនេះត្រូវចុះហត្ថលេខារួមដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ និងរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ និងមានបោះត្រាផង ។

មាត្រា ៦២. - គណៈមេប្រយោគ

គណៈមេប្រយោគនៃការប្រលង ស្ថិតក្រោមអធិបតីភាពរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ កំពូល ឬចៅក្រមអយ្យការអមតុលាការកំពូលដែលទទួលមុខងារនេះ ។

- ១-ទាក់ទងនឹងមន្ត្រីនៃនគរបាលជាតិ គណៈមេប្រយោគមានសមាសភាពដូចតទៅ :
  - ចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូល
  - ចៅក្រមអយ្យការម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
  - តំណាង ២ (ពីរ) រូប របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។
- ២-ទាក់ទងនឹងយោធិននៃកងរាជអាវុធហត្ថ គណៈមេប្រយោគមានសមាសភាពដូចតទៅ :
  - ចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយប្រធានតុលាការកំពូល
  - ចៅក្រមអយ្យការម្នាក់ ដែលតែងតាំងដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
  - តំណាង ២ (ពីរ) រូប មកពីក្រសួងការពារជាតិ ។

បែបបទនៃការចេញសញ្ញាប័ត្រ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមមួយ រវាងរដ្ឋមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៦៣. - សម្បទានៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ម្នាក់ៗ ត្រូវស្ងៀមថា ខ្លួននឹងបំពេញដោយភក្តីភាពនូវមុខងាររបស់ខ្លួន ។ សម្បទាត្រូវធ្វើនៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ សម្បទាមិនចាំបាច់ធ្វើជាថ្មីម្តងទៀតឡើយ នៅពេលដែលទទួលបាននីតិសម្បទាជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នាពេលក្រោយទៀត ។ រូបមន្តនៃសម្បទាត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ផ្នែកទី ២

កំហុសប្រព្រឹត្តក្នុងពេលអនុវត្តមុខងារ

មាត្រា ៦៤. - នីតិវិធីខាងវិន័យ

រាល់កំហុសទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងពេលអនុវត្តមុខងាររបស់ខ្លួន ត្រូវតែរាយការណ៍ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ យោងតាមករណីនីមួយៗ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ប្រកាសជូនដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ដើម្បីផ្តើមដំណើរការនីតិវិធីវិន័យ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការជាបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យនេះ ។

មាត្រា ៦៥. - ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យទាំងឡាយរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសណាមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ។

កាលណាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងអំឡុងពេលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន យុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬជំនុំជម្រះដែលទទួលបន្ទុករឿងនេះ ត្រូវផ្ទេរសំណុំរឿងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលទៅឱ្យយុត្តាធិការផ្សេងទៀតវិញបាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់រដ្ឋបាលតុលាការ និងត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អង្គភាពសាមី ។

ពាក្យសុំដកសិទ្ធិនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ៦៦. - ការហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

នៅពេលដែលអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថា សភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃកំហុសដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ណាម្នាក់ មានវិសមិតភាពជាមួយនឹងការបំពេញមុខងារអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ មានសិទ្ធិប្រកាសចេញវិធានការដូចខាងក្រោម :

- ១-ហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារ ជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាបណ្តោះអាសន្ន

សម្រាប់រយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ យ៉ាងច្រើនបំផុត ។

២-ហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាស្ថាពរ ។

មុននឹងចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ កោះហៅមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងកត់ត្រាទុកនូវសេចក្តីសង្កេតរបស់មន្ត្រីនោះ ។ សាមីជនអាចរកជំនួយពីមេធាវី ឬតំណែងប្រឹក្សាម្នាក់ តាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ។

សេចក្តីសម្រេចពីការហាមឃាត់ ត្រូវតែបញ្ជាក់សំអាងហេតុ ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវផ្តល់ជាដំណឹងដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ទៅតាមករណីនីមួយៗ ។

សេចក្តីសម្រេចនេះ អាចជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងតវ៉ាទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែលអាចប្រកាសបដិសេធចោលការសម្រេចហាមឃាត់ ឬបន្ថយរយៈពេលនៃការហាមឃាត់របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ។ ក្រសួងសាមីនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលត្រូវបានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចហាមឃាត់នោះ អាចបញ្ជូនយោបល់របស់ខ្លួនទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលត្រូវបានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចហាមឃាត់ អាចដាក់ពាក្យប្តឹងតវ៉ាដោយមានសំអាងហេតុ ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួលដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចហាមឃាត់នោះ ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ត្រូវសម្រេចសេចក្តីលើបណ្តឹងតវ៉ាខាងលើ ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងយូរបំផុត ១ (មួយ) ខែ គិតពីថ្ងៃទទួលពាក្យប្តឹង ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ មិនអាចប្តឹងតវ៉ាបានឡើយ ។

ក្នុងអំឡុងពេលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងតវ៉ា និងអំឡុងពេលនៃការសម្រេចសេចក្តីលើបណ្តឹងតវ៉ា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលត្រូវបានអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចហាមឃាត់នោះ មិនអាចបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឡើយ ។ មន្ត្រីនេះអាចបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌វិញបាន ប្រសិនបើរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌សម្រេចបដិសេធចោលការសម្រេចហាមឃាត់ ឬបន្ថយរយៈពេលនៃការហាមឃាត់ ។

កិច្ចទាំងឡាយដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានបំពេញ ដោយបំពានសេចក្តីសម្រេចពីការហាមឃាត់របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍នេះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

ផ្នែកទី ៣

សមត្ថកិច្ចដែលដឹកនាំមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មាត្រា ៦៧. - មណ្ឌលរដ្ឋបាលបំពេញការងារ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ម្នាក់ៗ មានសមត្ថកិច្ចនៅក្នុងព្រំប្រទល់ដែនដីនៃអង្គភាពដែលខ្លួន

ត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យទៅបំរើការងារ ។

នៅភ្នំពេញមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានសមត្ថកិច្ចនៅលើវិសាលភាពនៃក្រុងទាំងមូល ទោះបីជាអង្គភាពដែលខ្លួនផ្លាស់ទៅកាន់នោះ នៅកន្លែងណាក៏ដោយ ។

សេចក្តីសម្រេចតែងតាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែបញ្ជាក់មណ្ឌលរដ្ឋបាល ដែលមន្ត្រីនោះត្រូវចាត់តាំងឱ្យទៅបំរើការងារ ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ ត្រូវផ្តល់ដំណឹងដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ៦៨. - ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទបញ្ជិមជាក់ស្តែងតាមអត្ថន័យនៃមាត្រា ៨៦ (និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទបញ្ជិមជាក់ស្តែង) និងមាត្រា ៨៧ (ការចាប់ខ្លួនក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទបញ្ជិមជាក់ស្តែង) នៃក្រមនេះ ហើយប្រសិនបើមានការបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើប្រតិបត្តិការនៅលើវិសាលភាពនៃដែនដីជាតិទាំងមូល ។ ការអនុញ្ញាតអាចធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ប៉ុន្តែការអនុញ្ញាតនេះត្រូវតែចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងលិខិតស៊ើបអង្កេត ។

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបសួរ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមនេះ អាចអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ធ្វើប្រតិបត្តិការនៅលើវិសាលភាពដែនដីជាតិទាំងមូល ។

កាលណាធ្វើប្រតិបត្តិការនៅក្រៅមណ្ឌលរបស់ខ្លួននោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវសុំជំនួយពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដី ។

ចៅក្រមដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យមានការពន្លាតសមត្ថកិច្ច ត្រូវជូនព័ត៌មានតាមគ្រប់មធ្យោបាយដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដី ។

មាត្រា ៦៩. - កម្មវិធាននៃការមិនគោរពវិធានសមត្ថកិច្ច

វិធាននៃសមត្ថកិច្ចខាងដែនដីដែលបានបញ្ញត្តិនៅក្នុងមាត្រាមុនៗនេះ មានលក្ខណៈដាច់ខាត ។ បើមិនគោរពតាមទេនោះ កិច្ចទាំងឡាយដែលបំពេញដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ៧០. - សេចក្តីបង្គាប់បញ្ជារបស់អាជ្ញាធរតុលាការ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងការបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ទទួលបញ្ជា ឬសុំបញ្ជាតែពីអាជ្ញាធរតុលាការ ។

ផ្នែកទី ៤

បេសកកម្មនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មាត្រា ៧១. - កំណត់ហេតុនៃបទល្មើស

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទទួលបណ្តឹងទាមទារ និងបណ្តឹងបរិហារ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ពិនិត្យបទល្មើសទាំងឡាយ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង និងធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋម ក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ៨៤ (ភាពខុសគ្នានៃអំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទៅតាមការស៊ើប អង្កេត) ដល់មាត្រា ១១០ (អំណាចធ្វើមូលវិចារណ៍របស់ចៅក្រម) នៃក្រមនេះ ។

កាលណាការស៊ើបសួរបានចាប់ផ្តើម មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ពីចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានចែងដោយមាត្រា ១៧៣ (ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស) ដល់មាត្រា ១៨៤ (កំណត់ហេតុកសាងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៧២. - កំណត់ហេតុ

គ្រប់បណ្តឹងដែលទទួលដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នោះ តម្រូវឱ្យមានធ្វើកំណត់ហេតុ ។

កំណត់ហេតុត្រូវស្រង់ដោយត្រឹមត្រូវនូវសេចក្តីវាយការណ៍របស់អ្នកប្តឹង ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចហៅរកអ្នកបកប្រែភាសាម្នាក់ដែលត្រូវស្សៀវតាមជំនឿ ឬសាសនាថា ខ្លួននឹងបកប្រែភាសាឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមសេចក្តីវាយការណ៍ ។ នៅក្នុងករណីណាក៏ដោយ អ្នកបក ប្រែភាសាមិនអាចត្រូវបានជ្រើសរើសក្នុងចំណោមនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែលជាកងកម្លាំង រួមប្រតិបត្តិការបានឡើយ ។

កំណត់ហេតុស្តីអំពីការដាក់ពាក្យប្តឹងត្រូវមានចុះសេចក្តីដូចតទៅ :

- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌
- អង្គភាពរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នេះ
- កាលបរិច្ឆេទ ។

ទំព័រនីមួយៗ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងដោយអ្នកប្តឹង ។

ការឆ្លុត ការថែម និងការយោង ត្រូវតែមានបញ្ជាក់ដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់មន្ត្រី នគរបាលយុត្តិធម៌ និងអ្នកប្តឹង នៅរឹមទំព័រ ។

មុននឹងចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃ អ្នកប្តឹងត្រូវអានកំណត់ហេតុឡើងវិញ ។ ក្នុងករណី ចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវអានខ្លឹមសារកំណត់ហេតុដោយសំលេងខ្លាំងៗ ។

មាត្រា ៧៣. - បញ្ជីបណ្តឹង

នៅគ្រប់អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែមានបញ្ជីបណ្តឹងមួយ ។ នៅគ្រប់ពេលដែលមានការដាក់ពាក្យបណ្តឹង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីនូវនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបណ្តឹង
  - កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹង
  - ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹង
  - ប្រភេទនៃអំពើដែលបណ្តឹង
  - ចំណាត់ការលើបណ្តឹងដូចជាបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ឬក៏ផ្តើមធ្វើការស៊ើបអង្កេត ។
- បញ្ជីបណ្តឹងត្រូវតែកាន់កាប់ជាអចិន្ត្រៃយ៍សម្រាប់ជូនអាជ្ញាធរតុលាការតាមត្រូវការ ។

មាត្រា ៧៤. - ចំណាត់ការបន្តពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹង

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលទទួលបណ្តឹងនោះ ត្រូវតែចាប់ផ្តើមភ្លាមៗ ធ្វើការស៊ើបអង្កេត ឬក៏បញ្ជូនកំណត់ហេតុស្តីពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹងនោះ ទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីចាត់ការតទៅ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មុនធ្វើការស៊ើបអង្កេត អាចសុំសេចក្តីណែនាំពីព្រះរាជអាជ្ញា ។
កាលណាទទួលពាក្យបណ្តឹងបរិហារ ដែលមានបង្ហាញមូលហេតុជាក់ច្បាស់សមហេតុផល មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងសុំការណែនាំ ។

មាត្រា ៧៥. - ការបំពានលើសកម្មភាពតុលាការ

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចតម្កល់រឿងព្រហ្មទណ្ឌណាមួយទុក ឥតចាត់ការបានទេ ទោះបីជាក្រោយពីមានការសម្រុះសម្រួលគ្នារវាងជនល្មើស និងជនរងគ្រោះ ឬក៏មានការដកពាក្យបណ្តឹងក៏ដោយ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលរក្សាទុកកំណត់ហេតុ ឬវត្ថុតាងដោយចេតនា ឬក៏លាក់បំបាំងដល់ អាជ្ញាធរតុលាការអំពីអត្ថិភាពនៃកំណត់ហេតុ ឬវត្ថុតាង ត្រូវចាត់ទុកថាមន្ត្រីនគរបាលនោះបានប្រព្រឹត្ត បទល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌពាក់ព័ន្ធនឹងជំពូកស្តីពីការស្រាវជ្រាវរកភស្តុតាង ។

ជំពូកទី ៣
ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

មាត្រា ៧៦. - ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

មានគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ :

១-នាយករដ្ឋមន្ត្រី និងនាយករដ្ឋមន្ត្រីរង ដែលមិនមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រី
នគរបាលយុត្តិធម៌ ។

២-ភ្នាក់ងារនគរបាលជាតិផ្សេងទៀត ។

៣-នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលមិនមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាល
យុត្តិធម៌ ។

៤-យោធិនផ្សេងទៀតនៃកងរាជអាវុធហត្ថ ។

មាត្រា ៧៧. - សម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវស្បថថា បំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដោយស្មោះត្រង់ ។ សម្បថ
នេះត្រូវធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខសាលាដំបូង ។ សម្បថនេះពុំចាំបាច់ធ្វើឡើងវិញឡើយ នៅពេល
ដែលបានទទួលនូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ នាពេលក្រោយទៀត ។ រូបមន្ត
សម្បថ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ៧៨. - បេសកកម្មរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌

ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ មានបេសកកម្ម :

១-ពិនិត្យបទល្មើស ជាអាទិ៍ បទលហុ ។

២-ជួយដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់គេ ។

ចំពោះការពិនិត្យបទល្មើស ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើរបាយការណ៍ ។ របាយការណ៍
នេះ មានតំលៃត្រឹមតែព័ត៌មានធម្មតា ។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ពុំអាចបំពេញកិច្ចទាំងឡាយ ដែលត្រូវ
រក្សាទុកជូនតែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ កិច្ចទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានបំពេញដោយបំពានលើ
ការហាមឃាត់នេះ ត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។

មាត្រា ៧៩. - កំហុសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ

រាល់កំហុសទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តដោយភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌នៅក្នុងពេលបំពេញ
មុខងាររបស់ខ្លួន ត្រូវតែឱ្យដំណឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ជូនចំពោះ
អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ យោងតាមករណីនីមួយៗ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាប្រកាសប្រាប់
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ ដើម្បីចាប់ផ្តើមនីតិវិធីខាងវិន័យ ។
អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យ ។

មាត្រា ៨០. - ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ

ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ ឬរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ មិនមែនជា ឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសណាមួយត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ។

កាលណាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រព្រឹត្តបទល្មើសនៅក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន តុលាការកំពូលអាចផ្ទេរអំណាចឱ្យទៅយុត្តាធិការផ្សេងចាត់ការវិញបាន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ រដ្ឋបាលតុលាការ ។

ពាក្យសុំដកសិទ្ធិនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

ជំពូកទី ៤

ការកំណត់សមត្ថកិច្ចរបស់នគរបាលជាតិ និងកងរាជអាវុធហត្ថ

មាត្រា ៨១. - ការកំណត់សមត្ថកិច្ច

ក្នុងវិស័យនគរបាលយុត្តិធម៌ នគរបាលជាតិ និងកងរាជអាវុធហត្ថ ត្រូវមានសមត្ថកិច្ចដូច មានចែងក្នុងមាត្រា ៥៦ (បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌) នៃក្រមនេះ ។

លើសពីនេះទៅទៀត ចំពោះបទល្មើសយោធា មានតែកងរាជអាវុធហត្ថទេ ដែលមាន គុណសម្បត្តិជានគរបាលយុត្តិធម៌ ។

កិច្ចប្រតិបត្តិការ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងនាយនគរបាលជាតិ និងនាយទាហាននៃ កងរាជអាវុធហត្ថ ក្នុងពេលបំពេញមុខងារជានគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលមានសមត្ថកិច្ចថ្នាក់ជាតិ អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ ព្រះរាជក្រឹត្យ ។

ជំពូកទី ៥

មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត ដែលមាននីតិសម្បទាពិសេសសម្រាប់ពិនិត្យ បទល្មើសមួយចំនួន

មាត្រា ៨២. - ការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត

មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតដែលច្បាប់ដោយឡែកប្រគល់អំណាចឱ្យពិនិត្យ បទល្មើស ត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងពេលបំពេញមុខងារនេះ ។ បែបបទ និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់នីតិសម្បទា ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរួមរវាងក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ។

មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀតត្រូវស្ងៀមថា បំពេញមុខងាររបស់ខ្លួនដោយ

ស្មោះត្រង់ ។ សម្បទាត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាលាដំបូង ។ រូបមន្តនៃពាក្យសម្បទា ត្រូវកំណត់ ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ចំពោះការពិនិត្យបទល្មើស មន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារទាំងនេះ ធ្វើរបាយការណ៍ ។ របាយការណ៍នេះ មានតំលៃត្រឹមតែព័ត៌មានធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

រាល់កំហុសទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត នៅក្នុងពេលបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ត្រូវតែឱ្យដំណឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយចៅក្រម ស៊ើបសួរ ជូនចំពោះអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ប្រកាសប្រាប់ រដ្ឋមន្ត្រីដែលមន្ត្រី ឬភ្នាក់ងារនោះនៅក្រោមឱវាទ ដើម្បីចាប់ផ្តើមនីតិវិធីខាងវិន័យ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងអំពីចំណាត់ការបន្តនៃនីតិវិធីវិន័យ ។ ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការធ្វើបណ្តឹងអាជ្ញាទេ ប្រសិនបើមានបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្ត ។

គន្ថី ៣
ការស៊ើបអង្កេត
មាតិកាទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ៨៣. - ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបអង្កេត

ការស៊ើបអង្កេត ត្រូវតែជាការសម្ងាត់ ។ បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលចូលរួមក្នុងការស៊ើបអង្កេត ជាពិសេសចៅក្រមខាងអយ្យការ មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ មន្ត្រីរាជការ អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ គ្រូពេទ្យ និងបុគ្គលដែលមានសមត្ថកិច្ចដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ) នៃក្រមនេះ ត្រូវរក្សាការសម្ងាត់នៃវិជ្ជាជីវៈ ។

ប៉ុន្តែ ការគោរពនូវការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការប្រើសិទ្ធិនៃការការពារ ខ្លួនឡើយ ។

ម្យ៉ាងទៀត ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈ កាលណា ខ្លួនយល់ឃើញថាព័ត៌មានដែលផ្សព្វផ្សាយពីរឿងណាមួយនោះ ជាព័ត៌មានមិនពិត ។

ការបំពានលើការសម្ងាត់នៃការស៊ើបអង្កេត គឺជាបទល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

មាត្រា ៨៤. - ភាពខុសគ្នានៃអំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទៅតាមការស៊ើបអង្កេត

អំណាចទាំងឡាយ ដែលផ្តល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ខុសគ្នាទៅតាមពេលវេលាដែលមន្ត្រីនោះ បំរើការក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង ឬក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម ។

មាតិកាទី ២
ការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង

មាត្រា ៨៥. - អំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង
ក្នុងករណីមានបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែគោរពតាម

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាតិកានេះ ។

មាត្រា ៨៦. - និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង

បទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងគឺ :

- បទល្មើសដែលកំពុងប្រព្រឹត្ត
- បទល្មើសដែលទើបប្រព្រឹត្តរួចភ្លាម ។

ត្រូវចាត់ទុកថា ជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងដែរ កាលណានៅក្រោយពេលមានបទល្មើសរួចបន្តិចមក :

- ជនដែលគេសង្ស័យ ត្រូវបានសាធារណជនស្រែកដេញប្រដាប់ចាប់ប្រកឹង
- បុគ្គលដែលត្រូវគេរកឃើញមានវត្ថុ ឬមានស្លាកស្នាម ឬតម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីសង្វាក់ផ្សេងទៀត ដែលនាំឱ្យគេសន្និដ្ឋានបានថា បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្ត ឬបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

មាត្រា ៨៧. - ការចាប់ខ្លួនក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់អាចចាប់ខ្លួនជនល្មើស ហើយនាំខ្លួនជននោះទៅប្រគល់ជូនមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលនៅជិតបំផុត ។

មាត្រា ៨៨. - ការចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង

ត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែងផងដែរ បើទោះបីជាស្ថិតនៅក្រៅពីករណីដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៨៦ (និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) ខាងលើនេះក៏ដោយ គ្រប់បទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងទឹកនៃដែនអ្នកកាន់កាប់នៅទីនោះ សុំឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលមកពិនិត្យ ឬភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ក្នុងករណីដែលគ្មានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅទីកន្លែងនោះ ។ ក្នុងករណីចុងក្រោយនេះ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ជូនដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ជំពូកទី ២

វិធានការស្រាវជ្រាវ

មាត្រា ៨៩. - វិធានការដំបូងក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង

ក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញា ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចុះទៅកាន់ទីកន្លែងកើតហេតុ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យបទល្មើស ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធានារ៉ាប់រងរក្សាទុកនូវតម្រុយនៃភស្តុតាងទាំងឡាយណាដែលអាចបាត់បង់ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចហាមឃាត់បុគ្គលគ្រប់រូបកុំឱ្យទៅទីណាមួយពីកន្លែងបទល្មើស រហូតដល់ពេលបញ្ចប់កិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ។

ប្រសិនបើយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ ព្រះរាជអាជ្ញាចុះទៅកាន់កន្លែងកើតហេតុ និងដឹកនាំការស៊ើបអង្កេត ។

ប្រសិនបើមានការបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ណាម្នាក់ធ្វើប្រតិបត្តិការលើវិសាលភាពទាំងមូលនៃដែនដីជាតិ ដោយគោរពតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៨ (ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៩០. - កំណត់ហេតុលើការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៩១. - ការឆែកឆេរ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការឆែកឆេរបាន ។ ក្នុងករណីនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវទទួលជាបឋមនូវការអនុញ្ញាតពីព្រះរាជអាជ្ញា ទោះបីជាការអនុញ្ញាតដោយផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើការឆែកឆេរនៅចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេ ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សីពីរនាក់ ។ សាក្សីត្រូវចាត់តាំងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។ សាក្សីមិនអាចជានគរបាល ឬក៏ជាកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចផ្តើមធ្វើការឆែកឆេរមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឡើយ លើកលែងតែ :

- ក្នុងករណីដែលមានចែងដោយមាត្រា ៨៦ (និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) នៃក្រមនេះ
- ក្នុងករណីដែលចែងដោយមាត្រា ៨៨ (ការចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង) នៃក្រមនេះ
- ក្នុងករណីមានសំរែកស្រែកឱ្យគេជួយពីក្នុងទីកន្លែង
- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅទីកន្លែងក្នុងពេលម៉ោងដែលបើកចំហដល់សារធារណជន
- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ

ប្រើប្រាស់ គ្រឿងញៀន ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការឆែកឆេរដែលនៅក្នុងនោះមានចុះ :

- ការអនុញ្ញាតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដោយប្រាប់ថ្លៃ និងម៉ោងនៃការអនុញ្ញាតនេះ
- អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកកាន់កាប់ទឹកនៃង ឬរបស់សាក្សីនីមួយៗ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចធ្វើការឆែកឆេរនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវីបានទេ ។ មានតែព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចធ្វើការឆែកឆេរនេះបាន នៅចំពោះមុខប្រធានគណៈមេធាវី ឬប្រតិភូរបស់ប្រធានគណៈមេធាវី ឬមេធាវីសាមី ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចធ្វើការឆែកឆេរនៅក្នុងអគារសារព័ត៌មាន សហគ្រាសនៃសារព័ត៌មានសរសេរ ឬសហគ្រាសសារព័ត៌មានសោតទស្សន៍ បានតែចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ ដែលធានារ៉ាប់រងកុំឱ្យការឆែកឆេរនេះ ប៉ះពាល់ដល់ការប្រកបដោយសេរីនូវមុខរបរអ្នកសារព័ត៌មាន និងធ្វើឱ្យយឺតយ៉ាវដល់ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាននេះដោយមិនត្រឹមត្រូវ ។

មាត្រា ៩២. - ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចចាប់យកវត្ថុតាង ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបិទស្លាកបោះត្រានៅលើវត្ថុតាងនោះ ។

ក្រោយពីបានបង្ហាញវត្ថុដែលចាប់បានដល់អ្នកកាន់កាប់ទឹកនៃង ឬដល់សាក្សីពីរនាក់មើលរួច មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការចាប់យក ដែលរួមមានបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃវត្ថុដែលចាប់ ។ កំណត់ហេតុស្តីពីការចាប់យក ត្រូវចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃដោយអ្នកកាន់កាប់ទឹកនៃង ឬដោយសាក្សីពីរនាក់ ។

មាត្រា ៩៣. - កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចហៅ និងនាំមកកាន់អង្គភាពរបស់ខ្លួននូវបុគ្គលគ្រប់រូបដែលសង្ស័យថា បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើការស្តាប់ចម្លើយជនទាំងនោះ ។

ការស្តាប់ចម្លើយនីមួយៗ ត្រូវមានធ្វើកំណត់ហេតុ ។

កំណត់ហេតុត្រូវដកស្រង់តាមដោយត្រឹមត្រូវ នូវសេចក្តីរាយការណ៍របស់បុគ្គលដែលផ្តល់ចម្លើយ ។ ក្នុងករណីចាំបាច់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចរកអ្នកបកប្រែដែលស្បថថា និយាយការពិត ស្របតាមជំនឿ ឬសាសនារបស់ខ្លួន ។ អ្នកបកប្រែមិនអាចជ្រើសរើសយកពីក្នុងចំណោមនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ ឬបុគ្គលដែលទាក់ទងក្នុងរឿងជាមួយគ្នាបានទេ ។

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុ ត្រូវចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតម្រាមដៃដោយបុគ្គលដែលបានឆ្លើយ ។

មុននឹងចុះហត្ថលេខា ឬផ្ដិតម្រាមដៃ បុគ្គលនោះត្រូវអានកំណត់ហេតុឡើងវិញ ។ ក្នុង ករណីចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអានដោយសំលេងខ្លាំងៗ នូវខ្លឹមសារកំណត់ហេតុ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចហៅរកអ្នកបកប្រែបាន ។ កាលណាបុគ្គលនោះមិនព្រមចុះហត្ថលេខា ឬមិនព្រមផ្ដិតម្រាមដៃទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។

មាត្រា ៩៤. - បទបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួនក្នុងករណីការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្ដែង

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចកោះហៅ និងស្ដាប់ចម្លើយបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលអាចផ្តល់ ព័ត៌មានស្ដីអំពីរឿងហេតុបាន ។

បុគ្គលដែលកោះហៅនោះ ត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួន ។ ក្នុងករណីរឹងទទឹង មន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ដែលអាចចេញបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួនបាន ។ បញ្ជាឱ្យចូល ខ្លួននេះ ត្រូវមានអត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ មានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា ដោយព្រះរាជអាជ្ញា និងមានបោះត្រាផង ។ បញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន អនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះ ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន ។ កថាខណ្ឌទី ២ ដល់ទី ៥ នៃមាត្រា ៩៣ (កំណត់ហេតុលើការស្ដាប់ចម្លើយ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

មាត្រា ៩៥. - ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ

ប្រសិនបើត្រូវធ្វើការពិនិត្យបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រដែលមិនអាចបង្កង់បាន មន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌អាចពឹងដល់បុគ្គលគ្រប់រូបដែលមានមុខជំនាញ ។ ប្រសិនបើបុគ្គលនោះមិនទាន់បានចុះ ឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីអ្នកជំនាញដូចចែងនៅមាត្រា ១៦៣ (បញ្ជីថ្នាក់ជាតិនៃអ្នកជំនាញ) នៃក្រមនេះ ទេ បុគ្គលនេះត្រូវស្នូតតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា នឹងជួយដោយភក្ដីភាពដល់តុលាការ ។

**ជំពូកទី ៣
ការឃាត់ខ្លួន**

មាត្រា ៩៦. - ការឃាត់ខ្លួន

ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការចាំបាច់នៃការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចឃាត់ខ្លួន បុគ្គលដែលសង្ស័យថា បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក៏អាចឃាត់ខ្លួនបុគ្គល ដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្ដីអំពីរឿងហេតុបានដែរ ប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌខាងក្រោមនេះត្រូវបានបំពេញ :

- បុគ្គលដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានប្រកែកមិនព្រមផ្តល់ព័ត៌មាន
- មានការយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឱ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួនពីព្រះរាជអាជ្ញា ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវរាយការណ៍ភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងត្រូវបញ្ជូនគ្រប់ ភស្តុតាងទាំងអស់ដែលតម្រូវឱ្យមានការឃាត់ខ្លួននេះ ។ ការឃាត់ខ្លួនមានចំនួន ៤៨ (សែសិប ប្រាំបី) ម៉ោង ។ ចំនួនត្រូវចាប់គិតពីម៉ោងដែលសាមីខ្លួនមកដល់អង្គការនគរបាល ឬកង រាជអាវុធបាត ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ កាលណាមានតម្រូវដែលបង្ហាញឱ្យឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើបុគ្គល ដែលឃាត់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចពន្យារពេលឃាត់ខ្លួនបាន ប្រសិនបើវិធានការនេះជា ការចាំបាច់ដើម្បីការស៊ើបអង្កេតប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ ។ ការពន្យារពេលនេះត្រូវសុំទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់មើលមូលកភាព ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យពន្យារពេលឃាត់ខ្លួនដែលធ្វើជាលាយ លក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ ត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ។ ការពន្យារគឺជា វិធានការពិសេស ។ ការពន្យារនេះមិនអាចឱ្យលើសពី ២៤ (ម្ភៃបួន) ម៉ោង ឡើយ ដោយមិន គិតពីចំនួនចាំបាច់ក្នុងការដឹកជញ្ជូន ។

ការពន្យារមិនអាចត្រូវយល់ព្រមបានទេ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួននោះ ជាអនីតិជន ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវ គេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ ម៉ោងឡើយ ។

ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ ក្រោម ១៦ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវ គេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ២៤ ម៉ោងឡើយ ។

ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវ គេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៤៨ ម៉ោងឡើយ ។

ចំពោះបទមជ្ឈិម អនីតិជនដែលមានអាយុពី ១៦ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវ គេឃាត់ខ្លួនហួសរយៈពេល ៣៦ ម៉ោងឡើយ ។

អនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ ឆ្នាំ ពុំអាចត្រូវគេឃាត់ខ្លួនបានឡើយ ។

មាត្រា ៩៧. - កំណត់ហេតុស្តីពីការឃាត់ខ្លួន

កាលណាមានការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលណាមួយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវឱ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដល់បុគ្គលនោះ ដោយប្រាប់ឱ្យបានដឹងអំពីមូលហេតុនៃសេចក្តីសម្រេច ឃាត់ខ្លួននេះ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រាប់ដល់សាមីខ្លួនឱ្យបានដឹងផងដែរ អំពីសិទ្ធិដែលបាន ចែងនៅមាត្រា ៩៨ (ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន) នៃក្រមនេះ ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចហៅរកអ្នកបកប្រែ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការ ឃាត់ខ្លួនជាបន្ទាន់ ដោយមានចុះសេចក្តីដូចតទៅ :

-ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបានបង្គាប់ឱ្យឃាត់ខ្លួន

-អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួន

-មូលហេតុនៃការឃាត់ខ្លួន

-ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងម៉ោងដែលផ្ដើមឃាត់ខ្លួន

-ការឱ្យដំណឹងអំពីសិទ្ធិដែលបានបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៨ (ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន) នៃក្រមនេះ

-ជាយថាហេតុ ឈ្មោះអ្នកបកប្រែ ។

កំណត់ហេតុនេះត្រូវមានចុះហត្ថលេខា ឬផ្ដិតម្រាមដៃរបស់ជនឃាត់ខ្លួន ក្រោយពីបានអានកំណត់ហេតុរួច ឬបើសាមីខ្លួនមិនចេះអក្សរ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវអានកំណត់ហេតុឱ្យស្តាប់ ។ ប្រសិនបើជននេះប្រកែកមិនព្រមចុះហត្ថលេខា ឬផ្ដិតម្រាមដៃទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចុះនិទ្ទេស ។ កំណត់ហេតុត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណុំរឿង ។

មាត្រា ៩៨. - ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន

ក្នុងរយៈពេល ២៤ ម៉ោងបានកន្លងផុតទៅ តាំងពីពេលផ្ដើមនៃការឃាត់ខ្លួនមកនោះ បុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួន អាចសុំសន្ទនាជាមួយមេធាវី ឬជាមួយជនណាម្នាក់ដែលខ្លួនជ្រើសរើសកុំឱ្យតែជននេះមានការទាក់ទិននៅក្នុងរឿងជាមួយ ។ ជននេះត្រូវបានទទួលដំណឹងពីការស្នើសុំជ្រើសរើសនេះ តាមគ្រប់មធ្យោបាយ និងជាបន្ទាន់ ។ ជននេះអាចចូលទៅកាន់កន្លែងឃាត់ខ្លួន និងទាក់ទងជាមួយបុគ្គលសាមីខ្លួនបាន ៣០ (សាមសិប) នាទី ក្នុងលក្ខខណ្ឌធានាការសម្ងាត់នៃការសន្ទនានេះ ។ ក្រោយការសន្ទនាជននេះ អាចធ្វើកំណត់សម្គាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណុំរឿង។

មាត្រា ៩៩. - ជំនួយរបស់គ្រូពេទ្យនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន

ព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ សុំឱ្យគ្រូពេទ្យមកពិនិត្យបុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួនបានគ្រប់ពេលវេលា ។ គ្រូពេទ្យផ្ទៀងផ្ទាត់មើលថា តើស្ថានភាពសុខភាពនៃបុគ្គលឃាត់ខ្លួននេះ សមស្របនឹងការឃាត់ខ្លួនដែរឬទេ ។

ប្រសិនបើគ្រូពេទ្យយល់ឃើញថា ស្ថានភាពសុខភាពរបស់បុគ្គលនោះ ពុំសមស្របជាមួយនឹងការឃាត់ខ្លួនទេនោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌រាយការណ៍ជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ គ្រូពេទ្យចេញវិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់សុខភាពដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណុំរឿង ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ចុះនិទ្ទេសនៅលើកំណត់ហេតុអំពីឈ្មោះរបស់គ្រូពេទ្យ ព្រមទាំងថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងម៉ោងនៃការពិនិត្យ

សុខភាព ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចចុះទៅកាន់ទឹកនៃងផ្ទាល់ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌនៃការឃាត់ខ្លួន ។

មាត្រា ១០០. - អនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន

កាលណាបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនជាអនីតិជន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវជូនព័ត៌មានតាមគ្រប់មធ្យោបាយដល់ឪពុក ម្តាយ ដល់អ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ឬដល់អ្នកទទួលភារកិច្ចលើអនីតិជននេះ ។

មាត្រា ១០១. - បញ្ជីនៃការឃាត់ខ្លួន

នៅក្នុងកន្លែងនីមួយៗ របស់នគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលសម្រាប់ទទួលជនដែលត្រូវឃាត់ខ្លួន ត្រូវមានបញ្ជីស្តីពីការឃាត់ខ្លួនមួយ ។

គ្រប់ការឃាត់ខ្លួនត្រូវមានចុះនៅក្នុងបញ្ជីដោយមានសេចក្តីដូចតទៅនេះ ៖

- ឈ្មោះ និងឋានៈមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបានបង្គាប់ឱ្យធ្វើការឃាត់ខ្លួន
- អត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គលដែលឃាត់ខ្លួន
- ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងម៉ោងដែលចាប់ផ្តើមឃាត់ខ្លួន និងបញ្ចប់ការឃាត់ខ្លួន
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យបន្តការឃាត់ខ្លួន ជាយថាហេតុ
- ឈ្មោះរបស់គ្រូពេទ្យដែលបានពិនិត្យបុគ្គលឃាត់ខ្លួន ជាយថាហេតុ
- ប្រភេទនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរតុលាការនៅពេលផុតកំណត់ការឃាត់ខ្លួន ។

បញ្ជីនេះត្រូវកាន់កាប់ជាប្រចាំសម្រាប់ជូនអាជ្ញាធរតុលាការតាមត្រូវការ ។

មាត្រា ១០២. - កំណត់ហេតុសរុបនៃការឃាត់ខ្លួន

គ្រប់ការឃាត់ខ្លួនត្រូវតែមានធ្វើកំណត់ហេតុសរុបនៃការឃាត់ខ្លួន ។

កំណត់ហេតុសរុបនេះត្រូវមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- ឈ្មោះ និងឋានៈមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបង្គាប់ឱ្យឃាត់ខ្លួន
- អត្តសញ្ញាណរបស់បុគ្គលដែលត្រូវឃាត់ខ្លួន
- មូលហេតុនៃការឃាត់ខ្លួន
- ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងម៉ោងដែលផ្តើមការឃាត់ខ្លួន
- បែបបទនៃការជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញា
- បែបបទនៃការជូនដំណឹងដោយអនុវត្តតាមមាត្រា ១០០ (អនីតិជនដែលត្រូវបាន

ឃាត់ខ្លួន) នៃក្រមនេះ

- ឈ្មោះត្រូវពេទ្យដែលបានពិនិត្យបុគ្គលឃាត់ខ្លួន
  - អត្តសញ្ញាណរបស់ជនដែលបានសន្ទនាជាមួយបុគ្គលឃាត់ខ្លួនស្របតាមមាត្រា ៩៨ (ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន) នៃក្រមនេះ
  - ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលជាយថាហេតុបានអនុញ្ញាតឱ្យបន្តការឃាត់ខ្លួន
  - ចីរវេលានៃការស្តាប់ចម្លើយនីមួយៗ និងចីរវេលានៃការសម្រាកដែលនៅចន្លោះការស្តាប់ចម្លើយនីមួយៗ
  - ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងម៉ោងនៃការឃាត់ខ្លួន
  - ប្រភេទនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរតុលាការនៅពេលបញ្ចប់ការឃាត់ខ្លួន
  - លក្ខខណ្ឌនៃការប្រព្រឹត្តិទៅនៃការឃាត់ខ្លួន ព្រមទាំងឧប្បត្តិហេតុជាយថាហេតុ ។
- កំណត់ហេតុសរុបនៃការឃាត់ខ្លួនត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណុំរឿង ។

ជំពូកទី ៤

ការបញ្ជូនខ្លួន

មាត្រា ១០៣. - ការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន

នៅពេលផុតកំណត់នៃរយៈពេលឃាត់ខ្លួន បុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួននោះត្រូវ :

- បញ្ជូនខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ឬ
- ដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពឡើងវិញ ។

សេចក្តីសម្រេចនេះធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ១០៤. - រយៈពេលនៃការបញ្ជូនខ្លួន

កាលណាបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ត្រូវបញ្ជូនខ្លួនទៅព្រះរាជអាជ្ញា នោះបុគ្គលនេះត្រូវបានគេនាំខ្លួនភ្លាមៗទៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ។

ប្រសិនបើការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ពុំអាចធ្វើឡើងនៅថ្ងៃតែមួយបានដោយសារមានមូលហេតុពិសេសដែលបណ្តាលមកពីការលំបាកក្នុងការដឹកជញ្ជូន ឬចម្ងាយធ្ងន់នៃការដឹកជញ្ជូននោះ រយៈពេលបន្ថែមអាចផ្តល់ឱ្យដោយព្រះរាជអាជ្ញាបាន ។

នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ ការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន ត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងរយៈពេលដ៏ឆាប់បំផុតតាមការដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

មូលហេតុនៃការយឺតយ៉ាវត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុ ដែលត្រូវប្រគល់ជូនព្រះរាជអាជ្ញាដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ជំពូកទី ៥

វិធានទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង

មាត្រា ១០៥. - ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯង ជាអាទិ៍

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ពុំមានអំណាចបង្គាប់ឱ្យស្តាប់ និងថតសំលេងការសន្ទនាតាមទូរស័ព្ទ ឡើយ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ពុំមានអំណាចបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតការឆ្លើយឆ្លងដែលចេញ តាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍ ជាអាទិ៍ សារតាមទូរសារ ឬសារតាមអ៊ិនធើណែត ។

មាត្រា ១០៦. - ចិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង

ចិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង មិនអាចលើសពី ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ គិតពី ថ្ងៃប្រព្រឹត្តិបទល្មើស ។ កិច្ចស៊ើបអង្កេតត្រូវប្រព្រឹត្តទៅជាប់ជានិច្ចនៅក្នុងចិរវេលានេះ ។ ប្រសិន បើការស៊ើបអង្កេតមិនបានបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេល ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃនោះទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវស្នើសុំយោបល់ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ១០៧. - ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា

ក្រោយបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបញ្ជូនកំណត់ហេតុ និងវត្ថុតាង ទាំងអស់ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

កាលណាបុគ្គលណាមួយត្រូវបញ្ជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា នោះការបញ្ជូនកំណត់ហេតុ និង វត្ថុតាង ត្រូវធ្វើជាមួយការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលនោះដែរ ។

មាត្រា ១០៨. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ

កំណត់ហេតុដែលធ្វើដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវចុះ :

- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌
- អង្គភាពរបស់មន្ត្រីនោះ
- កាលបរិច្ឆេទ ។

ទំព័រនីមួយៗ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ពាក្យឆ្លតលុប និងការយោងត្រូវមានបញ្ជាក់យល់ព្រម ដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់មន្ត្រី នគរបាលយុត្តិធម៌នៃវីមទំព័រ ។

កំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយ ឬស្តីពីការឃាត់ខ្លួន ត្រូវមានចុះអត្តសញ្ញាណរបស់ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ១០៩. - មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ

វិធាន និងទម្រង់ការដែលបានបញ្ញត្តិនៅមាត្រា :

- មាត្រា ៩០ (កំណត់ហេតុលើការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ)
- មាត្រា ៩១ (ការឆែកឆេរ)
- មាត្រា ៩២ (ការបិទស្នាក់បោះត្រាលើវត្ថុតាង)
- មាត្រា ៩៣ (កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ)
- មាត្រា ៩៤ (បទបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួនក្នុងករណីការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង)
- មាត្រា ៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ)
- មាត្រា ៩៦ (ការឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ៩៧ (កំណត់ហេតុស្តីពីការឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ៩៨ (ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ៩៩ (ជំនួយរបស់គ្រូពេទ្យនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ១០០ (អនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ១០៥ (ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯង ជាអាទិ៍)
- មាត្រា ១០៦ (ចីរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង) និង
- មាត្រា ១០៨ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ) នៃក្រមនេះ ។

មានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរព បើមិនដូច្នោះទេនឹងនាំឱ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី ។

មាត្រា ១១០. - អំណាចធ្វើមូលវិចារណ៍របស់ចៅក្រម

តាមគោលការណ៍កំណត់ហេតុមានតម្លៃគ្រាន់តែជាព័ត៌មានប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ កំណត់ហេតុរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវទុកជាបន្ទាល់ “ឯកសារដើម” មានន័យថា ត្រូវទុកជាឯកសារដែលត្រូវជឿរហូតដល់មានភស្តុតាងផ្ទុយ ។ ភស្តុតាងផ្ទុយអាចជូនមកចៅក្រមបានដោយសេរី តាមគ្រប់មធ្យោបាយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

ចៅក្រមធ្វើមូលវិចារណ៍ដោយសេរី លើកំណត់ហេតុដែលធ្វើដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង ។

មាតិកាទី ៣
ការស៊ើបអង្កេតបឋម
ជំពូកទី១
ការស៊ើបអង្កេតបឋម

មាត្រា ១១១. - ការបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម

កាលណាបានដឹងពីអំពើដែលអាចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋមដោយឯកឯង ឬតាមការសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ១១២. - វិធានដែលអនុវត្តចំពោះការស៊ើបអង្កេតបឋម

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា :

- មាត្រា ៩០ (កំណត់ហេតុលើការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ)
- មាត្រា ៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ)
- មាត្រា ១០៥ (ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯង ជាអាទិ៍)
- មាត្រា ១០៧ (ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា)
- មាត្រា ១០៨ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ) នៃក្រមនេះ

ត្រូវយកមកអនុវត្តនៅក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋម ។

មាត្រា ១១៣. - ការដែកដេរ

កាលណាការស៊ើបអង្កេតបឋមនោះ ទាក់ទងនឹងបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការដែកដេរ និងចាប់យកវត្ថុតាង ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ជាបឋមត្រូវទទួលការយល់ព្រមច្បាស់លាស់ និងពិតប្រាកដពីអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ។

ការយល់ព្រមនេះត្រូវធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ សរសេរដោយផ្ទាល់ដៃរបស់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ។ ប្រសិនបើអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងមិនចេះអក្សរ នោះត្រូវសរសេរឱ្យបានច្បាស់លាស់ក្នុងកំណត់ហេតុថា អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងនោះមិនចេះអក្សរ ហើយយល់ព្រមឱ្យដែកដេរ ។

ក្នុងករណីដែលអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងអវត្តមាន ឬបដិសេធការដែកដេរ ប្រធានសាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដី អាចចេញដីកាអនុញ្ញាតឱ្យដែកដេរ តាមការសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវដឹកនាំដោយផ្ទាល់នូវការដែកដេរនេះ ។ ការដែកដេរត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សីពីរនាក់។ សាក្សីត្រូវចាត់

តាំងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។ សាក្សីមិនអាចជានគរបាន ឬជាកងរាជអាវុធហត្ថលដែលជាកងកម្លាំង រួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះឡើយ ។ ការឆែកឆេរមិនអាចផ្តើមមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយ ម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឡើយ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩២ (ការបិទស្នាក់បោះត្រាលើវត្តតាង) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមក អនុវត្តក្នុងការចាប់យកវត្តតាង ។

មាត្រា ១១៤. - ការបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ការស៊ើបអង្កេតបឋម

មន្ត្រីនគរបានយុត្តិធម៌អាចកោះហៅ និងស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលគ្រប់រូបដែលត្រូវបានសង្ស័យ ថា បានចូលរួមក្នុងបទល្មើស ឬដែលអាចផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីរឿងហេតុ ។

បុគ្គលដែលកោះហៅត្រូវតែចូលមកបង្ហាញខ្លួន ។ ក្នុងករណីវិវាទមន្ត្រីនគរបានយុត្តិធម៌ ជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដែលអាចចេញបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ។ បញ្ជាឱ្យចូលខ្លួននេះត្រូវមានចុះ អត្តសញ្ញាណបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ កាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា និងមានបោះត្រា ។

បញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន អនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបានយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់កងកម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន ។

មាត្រា ១១៥. - កំណត់ហេតុស្រង់ចម្លើយ ការស៊ើបអង្កេតបឋម

ការស្តាប់ចម្លើយនីមួយៗ ត្រូវមានធ្វើកំណត់ហេតុ ។

កំណត់ហេតុត្រូវដកស្រង់ដោយត្រឹមត្រូវតាមចម្លើយរបស់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធ ។ ក្នុងករណី ចាំបាច់ មន្ត្រីនគរបានយុត្តិធម៌អាចហៅរកអ្នកបកប្រែដែលបានស្បថស្របតាមសាសនា ឬ ជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងបកប្រែឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។ អ្នកបកប្រែមិនអាចត្រូវ បានជ្រើសរើសក្នុង ចំណោមនគរបាន កងរាជអាវុធហត្ថល ឬបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងរឿងជាមួយទេ ។

មាត្រា ១១៦. - ការឃាត់ខ្លួនជនជាប់សង្ស័យ

កាលណាការស៊ើបអង្កេតបឋមទាក់ទងនឹងបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមនោះ បទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូក ទី ៣ ស្តីពីការឃាត់ខ្លួន និងជំពូកទី ៤ ស្តីពីការបញ្ជូនខ្លួន នៃមាតិកាទី២ ស្តីពីការស៊ើបអង្កេត ករណីជាក់ស្តែងក្នុងគន្លឹះនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

មាត្រា ១១៧. - មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម វិធាន និងទម្រង់ការដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា :
-មាត្រា ៩៦ (ការឃាត់ខ្លួន)

- មាត្រា ៩៧ (កំណត់ហេតុស្តីពីការឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ១០០ (អនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន)
- មាត្រា ១០៥ (ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯង ជាអាទិ៍)
- មាត្រា ១០៧ (ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា)
- មាត្រា ១១៣ (ការដែកឆេរ)
- មាត្រា ១១៤ (ការបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ការស៊ើបអង្កេតបឋម) នៃក្រមនេះ

មានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរពតាម បើពុំដូច្នោះទេនាំឱ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី ។

មាត្រា ១១៨. - អំណាចធ្វើមូលវិចារណ៍របស់ចៅក្រម

តាមគោលការណ៍ កំណត់ហេតុមានតម្លៃគ្រាន់តែជាព័ត៌មានប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ កំណត់ហេតុរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវទុកជាបន្ទាល់ “ឯកសារដើម” មានន័យថា ត្រូវទុកជាឯកសារដែលត្រូវជឿរហូតដល់មានភស្តុតាងផ្ទុយ ។ ភស្តុតាងផ្ទុយអាចជូនមកចៅក្រមបានដោយសេរីតាមគ្រប់មធ្យោបាយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

ចៅក្រមធ្វើមូលវិចារណ៍ដោយសេរី លើកំណត់ហេតុដែលធ្វើដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតបឋម ។

មាតិកាទី ៤

ការប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ នូវវត្ថុដែលចាប់យក ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេតជំពូកទោល

ការប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ នូវវត្ថុដែលចាប់យក ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការស៊ើបអង្កេត

មាត្រា ១១៩. - អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចបង្គាប់ឱ្យប្រគល់វត្ថុជូនម្ចាស់ដើមវិញ

ព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ចបង្គាប់ឱ្យប្រគល់វត្ថុដែលចាប់បាននៅក្នុងពេលស៊ើបអង្កេត ទៅម្ចាស់ដើមវិញ ប្រសិនបើវត្ថុទាំងនោះពុំមានប្រយោជន៍សម្រាប់ការសំដែងការពិតទេនោះ ហើយប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិលើវត្ថុនោះ គ្មានការជំទាស់អ្វីប្រាកដប្រជាទេ ។

ប៉ុន្តែ វត្ថុដែលមានគ្រោះថ្នាក់ចំពោះមនុស្ស ឬចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិ ដូចជាអាវុធ ឬជាតិផ្ទុះព្រមទាំងវត្ថុដែលត្រូវបានកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់ មិនអាចប្រគល់ឱ្យវិញបានទេ ។ វត្ថុទាំងនោះត្រូវរឹបអូសទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋ ឬត្រូវបំផ្លាញចោល ។

ក្នុងករណីមិនព្រមប្រគល់ឱ្យវិញទេ អ្នកប្តឹងអាចប្តឹងតវ៉ាទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាបាន ។ ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា គ្មានសមត្ថកិច្ចក្នុងការប្រគល់ទេ កាលណាមានការ

ចោទប្រកាន់ធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខយុត្តាធិការស៊ើបសួរ ឬយុត្តាធិការជំនុំជម្រះ ។ ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា នៅតែមានសមត្ថកិច្ច កាលណាការស៊ើបសួរត្រូវបានបញ្ចប់ដោយសេចក្តីសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ជាស្ថាពរ ។

មាត្រា ១២០. - ការប្រគល់វត្ថុដែលរឹបអូសជូនម្ចាស់ដើមវិញ

កាលបើតុលាការដែលទទួលពាក្យប្តឹង បានចេញសេចក្តីសម្រេចមួយជាស្ថាពរ ហើយពុំបានសម្រេចសេចក្តីលើការប្រគល់វត្ថុដល់ម្ចាស់ដើមវិញទេ នោះព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាមានសមត្ថកិច្ចទៅតាមករណីនីមួយៗ ដើម្បីសម្រេចដោយឯកឯង លើពាក្យសុំឱ្យមានការប្រគល់វត្ថុដល់ម្ចាស់ដើមវិញនេះ នៅពេលដែលកម្មសិទ្ធិនៃវត្ថុនោះ ពុំមានការជំទាស់អ្វីជាប្រាកដប្រជាទេ ។

កន្លឹក ៤
ការស៊ើបសួរ
មាតិកាទី ១
ចៅក្រមស៊ើបសួរ
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១២១. - ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរត្រូវតែជាការសម្ងាត់ ។

បុគ្គលទាំងឡាយដែលចូលរួមក្នុងការស៊ើបសួរ ជាពិសេសចៅក្រម មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ មន្ត្រីរាជការ អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ ត្រូវពេទ្យ និងបុគ្គលដែល មានសមត្ថកិច្ចដូចចែងក្នុងមាត្រា ៩៥ (ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ) នៃ ក្រមនេះ ត្រូវរក្សាការសម្ងាត់នៃវិជ្ជាជីវៈ ។

ប៉ុន្តែ ការគោរពនូវការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ មិនអាចជាឧបសគ្គដល់ការប្រើសិទ្ធិនៃការការពារខ្លួនឡើយ ។

ម្យ៉ាងទៀតព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាធារណៈ កាលណាខ្លួនយល់ឃើញ ថា ព័ត៌មានដែលផ្សព្វផ្សាយពីរឿងណាមួយនោះ ជាព័ត៌មានមិនពិត ។

ការចំពានលើការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ គឺជាបទល្មើសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន ។

មាត្រា ១២២. - ការបើកការស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើដោយខានមិនបានចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ។ ចំពោះបទមជ្ឈិម ការស៊ើបសួរ អាចធ្វើក៏បាន ឬមិនធ្វើក៏បាន ។

មាត្រា ១២៣. - សមត្ថកិច្ចដែនដី

ចៅក្រមដែលមានសមត្ថកិច្ចគឺ ៖

- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងបទល្មើស

- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់របស់បុគ្គលដែលសង្ស័យថា បាន ប្រព្រឹត្តបទល្មើស

- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងចាប់ខ្លួនបុគ្គលដែលសង្ស័យថា បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

ក្នុងករណីដែលមានទំនាស់រវាងចៅក្រមស៊ើបសួរប្រើនូវបន្ទប់សាលាដំបូងខុសៗគ្នា ហើយ

ទទួលបណ្តឹងទាំងអស់គ្នា អំពីរឿងព្រហ្មទណ្ឌតែមួយដូចគ្នា ទំនាស់នេះត្រូវបញ្ជូនទៅប្រធានសភាស៊ើបសួរដើម្បីសម្រេច ។

វិវាទសមត្ថកិច្ចដែនដី រវាងសភាស៊ើបសួរប្រើនត្រូវសម្រេចដោយប្រធានតុលាការកំពូល ។
ការសម្រេចនេះបិទផ្លូវតវ៉ា ។

មាត្រា ១២៤. - ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរ ត្រូវបានបើកដោយដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៤៤ (ការបើកការស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ។

ការស៊ើបសួរអាចបើកប្រឆាំងនឹងបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដោយមានចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ឬប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន ដោយអនុលោមតាមវាក្យខ័ណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៤៤ (ការបើកការស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយបាន ដោយគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ ។

កាលបើចៅក្រមស៊ើបសួរទទួលពាក្យប្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើតាមនីតិវិធីដូចដែលមានចែងនៅមាត្រា ១៣៩ (ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា) និងមាត្រា ១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក) នៃក្រមនេះ ។

កាលណាទទួលពាក្យប្តឹងសាមញ្ញ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជូនពាក្យប្តឹងនោះទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ១២៥. - វិសាលភាពនៃការប្តឹង

ចៅក្រមស៊ើបសួរទទួលបណ្តឹងអំពីអង្គហេតុ ដែលមាននៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវស៊ើបសួរតែអំពីអង្គហេតុនោះប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រសិនបើមានលេចអង្គហេតុថ្មី ដែលអាចជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងពេលស៊ើបសួរចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានអំពីអង្គហេតុនេះទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីនេះ តាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម ។ បើគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរគ្មានអំណាចស៊ើបសួរអំពីអង្គហេតុថ្មីនោះឡើយ ។

ប៉ុន្តែ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនចាំបាច់សុំដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមទេ ប្រសិនបើអង្គហេតុថ្មីនោះ ជាស្ថានទម្ងន់ទោសទៅលើអង្គហេតុ ដែលចែងនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរដំបូង ។

មាត្រា ១២៦. - ការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ទ្វេបុគ្គលដែលមានចង្អុលប្រាប់ ឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានអំណាចដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ទ្វេបុគ្គលគ្រប់រូបដែលមាន តម្រុយច្បាស់លាស់ ហើយស៊ីសង្វាក់គ្នាយ៉ាងខ្លាំងថា បានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទោះបីជាគ្មាន ការចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរក៏ដោយ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដាក់បុគ្គលនោះឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ក្នុងឋានៈ ជាចារី ជា អ្នកផ្ដើមគំនិត ឬជាអ្នកសមគំនិត ។

មាត្រា ១២៧. - ការស៊ើបសួរដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក

ចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមាន ប្រយោជន៍សម្រាប់ បង្ហាញឱ្យឃើញការពិតដោយអនុលោមតាមច្បាប់ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានករណីយកកិច្ចស៊ើបសួរទាំងដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក ។

មាត្រា ១២៨. - ជំនួយរបស់ក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវមានក្រឡាបញ្ជីម្នាក់អមជានិច្ច ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ក្រឡាបញ្ជី មិនអាចបំពេញកិច្ចដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបានទេ ។

មាត្រា ១២៩. - មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី

សំណុំរឿងស៊ើបសួរត្រូវរក្សាទុកដោយក្រឡាបញ្ជី ។ ក្រឡាបញ្ជីចម្លងលិខិតនីមួយៗនៃសំណុំ រឿងតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើបាន ។ លិខិតចម្លងនេះត្រូវតែបញ្ជាក់ថា ត្រឹមត្រូវតាមលិខិតដើម ដោយក្រឡាបញ្ជី ។ សេចក្ដីចម្លងត្រូវរៀបចំទុកនៅក្នុងសំណុំរឿងបង្ការទុក ។

គ្រប់លិខិតនៃសំណុំរឿង ត្រូវតែបង់លេខដោយក្រឡាបញ្ជីតាមលំដាប់នៃកាលប្បវត្តិ ។

សំណុំរឿង និងសំណុំលិខិតដែលបង្ការទុក ត្រូវតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី នៅ មន្ទីរចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬនៅក្នុងបន្ទប់ណាមួយនៃតុលាការដែលមានលក្ខខណ្ឌសន្តិសុខគ្រប់គ្រាន់ ។

មេធាវី ឬលេខាធិការរបស់មេធាវី ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យធ្វើការ ថតចម្លងដោយខ្លួនជាអ្នកចេញសោហ៊ុយ និងក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រឡាបញ្ជី ។

មាត្រា ១៣០. - ការចុះដល់ទីកន្លែងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចុះដល់ទីកន្លែងជាមួយក្រឡាបញ្ជីរបស់ខ្លួន នៅលើវិសាលភាពនៃ

សមត្ថកិច្ចដែនដីនៃតុលាការជាន់ដំបូង ដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ជាអាទិ៍ ការពិនិត្យសម្ភារៈ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការចុះទៅពិនិត្យនេះ ។ ក្នុងករណីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចរួមដំណើរជាមួយចៅក្រមស៊ើបសួរនេះ ។

ប្រសិនបើការចាំបាច់នៃការស៊ើបសួរតម្រូវ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចុះទៅកាន់ទីកន្លែងជាមួយក្រុមបញ្ជី នៅលើវិសាលភាពដែនដីជាតិទាំងមូល ។ ប៉ុន្តែ ចៅក្រមត្រូវជូនដំណឹងជាមុនដល់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការជាន់ដំបូង នៅក្នុងដែនដីដែលខ្លួនធ្វើដំណើរទៅកាន់នោះ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួននេះ ។

មាត្រា ១៣១. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសុំឱ្យចៅក្រមផ្សេង ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬអង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ បំពេញកិច្ចខ្លះតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅមាត្រា ១៧៣ (ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស) ដល់មាត្រា ១៨៤ (កំណត់ហេតុកសាងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៣២. - ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេនោះ ចៅក្រមរូបនេះ ត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ។ ដីកានេះត្រូវមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវតែជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងចំណោមរយៈពេលដាច់ដំបូង ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំ ទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៣៣. - ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយជនត្រូវចោទ

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ជនត្រូវចោទអាចសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការសួរចម្លើយខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬសាក្សី សួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែង ។ ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវមានសំអាងហេតុ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំនេះទេ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងចំណោមរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ បន្ទាប់ពីពេលទទួលពាក្យសុំ ។ ដីកានេះត្រូវតែមានសំអាង

ហេតុ និងត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងចំណោម ១ (មួយ) ខែទេ ជនត្រូវចោទ អាចប្តឹងដោយផ្ទាល់ តាមរយៈពាក្យសុំដល់សភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៣៤. - ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឱ្យស្តាប់ចម្លើយខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សួរចម្លើយជនត្រូវចោទ សួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែង ។ ពាក្យសុំ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំនេះទេ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាបដិសេធក្នុងចំណោម ១ (មួយ) ខែ ក្រោយពេលទទួលពាក្យសុំ ។ ដីកានេះត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងចំណោម ១ (មួយ) ខែទេ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំដល់ សភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៣៥. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា

នៅគ្រប់ពេលវេលា ព្រះរាជអាជ្ញាអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងស៊ើបសួរ ឬស្នើសុំឱ្យបញ្ជូនសំណុំរឿងមកពិនិត្យ ប៉ុន្តែ ត្រូវមានភារកិច្ចបង្វិលសំណុំរឿងនេះទៅវិញ នៅក្នុងចំណោម ២៤ (ម្ភៃបួន) ម៉ោង ។

មាត្រា ១៣៦. - វត្តមានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ចំពោះកិច្ចស៊ើបសួរ

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចមានវត្តមាននៅក្នុងគ្រប់កិច្ចស៊ើបសួរ ជាពិសេសក្នុងការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទក្នុងការសួរតទល់ និងក្នុងការស្តាប់ចម្លើយ ។

មាត្រា ១៣៧. - ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍

កាលណាការស៊ើបសួរត្រូវបានបើក បុគ្គលគ្រប់រូបដែលបានប្រកាសខ្លួនថាជាជនរងគ្រោះអាចតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរបានគ្រប់ពេលវេលា ។

ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍ ធ្វើឡើងដោយគ្មានតម្រូវតាមទម្រង់ណាមួយឡើយ ។

កាលណាការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានធ្វើឡើងតាមលិខិត លិខិតនេះត្រូវ

ដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង ។ កាលណាការតាំងខ្លួនត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ ចៅក្រម ស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងអំពីការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះ ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ ។

មាត្រា ១៣៨. - បណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ជនរងគ្រោះនៃបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម អាចដាក់ពាក្យប្តឹងជូនចៅក្រមស៊ើបសួរមាន សមត្ថកិច្ច ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ ពាក្យប្តឹងអាចដាក់ក្នុងនាមជន រងគ្រោះដោយមេធាវី ។

មាត្រា ១៣៩. - ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា

ចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការកត់សំគាល់នូវការដាក់ពាក្យប្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមដីកា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនបណ្តឹងនេះទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្រោយពីបានឃើញពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ តាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ។ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូន រឿងឱ្យស៊ើបសួរនេះ អាចធ្វើប្រឆាំងនឹងអញ្ញាតជន ទោះបីជាបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចោទទៅលើឈ្មោះបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ក៏ដោយ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរកុំឱ្យស៊ើបសួរ ប្រសិនបើបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវបាន ផុតរលត់ ឬប្រសិនបើអំពើនោះមិនមែនជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ ។

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចមិនស៊ើបសួរ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាសម្រេច ដោយមានសំអាងហេតុ ដែលត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរនៅតែសម្រេចស៊ើបសួរ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកា សម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ១៤០. - ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

ដោយផ្អែកទៅលើធនធាននៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងទៅលើការលំបាកនៃរឿងដែល អាចមើលឃើញជាមុន ចៅក្រមស៊ើបសួរកំណត់តាមដីកាសម្រេច នូវចំនួនទឹកប្រាក់ដែលដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបង់ ព្រមទាំងរយៈពេលដែលត្រូវបង់ប្រាក់នេះផង ។

ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពុំមានលទ្ធភាពអាចបង់ប្រាក់តម្កល់ទុកបានទេ ចៅក្រម ស៊ើបសួរអាចលើកលែងមិនឱ្យបង់ប្រាក់នេះបាន ។ ដីកានេះត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ដើម

បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ក្នុងករណីដែលមានការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទទួលបង្កាន់ដៃដែលមានចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានតុលាការ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រុមប្រឹក្សាបញ្ជី ។

ប្រសិនបើប្រាក់តម្កល់ទុក មិនត្រូវបានបង់នៅក្នុងរយៈពេលដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវប្រកាសថាមិនអាចទទួលបានដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរនេះ សម្រេចតាមដីកាដែលត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ប្រាក់តម្កល់ទុកត្រូវបង្វិលទៅសាមីខ្លួននៅពេលបញ្ចប់នីតិវិធី លើកលែងតែត្រូវអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៤១ (បណ្តឹងដោយបំពាន ឬបណ្តឹងដោយអូសបន្លាយពេលវេលា) នៃក្រមនេះ ។

ប្រាក់តម្កល់ទុកត្រូវតម្កល់ទុកនៅក្នុងគណនីពិសេស ដែលបើកនៅក្នុងធនាគារ ឬរក្សាទុកនៅក្នុងទីកន្លែងដែលមានការធានាសន្តិសុខយ៉ាងរឹងមាំ ។ ទីកន្លែងនេះត្រូវបានជ្រើសរើសតាមការព្រមព្រៀងគ្នារបស់ប្រធានតុលាការ និងព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ១៤១. - បណ្តឹងដោយបំពាន ឬបណ្តឹងដោយអូសបន្លាយពេលវេលា

ប្រសិនបើការស៊ើបសួរដែលបានបើកបន្ទាប់ពីមានពាក្យប្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានបិទតាមដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ ហើយប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា នីតិវិធីធ្វើឡើងដោយរំលោភ ឬដោយអូសបន្លាយពេលវេលានោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចតាមដីកាសម្រេចឱ្យដើមបណ្តឹងបង់ប្រាក់ពិន័យរដ្ឋប្បវេណី ។ ចំនួនប្រាក់ពិន័យមិនអាចលើសចំនួនទឹកប្រាក់តម្កល់ទុកឡើយ ។ ដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់ពិន័យនេះត្រូវឱ្យដំណឹងដល់សាមីខ្លួនជាបន្ទាន់ ។

មាត្រា ១៤២. - បណ្តឹងឱ្យជួសជុលការខូចខាត

កាលណាការស៊ើបសួរដែលបើកបន្ទាប់ពីមានពាក្យប្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានបិទតាមដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ចូលជាស្ថាពរ បុគ្គលដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងពាក្យប្តឹង អាចប្តឹងសុំការជួសជុលសំណងពីអ្នកដែលប្តឹងពីខ្លួន ប្រសិនបើនីតិវិធីធ្វើឡើងដោយរំលោភ ឬដោយអូសបន្លាយពេលវេលា ។

ពាក្យប្តឹងសុំការជួសជុលនេះ ត្រូវដាក់ជូនដល់តុលាការជាន់ដំបូងដែលរឿងត្រូវបានស៊ើបសួរ ។ តុលាការអាចសុំឱ្យគេបញ្ជូនសំណុំរឿងមកពិនិត្យ ។

ជំពូកទី ២

ការត្រួតពិនិត្យរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ផ្នែកទី ១

ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ

មាត្រា ១៤៧. - ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ

នៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ចៅក្រមស៊ើបសួរពិនិត្យអត្តសញ្ញាណជនត្រូវចោទប្រាប់ជននេះឱ្យបានដឹងរឿងរ៉ាវដែលចោទប្រកាន់ និងប្រាប់អំពីឈ្មោះបទល្មើសដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់ជនត្រូវចោទថា ខ្លួនអាចឆ្លើយ ឬមិនឆ្លើយបានដោយសេរី ។ និទ្ទេសស្តីពីការប្រាប់នេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ។

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទចង់ឆ្លើយនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវទទួលចម្លើយនោះភ្លាម ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរប្រាប់ជនត្រូវចោទ ឱ្យបានដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការជ្រើសរើសមេធាវី ឬក្នុងការសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវីឱ្យខ្លួន ដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

ជនត្រូវចោទជាអនីតិជនត្រូវតែមានមេធាវីអមជានិច្ច ។ បើគ្មានការជ្រើសរើសដោយជនត្រូវចោទទេ មេធាវីត្រូវបានចាត់តាំងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលចែងដោយច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

ក្រោយពីការចូលបង្ហាញខ្លួនលើកទីមួយ ជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំ ត្រូវប្រកាសប្រាប់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីអាសយដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។ ជនត្រូវចោទនេះត្រូវបានទទួលដំណឹងថា :

- ខ្លួនត្រូវតែជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅពេលណាដែលខ្លួនផ្លាស់ប្តូរអាសយដ្ឋាន
- គ្រប់ការឱ្យដំណឹងដែលបានធ្វើឡើងតាមអាសយដ្ឋានចុងក្រោយ ដែលប្រកាសឡើងដោយជនត្រូវចោទនោះ ត្រូវចាត់ទុកថាបានធ្វើឡើងដល់សាមីខ្លួនផ្ទាល់ ។

ការឱ្យដំណឹងព្រមទាំងការប្រកាសស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរអាសយដ្ឋាននោះ ត្រូវចុះក្នុងកំណត់ហេតុនៅពេលចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ។

មាត្រា ១៤៨. - ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ

ក្នុងករណីចាំបាច់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវហៅរកអ្នកបកប្រែ ។ អ្នកបកប្រែត្រូវស្បថស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងជួយដល់តុលាការ និងបកប្រែឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមចម្លើយទាំងឡាយ ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ អ្នកបកប្រែមិនអាចត្រូវជ្រើសរើសក្នុងចំណោមចៅក្រមក្រឡាបញ្ជី នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ ភាគី ឬសាក្សីទេ ។

ផ្នែកទី ២
ការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ

មាត្រា ១៤៥. - វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ

កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអម ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវកោះហៅមេធាវីយ៉ាងតិចបំផុត ៥(ប្រាំ) ថ្ងៃ មុនការសួរចម្លើយ ។ ក្នុងចរិយាល័យនេះ មេធាវីអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ។

ជនត្រូវចោទអាចត្រូវសួរចម្លើយបានតែនៅចំពោះមុខមេធាវីរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមេធាវីដែលត្រូវបានកោះហៅយ៉ាងត្រឹមត្រូវហើយ មិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃ និងម៉ោង កំណត់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ដោយគ្មានវត្តមានរបស់មេធាវី ។ និទ្ទេសស្តីអំពីវត្តមាននេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ។

ក្នុងករណីពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចសួរចម្លើយជនត្រូវចោទដោយមិនបាច់កោះហៅ មេធាវី ប្រសិនបើជនត្រូវចោទបោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់លាក់នូវវត្តមានរបស់មេធាវីខ្លួន ។ ការបោះបង់ ចោលនេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុមួយផ្សេងពីកំណត់ហេតុសួរចម្លើយ និងត្រូវចុះហត្ថលេខា ដោយជនត្រូវចោទ ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចធ្វើការសួរចម្លើយដោយមិនបាច់កោះហៅមេធាវី បានដែរ ។ ភាពបន្ទាន់នេះត្រូវតែបណ្តាលមកពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ឬបណ្តាលមកពីការភ័យខ្លាច បាត់បង់តម្រុយនៃភស្តុតាង ។ ប្រភេទនៃភាពបន្ទាន់ត្រូវតែចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចហៅរកអ្នកបកប្រែដូចបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤៤ (ជំនួយរបស់ អ្នកបកប្រែ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៤៦. - សំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

នៅពេលសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីក៏អាចលើកសំណួរបានដែរ ដោយមានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ក្នុងករណីមិនអនុញ្ញាត ករណីនោះត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។

មាត្រា ១៤៧. - ការពិភាក្សាដេញដោល

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៤៥ (វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ) និងមាត្រា ១៤៦ (សំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តក្នុងករណី សួរចម្លើយតទល់ជនត្រូវចោទ ។

មាត្រា ១៤៨. - រយៈពេលអប្បបរមាសម្រាប់ការសួរចម្លើយ

កាលណាថិរវេលា ៤ (បួន) ខែ បានកន្លងផុតទៅចាប់ពីពេលសួរចម្លើយនៅពេលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ជនត្រូវចោទមិនត្រូវបានសួរចម្លើយ ឬសួរតទល់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែទទួលចម្លើយ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទបានស្នើសុំ ។ បើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមកោះហៅជនត្រូវចោទក្នុងថិរវេលា ១ (មួយ) ខែ បន្ទាប់ពីការសុំទេ នោះជនត្រូវចោទអាចប្តឹងផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរដែលទទួលចម្លើយនេះដោយខ្លួនឯង ។ បន្ទាប់មកកំណត់ហេតុត្រូវបញ្ជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៤៩. - សិទ្ធិការពារខ្លួនរបស់ជនត្រូវចោទ

មេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ អាចប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយសេរីជាមួយកូនក្តីរបស់ខ្លួននៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬនៅក្នុងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។ ការសន្ទនារវាងមេធាវី និងជនត្រូវចោទមិនអាចត្រូវគេស្តាប់ ឬថតបានទេ ។ មេធាវីអាចអានលិខិតនៃសំណុំរឿងឱ្យកូនក្តីខ្លួនស្តាប់ ។ ផ្ទុយទៅវិញ មេធាវីមិនអាចឱ្យលិខិតថតចម្លងពីលិខិតនៃសំណុំរឿង ដល់កូនក្តីរបស់ខ្លួនបានឡើយ ។

**ផ្នែកទី ៣
ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី**

មាត្រា ១៥០. - ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានអមដោយមេធាវី ។

ក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវកោះហៅមេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីយ៉ាងតិចបំផុត ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ មុនការស្តាប់ចម្លើយ ។ នៅក្នុងថិរវេលានេះ មេធាវីអាចពិនិត្យសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីបាន ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានគេស្តាប់ចម្លើយតែនៅចំពោះមុខមេធាវីរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមេធាវីដែលត្រូវបានកោះហៅយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ហើយមិនចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃ និងម៉ោងតាមកំណត់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយគ្មានវត្តមានរបស់មេធាវី ។ និទ្ទេសស្តីពីអវត្តមាន ត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយ ។

ក្នុងករណីពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាន ដោយមិនបាច់កោះហៅមេធាវី ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់លាក់នូវវត្តមានមេធាវីរបស់ខ្លួន ។ ការបោះបង់ចោលនេះ ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុមួយដោយឡែកពីកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយមិនចាំបាច់

កោះហៅមេធាវីបានដែរ ។ ភាពបន្ទាន់នេះត្រូវបណ្តាលមកពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ឬបណ្តាលមកពីភ័យខ្លាចបាត់បង់តម្រុយភស្តុតាង ។ ប្រភេទនៃភាពបន្ទាន់ត្រូវតែចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចហៅរកអ្នកបកប្រែបានដូចបានចែងនៅមាត្រា ១៤៤ (ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៥១. - សំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

នៅក្នុងពេលស្តាប់ចម្លើយ ព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីអាចលើកសំណួរមកសួរបាន ដោយមានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ក្នុងករណីមិនអនុញ្ញាត ករណីនោះត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។

មាត្រា ១៥២. - ការពិភាក្សាដេញដោល ឬការសួរតទល់

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៥០ (ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) និងមាត្រា ១៥១ (សំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តនៅក្នុងករណីសួរតទល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

**ផ្នែកទី ៤
ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី**

មាត្រា ១៥៣. - ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលចម្លើយនោះអាចមានប្រយោជន៍នៅក្នុងការសំដែងឱ្យឃើញការពិត ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដាច់ពីគ្នា ដោយគ្មានវត្តមានជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចសួរតទល់គ្នារវាងជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសាក្សីផងបានដែរ ។

បុគ្គលគ្រប់រូបដែលត្រូវបានចៅក្រមស៊ើបសួរកោះហៅក្នុងឋានៈជាសាក្សី ត្រូវតែមកបង្ហាញខ្លួន ។

ក្នុងករណីរឹតទទឹង ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសុំឱ្យកងកម្លាំងសាធារណៈ បង្ខំសាក្សីនេះឱ្យចូលមកបង្ហាញខ្លួនបាន ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញបញ្ជាឱ្យចូលមកបង្ហាញខ្លួន ។ បញ្ជានេះត្រូវមានអត្ថសញ្ញាណរបស់សាក្សី ហើយត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង ។

មាត្រា ១៥៤. - សម្បថរបស់សាក្សី

មុននឹងឆ្លើយទៅនឹងសំណួរ សាក្សីម្នាក់ៗត្រូវស្បថស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា

និយាយតែការពិត ។ ទម្រង់នៃសម្បថ ត្រូវធ្វើដូចមានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៥៥. - ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចហៅរកអ្នកបកប្រែ ដើម្បីស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ដូចបានចែងនៅមាត្រា ១៤៤ (ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៥៦. - សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ

ត្រូវបានស្តាប់ចម្លើយដោយមិនចាំបាច់ធ្វើសម្បថ ចំពោះសាក្សីដូចតទៅនេះ ៖

- ១-ឪពុក ម្តាយ និងបុព្វជនគ្រប់រូបរបស់ជនត្រូវចោទ ។
- ២-កូនប្រុស កូនស្រី និងបច្ឆាជនគ្រប់រូបផ្សេងទៀតរបស់ជនត្រូវចោទ ។
- ៣-បង ប្អូនប្រុស ស្រីរបស់ជនត្រូវចោទ ។
- ៤-បង ប្អូនថ្លៃប្រុស ស្រីរបស់ជនត្រូវចោទ ។
- ៥-ប្តី ឬប្រពន្ធរបស់ជនត្រូវចោទ ទោះបីបានលែងលះគ្នាហើយក៏ដោយ ។
- ៦-កុមារអាយុតិចជាង ១៤ ឆ្នាំ ។

មាត្រា ១៥៧. - ភាពគ្មានលទ្ធភាពស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីមួយចំនួន

ដើម្បីគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចស្តាប់ចម្លើយក្នុងឋានៈជាសាក្សី នូវ បុគ្គលណាមួយដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាពថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះទេ ។ ក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមត្រូវយកនីតិវិធីនៃមាត្រា ១៤៣ (ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ) នៃក្រមនេះ មកអនុវត្ត ។

មាត្រា ១៥៨. - ការចុះទៅដល់លំនៅឋានរបស់សាក្សី

ប្រសិនបើសាក្សីឈឺ ឬមិនអាចធ្វើដំណើរបាន ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជីអាចចុះ ទៅកាន់លំនៅឋាន ឬទីកន្លែងដែលសាក្សីនោះនៅ ដើម្បីទទួលចម្លើយ ។

ផ្នែកទី ៥
ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង

មាត្រា ១៥៩. - វិធានអនុវត្តចំពោះការឆែកឆេរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការឆែកឆេរបាន ។
ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឆែកឆេរនៅចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេ

ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ ដែលខ្លួនចាត់តាំង ។ សាក្សីមិនអាចជានគរបាន ឬជាកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលជាកងកម្លាំងរួមប្រតិបត្តិការក្នុងការឆែកឆេរនោះបានឡើយ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចផ្ដើមឆែកឆេរមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) បានទេ លើកលែងតែ :

- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅទីកន្លែងដែលបើកចំហដល់សាធារណជន
- ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ ឬ ប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។

ការឆែកឆេរនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវី ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខប្រធានគណៈមេធាវី ឬប្រតិភូរបស់ប្រធានគណៈមេធាវីនោះ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការឆែកឆេរ ដោយមានចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន និងក្រឡាបញ្ជី រួមជាមួយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ ។

កំណត់ហេតុត្រូវចុះនិទ្ទេស អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីនីមួយៗ ។ កាលបើការឆែកឆេរប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវី កំណត់ហេតុត្រូវចុះនិទ្ទេសអំពីវត្តមានរបស់ប្រធានគណៈមេធាវី ឬរបស់ប្រតិភូនៃប្រធានគណៈមេធាវីនេះ ។

មាត្រា ១៦០. - ការបិទស្នាក់បោះត្រាលើវត្ថុតាង

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចាប់យកវត្ថុតាង ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែបិទស្នាក់បោះត្រាលើវត្ថុតាង ។

ក្រោយពីបានបង្ហាញវត្ថុដែលចាប់ដល់អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬដល់សាក្សីទាំង ២ (ពីរ) នាក់ រួចមក ចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការចាប់ ដែលរួមមានបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌនៃវត្ថុដែលចាប់យក ។ កំណត់ហេតុស្តីពីការចាប់នេះ ត្រូវមានចុះហត្ថលេខារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី រួមជាមួយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សី ២ (ពីរ) នាក់ ។ កំណត់ហេតុត្រូវមានចុះនិទ្ទេសអំពីអត្តសញ្ញាណនៃអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីនីមួយៗ ។

មាត្រា ១៦១. - ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក ឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

នៅពេលដែលមិនទាន់ចេញដីកាដោះស្រាយរឿងនៅឡើយទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសមត្ថកិច្ចប្រគល់សងទៅម្ចាស់ដើមវិញ នូវវត្ថុដែលចាប់បាន កាលណាកម្មសិទ្ធិនេះគ្មានការជំទាស់អ្វីប្រាកដប្រជាទេ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចតាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ ក្រោយពីបានទទួលមតិពីព្រះរាជអាជ្ញា ។ ដីកាសម្រេច ត្រូវឱ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកប្តឹង និងមេធាវីនៃអ្នកប្តឹងប្រសិនបើមាន ។

មិនគួរប្រគល់សងទៅឱ្យអ្នកប្តឹងសុំទេ កាលណាវិធានការនេះ អាចបង្កជាឧបសគ្គដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត ។

វត្ថុដែលមានគ្រោះថ្នាក់ដល់បុគ្គល ឬទ្រព្យសម្បត្តិដូចជាអាវុធ ឬជាតិផ្ទុះ ព្រមទាំងវត្ថុដែលការកាន់កាប់មិនស្របច្បាប់ មិនអាចត្រូវប្រគល់សងទៅឱ្យសាមីខ្លួនបានទេ ។ វត្ថុទាំងនេះត្រូវរឹបអូសជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ ។

ផ្នែកទី ៦
កោសលវិច័យ

មាត្រា ១៦២. - ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ

នៅក្នុងករណីដែលមានបញ្ហាបច្ចេកទេសចោទឡើង ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យដោយឯកឯង ឬតាមពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា របស់ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ ។ ដីកាត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើពាក្យសុំនោះចេញមកពីព្រះរាជអាជ្ញា និង ១ (មួយ) ខែ ប្រសិនបើពាក្យនោះចេញមកពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងឱ្យដល់អ្នកប្តឹងសុំជាបន្ទាន់ ។

មាត្រា ១៦៣. - បញ្ជីថ្នាក់ជាតិអ្នកជំនាញ

ត្រូវបានបង្កើតឱ្យមានបញ្ជីថ្នាក់ជាតិមួយនៃអ្នកជំនាញ ។ បញ្ជីនេះត្រូវរៀបចំឡើងដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ បែបបទនៃការចុះឈ្មោះ ឬលុបឈ្មោះចេញពីបញ្ជីត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស ។

អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានចុះឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ ត្រូវស្ងៀមនៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ ភ្នំពេញ ស្របតាមសាសនាឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា នឹងផ្តល់ជំនួយដោយស្មោះត្រង់ ដល់ការស្វែងរកយុត្តិធម៌ ។ អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីមិនចាំបាច់ស្ងៀមសាជាថ្មីទៀតទេ នៅពេលណាខ្លួនត្រូវបានគេចាត់តាំងឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ ។

មាត្រា ១៦៤. - ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញដែលមិនស្ថិតក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ តាមធម្មតាត្រូវជ្រើសរើសអ្នកជំនាញដែលត្រូវបានចុះឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិអ្នកជំនាញ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ តាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុជាពិសេស អាចចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ដែលគ្មានឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិបាន ។ ក្នុងករណីនេះអ្នកជំនាញត្រូវស្ងៀមតាមសាសនា ឬ ជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងផ្តល់ជំនួយដោយស្មោះត្រង់ដល់ការស្វែងរកយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ១៦៥. - ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

អ្នកជំនាញត្រូវបានចាត់តាំងតាមដីការរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ដីការត្រូវបញ្ជាក់អំពី បេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញ ព្រមទាំងរយៈពេលដែលត្រូវបំពេញបេសកកម្មនេះ ។

បេសកកម្មអាចទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសតែប៉ុណ្ណោះ ។

ប្រសិនបើជាការគួរចៅក្រមស៊ើបសួរប្រគល់វត្ថុដែលចាប់បានមួយផ្នែក ឬទាំងអស់នោះជូន អ្នកជំនាញ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់បាន ។ អ្នកជំនាញ អាចបំបែកស្លាកដែលបិទដើម្បីធ្វើកោសលវិច័យបាន ។ ប្រសិនបើកោសលវិច័យនេះ អាចធ្វើឱ្យ ខូចខាត ឬវិនាសដល់វត្ថុដែលចាប់បាននោះ អ្នកជំនាញត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និង សុំការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមនេះ មុននឹងផ្តើមប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៦៦. - ការត្រួតពិនិត្យបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

អ្នកជំនាញបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ក្រោមការពិនិត្យរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ អ្នកជំនាញ ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីការប្រព្រឹត្តិទៅនៃបេសកកម្មរបស់ខ្លួនជាអាទិ៍ ការលំបាក ដែលខ្លួនអាចជួបប្រទះ ។

ប្រសិនបើអ្នកជំនាញមិនគោរពរយៈពេលដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ចៅក្រម ស៊ើបសួរចាត់អ្នកជំនាញផ្សេងទៀតជំនួសអ្នកជំនាញនោះ ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវ នោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចអនុញ្ញាតតាមដីកាសម្រេចឱ្យធ្វើការពន្យារពេលបាន ។

មាត្រា ១៦៧. - កិច្ចដែលចាំបាច់សម្រាប់ការបំពេញបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញ

ដើម្បីបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន អ្នកជំនាញអាចស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលគ្រប់រូបក្រៅពីជនត្រូវ ចោទ ។ ចម្លើយដែលអ្នកជំនាញបានទទួលនោះ មានតម្លៃត្រឹមតែជាព័ត៌មានធម្មតា ។ បុគ្គល ដែលអ្នកជំនាញស្តាប់ចម្លើយនោះ មិនបាច់ស្ងៀមទេ ។

ប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថា ចាំបាច់ត្រូវស្តាប់ចម្លើយជនត្រូវចោទ អ្នកជំនាញត្រូវសុំការ អនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ជនត្រូវចោទអាចសុំឱ្យអ្នកជំនាញស្តាប់ចម្លើយរបស់ខ្លួននៅចំពោះ មុខមេធាវី ។

ប៉ុន្តែ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរចាត់តាំងត្រូវពេទ្យ ឬអ្នកចិត្តសាស្ត្រដើម្បីពិនិត្យជនត្រូវ
ចោទនោះ ការពិនិត្យវេជ្ជសាស្ត្រ ឬចិត្តសាស្ត្រ ត្រូវធ្វើដោយគ្មានវត្តមានមេធាវី ។

មាត្រា ១៦៨. - របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ

កាលណាប្រតិបត្តិការកោសលវិច័យបានបញ្ចប់ អ្នកជំនាញធ្វើរបាយការណ៍ដែលនៅក្នុង
នោះ ត្រូវពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់លាស់អំពីប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ហើយនិងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ។
អ្នកជំនាញត្រូវបញ្ជាក់ថាបានធ្វើដោយផ្ទាល់ខ្លួន នូវប្រតិបត្តិការដែលពណ៌នានៅក្នុងរបាយការណ៍ ។
របាយការណ៍ ត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា ។

កាលណាអ្នកជំនាញបានបំបែកស្លាកដើម្បីពិនិត្យវត្ថុដែលចាប់យក អ្នកជំនាញត្រូវចុះនិទ្ទេស
អំពីបញ្ហានេះនៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ខ្លួន ។

កាលណាអ្នកជំនាញប្រគល់របាយការណ៍របស់ខ្លួននោះ អ្នកជំនាញត្រូវប្រគល់ដល់ចៅក្រម
ស៊ើបសួរវិញ នូវវត្ថុដែលចាប់យក ។ ប្រសិនបើស្លាកត្រូវបានបំបែក ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបិទស្លាក
ជាថ្មីនៅលើវត្ថុនោះ ។ កំណត់ហេតុស្តីពីការប្រគល់សងនូវវត្ថុ និងជាយថាហេតុការបិទស្លាកជា
ថ្មីលើវត្ថុនោះ ត្រូវតែធ្វើឡើង ។

កាលណាកោសលវិច័យធ្វើឱ្យខូចខាត ឬវិនាសនូវវត្ថុដែលចាប់យក អ្នកជំនាញត្រូវចុះ
និទ្ទេសនៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ខ្លួនអំពីការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដូចមានចែងនៅ
វាក្យខណ្ឌទី ៣ កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ១៦៥ (ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ) នៃក្រមនេះ ។

ក្នុងករណីដែលអាចធ្វើបាននោះ អ្នកជំនាញត្រូវធ្វើសេចក្តីចម្លងរបាយការណ៍ ហើយជូន
ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៦៩. - ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើនរូប

ប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើននាក់ ។
នៅក្នុងករណីនេះ ប្រសិនបើអ្នកជំនាញនេះមានយោបល់ខុសគ្នានោះ ម្នាក់ៗត្រូវសរសេរ
អំពីយោបល់របស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឬការមិនយល់ព្រមរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៧០. - ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ

កាលណារបាយការណ៍កោសលវិច័យត្រូវបានធ្វើរួចហើយ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូន
ព័ត៌មាន ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

របាយការណ៍កោសលវិច័យត្រូវដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿងស៊ើបសួរ ។
ចៅក្រមស៊ើបសួរកោះហៅជនត្រូវចោទ និងមេធាវី ដើម្បីប្រាប់ឱ្យដឹងពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃ

កោសលវិថីនេះ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវីផងដែរ ដើម្បីប្រាប់ឱ្យ ដឹងពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិថី ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរកំណត់រយៈពេលដែលអនុញ្ញាតឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីដាក់ពាក្យសុំធ្វើកោសលវិថីយបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិថី ។ រយៈពេលនេះមិនអាច តិចជាង ១០ (ដប់) ថ្ងៃទេ ។ ក្នុងរយៈពេលនេះសំណុំរឿងដែលរួមមានរបាយការណ៍ កោសលវិថី អាចត្រូវបានពិនិត្យមើលដោយមេធាវី ។

គ្រប់ពាក្យសុំដីកោសលវិថីយបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិថី ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ និង ធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិថីយបន្ថែម ឬប្រតិ កោសលវិថីទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ ។ ដីកាត្រូវ សម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើពាក្យសុំចេញមកពីព្រះរាជអាជ្ញា និង ១ (មួយ) ខែ ប្រសិនបើពាក្យនេះចេញពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ ដីកាត្រូវឱ្យដំណឹងជា បន្ទាន់ដល់អ្នកប្តឹងសុំ ។

គ្រប់ពាក្យសុំធ្វើកោសលវិថីយបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិថីដែលធ្វើឡើងក្រោយផុតរយៈពេល ដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿង ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរដែលបានទទួលពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិថី ធ្វើកោសលវិថី យបន្ថែម ឬប្រតិកោសលវិថី មិនព្រមសម្រេចក្នុងរយៈពេលដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃ មាត្រា ១៦២ (ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិថី) នៃក្រមនេះ ឬចែងក្នុងមាត្រានេះ អ្នកសុំ អាចធ្វើពាក្យប្តឹងដោយផ្ទាល់ តាមរយៈពាក្យសុំដល់សភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៧១. - សោហ៊ុយសម្រាប់ធ្វើកោសលវិថី

សោហ៊ុយក្នុងការធ្វើកោសលវិថីជាបន្ទុករបស់អ្នកស្នើសុំ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញា ឬមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ស្នើសុំឱ្យធ្វើ កោសលវិថី កោសលវិថីយបន្ថែម ឬធ្វើប្រតិកោសលវិថី សោហ៊ុយទាំងនេះជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ ។

**ផ្នែកទី ៧
ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ**

មាត្រា ១៧២. - ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ ជាអាទិ៍ ដែលបង្គាប់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

តាមតម្រូវការចាំបាច់ដើម្បីសំដែងឱ្យឃើញនូវការពិត ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្ហាញឱ្យស្តាប់ និងថតការសន្ទនាតាមទូរស័ព្ទ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចបង្ហាញឱ្យចាប់ និងថតគ្រប់ការឆ្លើយឆ្លង គ្នាតាមមធ្យាយបាយទូរគមនាគមន៍ផងដែរ ដូចជា សារតាមទូរសារ ឬសារតាមអ៊ិនធើណែត ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសុំឱ្យគ្រប់អង្គភាពសាធារណៈ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការជំនាញ តាំង ឧបករណ៍បច្ចេកទេស និងធ្វើការថត ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន អំពីប្រភេទនៃទំនាក់ទំនងដែលត្រូវចាប់ ព្រមទាំងអំពីរយៈពេលនៃបេសកកម្ម ។

អង្គភាពសាធារណៈ មន្ត្រីរាជការដែលចាត់តាំង ត្រូវបំពេញតាមពាក្យសុំរបស់ចៅក្រម ស៊ើបសួរ ។ នៅក្នុងពេលអនុវត្តបេសកកម្ម អង្គភាពសាធារណៈ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការដែល ចាត់តាំង ត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការប្រព្រឹត្តិទៅនៃបេសកកម្ម ជាអាទិ៍ អំពីការ លំបាកជាយថាហេតុ ។ កាលណាបេសកកម្មត្រូវបានបំពេញរួចហើយ អង្គភាពសាធារណៈ ឬ គ្រប់មន្ត្រីរាជការនោះ ត្រូវចម្លងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនូវសំលេងដែលថតបាន ។ ការធ្វើឱ្យទៅ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនេះ ត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងត្រឹមត្រូវនូវខ្លឹមសារនៃសំលេងដែលថតបាន ។ សំលេងដែលថតបាននេះ ត្រូវប្រគល់ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរ និងបិទស្នាក់ ។

គ្រប់ពេលវេលា ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចុះទៅកាន់ទីកន្លែងដែលធ្វើការចាប់ និងថតនោះ ។ ការចូលទៅក្នុងទីកន្លែងទាំងនេះ មិនអាចត្រូវបានហាមឃាត់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយសំអាង លើមូលហេតុអ្វីបានទេ ទោះបីជាទីកន្លែងយោធាក៏ដោយ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចធ្វើកិច្ចការនេះតាមដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសបានដែរ ។

ផ្នែកទី ៨

ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

មាត្រា ១៧៣. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

តាមរយៈដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចប្រគល់សិទ្ធិឱ្យចៅក្រមនៃតុលាការ របស់ខ្លួន ឬតុលាការផ្សេងទៀត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬដល់អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ដើម្បី បំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៧៤. - អត្ថន័យនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសបញ្ជាក់អំពីប្រភេទនៃកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ។ កិច្ចនោះត្រូវតែមាន ទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ជាមួយបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ ។ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសមិនអាច មានលក្ខណៈជាទូទៅទេ ត្រូវណែនាំឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរកំណត់ចំរើនវេលាដែលត្រូវអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ។

ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដកហូតដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសបានគ្រប់ពេលវេលា ។

មាត្រា ១៧៥. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដែលចេញឱ្យចៅក្រមម្នាក់ទៀត

កាលណាដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសត្រូវបានចេញឱ្យដល់ចៅក្រមណាម្នាក់ ចៅក្រមរូបនេះ ប្រើប្រាស់អំណាចទាំងអស់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៧៦. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសចេញឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

កាលណាដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នោះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់អំណាចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៧៨ (កំណត់ហេតុស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ) ដល់មាត្រា ១៨៤ (កំណត់ហេតុកសាងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌) នៃក្រមនេះ ។

ចំពោះការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ស្ថិតនៅក្រោមអំណាចចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយត្រូវរាយការណ៍ជូនចៅក្រមនេះតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១៧៧. - ការប្រតិបត្តិដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បំពេញកិច្ចដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស នៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ និងទី ៣ មាត្រា ៦៨ (ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៧៨. - កំណត់ហេតុស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៧៩. - វិធានទាក់ទងនឹងការស្តាប់ចម្លើយដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចកោះហៅ និងស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ។

មុននឹងឆ្លើយចំពោះសំណួរ សាក្សីម្នាក់ៗត្រូវស្បថតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា និយាយតែការពិត ។ ប៉ុន្តែ សាក្សីដែលមានរៀបរាប់នៅមាត្រា ១៥៦ (សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ) ត្រូវបានលើកលែងមិនចាប់ធ្វើសម្បថ ។ ដើម្បីគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចស្តាប់ចម្លើយក្នុងឋានៈជាសាក្សី នូវបុគ្គលណាមួយដែលមានតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាពលើ

បុគ្គលនោះទេ ។ កាលណាការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីណាម្នាក់ បានធ្វើឱ្យលេចតម្រូវនៃពិរុទ្ធភាព លើសាក្សីនោះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបញ្ឈប់ការស្តាប់ ហើយត្រូវរាយការណ៍ជូនចៅក្រម ស៊ើបសួរ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចហៅរកអ្នកបកប្រែដែលបានស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងជួយបកប្រែជូនតុលាការឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

បុគ្គលដែលបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាសាក្សី ត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួន ។ ក្នុងករណីវិងទទឹង មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌រាយការណ៍ជូនចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលអាចចេញបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ដោយមាន ចុះអត្តសញ្ញាណនៃសាក្សី ។ បញ្ជានេះត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខាដោយចៅក្រម ស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាជង ។ បញ្ជាឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន អនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ប្រើប្រាស់កម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីបង្ខំឱ្យសាក្សីចូលបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខខ្លួន ។

កថាខណ្ឌទី ២ ដល់ទី ៥ នៃមាត្រា ៩៣ (កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តលើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ។

មាត្រា ១៨០. - ការស្តាប់ចម្លើយដែលពុំអាចធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ឬស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានទេ ។

មាត្រា ១៨១. - ការដែកដេរ និងការចាប់យក ដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការដែកដេរ និងចាប់យកវត្ថុតាងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលចែង នៅក្នុងមាត្រា ៩១ (ការដែកដេរ) និងមាត្រា ៩២ (ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង) នៃក្រម នេះ ។ ប៉ុន្តែ ការអនុញ្ញាតដែលមានចែងនៅក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៩១ (ការដែកដេរ) នៃក្រមនេះ ត្រូវតែផ្តល់ឱ្យដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៨២. - ការឃាត់ខ្លួននៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៩៦ (ការឃាត់ខ្លួន) ដល់មាត្រា ១០២ (កំណត់ហេតុសរុបនៃការ ឃាត់ខ្លួន) ស្តីអំពីការឃាត់ខ្លួន ត្រូវយកមកអនុវត្តនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរ ជំនួស ។ ប៉ុន្តែ អំណាចដែលប្រគល់ដោយមាត្រាទាំងនេះដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ សម្រាប់ការអនុវត្តមាត្រា ១០៣ (ការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបាន ឃាត់ខ្លួន) និងមាត្រា ១០៤ (រយៈពេលនៃការបញ្ជូនខ្លួន) នៃក្រមនេះ នៅពេលផុតកំណត់នៃ ការឃាត់ខ្លួន ជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនត្រូវតែនាំទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ១៨៣. - ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ ជាអាទិ៍នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស កាលណាដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសបានចែងអំពីការស្តាប់ និងការថតការសន្ទនាតាម ទូរស័ព្ទ ឬការចាប់ និងការថតគ្រប់ការឆ្លើយឆ្លងតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍ ដូចជា សារ តាមទូរសារ ឬសារតាមអ៊ិនធើណែត មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ប្រើប្រាស់អំណាចដែលប្រគល់ឱ្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ១ និងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៧២ (ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ ជាអាទិ៍ ដែលបង្គាប់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ១៨៤. - កំណត់ហេតុកសាងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តដីកា ចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០៨ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុង កំណត់ហេតុ) នៃក្រមនេះ។

ជំពូកទី ៣
វិធានការនិរន្តរាយ
ផ្នែកទី ១
ដីកា

មាត្រា ១៨៥. - ការចេញដីកា ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ ខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ។

ផ្នែកទី ២
ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

មាត្រា ១៨៦. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ។
ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់បុគ្គលណាម្នាក់ ឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខចៅក្រម ស៊ើបសួរ ។
ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន អាចចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមាន តម្រុយពិរុទ្ធភាព ។

មាត្រា ១៨៧. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន មាននិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ម៉ោង និងទីកន្លែងដែលត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង ។

មាត្រា ១៨៨. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ត្រូវឱ្យដំណឹងដល់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬដោយអាជ្ញាសាលា ។

បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធទទួលចុងដីកា ហើយត្រូវចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកា ដែលត្រូវបង្វិលជូនចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬអាជ្ញាសាលាត្រូវជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីគ្រប់ការលំបាកក្នុងការអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ។

ផ្នែកទី ៣
ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

មាត្រា ១៨៩. - ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ
ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ។

មាត្រា ១៩០. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈ ឱ្យចាប់ និងនាំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនអាចត្រូវចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព ។

មាត្រា ១៩១. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនមាននិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង ។

មាត្រា ១៩២. - ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ត្រូវប្រគល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ។ ដើមដីកានេះ ត្រូវប្រគល់ជូនជាបន្ទាន់ដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តដីកានេះ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) បានទេ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការលំបាកក្នុងការអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៩៣. - ការបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ប្រសិនបើដោយមូលហេតុនៃកាលៈទេសៈ បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមិនអាចត្រូវនាំទៅបង្ហាញខ្លួនដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្រោយពេលចាប់ខ្លួនបានទេ បុគ្គលនេះត្រូវតែនាំខ្លួនទៅក្នុងអង្គភាពនគរបាលឬកងរាជអាវុធហត្ថក្នុងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬទៅក្នុងពន្ធនាគារ ។ បុគ្គលនេះត្រូវតែនាំខ្លួនទៅបង្ហាញខ្លួនយ៉ាងយូរមិនផុតថ្ងៃបន្ទាប់ ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬដល់អ្នកជំនួស ។ ប្រសិនបើការបង្ហាញខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃបន្ទាប់ទេ បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

មាត្រា ១៩៤. - ការគិតបញ្ចូលចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

កាលណាបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ត្រូវបានឃុំខ្លួននោះ ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួននេះត្រូវរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នប្រសិនបើមាន ។

ផ្នែកទី ៤
ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

មាត្រា ១៩៥. - ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៩៦. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន អាចត្រូវចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយ ពិរុទ្ធភាព ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ នឹងអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនបាន លុះត្រាតែ :

១-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ ជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគារ ។

២-បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ បានគេចខ្លួនមិនដឹងជាស្ថិតនៅទីកន្លែងណា ឬស្ថិតនៅ ក្រៅដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន គឺជាបញ្ជា :

-ដល់កងកម្លាំងសាធារណៈ ឱ្យស្រាវជ្រាវរកចាប់ និងឱ្យនាំខ្លួនបុគ្គលនោះ ទៅក្នុង ពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន

-ដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនឱ្យទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះ ។

មាត្រា ១៩៧. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន និងយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា

មុននឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែទទួលយោបល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកានេះដោយមានចែងមូលហេតុ ក្រោយពីបានទទួលយោបល់ពី ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ព្រះរាជអាជ្ញាធានារ៉ាប់រងផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ។

មាត្រា ១៩៨. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនមាននិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់បង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និង ត្រូវមានបោះត្រាផង ។

មាត្រា ១៩៩. - ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវប្រគល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅតាមអង្គភាពនគរបាល ឬ កងរាជអាវុធហត្ថ តាមគ្រប់មធ្យោបាយ ។ ដើមដីកាត្រូវប្រគល់ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតឱ្យដល់ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តដីកានោះ ។

មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធមុនម៉ោង ៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) បានទេ ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវឱ្យ ដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការលំបាកទាំងអស់ក្នុងពេលអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២០០. - ការផ្សព្វផ្សាយជាអន្តរជាតិនូវដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ក្នុងករណីចាំបាច់ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនអាចផ្សព្វផ្សាយជាអន្តរជាតិតាមរយៈក្រសួងយុត្តិធម៌ ដោយប្រើយន្តការនានាដែលមានប្រសិទ្ធភាព ។

មាត្រា ២០១. - ការបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុ នៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ។ ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនរក្សាទុកដើមដីកា ឬចុងដីកា ដែលមានបញ្ជាក់ថា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ។

បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវតែបានគេនាំទៅបង្ហាញដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអ្នកជំនួសចៅក្រម ស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ប្រសិនបើស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរនៅឡើយ ។

ប្រសិនបើការនាំខ្លួនទៅបង្ហាញនេះ តម្រូវឱ្យមានការផ្ទេរបុគ្គលពាក់ព័ន្ធនៅពន្ធនាគារ ឬ ទៅមណ្ឌលឃុំខ្លួនមួយផ្សេងទៀត ការផ្ទេរនេះត្រូវចាត់ចែងដោយអយ្យការ ។

ប្រសិនបើបុគ្គលពាក់ព័ន្ធមិនត្រូវបានគេនាំខ្លួនទៅបង្ហាញដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬអ្នកជំនួស ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួន បុគ្គលនេះត្រូវតែបានព្រះរាជអាជ្ញានាទឹកនៃឃុំខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយ ។ ព្រះរាជអាជ្ញានេះធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយ ដែលត្រូវបញ្ជូនទៅចៅក្រម ស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២០២. - ការគិតបញ្ចូលចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

កាលណាបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ត្រូវ បានឃុំខ្លួននោះ ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួននេះត្រូវរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ប្រសិនបើមាន ។

ផ្នែកទី ៥

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

មាត្រា ២០៣. - គោលការណ៍នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ជាគោលការណ៍ ជនត្រូវចោទត្រូវតែមានសេរីភាព ។ ក្នុងករណីពិសេស ជនត្រូវចោទ អាចត្រូវឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបានចែងនៅក្នុងផ្នែកនេះ ។

មាត្រា ២០៤. - ករណីនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចអនុវត្តបានតែក្នុងករណីចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ដែលច្បាប់កំណត់ផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ១ (មួយ) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ២០៥. - មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអាចត្រូវបានបង្គាប់ កាលណាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះជាការ ចាំបាច់ :

- ១- ដើម្បីបញ្ឈប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំឱ្យកើតជាថ្មី ។
- ២- ដើម្បីរារាំងកុំឱ្យមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះ ឬដើម្បីរារាំងកុំឱ្យ មានការត្រូវរឿងរ៉ាវ រវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត ។
- ៣- ដើម្បីរក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ ។
- ៤- ដើម្បីធានារក្សាជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី ។
- ៥- ដើម្បីការពារសន្តិសុខឱ្យជនត្រូវចោទ ។
- ៦- ដើម្បីធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈកុំឱ្យមានការច្របូកច្របល់ ដែលបណ្តាល មកពីបទល្មើស ។

មាត្រា ២០៦. - កំណត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទ និងការប្រាប់ហេតុផលនៃដីកា

ចៅក្រមស៊ើបសួរដែលសម្រេចថានឹងត្រូវឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដោយគំនិតផ្តើមរបស់ខ្លួន ផ្ទាល់ ឬ តាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការ កត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទនេះ ។ កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអមផងនោះ មេធាវីត្រូវ បង្ហាញមធ្យោបាយការពារខ្លួន ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្នតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ ។ នៅក្នុងដីកានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន

បណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានជូនដំណឹងភ្លាមដល់ ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ដូចបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២២០ (និយមន័យ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន) មាត្រា ២២១ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន) និងមាត្រា ២២២ (ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២០៧. - ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរដែលទទួលបណ្តឹងតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដែល សុំឱ្យឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្ននោះ មិនព្រមធ្វើតាមការសុំឱ្យឃុំខ្លួននោះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវចេញក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នូវដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដោយមិន ចាំបាច់មានសំអាងហេតុទេ ។ ដីកានេះត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកប្តឹងសុំ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើពាក្យប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលនឹងសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២០៨. - ចីរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ

ចំពោះនីតិជនដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើស ពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ បានទេ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលផុតចីរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នម្តងបាន ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដោយដីកាមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និង ច្បាស់លាស់ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានតែ ២ (ពីរ) ដងគត់ ។

មាត្រា ២០៩. - ចីរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈិម

ចំពោះនីតិជនដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទមជ្ឈិម ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ (បួន) ខែ បានទេ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលផុតចីរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នបានតែម្តងគត់ មិនឱ្យលើសពី ២ (ពីរ) ខែ ដោយដីកាមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ ។

ចីរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នខាងលើនេះ មិនត្រូវលើសពីពាក់កណ្តាលនៃអប្បបរមា នៃទោសដែលច្បាប់បានកំណត់ឡើយ ។

មាត្រា ២១០. - ចីរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ជាអាទិ៍

ក្នុងករណីដែលមានការចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍ ឬបទឧក្រិដ្ឋសង្គ្រាម ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ១ (មួយ) ឆ្នាំបានទេ ចំពោះបទល្មើសនីមួយៗ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលផុតចំរើលនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នម្តងបាន ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដោយដីកាមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះបានតែ ២ (ពីរ) ដងគត់ ។

មាត្រា ២១១. - ការពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចថាពន្យារពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សំគាល់របស់ជននេះ ។ កាលណាជនត្រូវចោទមានមេធាវីអមនោះ មេធាវីត្រូវបង្ហាញមធ្យោបាយការពារខ្លួនក្តីរបស់ខ្លួន ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន តាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ ។ នៅក្នុងដីកានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។ ដីកានេះត្រូវឱ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ជនត្រូវចោទ ។

មាត្រា ២១២. - សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងអនីតិជនមានអាយុតិចជាង ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ

អនីតិជនអាយុតិចជាង ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចប្រគល់អនីតិជននេះឱ្យឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬក្នុងករណីគ្មានអ្នកអាណាព្យាបាល ត្រូវប្រគល់ទៅមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំថែរក្សាបណ្តោះអាសន្ន រង់ចាំសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ២១៣. - ចំរើលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋទាក់ទងនឹងអនីតិជន មានអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ

ចំពោះអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ និងត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ចំរើលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមានដូចតទៅ :

- ១-ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ (បួន) ខែ បានទេ កាលណាអនីតិជននេះមានអាយុតិចជាង ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ។
- ២-ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ បានទេ កាលណាអនីតិជននេះមានអាយុចាប់ពី ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ ។

មាត្រា ២១៤. - ចំរើលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងបទមជ្ឈិមទាក់ទងនឹងអនីតិជន មានអាយុ

ចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ

ចំពោះអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ និង ត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទមជ្ឈិម ចិរវេលាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមានដូចតទៅ :

១-ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ២ (ពីរ) ខែ បានទេ កាលណា អនីតិជននេះមានអាយុតិចជាង ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ។

២-ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ (បួន) ខែ បានទេ កាលណា អនីតិជននេះមានអាយុចាប់ពី ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ ។

ចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នតាមចំណុចទី ១ និងចំណុចទី ២ ខាងលើនេះ មិនត្រូវ លើសពីពាក់កណ្តាលនៃអប្បបរមានៃទោសដែលច្បាប់បានកំណត់សម្រាប់អនីតិជននោះឡើយ ។

មាត្រា ២១៥. - ការដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំវិញបានគ្រប់ពេលវេលា ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរមានបំណងដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំនោះ ចៅក្រម ស៊ើបសួរត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីសុំយោបល់ ហើយបញ្ជូនសំណុំរឿងឱ្យព្រះរាជអាជ្ញា ពិនិត្យ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទភ្លាម ដោយមិន រង់ចាំយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចង្អុលប្រាប់មូលហេតុនៃការបន្ទាន់នេះ នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ២១៦. - ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ តាមបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទបានគ្រប់ពេលវេលា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចប្តឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ដីកាដែលសម្រេចមិនព្រមដោះលែងត្រូវមានសំអាងហេតុ ។

មាត្រា ២១៧. - ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ តាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា ។ ចៅក្រម ស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យនោះភ្លាមទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីផ្តល់យោបល់ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅ

ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីពិនិត្យ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្តល់យោបល់ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរ បំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពេលបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំសាជាថ្មីម្តងទៀត ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬទៅសភាស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំលើកមុន ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរ ត្រូវសម្រេចលើពាក្យនេះក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំ ។

ដីកាដែលមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃទេ ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យផ្តឹងផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២១៨. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ

ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៧៦ (ការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ ឱ្យមានសេរីភាព) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

ដីកាមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ ត្រូវតែជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំ ចៅក្រមនេះអាចដាក់ជននោះឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ២២៣ (កាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) ដល់មាត្រា ២៣០ (ការគេចវេះរបស់ជនត្រូវចោទពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) នៃក្រមនេះ ។

ផ្នែកទី ៦

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

មាត្រា ២១៩. - ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ។

មាត្រា ២២០. - និយមន័យដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនឱ្យទទួល និងឱ្យ

ឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបាន លុះត្រាតែជនត្រូវចោទជាកម្មវត្ថុ នៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ។

មាត្រា ២២១. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

-អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ

-ប្រភេទនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាប បទល្មើសនេះ

-ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និង មានបោះត្រា ។

មាត្រា ២២២. - ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលដែលមានដីកាបង្គាប់ឱ្យ ឃុំខ្លួនរហូតទាល់តែបានទទួលការឱ្យដំណឹងអំពីការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។ ប្រធាន ពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន រក្សាទុកដើមដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ឬចុងដីកានេះ ដែលបញ្ជាក់ថា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ។

ផ្នែកទី ៧

ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

មាត្រា ២២៣. - កាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ បាន គ្រប់ពេលវេលា ប្រសិនបើជនត្រូវចោទនេះ ត្រូវបានចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើស ដែលត្រូវផ្តន្ទា ទោសដាក់ពន្ធនាគារ ។

ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការមានអានុភាពបង្គាប់ជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំ ឱ្យ គោរពកាតព្វកិច្ចមួយ ឬច្រើនដូចតទៅ :

១-មិនត្រូវចេញក្រៅព្រំប្រទល់ដែនដីកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

២-មិនត្រូវផ្លាស់ប្តូរលំនៅឋានដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

៣-មិនត្រូវទៅកាន់ទឹកនៃខ្លះដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

៤-ត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនតាមការកំណត់នៅអង្គការពន្យារពេល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

៥-ត្រូវឆ្លើយតបនឹងការកោះហៅពីគ្រប់បុគ្គលដែលចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

៦-ប្រគល់ជូនដល់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីគ្រប់ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ ។

៧-មិនត្រូវបើកបររថយន្ត ។

៨-មិនត្រូវទទួល ឬជួបបុគ្គលមួយចំនួនដែលចង្អុលបង្ហាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

៩-ដាក់ប្រាក់ធានាដែលចំនួនប្រាក់ធានា និងថិរវេលាបង់ប្រាក់នេះ ត្រូវបានកំណត់ ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយផ្អែកទៅលើធនធានរបស់ជនត្រូវចោទ ។

១០-មិនត្រូវកាន់កាប់ ឬយកតាមខ្លួននូវអាវុធ ។ ត្រូវប្រគល់ជូនដល់ការិយាល័យ ក្រឡាបញ្ជី នូវអាវុធដែលជនត្រូវចោទកាន់កាប់ ។

១១-ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឱ្យពេទ្យពិនិត្យព្យាបាល និងជាយថាហេតុ ដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោម របបព្យាបាលរោគក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ។

១២-មិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពខាងវិជ្ជាជីវៈខ្លះ ។

ដើម្បីអនុវត្តចំណុចទី ១២ ខាងលើ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចហាមឃាត់ការអនុវត្ត នូវ អាណត្តិបោះឆ្នោត ឬសកម្មភាពខាងសហជីពបានទេ ។

មាត្រា ២២៤. - ការមិនអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចំពោះអនីតិជនមានអាយុ ក្រោម ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ

អនីតិជនអាយុតិចជាង ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ មិនអាចត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការបានទេ ។

មាត្រា ២២៥. - ការប្រគល់បង្កាន់ដៃ

នៅក្នុងករណីដែលមានចែងត្រង់ចំណុចទី ៦ ទី៩ និងចំណុចទី ១០ នៃមាត្រា ២២៣ (កាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) ខាងលើនេះ ជនត្រូវចោទទទួលបង្កាន់ដៃស្តីពីការ ប្រគល់ឯកសារអត្តសញ្ញាណ ប្រាក់ធានា ឬអាវុធ ។ បង្កាន់ដៃប្រគល់ឯកសារបញ្ជាក់អំពី អត្តសញ្ញាណ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយក្រឡាបញ្ជី ។

បង្កាន់ដៃប្រគល់ប្រាក់ធានា ឬអាវុធ ត្រូវចុះហត្ថលេខារួមដោយ ប្រធានតុលាការ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជី ។

ប្រាក់ធានាត្រូវតម្កល់ទុកនៅគណនីពិសេសដែលបើកនៅធនាគារ ឬត្រូវរក្សាទុកនៅទីកន្លែង មួយដែលមានការធានាសន្តិសុខខ្ពស់ ។ ទីកន្លែងនេះត្រូវជ្រើសរើសតាមការឯកភាពគ្នាដោយ ប្រធានតុលាការ និងព្រះរាជអាជ្ញា ។

អាវុធត្រូវរក្សាទុកនៅទីកន្លែងដូចបានពោលខាងលើ ។

មាត្រា ២២៦. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ចៅក្រមស៊ើបសួរដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ តាម គំនិតផ្តើមផ្ទាល់របស់ខ្លួន ឬតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានសរុបរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ បញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន អំពីកាតព្វកិច្ចដែលតម្រូវទៅលើជនត្រូវចោទ ។

ដីកាសម្រេចដាក់ខ្លួនឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ត្រូវជូនដំណឹងក្នុង រយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរដែលទទួលបណ្តឹងតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីព្រះរាជអាជ្ញា សុំឱ្យ ដាក់ខ្លួនជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ មិនព្រមសម្រេចតាមការ សុំទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបដីសេធការសុំនេះ ក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ។

ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើពាក្យប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២២៧. - ការកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយឯកឯង ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកែប្រែខ្លឹមសារនៃកាតព្វកិច្ច អាចលុបចោល ឬបញ្ជូលកាតព្វកិច្ចថ្មី បានគ្រប់ពេលវេលា ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានដែរ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចតាមដីកា ដែលត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។

មាត្រា ២២៨. - បណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានគ្រប់ពេល វេលា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូន ដំណឹងក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេលនេះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើពាក្យ

សុំទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ដីកាដែលសម្រេចមិនព្រមធ្វើតាមបណ្តឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ។

មាត្រា ២២៩. - បណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយជនត្រូវចោទ

ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យសុំឱ្យលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានគ្រប់ពេលវេលា ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យសុំនេះភ្លាមទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំយោបល់ និងជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីពិនិត្យ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរចំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីចំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ ។

កាលណាមានពាក្យសុំឱ្យលើកលែង ឬឱ្យកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានធ្វើជាថ្មីមុនពេលចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរសម្រេចលើពាក្យសុំពីមុននោះ រយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នេះ ត្រូវចាប់ផ្តើមគិតពីពេលចេញសេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំពីមុន ។ ដីកាដែលសម្រេចមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំ ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ នេះទេ ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២៣០. - ការគេចវេះរបស់ជនត្រូវចោទពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទគេចវេះដោយចេតនាពីកាតព្វកិច្ចត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្នបាន ទោះបីទោសជាប់ពន្ធនាគារដែលត្រូវរងនោះមានចំណុចប៉ុន្មានក៏ដោយ ហើយទោះជាជនត្រូវចោទត្រូវបានឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអស់រយៈពេលអតិបរមាដែលមានចែងដោយមាត្រា ២០៨ (ចំណុចនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ) ដល់មាត្រា ២១០ (ចំណុចនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ជាអាទិ៍) មាត្រា ២១៣ (ចំណុចនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋទាក់ទងនឹងអនីតិជនមានអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ) និងមាត្រា ២១៤ (ចំណុចនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈិមទាក់ទងនឹងអនីតិជនមានអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ) នៃក្រមនេះ ក៏ដោយ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេច ថានឹងឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដោយមូលហេតុខាងលើនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សំគាល់របស់ជននេះ ។ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទមានមេធាវីអមនោះ មេធាវីត្រូវជូនមធ្យោបាយការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួន ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ តាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ ។ ដីកាសម្រេចនេះ ត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ជនត្រូវចោទ ។

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែលសម្រេចតាមមាត្រានេះ មិនអាចឱ្យលើសពី ៤ (បួន) ខែ ចំពោះនីតិជន និង ២ (ពីរ) ខែ ចំពោះអនីតិជន ។

ជំពូកទី ៤

ការកោះហៅ និងការជូនដំណឹង

ផ្នែកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ២៣១. - រយៈពេលរួម

គ្រប់ចីរវេលាដែលចែងដោយកន្លឹកនេះ ដើម្បីបំពេញកិច្ច ឬទម្រង់ការណាមួយនោះ ត្រូវផុតរលត់នៅថ្ងៃចុងក្រោយវេលាម៉ោង ២៤ (ម្ភៃបួន) ។ រយៈពេលដែលផុតតាមធម្មតានៅថ្ងៃសៅរ៍ ថ្ងៃអាទិត្យ ឬថ្ងៃបុណ្យ ត្រូវអូសបន្ថយរហូតដល់ថ្ងៃទីមួយ ដែលបើកធ្វើការវិញ ។

នៅក្នុងគ្រប់ករណីដែលទាមទារហត្ថលេខារបស់បុគ្គលណាម្នាក់នៅលើកិច្ចណាមួយនោះ ហត្ថលេខានេះអាចជំនួសដោយស្នាមម្រាមដៃ កាលណាបុគ្គលនោះមិនចេះចុះហត្ថលេខាទេ ។

មាត្រា ២៣២. - របៀបកោះហៅ

ជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសាក្សី ត្រូវបានកោះហៅតាមផ្លូវប្រៃសណីយ៍ តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬតាមរយៈអង្គការពន្យារពេល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ការកោះហៅជនត្រូវចោទ ត្រូវធ្វើទៅតាមអាសយដ្ឋានចុងក្រោយបង្អស់ ដែលបានប្រកាសដូចដែលចែងនៅមាត្រា ១៤៣ (ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ) នៃក្រមនេះ ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ ការកោះហៅអាចធ្វើតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ។

មាត្រា ២៣៣. - ការកោះហៅជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន

ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវកោះហៅតាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។

មាត្រា ២៣៤. - ការកោះហៅមេធាវី

មេធាវីត្រូវកោះហៅតាមផ្លូវប្រៃសណីយ៍ ឬតាមផ្លូវរដ្ឋបាល ។

ក្នុងករណីចាំបាច់ ការកោះហៅអាចធ្វើបានតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ។

មាត្រា ២៣៥. - និទ្ទេសនៃការកោះហៅនៅក្នុងសំណុំរឿង

វិធីកោះហៅ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការកោះហៅ ត្រូវចុះនិទ្ទេសដោយក្រឡាបញ្ជីនៅក្នុងសំណុំរឿង ។

មាត្រា ២៣៦. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់មេធាវី

នៅរាល់ពេលដែលដីកាត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏ត្រូវជូនដំណឹងដល់មេធាវីផងដែរ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទមានមេធាវីអម ។

នៅរាល់ពេលដែលដីកាត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏ត្រូវជូនដំណឹងដល់មេធាវីផងដែរ ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានមេធាវីអម ។

មាត្រា ២៣៧. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ព្រះរាជអាជ្ញា

ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹងនេះនៅវិមជ្ជកា ។ ព្រះរាជអាជ្ញាចុះហត្ថលេខា ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយព្រះរាជអាជ្ញាតាមបែបបទដែលអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាបានកំណត់ ។

មាត្រា ២៣៨. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ជនត្រូវចោទ

ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនតាមរបៀបដូចតទៅ :

- ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬ
- តាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។

ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវីតាមរបៀបដូចតទៅនេះ :

- ដោយផ្ទាល់មាត់
- តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬ
- តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

កាលណាការជូនដំណឹងត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ នោះក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីការជូនដំណឹងនៅវិមជ្ជកា ។ ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន ។

នៅក្នុងករណីដទៃទៀត ការជូនដំណឹងត្រូវធ្វើដោយការប្រគល់សេចក្តីចម្លងដីកា ដោយមានចំណាររបស់អ្នកទទួលបានទទួលទុកជាសម្គាល់ ។

មាត្រា ២៣៩. - ការប្រគល់ដីកាកោះហៅ ឬដីកាផ្សេងៗទៀត

គ្រប់មន្ត្រីរាជការ គ្រប់អាជ្ញាធររដ្ឋបាល គ្រប់នគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរសុំឱ្យប្រគល់ដីកាកោះហៅ ឬដីកាផ្សេងៗទៀត ត្រូវតែអនុវត្តតាមបញ្ជារបស់ចៅក្រមនេះ ។

បុគ្គល អង្គការ ឬអាជ្ញាធរដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចាត់តាំងនោះ ត្រូវតែប្រគល់ដីកាកោះ ឬដីកាដល់សាមីខ្លួន ដោយមានចំណាររបស់អ្នកទទួលបញ្ជាក់ថា បានទទួល ទុកជាសំគាល់ ។ ដីកាដែលមានចំណារទទួលនេះ ត្រូវបង្វិលជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ។

ផ្នែកទី ២
វិធានដោយឡែក

មាត្រា ២៤០. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចនៅក្នុងកំណត់ហេតុរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ គ្រប់កំណត់ហេតុរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែមានចុះសេចក្តីដូចតទៅ :

- ឈ្មោះរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ
- ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី
- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង
- កាលបរិច្ឆេទនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
- ប្រភេទនៃបទល្មើស ដែលចង្អុលប្រាប់នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
- កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើកំណត់ហេតុ ។

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុ ត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនិងដោយក្រឡាបញ្ជី ។ កំណត់ហេតុមិនត្រូវឱ្យមានចន្លោះបន្ទាត់ទេ ។ ការឆ្លតលុប ឬការយោងត្រូវតែបញ្ជាក់ដោយហត្ថលេខារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី នៅរឹមទំព័រ ។

មាត្រា ២៤១. - ហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនៃការចូលខ្លួនជាលើកដំបូង

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុ ស្តីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនលើកដំបូង ដូចមានចែងនៅមាត្រា ១៤៣ (ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ) នៃក្រមនេះ ត្រូវចុះហត្ថលេខារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្រឡាបញ្ជី និងសាមីខ្លួន នៅរឹមទំព័រ ។

កាលណាជនត្រូវចោទបានឆ្លើយ ចម្លើយទាំងនេះត្រូវកត់ត្រាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរឱ្យបានត្រឹមត្រូវនៅក្នុងកំណត់ហេតុ ។

មាត្រា ២៤២. - វិធានសម្រាប់សរសេរកំណត់ហេតុ

ការសួរចម្លើយ ការស្តាប់ចម្លើយ ឬការសួរតទល់នីមួយៗ ត្រូវតែមានធ្វើកំណត់ហេតុ ។
កំណត់ហេតុស្រង់យ៉ាងត្រឹមត្រូវនូវសំណួរ ចម្លើយ និងចម្លើយដែលឆ្លើយដោយឯកឯង ។
ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុសួរចម្លើយជនត្រូវចោទ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយជនត្រូវចោទ
និងជាយថាហេតុ ដោយអ្នកបកប្រែ ។

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយ
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងជាយថាហេតុ ដោយអ្នកបកប្រែ ។

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយសាក្សី និង
ជាយថាហេតុ ដោយអ្នកបកប្រែ ។

ទំព័រនីមួយៗនៃកំណត់ហេតុសួរតទល់ ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយគ្រប់បុគ្គលទាំងអស់ដែល
តទល់គ្នា និងជាយថាហេតុ ដោយអ្នកបកប្រែ ។

មុននឹងចុះហត្ថលេខា ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬសាក្សី អានកំណត់ហេតុ
ឡើងវិញ ។ ប្រសិនបើបុគ្គលណាមួយមិនចេះអានទេ ក្រឡាបញ្ជីអានកំណត់ហេតុដោយសម្លេង
ខ្លាំងៗ ។ អ្នកបកប្រែធ្វើការបកប្រែ ។ ប្រសិនបើបុគ្គលណាមួយមិនព្រមចុះហត្ថលេខាទេ ចៅក្រម
ស៊ើបសួរត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅលើកំណត់ហេតុនោះ ។

មាត្រា ២៤៧. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចលើដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

គ្រប់ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវមានចុះសេចក្តីដូចតទៅ :

- ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ
- ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី
- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង
- កាលបរិច្ឆេទនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ
- ប្រភេទនៃបទល្មើស ដែលចង្អុលនៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់
- អត្តសញ្ញាណនៃជនត្រូវចោទ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងទីកន្លែងកំណើត លំនៅឋាន
របស់ជនត្រូវចោទ ប្រសិនបើពិរុទ្ធកម្មត្រូវបានប្រកាស
- លេខ និងកាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដីកា ។

ទំព័រនីមួយៗនៃដីកា ត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី ។

ដីកាមិនត្រូវឱ្យមានការចន្លោះបន្ទាត់ឡើយ ។ ការឆ្ងត ឬការយោង ត្រូវតែមានបញ្ជាក់
ដោយហត្ថលេខារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី នៅលើរឹមទំព័រ ។

មាត្រា ២៤៤. - ដីកាបញ្ជូនលិខិត

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួររបញ្ជូនលិខិតណាមួយនៃសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបញ្ជូនលិខិតនោះ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួររបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៤៣ (និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចលើដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះដីកាបញ្ជូន ។

មាត្រា ២៤៥. - បណ្តឹងធ្វើឡើងដោយមេធាវី

គ្រប់ពេលដែលក្រមនេះអនុញ្ញាតឱ្យជនត្រូវចោទជូនពាក្យសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ពាក្យសុំនេះអាចធ្វើបានដោយមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ ។

គ្រប់ពេលដែលក្រមនេះអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជូនពាក្យសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរពាក្យសុំនេះ អាចធ្វើបានដោយមេធាវីនៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

រាល់ពាក្យសុំដោយបុគ្គលដែលស្ថិតនៅក្រៅនីតិវិធីស៊ើបសួរឱ្យប្រគល់សងវត្ថុដែលចាប់យកអាចធ្វើបានដោយមេធាវី ។

**ជំពូកទី ៥
ការបិទការស៊ើបសួរ**

មាត្រា ២៤៦. - ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា ការស៊ើបសួរបានបញ្ចប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរជូនព័ត៌មាននេះដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវី ។

២ (ពីរ) ថ្ងៃ ក្រោយមក ចៅក្រមស៊ើបសួររបញ្ជូនសំណុំរឿងឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថាចាំបាច់ត្រូវធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរថ្មីទៀតនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើតាមមាត្រា ១៣២ (ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា) នៃក្រមនេះ ។

ក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទត្រូវឃុំខ្លួន និង ១ (មួយ) ខែ ក្នុងករណីដែលជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ព្រះរាជអាជ្ញាបង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញដោយមានដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរភ្ជាប់ជាមួយផង ។ ចីរវេលានេះត្រូវគិតពីថ្ងៃដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលសំណុំរឿង ។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញដូចចៅក្រមស៊ើបសួរដែរថា ការស៊ើបសួរត្រូវបញ្ចប់នោះ

ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចបញ្ជូនខ្លួនជនត្រូវចោទ ទៅកាន់តុលាការជំនុំជម្រះ ឬក៏លើកលែងចោទប្រកាន់ ។

មាត្រា ២៤៧. - ដីកាដោះស្រាយ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ បិទការស៊ើបសួរតាមដីកាដោះស្រាយ ។ ដីកានេះអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ ។

ប្រសិនបើយល់ឃើញថាអំពើនោះ ជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចបញ្ជូនជនត្រូវចោទ ទៅមុខតុលាការជំនុំជម្រះ ។ ដីកាត្រូវរៀបរាប់អំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់ និងឈ្មោះបទល្មើសតាមច្បាប់ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់នៅក្នុងករណីដូចតទៅ :

- ១-អំពើប្រព្រឹត្តិ មិនមែនជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ ។
- ២-ជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើនោះនៅតែគេមិនស្គាល់ ។
- ៣-គ្មានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់លើជនត្រូវចោទ ។

ដីកាដោះស្រាយជានិច្ចកាលត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនត្រូវជាប់កាតព្វកិច្ច គោរពតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេ ។ ដីកាអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះ ចំពោះអំពើមួយចំនួន និងជាដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ចំពោះអំពើដទៃទៀត ។

ដីកាដោះស្រាយត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ២៤៨. - ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ

នៅក្នុងដីកាដោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចអំពីការប្រគល់សងទៅឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ ទ្វេវត្ថុដែលចាប់យក ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១១៩ (អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចបង្គាប់ឱ្យប្រគល់វត្ថុជូនម្ចាស់ដើមវិញ) នៃក្រមនេះ ក៏ត្រូវយកមកអនុវត្តដែរ ។

មាត្រា ២៤៩. - សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ដីកាដោះស្រាយបញ្ចប់ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ។ ក្នុងករណីនេះបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៧៦ (ការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាព) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

ប៉ុន្តែ តាមសេចក្តីសម្រេចដោយឡែកនៃដីកាដោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចរក្សាជន

ត្រូវចោទ ឱ្យនៅជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្ន រហូតដល់ពេលចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ។ នៅក្នុង ដីកានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងតាមលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។

សេចក្តីសម្រេចរក្សាទុកជនត្រូវចោទក្នុងឃុំជាបណ្តោះអាសន្ន លែងមានអានុភាពក្នុងរយៈពេល ៤ (បួន) ខែ ។ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទមិនបានចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការក្នុងរយៈពេល ៤ (បួន) ខែនោះទេ ជនត្រូវចោទនេះត្រូវបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នដោយឯកឯង ។

ដីកាដំណោះស្រាយបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបានដាក់កំហិតដល់ជនត្រូវចោទ ឱ្យបង់ប្រាក់ធានា ឱ្យប្រគល់ ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ ឬឱ្យប្រគល់អាវុធដែលមិនទាក់ទងនឹងបទល្មើស ប្រាក់ធានា ឯកសារបញ្ជាក់ អំពីអត្តសញ្ញាណ ឬអាវុធនោះ ត្រូវប្រគល់សងសាមីខ្លួនវិញដោយក្រឡាបញ្ជី ដោយមានបង្កាន់ដៃទទួលដែលចុះហត្ថលេខាដោយជនត្រូវចោទទុកជាសំគាល់ ។

ប៉ុន្តែ តាមសេចក្តីសម្រេចដោយឡែកនៃដីកាដំណោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចរក្សាទុក ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ រហូតដល់ពេលចូលបង្ហាញខ្លួននៅ ចំពោះមុខតុលាការ ។

មាត្រា ២៥០. - ការបញ្ជូនដើម្បីបើកសវនាការជំនុំជម្រះ

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចចេញដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ ចៅក្រម ស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងជាបន្ទាន់ទៅប្រធានតុលាការ ដើម្បីកំណត់ពេលសវនាការជំនុំជម្រះ ។

មាត្រា ២៥១. - ការបើកការស៊ើបសួរជាថ្មីលើបន្ទុកថ្មីទៀត

ក្រោយពេលដែលដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាលើកលែង ចោទប្រកាន់របស់សភាស៊ើបសួរបានចូលជាស្ថាពរ ប្រសិនបើមានលេចឡើងបន្ទុកថ្មី ការស៊ើបសួរ អាចបើកឡើងវិញ តាមការផ្តើមគំនិតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

**ជំពូកទី ៦
មោឃភាពនៃការស៊ើបសួរ**

មាត្រា ២៥២. - មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ

វិធាន និងទម្រង់ការដែលចែងដោយមាត្រាខាងក្រោម ស្តីអំពីបទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃនីតិវិធី ស៊ើបសួរ មានលក្ខណៈដាច់ខាតត្រូវតែគោរពតាម បើពុំដូច្នោះទេនាំឱ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី :

- មាត្រា ១២២ (ការបើកការស៊ើបសួរ)
- មាត្រា ១២៣ (សមត្ថកិច្ចដែនដី)
- កថាខណ្ឌទី ៣ នៃមាត្រា ១២៤ (ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ)
- កថាខណ្ឌទី ១ និងទី ២ នៃមាត្រា ១២៥ (វិសាលភាពនៃការប្តឹង) និង
- មាត្រា ១២៨ (ជំនួយរបស់ក្រឡាបញ្ជី) នៃក្រមនេះ ។

នាំឱ្យមានមោឃភាពផងដែរ កាលណាការបំពានវិធាន ឬទម្រង់ការសំខាន់ណាមួយដែលចែងដោយក្រមនេះ ឬបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ភាគីដែលទទួលរងការបំពាននេះ ។ វិធាន និងទម្រង់ការដែលមានលក្ខណៈសំខាន់នោះមានជាអាទិ៍គឺ វិធាន ទម្រង់ការដែលមានបំណងធានាការគោរពសិទ្ធិការពារខ្លួន ។

មាត្រា ២៥៣. - ការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ

មានតែសភាស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីពិនិត្យមោឃភាពនៃលិខិតនៃនីតិវិធី ។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថា លិខិតណាមួយនៃនីតិវិធីមានមោឃភាព ចៅក្រមស៊ើបសួរនេះ ប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ តាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ និងជូនព័ត៌មានដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា លិខិតណាមួយនៃនីតិវិធីមានមោឃភាព ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើពាក្យសុំដោយមានសំអាងហេតុ បញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរ និងជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ប្រសិនបើជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីយល់ឃើញថា លិខិតណាមួយនៃនីតិវិធីមានមោឃភាព សាមីជនធ្វើពាក្យសុំដោយមានសំអាងហេតុ ជូនទៅសភាស៊ើបសួរ និងជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ពាក្យសុំអាចធ្វើដោយមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ ឬរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ពាក្យសុំដែលចែងនៅក្នុងមាត្រានេះ ត្រូវចុះបញ្ជីនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។ ភ្លាមនោះ ក្រឡាបញ្ជីសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ បញ្ជូនសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីមកឱ្យខ្លួនភ្លាម ។

ដីកាដែលអាចត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន មិនអាចធ្វើជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងសុំមោឃភាពបានឡើយ ។

មាត្រា ២៥៤. - ការលះបង់ដោយភាគីណាមួយក្នុងការទាមទារមោឃភាព

កាលណាការបំពានវិធាន ឬទម្រង់ការសំខាន់ណាមួយបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍នៃភាគីណាមួយ ភាគីនេះអាចបោះបង់មិនលើកយកមោឃភាពមកសំអាង ហើយកែប្រែនីតិវិធីនេះ ឱ្យមានភាពប្រក្រតីឡើងវិញ ។ ការបោះបង់នេះ ត្រូវតែពិនិត្យដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុង

កំណត់ហេតុ ។ កាលណាភាគីមានអមដោយមេធាវី ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវកោះហៅមេធាវី យ៉ាងតិច ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ មុនកាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើកំណត់ហេតុ ។ នៅក្នុងរយៈពេលនេះ មេធាវីអាចពិនិត្យសំណុំរឿងនៃនីតិវិធីបាន ។

មាត្រា ២៥៥. - ការបន្តការស៊ើបសួរក្នុងករណីមានបណ្តឹងមកសភាស៊ើបសួរ

កាលណាសភាស៊ើបសួរបានទទួលពាក្យប្តឹងសុំមោឃកម្ម ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបន្តការស៊ើបសួររបស់ខ្លួនបាន លើកលែងតែមានសេចក្តីសម្រេចផ្ទុយពីនេះរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ ។ សេចក្តីសម្រេចនេះ ពុំអាចប្តឹងតវ៉ាបានឡើយ ។

មាត្រា ២៥៦. - ការលុបលាងមោឃភាពដោយដីកាដោះស្រាយ

ដីកាដោះស្រាយដែលចូលជាស្ថាពរ លុបលាងមោឃភាពនៃនីតិវិធីមុន ប្រសិនបើមាន ។ គ្មានមោឃភាពណាមួយនៃនីតិវិធីមុនអាចត្រូវបានលើកឡើងនៅចំពោះមុខតុលាការជំនុំជម្រះបានទៀតឡើយ ។

មាតិកាទី ២
សភាស៊ើបសួរ
ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ២៥៧. - បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំ

ត្រូវបើកឱ្យមានកាន់បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំមួយនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យប្តឹង ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរត្រូវតែឱ្យដំណឹងភ្លាមទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

កាលណាសភាស៊ើបសួរត្រូវបានប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំ ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ សុំឱ្យក្រឡាបញ្ជីនៃចៅក្រមស៊ើបសួរ ធ្វើមកឱ្យខ្លួននូវសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ឬសំណុំរឿងបង្ការទុក ។

មាត្រា ២៥៨. - ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ

ប្រធានសភាស៊ើបសួរពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់មើលថា តើសំណុំរឿងមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ល្មមជំនុំជម្រះបានឬទេ រួចហើយកំណត់កាលបរិច្ឆេទបើកសវនាការ ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការបើកសវនាការ ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនេះ ដល់គូភាគី និង ដល់មេធាវី ។

ការជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវធ្វើដូចតទៅនេះ ៖

- ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬ
- តាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។

ការជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងដល់មេធាវី ត្រូវធ្វើដូចតទៅ ៖

- ដោយផ្ទាល់មាត់
- តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬ
- តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

កាលណាការជូនដំណឹងធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការ ជូនដំណឹង នៅរឹមទំព័រនៃដីកា ។ ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬមេធាវីចុះហត្ថលេខា របស់ខ្លួន ។

ក្នុងករណីដទៃទៀត ការជូនដំណឹងត្រូវធ្វើដោយការប្រគល់សេចក្តីចម្លងដីកា ដោយមាន ចំណារទទួល ។

មាត្រា ២៥៩. - ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងមេធាវី អាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងរហូតដល់ពេល បើកសវនាការ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវប្រគល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដល់ ក្រឡាបញ្ជីយ៉ាងយូរចំផុត ១ (មួយ) ថ្ងៃ មុនពេលសវនាការ ។

គូភាគី និងមេធាវីអាចប្រគល់សារណាដល់ក្រឡាបញ្ជី ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងសារណាត្រូវចុះទិដ្ឋាការដោយក្រឡាបញ្ជី ដោយ មានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងត្រូវបញ្ជូលក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម ។

គូភាគី និងមេធាវីត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យជូនសារណារហូតដល់ពេលចាប់ផ្តើមបើកសវនាការ ។

មាត្រា ២៦០. - ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

ការពិភាក្សាដេញដោលត្រូវប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបន្ទប់ពិភាក្សា ។

ក្រោយពីរបាយការណ៍របស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍

និងមេធាវីរបស់គូភាគី ធ្វើការកត់សំគាល់របស់ខ្លួនដោយសង្ខេប ។

សភាស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យគូភាគី ព្រមទាំងជនត្រូវចោទជាប់ឃុំ ចូលមកបង្ហាញខ្លួនដោយផ្ទាល់ហើយនិងផ្តល់វត្តមាន ។

កាលណាការពិភាក្សាដេញដោលបានបញ្ចប់ សភាស៊ើបសួរធ្វើការពិគ្រោះសម្រេចដោយគ្មានវត្តមានរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ គូភាគី និងមេធាវីឡើយ ។

សាលដីកាត្រូវប្រកាសនៅពេលសវនាការអសាធារណៈនៅថ្ងៃនោះ ឬក៏នៅពេលសវនាការលើកក្រោយ ។ សាលដីកាត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវតែមានធាតុដែលចាំបាច់ដល់ការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការកំពូល ។ សាលដីកាត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានសភាស៊ើបសួរ ។

សាលដីកាត្រូវជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹងនៅរឹមទំព័រនៃសាលដីកា ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ចុះហត្ថលេខាថាបានទទួល ។

សាលដីកាត្រូវជូនដំណឹងដល់គូភាគី និងមេធាវី ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៣៨ (ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ជនត្រូវចោទ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៦១. - ការពិនិត្យលើនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី

នៅរាល់ពេលដែលបានទទួលបណ្តឹង សភាស៊ើបសួរពិនិត្យមើលពីនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី និងការប្រព្រឹត្តិទៅដ៏ល្អនៃនីតិវិធីនេះ ។

កាលណាពិនិត្យឃើញមូលហេតុនៃមោឃភាព សភាស៊ើបសួរអាចចាត់ទុកជាមោឃៈ ដោយឯកឯង នូវនីតិវិធីទាំងមូល ឬផ្នែកណាមួយ ។ សភាស៊ើបសួរត្រូវធ្វើដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៨០ (អានុភាពនៃមោឃកម្ម) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៦២. - កិច្ចនៃការស៊ើបសួរបន្ថែម

សភាស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរបំពេញបន្ថែម តាមដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ ។

ដើម្បីបំពេញកិច្ចនេះ សភាស៊ើបសួរត្រូវចាត់តាំងសមាជិកម្នាក់របស់សភា ឬក៏ចៅក្រមស៊ើបសួរណាម្នាក់ដែលខ្លួនប្រគល់អំណាចឱ្យ ។

ចៅក្រមដែលទទួលភារកិច្ចស៊ើបសួរបំពេញនោះ ប្រើប្រាស់អំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងព្រំដែនកំណត់ដោយសភាស៊ើបសួរ ។

កាលណាកិច្ចស៊ើបសួរត្រូវបានបំពេញរួចហើយ សំណុំរឿងនៃនីតិវិធីត្រូវយកមកតម្កល់ទុក

នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការថ្មី ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៥៩ (ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា) នៃក្រមនេះត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

មាត្រា ២៦៣. - ការពន្លាតការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ដល់បទល្មើសដែលទាក់ទងគ្នាសភាស៊ើបសួរដោយឯកឯង ឬតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍អាចបង្គាប់ឱ្យពន្លាតការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ដល់បទល្មើសដែលទាក់ទងគ្នានឹងបទល្មើសដែលចង្អុលដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ កាលណាបទល្មើសនោះលេចចេញពីសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ។ បទល្មើសដែលទាក់ទងគ្នាគឺ :

- កាលណាបទល្មើសបានប្រព្រឹត្តក្នុងពេលជាមួយគ្នា ដោយបុគ្គលច្រើនរូមគ្នា
- កាលណាបទល្មើសបានប្រព្រឹត្តដោយបុគ្គលផ្សេងគ្នា បន្ទាប់ពីមានការព្រមព្រៀងគ្នា ទោះបីជាការប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេល ឬនៅទីកន្លែងផ្សេងក៏ដោយ ឬ
- កាលណាវត្ថុដែលលួច តែបំបាត់ ឬបានមកពីបទល្មើសណាមួយនោះ ត្រូវបានលាក់បំបាត់ដោយបុគ្គលផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ២៦៤. - ការពន្លាតការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ រហូតដល់បុគ្គលផ្សេងទៀតសភាស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យចោទប្រកាន់បុគ្គលផ្សេងក្រៅពីបុគ្គល ដែលចែងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ លើកលែងតែបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១២ (អាជ្ញាអស់ជំនុំ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៦៥. - ការបើកជាថ្មីនូវការស៊ើបសួរលើបន្ទុកថ្មីទៀតក្រោយពេលដែលដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីការបស់សភាស៊ើបសួរដែលលើកលែងចោទប្រកាន់ បានចូលជាស្ថាពរ ហើយមានលេចឡើងនូវបន្ទុកថ្មី ការស៊ើបសួរអាចត្រូវបានបើកឡើងវិញ តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ជំពូកទី ២

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

មាត្រា ២៦៦. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះគ្រប់ដីកាសម្រេចទាំងអស់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបាន ។

មាត្រា ២៦៧. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយជនត្រូវចោទ

ជនត្រូវចោទអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាដូចតទៅ :

- ដីកាបដីសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៣៣ (ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយជនត្រូវចោទ)
- ដីកាមិនព្រមប្រគល់វត្ថុដែលចាប់ឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៦១ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក ឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) និងមាត្រា ២៤៨ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ)
- ដីកាបដីសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៦២ (ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ)
- ដីកាបដីសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬសុំឱ្យធ្វើប្រតិកោសលវិច័យដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៧ នៃមាត្រា ១៧០ (ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ) និង
- ដីកាស្តីពីរឿងឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដូចដែលមានចែងក្នុងផ្នែកទី ៥ ស្តីពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងផ្នែកទី ៧ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ នៃជំពូកទី ៣ ស្តីពីវិធានការនិរន្តរៈ ក្នុងមាតិកាទី ១ នៃគន្លឹះនេះ និង មាត្រា ២៤៩ (សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៦៨. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាដូចតទៅ :

- ដីកាបដីសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៣៤ (ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី)
- ដីកាមិនព្រមស៊ើបសួរដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១៣៩ (ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា)
- ដីកាកំណត់ចំនួនប្រាក់កក់ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ នៃមាត្រា ១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក)
- ដីកាប្រកាសមិនទទួលពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រា ១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក) នៃក្រមនេះ

- ដីកាផ្ដន្ទាទោសដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៤១ (បណ្ដឹងដោយបំពាន ឬបណ្ដឹងដោយអូសបន្លាយពេលវេលា)

- ដីកាមិនព្រមប្រគល់សងវត្ថុដែលចាប់យក ទៅម្ចាស់ដើមវិញ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១៦១ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក ឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) និងមាត្រា ២៤៨ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ)

- ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ១៦២ (ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិច័យ)

- ដីកាបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យបន្ថែម ឬសុំឱ្យធ្វើប្រតិកោសលវិច័យដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៧ នៃមាត្រា ១៧០ (ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្ដីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិច័យ)

- ដីកាដំណោះស្រាយដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ២៤៧ (ដីកាដំណោះស្រាយ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៦៩. - បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាបដិសេធមិនប្រគល់វត្ថុដែលវិបល្លាសទៅម្ចាស់ដើមវិញ គ្រប់បុគ្គលនៅក្រៅនីតិវិធីស៊ើបសួរដែលអនុលោមតាមមាត្រា ១៦១ (ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក ឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ) នៃក្រមនេះ ដែលសុំឱ្យប្រគល់សងមកខ្លួនវិញ ទ្វារវត្ថុដែលចាប់យក អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដែលបដិសេធពាក្យសុំនេះ ។

មាត្រា ២៧០. - រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ យ៉ាងយូរគិតពីពេលប្រកាសដីកា ។

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីដីកានេះ ។

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងរបស់បុគ្គលដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៦៩ (បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាបដិសេធមិនប្រគល់វត្ថុដែលវិបល្លាសទៅម្ចាស់ដើមវិញ) នៃក្រមនេះ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពីការជូនដំណឹងដីកា ។

ប្រសិនបើការជូនដំណឹងធ្វើឡើងដោយការប្រគល់សេចក្ដីចម្លងនៃដីកា ដោយមានចំណារទទួលនោះរយៈពេលបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្ដើមគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃចំណារទទួលនោះ ។

មាត្រា ២៧១. - សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវបញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ២៧២. - ទម្រង់នៃការប្រកាសប្តឹងឧទ្ធរណ៍

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវធ្វើតាមការប្រកាសប្តឹងនៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូង ។ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់តុលាការ ។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចត្រូវធ្វើដោយមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬរបស់បុគ្គលដែលមានចែងនៅមាត្រា ២៦៩ (បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាបដីសេធមិនប្រគល់វត្ថុដែលរឹបអូស ទៅម្ចាស់ដើមវិញ) នៃក្រមនេះ ។

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវធ្វើតាមការប្រកាសប្តឹងនៅមុខប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។ ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវប្រគល់ភ្លាមនូវលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយច្បាប់ ជូនទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូង ។ លិខិតនេះត្រូវបញ្ជូលទៅក្នុងបញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ២៧៣. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ

កាលណាបានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ក្រឡាបញ្ជីនៅតុលាការជាន់ដំបូង ជូនដំណឹងភ្លាមដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

ក្រឡាបញ្ជីនៃចៅក្រមស៊ើបសួរ រៀបចំ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ ដោយមានសេចក្តីចម្លងនៃលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាប់ជាមួយផង ។ សេចក្តីចម្លងនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូងក្រោយពីបានឃើញនិទ្ទេសដែលចុះក្នុងបញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

សំណុំរឿងនេះត្រូវបញ្ជូនទៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ នៅក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈដែលមិនអាចជិនបាន ។

មាត្រា ២៧៤. - សំណុំរឿងបង្ការការពារ

កាលណាសំណុំរឿងបង្ការទុក ត្រូវបានធ្វើឡើងស្របតាមមាត្រា ១២៩ (មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី) នៃក្រមនេះ នោះចៅក្រមស៊ើបសួររក្សាទុកសំណុំរឿងដើម ។ សំណុំរឿងបង្ការទុកត្រូវបញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២៧៥. - ការបន្តការស៊ើបសួរក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាណាមួយក្រៅពីដីកាដោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបន្តការស៊ើបសួររបស់ខ្លួនបាន លើកលែងតែមានសេចក្តីសម្រេចផ្ទុយរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ ។

សេចក្តីសម្រេចនេះមិនអាចតវ៉ាបានឡើយ ។

មាត្រា ២៧៦. - ការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាព

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទ ដែលជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្ន ជនត្រូវចោទនោះ ត្រូវបានរក្សាទុកនៅក្នុងពន្ធនាគារ រហូតដល់ផុតរយៈពេលសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ របស់ព្រះរាជអាជ្ញា លើកលែងតែព្រះរាជអាជ្ញាយល់ព្រមឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនោះភ្លាម ។ សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ។

ត្រូវធ្វើដូចគ្នានេះដែរ ចំពោះដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ កាលណាដីកានេះមានអានុភាព នាំឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ ។

ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា អំពីដីកាដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ ឬលើក លែងចោទប្រកាន់នោះ ជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតទាល់តែ សភាស៊ើបសួរ បានសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ២៧៧. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់

កាលណាទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ សភាស៊ើបសួរសម្រេចតាម បទប្បញ្ញត្តិដូចដែលបានចែងនៅចំណុចទី ៣ មាត្រា ២៨១ (ផលវិបាកនៃមោឃកម្ម) នៃក្រមនេះ ។

ជំពូកទី ៣

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

មាត្រា ២៧៨. - សាលដីកាដែលសម្រេចលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ក្នុងរឿងឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន សាលដីការបស់សភាស៊ើបសួរ ត្រូវសម្រេចចេញនៅក្នុង រយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានទទួលសំណុំរឿងនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភា ស៊ើបសួរ ។ បើផុតរយៈពេលនេះ ជនត្រូវចោទត្រូវបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ លើកលែងតែក្នុង ករណីដែលមានចេញបង្គាប់ឱ្យធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ ឬក្នុងករណីមានកាលៈទេសៈដែលមិនអាចមើលឃើញ ជាមុន ឬមិនអាចជំនះបាននោះ បង្កជាឧបសគ្គមិនឱ្យប្រកាសសាលដីកាបាននៅក្នុងរយៈពេលនេះ ។

កាលណាសភាស៊ើបសួរបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន សភាស៊ើបសួរត្រូវសំអាងហេតុនៅ ក្នុងសាលដីការបស់ខ្លួនដោយយោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ។

សំណុំរឿងត្រូវបង្វិលជាបន្ទាន់ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ក្រោយពីបានអនុវត្តសាលដីការរួច ។

ជំពូកទី ៤

មោឃភាព

មាត្រា ២៧៩. - ភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យប្តឹងសុំមោឃកម្ម

សភាស៊ើបសួរអាចប្រកាសមិនទទួលពាក្យប្តឹងសុំឱ្យមោឃកម្ម នៅក្នុងករណីដូចតទៅ :

- ពាក្យប្តឹងសុំគ្មានសំអាងហេតុ
- ពាក្យប្តឹងសុំទាក់ទងនឹងដីកាដែលអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន
- ពាក្យប្តឹងសុំគ្មានមូលកភាពយ៉ាងជាក់ស្តែង ។

សេចក្តីសម្រេចរបស់សភាស៊ើបសួរមិនអាចតវ៉ាបានទេ ។

កាលណាពាក្យប្តឹងសុំត្រូវបានប្រកាសមិនអាចទទួលបានទេ សំណុំរឿងត្រូវបង្វិលភ្លាមទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២៨០. - អានុភាពនៃមោឃកម្ម

កាលណាបានទទួលបណ្តឹងសុំមោឃកម្មចំពោះកិច្ច ឬលិខិតណាមួយនៃនីតិវិធី ប្រសិនបើសភាស៊ើបសួរយល់ព្រមតាមពាក្យប្តឹងសុំនេះ សភាស៊ើបសួរសម្រេចថា តើមោឃកម្មនេះត្រូវធ្វើទៅលើកិច្ច ឬលិខិតផ្សេងទៀតដែរឬទេ ។

កិច្ច ឬលិខិតដែលត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ត្រូវដកចេញពីសំណុំរឿង ហើយតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២៨១. - ផលវិបាកនៃមោឃកម្ម

ក្រោយពីធ្វើមោឃកម្មរួច សភាស៊ើបសួរអាច :

- បង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ
- ដកសមត្ថកិច្ចចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ផ្សេងទៀត ឬ
- បន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯងលើរឿងនោះ ។

មាត្រា ២៨២. - អំណាចបន្តការស៊ើបសួរដោយសភាស៊ើបសួរ

កាលណាសភាស៊ើបសួរសម្រេចថាបន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯងនោះ សភាស៊ើបសួរប្រគល់ភារកិច្ចទៅសមាជិកខ្លួនម្នាក់ដែលប្រើប្រាស់អំណាចជាចៅក្រមស៊ើបសួរ លើកលែងតែអំណាចដែលមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី ៥ ស្តីពីការបិទការស៊ើបសួរ នៃមាតិកាទី ១ ស្តីពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងគន្លឹះនេះ ។

កាលណាការស៊ើបសួរហាក់ដូចជាត្រូវបញ្ចប់ សំណុំរឿងនៃនីតិវិធីត្រូវតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យ ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ ។ ប្រធាននៃសភាស៊ើបសួរកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ ។ បទប្បញ្ញត្តិ នៃមាត្រា ២៥៩ (ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

សភាស៊ើបសួរបិទការស៊ើបសួរ តាមសាលដីកាដោះស្រាយ ។ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៤៧ (ដីកាដោះស្រាយ) ដល់មាត្រា ២៥០ (ការបញ្ជូនដើម្បីបើកសវនាការជំនុំជម្រះ) ស្តីពី ដីកាដោះស្រាយរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តលើសាលដីកាដោះស្រាយរបស់សភាស៊ើបសួរ ។ ក្នុងករណីដែលសភាស៊ើបសួរសម្រេចដោះលែងជនត្រូវចោទដែល ជាប់ឃុំ សេចក្តីសម្រេចនោះត្រូវមានអានុភាពអនុវត្តភ្លាម ។ បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២៧៦ (ការដោះ លែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាព) នៃក្រមនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ ។

ជំពូកទី ៥

អំណាចផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ

មាត្រា ២៨៣. - អំណាចរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ

ប្រធានសភាស៊ើបសួរ រ៉ាប់រងលើការប្រព្រឹត្តិទៅដីល្អនៃមន្ទីរស៊ើបសួរនៃចៅក្រមស៊ើបសួរ ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរផ្ទៀងផ្ទាត់មើលជាអាទិ៍ លក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ ស្តីពីការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន ដីកាតុលាការផ្សេងៗ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស និងកោសលវិច័យ ។

ប្រធានសភាស៊ើបសួររ៉ាប់រងកុំឱ្យនីតិវិធីទាំងឡាយមានការយឺតយ៉ាវដោយមិនសមហេតុផល ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរអាចចុះទៅធ្វើអធិការកិច្ចនៅក្នុងមន្ទីរស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ២៨៤. - តារាងរាយនាមនៃរឿងក្តី

ចៅក្រមស៊ើបសួរគ្រប់រូប នៅពេលដំណាច់ត្រីមាសនីមួយៗ ត្រូវធ្វើតារាងរាយនាមឈ្មោះ រឿងទាំងអស់ដោយមានចុះនិទ្ទេស ស្តីពីកិច្ចចុងក្រោយនៃការស៊ើបសួរដែលបានបំពេញ ។

មាត្រា ២៨៥. - អធិការកិច្ចនៃមន្ទីរស៊ើបសួរ

គ្រប់អធិការកិច្ចនៃមន្ទីរស៊ើបសួរដោយប្រធានសភាស៊ើបសួរ ត្រូវតែធ្វើរបាយការណ៍ទៅ ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ២៨៦. - បណ្តឹងសុំបិទសំណុំរឿង

នៅពេលផុតចំរើរវេលា ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃចោទប្រកាន់ ជនត្រូវចោទអាចសុំឱ្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរបិទការស៊ើបសួរ ។ ក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ គិតពីថ្ងៃទទួលពាក្យសុំនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែសម្រេច ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលនេះទេ

ជនត្រូវចោទអាច ប្តឹងទៅប្រធានសភាស៊ើបសួរដែលធ្វើអធិបញ្ជាដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យសម្រេច ។

លុះផុតចំរើល ១ (មួយ) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបិទការស៊ើបសួរ ។ ក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ គិតពីការទទួលពាក្យប្តឹងសុំ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែសម្រេច ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនសម្រេចក្នុងរយៈពេលនេះទេ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងទៅប្រធានសភាស៊ើបសួរ ដែលធ្វើអធិបញ្ជាឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេច ។

អំណាចដែលទទួលស្គាល់ដោយមាត្រានេះដល់ជនត្រូវចោទ និងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចត្រូវប្រើប្រាស់បានដោយមេធាវី ។

កន្លឹក ៥

អំពីសាលក្រុម

មាតិកាទី ១

សាលក្រុមសាលាដំបូង

ជំពូកទី ១

សមត្ថកិច្ច និងការប្តឹងទៅតុលាការ

ផ្នែកទី ១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ២៨៧. - ការរៀបចំតាមដែនដីរបស់តុលាការ

នៅទីប្រជុំជននៃខេត្ត ឬក្រុងនីមួយៗ មានតុលាការជាន់ដំបូងមួយដែលមានសមត្ថកិច្ចលាតសន្ធឹងលើដែនដីខេត្ត ឬក្រុងទាំងមូល ហៅថាសាលាដំបូង ។

មាត្រា ២៨៨. - វិសមិតភាពរវាងមុខងារផ្សេងៗ របស់ចៅក្រម

រវាងមុខងារជាចៅក្រម និងមុខងារជាព្រះរាជអាជ្ញា ឬជាព្រះរាជអាជ្ញារងនោះ គឺមានវិសមិតភាពនឹងគ្នាយ៉ាងដាច់ខាត ។

ចៅក្រមណាដែលបានបំពេញមុខងារក្នុងឋានៈជាព្រះរាជអាជ្ញា ជាព្រះរាជអាជ្ញារង ឬជាចៅក្រមស៊ើបសួរលើរឿងណាមួយ មិនអាចចូលរួមក្នុងការជំនុំជម្រះរឿងនោះបានទេ បើពុំដូច្នោះទេ សាលក្រមនឹងត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

ផ្នែកទី ២

សមត្ថកិច្ចសម្ភារៈ និងសមត្ថកិច្ចជំនង់

មាត្រា ២៨៩. - សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង

សាលាដំបូងជំនុំជម្រះបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ ។ សាលាដំបូងសម្រេចជាក្រុមសមូហភាពដែលមានចៅក្រម ៣ (បី) រូប ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ព្រមទាំងបទមជ្ឈិម និងបទលហុដែលជាប់ទាក់ទង ។

សាលាដំបូងសម្រេចជាចៅក្រមទោលចំពោះបទមជ្ឈិម និងបទលហុ ។

មាត្រា ២៩០. - វិវាទសមត្ថកិច្ចរវាងសាលាដំបូង

តុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដីគឺ :

- តុលាការនាទីកន្លែងបទល្មើស
- តុលាការនាលំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទ ឬ
- តុលាការនាទីកន្លែងចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទ ។

ក្នុងករណីដែលមានតុលាការពីរ ឬច្រើន ដែលស្ថិតនៅក្នុងមណ្ឌលនៃសាលាឧទ្ធរណ៍តែមួយ បានទទួលពាក្យប្តឹងលើរឿងតែមួយដូចគ្នា ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ចាត់តាំងតុលាការដែលនឹងត្រូវ ទទួលបន្ទុកលើសំណុំរឿង ។

វិវាទសមត្ថកិច្ចដែនដីរវាងតុលាការច្រើនដែលមានថ្នាក់ស្មើគ្នា ត្រូវសម្រេចដោយប្រធាន តុលាការជាន់ខ្ពស់ ។

ការសម្រេចនេះបិទផ្លូវតវ៉ា ។

សមត្ថកិច្ចចំពោះជនជាប់ចោទត្រូវពន្យារពេលដល់សហចារី អ្នកផ្តើមគំនិត និងអ្នកសមគំនិត ទាំងអស់ ។

ប្រសិនបើតុលាការដែលបានទទួលពាក្យប្តឹងយល់ឃើញថា ពុំមានសមត្ថកិច្ចតាមដែនដី តុលាការនេះ ប្រកាសថាពុំមានសមត្ថកិច្ចដោយសាលក្រម និងបង្គាប់ឱ្យបង្វិលសំណុំរឿងជូន ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះ ជូនតុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចតាម ដែនដី ។ ជាយថាហេតុ តុលាការនេះសម្រេចសេចក្តីលើការបន្តដាក់ជនជាប់ចោទឱ្យស្ថិតក្នុងការ ឃុំខ្លួន ឬការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។

ផ្នែកទី ៣
ការឃ្លងទៅតុលាការ

មាត្រា ២៩១. - របៀបប្តឹងទៅតុលាការ

ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌសាលាដំបូងត្រូវបានទទួលបណ្តឹងដោយ :

- ដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ
- ដីកាបញ្ជូនទៅតុលាការជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា
- កំណត់ហេតុស្តីពីការចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាមដែលធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

គ្រប់បុគ្គលដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅចំពោះមុខតុលាការ តាមនីតិវិធីណាមួយដូចខាងលើនេះ មានឈ្មោះថាជនជាប់ចោទ ។

ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស អាចតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបាននៅចំពោះមុខតុលាការ ប្រសិនបើខ្លួនពុំទាន់បានតាំងខ្លួននៅឡើយនៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មានឈ្មោះហៅថាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី គឺបុគ្គលគ្រប់រូប ដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ ដែលត្រូវតែជួសជុលព្យសនកម្មដែលបណ្តាលឱ្យមានដល់ជនរងគ្រោះនៃបទល្មើស ។

មាត្រា ២៩២. - ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ

លើកលែងតែក្នុងករណីនៃនីតិវិធីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការត្រូវកំណត់ ដោយប្រធានតុលាការ ។

នៅក្នុងករណីដែលតុលាការបានទទួលបណ្តឹង ដោយការបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយដីកា បញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ប្រធានតុលាការត្រូវតែគិតគូរ តាមរយៈពេលដែលចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៥៧ (រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងការប្រគល់ដីកា កោះហៅ បញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ និងការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន) និងមាត្រា ៤៦៦ (រយៈពេល ដែលត្រូវគោរពរវាងដីកាកោះហៅ និងការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន) នៃក្រមនេះ ដើម្បីកំណត់ កាលបរិច្ឆេទបើកសវនាការ ។

កាលបរិច្ឆេទនេះត្រូវជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ២៩៣. - រយៈពេលរួម

គ្រប់ចីរវេលាដែលចែងដោយក្រមនេះ ដើម្បីបំពេញកិច្ច ឬទម្រង់ការណាមួយនោះ ត្រូវ ផុតរលត់ នៅថ្ងៃចុងក្រោយវេលាម៉ោង ២៤ (ម្ភៃបួន) ។ តាមធម្មតា រយៈពេលដែលផុតកំណត់ នៅថ្ងៃសៅរ៍ ថ្ងៃអាទិត្យ ឬថ្ងៃបុណ្យ ត្រូវអូសបន្ថយរហូតដល់ថ្ងៃទីមួយដែលបើកធ្វើការវិញ ។

នៅក្នុងគ្រប់ករណីដែលទាមទារហត្ថលេខារបស់បុគ្គលណាម្នាក់ នៅលើកិច្ចណាមួយនោះ ហត្ថលេខានេះ អាចជំនួសដោយស្នាមម្រាមដៃ កាលណាបុគ្គលនោះមិនចេះចុះហត្ថលេខា ។

មាត្រា ២៩៤. - ការកោះហៅភាគីឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការតាមដីកាបញ្ជូន ឬតាមសាលដីកាបញ្ជូន

ក្នុងករណីដែលតុលាការបានទទួលបណ្តឹងដោយដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកា បញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងពេលសវនាការនូវ :

- ជនជាប់ចោទ
- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- ជនរងគ្រោះ

កាលណាជននេះមិនទាន់បានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅមុខ ចៅក្រមស៊ើបសួរ

- សាក្សី
- អ្នកជំនាញ

-អ្នកបកប្រែ

-អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីតាមព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយជនជាប់ចោទ ឬដើម
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ការកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងពេលសវនាការត្រូវធ្វើដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាតិកាទី ២
គន្លឹះទី ៧ នៃក្រមនេះ ។ លិខិតចម្លងនៃដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬនៃសាលដីកាបញ្ជូន
របស់សភាស៊ើបសួរ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងដីកាកោះហៅនេះ ដើម្បីប្រគល់ឱ្យដល់ជនជាប់ចោទ ។

មាត្រា ២៩៥. - ការកោះហៅភាគីតាមដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

ក្នុងករណីតុលាការ បានទទួលបណ្តឹងដោយដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ព្រះរាជអាជ្ញា
ត្រូវកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការនូវ :

-ជនរងគ្រោះ

-សាក្សី

-អ្នកបកប្រែ

-អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីតាមព័ត៌មានដែលផ្តល់ឱ្យដោយជនជាប់ចោទ ឬដើម
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ការកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការ ត្រូវធ្វើដូចដែលមានចែងនៅមាតិកាទី ១ គន្លឹះទី ៧
នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៩៦. - ការកោះហៅភាគីនៅក្នុងករណីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

នៅក្នុងករណីនៃនីតិវិធីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការនូវ :

-ជនរងគ្រោះ

-សាក្សី

-អ្នកបកប្រែ

-អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីតាមព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយជនជាប់ចោទ ឬដើម
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

ការកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងពេលសវនាការ ត្រូវធ្វើដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាតិកាទី ១ គន្លឹះ
ទី ៧ នៃក្រមនេះ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចកោះហៅជនរងគ្រោះ សាក្សី
អ្នកបកប្រែ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីតាមគ្រប់មធ្យោបាយទោះបីដោយផ្ទាល់មាត់ក៏ដោយ ។

មាត្រា ២៩៧. - ការកោះហៅសាក្សី

សាក្សីខាងដាក់បន្ទុកដែលមិនទាន់បានសួរចម្លើយតទល់គ្នាជាមួយជនជាប់ចោទ ត្រូវតែកោះហៅឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការ ។

មាត្រា ២៩៨. - ការកោះហៅសាក្សីតាមរយៈជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចនាំចូលរួមក្នុងសវនាការនូវសាក្សីទាំងឡាយណាដែលព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានកោះហៅដោយខ្លួនជាអ្នកចេញសោហ៊ុយ ។ ការកោះហៅនេះត្រូវធ្វើតាមបែបបទដែលមានចែងនៅក្នុងមាតិកាទី ៣ គន្លឹះទី ៧ នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ២៩៩. - ការបញ្ជូលនីតិវិធី
កាលណាតុលាការបានទទួលនីតិវិធីច្រើន ដែលមានអង្គហេតុច្រើនជាប់ទាក់ទងគ្នា តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យបញ្ជូលនីតិវិធីទាំងនោះជាមួយគ្នាបាន ។

ជំពូកទី ២
ការចូលខ្លួនរបស់ភាគី
ផ្នែកទី ១
ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ

មាត្រា ៣០០. - ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ
ជនជាប់ចោទត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការរបស់តុលាការដោយផ្ទាល់ ។
ជនជាប់ចោទត្រូវអមដោយមេធាវីម្នាក់ដែលខ្លួនជ្រើសរើស ។ ជនជាប់ចោទក៏អាចសុំឱ្យចាត់តាំងមេធាវីឱ្យខ្លួនបានដែរ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

មាត្រា ៣០១. - ជំនួយរបស់មេធាវី
ជំនួយពីមេធាវីត្រូវតែមានដាច់ខាតនៅក្នុងករណីដូចតទៅ ៖
១-ករណីបទឧក្រិដ្ឋ ។
២-កាលណាជនជាប់ចោទជាអនីតិជន ។ បើគ្មានការជ្រើសរើសដោយជនជាប់ចោទទេ មេធាវីត្រូវបានចាត់តាំងតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ប្រធានតុលាការ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

មាត្រា ៣០២. - ការបង្ហាញខ្លួនដោយសេរីរបស់ជនជាប់ចោទ
នៅក្នុងករណីបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ជនជាប់ចោទចូលទៅបង្ហាញខ្លួនដោយខ្លួនឯងនៅពេលសវនាការ ។

មាត្រា ៣០៣. - ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទដោយមានកងកម្លាំងអម

នៅក្នុងករណីនីតិវិធីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ជនជាប់ចោទត្រូវឃុំគ្រងដោយកងការពាររហូតដល់សាមីខ្លួនចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ។

តុលាការអាចសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្នបាន ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៨ (នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម) នៃក្រមនេះ ។

សាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ត្រូវតែប្រកាសនៅក្នុងរយៈពេលដែលមិនអាចលើសពី ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ គិតពីថ្ងៃបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ចោទដល់តុលាការ ។

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវបញ្ឈប់ដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់ នៅពេលផុតចំរើល ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ ។

មាត្រា ៣០៤. - នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម

កាលណាសម្រេចថាត្រូវប្រើនីតិវិធីបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវ :

- ពិនិត្យអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលគេបញ្ជូនមកឱ្យខ្លួន
- ឱ្យដំណឹងដល់ជននោះ អំពីរឿងហេតុដែលចោទប្រកាន់ និងឈ្មោះបទល្មើស
- ទទួលចម្លើយរបស់បុគ្គលនោះ ប្រសិនបើសាមីខ្លួនចង់និយាយ
- ធ្វើកំណត់ហេតុស្តីអំពីការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

ព្រះរាជអាជ្ញាប្រាប់ជនជាប់ចោទថា ខ្លួនមានសិទ្ធិសុំពឹងមេធាវីតាមការជ្រើសរើសរបស់ខ្លួន ឬចាត់តាំងឡើងដោយអនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

មេធាវីជ្រើសរើស ឬចាត់តាំង ត្រូវបានទទួលដំណឹងភ្លាម ។ មេធាវីអាចពិនិត្យសំណុំរឿង និងទាក់ទងជាមួយជនជាប់ចោទបាន ។

និទ្ទេសនៃទម្រង់ការទាំងនេះត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ បើពុំដូច្នោះទេ នីតិវិធីត្រូវទុកជាមោឃៈ ។

តុលាការជាន់ដំបូងត្រូវបានទទួលបណ្តឹងតាមកំណត់ហេតុស្តីពីការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

ជនជាប់ចោទត្រូវឃុំគ្រងដោយកងការពារ រហូតដល់ពេលសាមីខ្លួនចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ដែលការបង្ហាញខ្លួននោះត្រូវប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងថ្ងៃនោះតែម្តង ។

នៅពេលបង្ហាញខ្លួននេះ តុលាការក្រោយពីបានផ្ទៀងផ្ទាត់មើលអត្តសញ្ញាណរបស់ជនជាប់ចោទ និងរបាយការណ៍សង្ខេបរឿងហេតុដែលបានចោទប្រកាន់មក ត្រូវប្រាប់ដល់ជនជាប់ចោទថា សាមីខ្លួនអាចមានរយៈពេលដើម្បីរៀបចំការពារខ្លួន ។

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទសុំរយៈពេល ឬប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថារឿងនោះមិនទាន់

អាចជំនុំជម្រះនោះ ត្រូវលើកទៅសវនាការក្រោយទៀត ។

តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបណ្តោះអាសន្ន តាមសាលក្រមដែលមានសំអាងហេតុ ។ នៅក្នុងសាលក្រមនោះ តុលាការត្រូវយោងតាមលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។ តុលាការត្រូវចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ។

សាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ត្រូវតែប្រកាសក្នុងរយៈពេល ដែលមិនអាចលើសពី ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ គិតពីថ្ងៃនៃការចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ។ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នត្រូវតែបញ្ឈប់ដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់ ក្រោយពីការផុតរយៈពេល ២ (ពីរ) សប្តាហ៍ ។

ប្រសិនបើតុលាការដែលបានទទួលបណ្តឹងតាមនីតិវិធីបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម យល់ឃើញថា លក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា ៤៧ (ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម) នៃក្រមនេះ មិនបានបំពេញទេ ឬក៏ដោយភាពសំបុកនៃរឿងទាមទារជាចាំបាច់ឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវឱ្យបានជ្រាលជ្រៅបន្ថែម តុលាការត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីបើកធ្វើការស៊ើបសួរ ។ ជនជាប់ចោទត្រូវតែនាំទៅបង្ហាញខ្លួននៅថ្ងៃនោះតែម្តងនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ បើពុំដូច្នោះទេ ជនជាប់ចោទត្រូវតែដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញដោយឯកឯង ។

មាត្រា ៣០៥. - ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ តាមដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកាបញ្ជូន

ក្នុងករណីដែលតុលាការទទួលបណ្តឹង តាមដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួនដោយសេរី លើកលែងតែចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសភាស៊ើបសួរ បានសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ។

ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ត្រូវបាននាំទៅកាន់សវនាការដោយកងកម្លាំងសាធារណៈ ។

ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៤៩ (សេចក្តីសម្រេចនៃដីកាដោះលែងស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) នៃក្រមនេះ សេចក្តីសម្រេចរក្សាទុកខ្លួនជនជាប់ចោទនៅក្នុងឃុំបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវអស់អានុភាពនៅពេលផុតចំរើល ៤ (បួន) ខែ ។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនត្រូវបានឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការក្នុងរយៈពេលនេះទេ ជនជាប់ចោទ ត្រូវតែបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញដោយឯកឯង ។

សាលក្រមលើអង្គសេចក្តីត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលសមហេតុផល ។

ជនជាប់ចោទដែលចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការក្នុងឋានៈជាជនជាប់ឃុំនោះ នៅតែជាប់ឃុំដែលរហូតដល់មានសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី លើកលែងតែតុលាការបង្គាប់ឱ្យដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

មាត្រា ៣០៦. - ការដោះលែងជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាពដោយឯកឯង

នៅគ្រប់ពេលវេលា តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ ឱ្យមានសេរីភាពវិញបាន ឬឱ្យបន្តការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដោយយោងតាមមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ ។

តុលាការអាចសម្រេចក្រោយពីបានស្តាប់ជនជាប់ចោទ មេធាវី និងព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ៣០៧. - បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ

ជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន អាចសុំដល់តុលាការឱ្យដោះលែងខ្លួនឱ្យមានសេរីភាពវិញដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ ឬតាមលិខិតដែលធ្វើជូនទៅក្រឡាបញ្ជី ។

ពាក្យសុំឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំ អាចធ្វើដោយមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនដោយផ្ទាល់មាត់នៅពេលសវនាការ ឬតាមលិខិតដែលធ្វើជូនទៅក្រឡាបញ្ជី ។

កាលណាពាក្យសុំបានធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវកត់ត្រានៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃសវនាការ ។ កាលណាពាក្យសុំបានធ្វើតាមលិខិត ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទទទួលនៅលើលិខិតនេះ ហើយបញ្ជូនជាបន្ទាន់ទៅដល់ប្រធានតុលាការ ។

តុលាការសម្រេចក្រោយពីបានស្តាប់ជនជាប់ចោទ មេធាវី និងព្រះរាជអាជ្ញា ។ តុលាការត្រូវសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត និងយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ថ្ងៃ ក្រោយពីការសុំដោយផ្ទាល់មាត់ ឬក្រោយពីទទួលពាក្យសុំដែលធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

មាត្រា ៣០៨. - ការដាក់ឱ្យនៅជាប់ឃុំរហូតដល់ផុតរយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា

កាលណាតុលាការបង្គាប់ឱ្យដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញនោះ ជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួននោះ ត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងពន្ធនាគារ រហូតដល់ផុតរយៈពេលសម្រាប់ប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា លើកលែងតែចៅក្រមនេះ យល់ព្រមដោះលែងជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួននោះភ្លាម ។ សេចក្តីសម្រេចយល់ព្រម ឬមិនយល់ព្រមជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី ។

ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា អំពីសាលក្រមដែលបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានឃុំខ្លួននោះ ជនជាប់ចោទត្រូវរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតទាល់តែសាលាឧទ្ធរណ៍បានសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។

មាត្រា ៣០៩. - ជនជាប់ចោទដែលពុំអាចចូលបង្ហាញខ្លួន

ប្រសិនបើដោយមូលហេតុស្ថានភាពសុខភាព ឬដោយមូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរ ដែលធ្វើឱ្យជនជាប់ចោទមិនអាចចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខតុលាការបានទេ ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យសួរជនជាប់ចោទ នៅទីកន្លែងដែលជននោះនៅ ។

តុលាការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការសួរចម្លើយ ។

ការសួរចម្លើយត្រូវធ្វើដោយប្រធានសវនាការ នៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា ក្រឡាបញ្ជី និងមេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទ លើកលែងតែជនជាប់ចោទបោះបង់ចោលយ៉ាងជាក់លាក់នូវវត្តមានរបស់មេធាវីខ្លួន ។

ការសួរចម្លើយនេះត្រូវតែមានធ្វើកំណត់ហេតុ ។

មាត្រា ៣១០. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនដែលសម្រេចដោយតុលាការ

នៅក្នុងរឿងមជ្ឈិម និងឧក្រិដ្ឋ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនចូលបង្ហាញខ្លួនទេ តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យបង្អង់រឿងនេះទុកសិន និងឱ្យចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ។ តុលាការត្រូវតែបញ្ជាក់អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការបើកសវនាការថ្មី ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយប្រធានសវនាការ និងមានបោះត្រាផង ។

បទប្បញ្ញត្តិមាត្រា ១៩២ (ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

ជនជាប់ចោទត្រូវបាននាំខ្លួនទៅកាន់អង្គភាពនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬពន្ធនាគារ រហូតដល់ពេលជនជាប់ចោទនេះចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ។ ជនជាប់ចោទអាចសុំឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាស្តាប់ចម្លើយរបស់ខ្លួន ។ ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយនេះ ។

ផ្នែកទី ២

ការចូលខ្លួនរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ៣១១. - ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងពេលសវនាការ

ក្នុងពេលសវនាការ ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើតាមការប្រកាសប្តឹងសាមញ្ញនៅចំពោះមុខក្រឡាបញ្ជី ។ ការប្រកាសប្តឹងនេះត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងកំណត់ហេតុនៃសវនាការ ។

ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចទទួលបានទេ ក្រោយពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំ
របស់ព្រះរាជអាជ្ញាលើអង្គសេចក្តី ។

ជនរងគ្រោះដែលបានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរួចហើយនៅពេលស៊ើបសួរនោះ មិន
ចាំបាច់បំពេញទម្រង់ការនេះជាថ្មីទៀតទេនៅមុខតុលាការ ។

មាត្រា ៣១២. - វិសមិតភាពរវាងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងឋានៈជាសាក្សី
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចត្រូវគេស្តាប់យកចម្លើយក្នុងឋានៈជាសាក្សីបានទេ ។

មាត្រា ៣១៣. - ជំនួយ និងការតំណាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចត្រូវបានអមដោយមេធាវីដែលខ្លួនបានជ្រើសរើស ។ ដើមបណ្តឹង
រដ្ឋប្បវេណីក៏អាចត្រូវបានតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ដែរ ។ អ្នកតំណាង
ដែលមិនមែនជាមេធាវី ត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

ផ្នែកទី ៣

ការចូលខ្លួនរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

មាត្រា ៣១៤. - ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី
អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានអមដោយមេធាវី ។ អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី
ក៏អាចត្រូវបានតំណាងដោយមេធាវី ដោយសហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់ដែរ ។ អ្នកតំណាង
ដែលមិនមែនជាមេធាវី ត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

ផ្នែកទី ៤

ការចូលខ្លួនរបស់សាក្សី

មាត្រា ៣១៥. - ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី
សាក្សីត្រូវតែចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការតាមការកោះហៅ ។ តុលាការអាចប្រើ
កងកម្លាំងសាធារណៈដើម្បីបង្ខំសាក្សីឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន ។

ជំពូកទី ៣
ការពិភាក្សាដេញដោល
ផ្នែកទី ១

សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងការដឹកនាំសវនាការ

មាត្រា ៣១៦. - សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ការពិភាក្សាដេញដោលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងពេលសវនាការសាធារណៈ ។

ប៉ុន្តែ បើតុលាការយល់ឃើញថាសាធារណភាព បង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់ សាធារណៈ ឬដល់ទំនៀមទម្លាប់ នោះតុលាការតាមសេចក្តីសម្រេចមានសំអាងហេតុ អាចបង្គាប់ ឱ្យការពិភាក្សាដេញដោលទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក ប្រព្រឹត្តទៅជាសម្ងាត់ ។ តុលាការសម្រេចតាម សាលក្រមមួយ ដាច់ដោយឡែកពីសាលក្រមអង្គសេចក្តី ឬតាមសេចក្តីសម្រេចពិសេសនៃសាលក្រម លើអង្គសេចក្តី ។

សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបង្គាប់ឱ្យធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលជាសម្ងាត់ មិនអាច តវ៉ាបានទេ ។

មាត្រា ៣១៧. - ការប្រកាសសាលក្រម

នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ សាលក្រមត្រូវតែប្រកាសនៅពេលសវនាការជាសាធារណៈ ។

មាត្រា ៣១៨. - ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ

ប្រធានសវនាការដឹកនាំការពិភាក្សាដេញដោល ។ ប្រធានត្រូវរ៉ាប់រងឱ្យសិទ្ធិខាងការការពារ បានប្រព្រឹត្តទៅដោយសេរី ។ ប៉ុន្តែ ប្រធានអាចបដិសេធចេញពីការពិភាក្សាដេញដោលនូវអ្វីដែល មានគោលបំណងអូសបន្លាយការពិភាក្សាដេញដោលនេះដោយឥតប្រយោជន៍ គ្មានរូមវិភាគទានអ្វី ដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត ។

ប្រធានសវនាការរ៉ាប់រងឱ្យមានសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អនៅពេលសវនាការ ។

ប្រធានសវនាការអាចហាមឃាត់អនីតិជនខ្លះ ឬទាំងអស់មិនឱ្យចូលក្នុងបន្ទប់សវនាការ ។

ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យបណ្តេញបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលបង្កឱ្យមានការច្របូកច្របល់ ដល់របៀបរៀបរយនៃការពិភាក្សាដេញដោល ។

ក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ប្រធានសវនាការអាចប្រើប្រាស់កងកម្លាំងសាធារណៈ ។

មាត្រា ៣១៩. - ការពិនិត្យមើលសំណុំរឿង

មុនពេលសវនាការ មេធាវីអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការ នៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រឡាបញ្ជី ។

មេធាវី ឬលេខាធិការរបស់មេធាវី អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយប្រធានតុលាការឱ្យធ្វើការចម្លង លិខិតនៃសំណុំរឿង ដោយខ្លួនជាអ្នកចេញសោហ៊ុយ និងនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រឡាបញ្ជី ។

មាត្រា ៣២០. - បទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលសវនាការ

ប្រសិនបើមានបទល្មើសបានកើតឡើងនៅក្នុងពេលសវនាការ ប្រធានសវនាការធ្វើកំណត់ហេតុ ពិនិត្យរឿងហេតុនេះ ។

ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងនាំជនល្មើសភ្លាមជូនព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើការច្នៃ ពីវិធានការដែលត្រូវចាត់ ។

កាលណាបទល្មើសជាបទលហុ ឬបទមជ្ឈិម តុលាការអាចជំនុំជម្រះជនល្មើសភ្លាម ប្រសិន បើព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងសុំ និងប្រសិនបើជនល្មើសយល់ព្រម ។

**ផ្នែកទី ២
វិធាននៃភស្តុតាង**

មាត្រា ៣២១. - ការវាយតម្លៃលើភស្តុតាងដោយតុលាការ

លើកលែងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ផ្ទុយពីនេះ ភស្តុតាងក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ អាចជូនបានដោយសេរី ។ តុលាការធ្វើការច្នៃដោយឥស្សរចិត្ត អំពីតម្លៃភស្តុតាងដែលគេដាក់ជូនមកខ្លួនពិនិត្យ ដោយផ្អែកទៅ លើជំនឿស្មោះត្រង់ពិតប្រាកដរបស់ខ្លួន ។

តុលាការសំអាងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន តែទៅលើភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ឬដែលត្រូវគេយកមកបង្ហាញនៅពេលសវនាការប៉ុណ្ណោះ ។

ការសារភាពក៏ដូចជាប្រភេទនៃភស្តុតាងដទៃទៀតដែរ ត្រូវដាក់ជូនតុលាការធ្វើការច្នៃច្នៃ ។ ចម្លើយដែលទទួលបានក្រោមការបង្ខំបង្ខំខាងរូបកាយ ឬខាងផ្លូវចិត្តនេះ គ្មានតម្លៃជាភស្តុតាងទេ ។

ការឆ្លើយឆ្លងរវាងជនជាប់ចោទ និងមេធាវីរបស់ខ្លួន មិនអាចយកមកធ្វើជាភស្តុតាងបានឡើយ ។

**ផ្នែកទី ៣
ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល**

មាត្រា ៣២២. - វិធានទាក់ទងនឹងភាគីដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ

ក្រឡាបញ្ជីហៅឈ្មោះជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

ជនរងគ្រោះ សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ព្រមទាំងផ្ទៀងផ្ទាត់មើលអត្តសញ្ញាណជនទាំងនោះ ។

កាលណាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានតំណាងដោយសហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់ ក្រឡាបញ្ជីពិនិត្យមើលអត្តសញ្ញាណនៃអ្នកតំណាង និងសុពលភាពនៃការប្រគល់សិទ្ធិ ។ ចំពោះអ្នក ទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ក៏ត្រូវធ្វើដូច្នោះដែរ ។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវសុំយោបល់ប្រធានសវនាការក្នុង ករណីចាំបាច់ ។

ភាគីនីមួយៗ អង្គុយនៅតាមកន្លែងដែលទុកសម្រាប់ឱ្យខ្លួន នៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ ។

ជនជាប់ចោទមិនត្រូវទាក់ទងនឹងគ្នាទេ ។

អ្នកជំនាញ និងសាក្សីថយខ្លួនទៅនៅក្នុងបន្ទប់រង់ចាំដែលទុកបម្រុងឱ្យខ្លួន ហើយដែលពី ក្នុងបន្ទប់រង់ចាំនោះ ខ្លួនមិនអាចមើលឃើញ ឬឮអ្វីដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការទេ ។

នៅក្នុងពេលសវនាការ និងនៅក្នុងបន្ទប់រង់ចាំ សាក្សីមិនត្រូវទាក់ទងនឹងគ្នាទេ ។

មាត្រា ៣២៣. - វិវាទកម្មស្តីពីនិយតភាពនៃការកោះហៅ

វិវាទកម្មស្តីពីភាពត្រឹមត្រូវនៃដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ នៃកំណត់ហេតុចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ឬការកោះឱ្យចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ត្រូវតែលើកឡើងនៅមុនពេលសួរចម្លើយជន ជាប់ចោទលើអង្គសេចក្តី បើពុំដូច្នោះទេ វិវាទកម្មនេះមិនអាចទទួលបានឡើយ ។

មាត្រា ៣២៤. - ការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីដែលមិនត្រូវបានកោះហៅ

នៅពេលបើកពិភាក្សាដេញដោល ភាគីអាចសុំឱ្យតុលាការស្តាប់ចម្លើយក្នុងឋានៈជាសាក្សី នូវបុគ្គលដែលមានវត្តមាននៅក្នុងបន្ទប់ ប៉ុន្តែ មិនបានកោះហៅឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ ។ ការស្តាប់ ចម្លើយសាក្សីនេះត្រូវមានការយល់ព្រមពីប្រធានសវនាការ ។ ក្រឡាបញ្ជីស្រង់អត្តសញ្ញាណ និង អញ្ជើញសាក្សីនេះឱ្យថយទៅនៅបន្ទប់រង់ចាំ ។

មាត្រា ៣២៥. - ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ

ប្រធានសវនាការប្រាប់ដល់ជនជាប់ចោទ ឱ្យបានដឹងអំពីអំពើដែលគេចោទប្រកាន់លើខ្លួន និងធ្វើការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទនេះ ។ ប្រធានសវនាការសួរគ្រប់សំណួរដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត ។ ប្រធានសវនាការមាន ករណីយកិច្ចសួរចម្លើយ ជនជាប់ចោទនេះ ទាំងខាងផ្នែកដាក់បន្ទុក ទាំងខាងផ្នែកដោះបន្ទុក ។

ក្រោយពីប្រធានសវនាការសួរចម្លើយរួចហើយ ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគី អាចត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យលើកសំណួរសួរដល់ជនជាប់ចោទ ។ គ្រប់ការលើកសំណួរទាំងអស់ ត្រូវតែបាន ការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ ។ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរ

ផ្សេងៗទៀត ត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ ។ ក្នុងករណីមានការតវ៉ា ប្រធានសវនាការ សម្រេចដោយឥស្សរចិត្តថា តើសំណួរនេះត្រូវតែសួរឬទេ ។

មាត្រា ៣២៦. - ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី

ប្រធានសវនាការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជន រងគ្រោះ សាក្សី និងអ្នកជំនាញ តាមលំដាប់លំដោយដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ ។ ប្រធានសវនាការអាចស្តាប់នូវចម្លើយមន្ត្រី និងភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ដែលបានចូលរួមក្នុង ការស៊ើបអង្កេតក្នុងឋានៈជាសាក្សី ។

ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគី អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលើកសំណួរសួរ ។ គ្រប់ការលើក សំណួរទាំងអស់ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ ។ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរផ្សេងៗទៀតត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ ។ ក្នុងករណីមានការតវ៉ា ប្រធាន សវនាការសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តថា តើសំណួរនេះត្រូវតែសួរឬទេ ។

មាត្រា ៣២៧. - ការជំទាស់ទៅនឹងការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សី

ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគី អាចជំទាស់នឹងការស្តាប់សាក្សី ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា ចម្លើយនេះគ្មានប្រយោជន៍អ្វីដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត ។ ក្នុងករណីមានការតវ៉ា ប្រធាន សវនាការសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តថា តើត្រូវស្តាប់ ឬមិនស្តាប់ចម្លើយសាក្សីនេះ ។

មាត្រា ៣២៨. - ការស្ស៊ីបរបស់សាក្សី

ប្រធានសវនាការសួរសាក្សីម្នាក់ៗថាតើ ជាញាតិលោហិត ឬញាតិពន្ធរបស់ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ឬក៏ជាអ្នកស៊ីល្អូលបម្រើជនទាំងនោះឬទេ ។

មុននឹងឆ្លើយទៅនឹងសំណួរ សាក្សីនីមួយៗត្រូវស្ងៀមថា ខ្លួននិយាយតែការពិតស្របតាម សាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួន ។

ក្រោយពេលឆ្លើយរួចហើយ សាក្សីនីមួយៗ ត្រូវតែនៅបម្រុងខ្លួនសម្រាប់សេចក្តីត្រូវការ របស់តុលាការ ។ តុលាការអាចអនុញ្ញាតឱ្យសាក្សីនេះថយខ្លួន ប្រសិនបើវត្តមានរបស់សាក្សីនេះ លែងចាំបាច់ទៀតហើយ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៥៦ (សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បទ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមក អនុវត្តផងដែរ ។

មាត្រា ៣២៩. - អ្នកប្តឹងបរិហារ

អ្នកក្លែងបរិហារដែលបានទទួលរង្វាន់ពីបណ្តឹងបរិហាររបស់ខ្លួន ក៏អាចត្រូវបានតុលាការស្តាប់ចម្លើយយកជាព័ត៌មានបានដែរ ។

មាត្រា ៣៣០. - ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ

ក្នុងករណីចាំបាច់ ប្រធានអាចហៅរកអ្នកបកប្រែ ។ អ្នកបកប្រែនេះត្រូវស្បថស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា ខ្លួននឹងជួយដល់តុលាការ និងបកប្រែចម្លើយឱ្យបានស្មោះត្រង់ ។ នៅក្នុងករណីណាក៏ដោយ អ្នកបកប្រែ មិនអាចត្រូវបានជ្រើសរើសក្នុងចំណោមចៅក្រម ក្រឡាបញ្ជីនគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ គូភាគី ឬសាក្សីទេ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៥៦ (សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ) នៃក្រមនេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរ ។

មាត្រា ៣៣១. - ជនគ ថ្លង់

កាលណាសំណួរត្រូវសួរដល់ជនគ ថ្លង់ ក្រឡាបញ្ជីសរសេរសំណួរ ហើយឱ្យសាមីខ្លួនអាន និងឆ្លើយដោយលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ ក្នុងករណីសាមីជនមិនចេះអាន ឬមិនចេះអក្សរ ប្រធានសវនាការ ត្រូវរកអ្នកបកប្រែក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងដោយមាត្រា ៣៣០ (ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ) នៃក្រមនេះ ។

ប្រធានសវនាការអាចហៅរកអ្នកធ្លាប់ប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយជននេះមកបកប្រែ ។ បុគ្គលនេះត្រូវស្បថតាមសាសនា និងជំនឿរបស់ខ្លួនថាជួយតុលាការ និងត្រូវបកប្រែចម្លើយឱ្យបានស្មោះត្រង់ ។

មាត្រា ៣៣២. - ការបង្ហាញវត្ថុតាង

ប្រធានសវនាការអាចបង្គាប់ឱ្យជនណាម្នាក់បង្ហាញវត្ថុតាងបាន ។

មាត្រា ៣៣៣. - ការស្វែងរកការពិតក្នុងករណីអវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ

ទោះបីជាជនជាប់ចោទអវត្តមានក៏ដោយ តុលាការត្រូវតែស្វែងរកឱ្យឃើញការពិត ស្តាប់ចម្លើយភាគីដទៃទៀត សាក្សី និងពិនិត្យវត្ថុតាង ។

មាត្រា ៣៣៤. - ការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរហូតដល់បិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

រហូតទល់នឹងការបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងជូនលិខិតស្នាមទាំងអស់ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានប្រយោជន៍ដល់ការសំដែងឱ្យឃើញការពិត ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវចុះទិដ្ឋាការដោយប្រធានសវនាការ និងក្រឡាបញ្ជី

ហើយត្រូវភ្ជាប់ទៅក្នុងសំណុំរឿង ។

មាត្រា ១៣៥. - សិទ្ធិនិយាយស្តីរបស់ភាគីបន្ទាប់ពីចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

ក្រោយពិភាក្សាដេញដោល ប្រធានសវនាការបើកឱ្យជនដូចខាងក្រោមនេះនិយាយជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ៖

- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ជនជាប់ចោទ ដើម្បីធ្វើការកត់សំគាល់ខ្លីៗ

- មេធាវីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារ

- ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានក្តីសុំ

- មេធាវីរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី មេធាវីរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារ ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្រះរាជអាជ្ញា អាចឆ្លើយតបទៅវិញបាន ។ ប៉ុន្តែ ជនជាប់ចោទនិងមេធាវីរបស់ខ្លួន ត្រូវនិយាយក្រោយគេបង្អស់ជានិច្ច ។

ការបំពេញទម្រង់ការនេះ ត្រូវតែកត់ត្រាទុកក្នុងកំណត់ហេតុសវនាការ និងក្នុងសាលក្រម ។

មាត្រា ១៣៦. - ពាក្យប្តឹងសុំដោយផ្ទាល់មាត់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការសន្និដ្ឋានក្តីសុំដោយផ្ទាល់មាត់ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថា សមស្របទៅនឹងប្រយោជន៍ល្អនៃយុត្តិធម៌ ។

មាត្រា ១៣៧. - ការពិភាក្សាសម្រេចរបស់តុលាការ

តុលាការចយខ្លួនចូលទៅក្នុងបន្ទប់ពិភាក្សាដើម្បីសម្រេច ។ គ្មានបណ្តឹងសុំណាមួយអាចត្រូវដាក់ជូនតុលាការបានទៀតទេ ។ គ្មានទឡឹករណីណាមួយអាចត្រូវបានលើកយកមកសំអាងទៀតបានឡើយ ។

ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជី មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមក្នុងការពិភាក្សាសម្រេចនេះទេ ។

មាត្រា ១៣៨. - ការចុះដល់កន្លែងរបស់តុលាការ

តុលាការអាចចុះទៅកាន់គ្រប់ទីកន្លែងនៃដែនដីជាតិ ក្នុងផលប្រយោជន៍នៃការសម្តែងឱ្យឃើញការពិត ។

តុលាការត្រូវតែមានព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជីអមដំណើរជានិច្ច ។ ជនជាប់ចោទដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ព្រមទាំងមេធាវី ក៏អាចជូនដំណើរតុលាការបានដែរ ប្រសិនបើខ្លួនបានស្នើសុំ ។

ប្រតិបត្តិការទាំងនេះ ត្រូវតែមានធ្វើកំណត់ហេតុ ។

មាត្រា ៣៣៩. - ព័ត៌មានបន្ថែមដែលបង្គាប់ដោយតុលាការ

ប្រសិនបើយល់ឃើញថា ការស្រាវជ្រាវថ្មីជាការចាំបាច់ តុលាការអាចបង្គាប់តាមសាលក្រម ឱ្យធ្វើការស៊ើបសួរបន្ថែម ។

អ្នកដែលមានសមត្ថកិច្ចធ្វើការស៊ើបសួរនេះគឺ :

- ប្រធានសវនាការ
- ចៅក្រមមួយរូបនៃក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ កាលណាតុលាការសម្រេចជាក្រុមសមូហភាព
- ចៅក្រមដទៃទៀត នៃតុលាការជាន់ដំបូង ។

សាលក្រមដែលបង្គាប់ធ្វើការស៊ើបសួរនេះ ត្រូវចាត់តាំងចៅក្រមឱ្យទទួលភារកិច្ចនេះ ។ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងចៅក្រមស៊ើបសួរ ចៅក្រមនេះអាច :

- ចុះទៅលើគ្រប់វិសាលភាពនៃដែនសមត្ថកិច្ចតុលាការ ឬលើគ្រប់វិសាលភាពនៃដែនដីជាតិ
- ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី
- ធ្វើការឆែកឆេរ
- ចាប់យកវត្ថុតាង
- បង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ ។

ដើម្បីអនុវត្តការស៊ើបសួរនេះ ចៅក្រមអាចចេញដីកាចាត់ឱ្យសួរជំនួសបានដែរ ។

មាត្រា ៣៤០. - រឿងក្តីដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យចាត់ការបន្ត

ប្រសិនបើការពិភាក្សាដេញដោលមិនបានបញ្ចប់នៅក្នុងពេលសវនាការនោះទេ តុលាការ អាចបន្តនៅពេលសវនាការក្រោយ តាមកាលបរិច្ឆេទដែលខ្លួនកំណត់ ។

មាត្រា ៣៤១. - ការសរសេរកំណត់ហេតុសវនាការ

នៅពេលសវនាការ ក្រឡាបញ្ជីសរសេរកំណត់ហេតុសវនាការដែលមានគោលដៅផ្តល់ មធ្យោបាយដល់សាលាឧទ្ធរណ៍ធ្វើការត្រួតពិនិត្យនីត្យានុកូលភាពនៃនីតិវិធី និងបានយល់ដឹងអំពី ការពិភាក្សា ដេញដោល ។

ក្រឡាបញ្ជីត្រូវខិតខំរៀបរាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់អំពីការប្រព្រឹត្តទៅនៃសវនាការ និងកត់ត្រា ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមសំណួរដែលសួរ ព្រមទាំងចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី និងអ្នកជំនាញ ។

កំណត់ហេតុសវនាការត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយក្រឡាបញ្ជី និងចុះទិដ្ឋាការក្រោយពីការ

ផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយប្រធានសវនាការក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ថ្ងៃ ក្រោយថ្ងៃប្រកាសសាលក្រម ។
ក្រឡាបញ្ជីណាដែលខ្លីខ្លាតនៅក្នុងការកាន់កាប់កំណត់ហេតុសវនាការ ត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ។

ផ្នែកទី ៤

អញ្ញត្រកម្ម

មាត្រា ៣៤២. - សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការក្នុងរឿងអញ្ញត្រកម្ម

តុលាការដែលទទួលបណ្តឹងអាជ្ញា មានសមត្ថកិច្ចដើម្បីសម្រេចអំពីគ្រប់អញ្ញត្រកម្មទាំងអស់
ដែលលើកឡើងដោយតួភាគី លើកលែងតែច្បាប់បានបញ្ញត្តផ្សេងពីនេះ ។

តុលាការមានសមត្ថកិច្ច ជាអាទិ៍ ដើម្បីសម្រេចពីអញ្ញត្រកម្ម ស្តីពីមោឃភាពនៃនីតិវិធី
ដែលគេដាក់ជូនខ្លួនពិនិត្យ លើកលែងតែកាលណាតុលាការទទួលជំនុំជម្រះតាមដីកាបញ្ជូនពី
ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាបញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ៣៤៣. - បញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំ និងការបង្កង់មិនទាន់សម្រេច

តុលាការត្រូវបង្កង់មិនទាន់សម្រេច កាលណាភាគីណាមួយលើកបញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំដែលការ
ពិនិត្យបញ្ហានេះជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់តុលាការមួយផ្សេងទៀត ។

បញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំអាចនឹងទទួលបានលុះត្រាតែបញ្ហានេះ អាចនឹងលុបលាងចរិតជាបទល្មើស
ពីអំពើដែលចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទ ។

ក្នុងរឿងរដ្ឋប្បវេណី បញ្ហាស្តីពីសិទ្ធិខាងកម្មសិទ្ធិ សិទ្ធិប្រត្យក្សលើអចលនវត្ថុ និងឋានៈ
បុគ្គល ជាសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខរបស់តុលាការរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៣៤៤. - ការបង្ហាញអញ្ញត្រកម្ម

អញ្ញត្រកម្មត្រូវតែលើកឡើងមុនដំណាក់កាលការពារដល់អង្គសេចក្តី បើពុំដូច្នោះទេពុំអាច
ទទួលបានឡើយ ។

មាត្រា ៣៤៥. - ការទទួលបញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំ

តុលាការអាចប្រកាសថា មិនអាចទទួលបាននូវបញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំតែតាមសាលក្រមដែលមាន
សំអាងហេតុប៉ុណ្ណោះ ។ កាលណាអញ្ញត្រកម្មមិនបានទទួលការយល់ព្រមទេ ការពិភាក្សាដេញដោល
ត្រូវបន្ត ។

កាលណាបញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំត្រូវបានលើកឡើង និងត្រូវបានទទួលយល់ព្រមដោយតុលាការ
នោះ តុលាការនេះត្រូវបង្កង់មិនទាន់សម្រេច ហើយកំណត់រយៈពេលឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធច្តឹងទៅ

តុលាការមានសមត្ថកិច្ច ។

លុះផុតរយៈពេលនេះ ប្រសិនបើភាគីពាក់ព័ន្ធបង្ហាញភស្តុតាងថា បានប្តឹងតុលាការមានសមត្ថកិច្ចហើយ តុលាការកំណត់រយៈពេលថ្មីមួយទៀត ដើម្បីឱ្យបានសេចក្តីសម្រេចអំពីបញ្ហានេះ ។ តុលាការដែលទទួលបណ្តឹង ត្រូវបានទទួលដំណឹងអំពីរយៈពេលនេះពីព្រះរាជអាជ្ញា ។

បើគ្មានសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលដែលកំណត់ដោយតុលាការនោះទេ រឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌចាប់ដំណើរការតទៅទៀត ប្រសិនបើការយឺតយ៉ាវនេះជាកំហុសបណ្តាលមកពីការធ្វេសប្រហែសរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

មាត្រា ៣៤៦. - ការជំនុំជម្រះលើអញ្ញត្រកម្ម

តុលាការត្រូវសម្រេចអំពីអញ្ញត្រកម្មតាមសាលក្រមមួយដាច់ដោយឡែក ពីសាលក្រមនៃអង្គសេចក្តី ។

ប៉ុន្តែ តុលាការក៏អាចបញ្ជូនឧប្បត្តិហេតុទៅនឹងអង្គសេចក្តី ហើយសម្រេចតាមសាលក្រមតែមួយដូចគ្នា អំពីអញ្ញត្រកម្មជាមួយនឹងអង្គសេចក្តី ។

**ជំពូកទី ៤
សេចក្តីសម្រេច
ផ្នែកទី ១
ការប្រកាសសាលក្រម**

មាត្រា ៣៤៧. - ការប្រកាសសាលក្រម

សាលក្រមត្រូវសម្រេចចេញនៅពេលសវនាការ ដែលធ្វើការពិភាក្សាដេញដោល ឬនៅពេលសវនាការលើកក្រោយ ។ នៅក្នុងករណីខាងក្រោយនេះ ប្រធានសវនាការជូនដំណឹងដល់ភាគីទាំងឡាយដែលមានវត្តមាន អំពីថ្ងៃដែលត្រូវប្រកាសសាលក្រម ។

មាត្រា ៣៤៨. - ដែនកំណត់នៃការប្តឹងទៅតុលាការចំពោះអង្គហេតុ

តុលាការអាចសម្រេចសេចក្តីបានតែទៅលើអំពើទាំងឡាយណា ដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងសាលដីកាបញ្ជូន ដីកាបញ្ជូន ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬកំណត់ហេតុនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ។

ក្នុងករណីដែលតុលាការសម្រេចរួមជាក្រុម ហើយយល់ឃើញថាអង្គហេតុដែលត្រូវបានប្តឹងនោះ បង្កើតបានជាបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ តុលាការនោះនៅតែមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីជម្រះសេចក្តីដដែល ។

ក្នុងករណីដែលតុលាការសម្រេចដោយមានចៅក្រមតែម្នាក់គត់ ហើយយល់ឃើញថា អង្គហេតុដែលត្រូវបានប្តឹងនោះ បង្កើតបានជាបទឧក្រិដ្ឋ តុលាការនោះបង្វិលសំណុំរឿងជូន ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីបើកការស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ៣៤៩. - ដែននៃការប្តឹងទៅតុលាការចំពោះបុគ្គល

តុលាការអាចជំនុំជម្រះបុគ្គលដែលបញ្ជូនទៅចំពោះមុខខ្លួនក្នុងឋានៈជាជនជាប់ចោទតែប៉ុណ្ណោះ។ ប្រសិនបើបុគ្គលណាដែលកោះហៅឱ្យចូលទៅចំពោះមុខតុលាការក្នុងឋានៈជាសាក្សី អាចត្រូវ ចោទប្រកាន់ក្នុងឋានៈជាជនដៃដល់ ឬអ្នកសមគំនិត បុគ្គលនោះនឹងអាចត្រូវជំនុំជម្រះបាន ក្រោយពី ត្រូវបានចោទប្រកាន់ដូចមានចែងនៅមាត្រា ៤៣ (ការចោទប្រកាន់) តែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៣៥០. - ការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព

តុលាការពិនិត្យមើលថា :

- អំពើនោះជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ
- ជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តអំពើដែលចោទប្រកាន់លើខ្លួនឬទេ ។

ប្រសិនបើពិនិត្យឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពលើជនជាប់ចោទ តុលាការប្រកាសផ្តន្ទាទោស តាមច្បាប់បញ្ញត្តិ ។

ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថាអំពើនោះមិនមែនជាបទល្មើសទេ ឬក៏ជនជាប់ចោទគ្មាន កំហុសទេ ជនជាប់ចោទត្រូវបានរួចខ្លួនពីបទចោទ ។

មាត្រា ៣៥១. - អវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ

វិមតិសង្ស័យត្រូវតែបានជាអត្ថប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទជានិច្ច ។

ក្នុងករណីជនជាប់ចោទអវត្តមាន តុលាការត្រូវប្រកាសទោសដែលយល់ឃើញថាត្រឹមត្រូវ ប្រសិនបើខ្លួនប្រកាសថា ជនជាប់ចោទពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចដែលបានចោទប្រកាន់ នោះមែន ។

មាត្រា ៣៥២. - ការបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលប្រកាសសាលក្រម ។

មាត្រា ៣៥៣. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ចេញដោយតុលាការ

ប្រសិនបើតុលាការប្រកាសផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ១ (មួយ) ឆ្នាំ យ៉ាងតិច ដោយ គ្មានការព្យួរទេ តុលាការតាមសេចក្តីសម្រេចពិសេស និងដោយមានសំអាងហេតុ អាចចេញនៅ

ក្នុងពេលសវនាការ :

- ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដែលមានវត្តមាន

- ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទអវត្តមាន ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន មានអានុភាពអនុវត្តភ្លាមៗ ។

ដីកាទាំងនោះមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណរបស់ពិរុទ្ធជន

- ប្រភេទនៃទណ្ឌកម្ម និងអត្ថបទច្បាប់ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការផ្តន្ទាទោសនេះ

- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកានេះត្រូវតែមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមនេះ និងបោះត្រាផង ។

ពិរុទ្ធជនដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននោះ ត្រូវតែបានគេនាំទៅបង្ហាញខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតនៅមុខព្រះរាជអាជ្ញា នាទីកន្លែងចាប់ខ្លួនដែលឱ្យដំណឹងដល់សាមីខ្លួនអំពីដីកានេះ និងធ្វើការឃុំខ្លួន ។

កាលណាសាលាក្រមត្រូវបានសម្រេចដោយកំហឹងមុខនោះ ពិរុទ្ធជនដែលសម្រេចចិត្តថាប្តឹងទាស់ ត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួននៅក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត នៅមុខតុលាការដែលបានប្រកាសសាលាក្រម ។ ពិរុទ្ធជនអាចធ្វើពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំ ។ តុលាការត្រូវសម្រេចដូចដែលមានចែងនៅមាត្រា ៣០៧ (បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៣៥៤. - ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក

តុលាការមានសមត្ថកិច្ចសម្រេចអំពីការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក ។

មាត្រា ៣៥៥. - ការសម្រេចអំពីប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

នៅក្នុងសាលាក្រមតែមួយជាមួយរឿងព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការសម្រេចអំពីផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ។ តុលាការវិនិច្ឆ័យអំពីភាពអាចទទួលបាននៃការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ហើយសម្រេចអំពីពាក្យប្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទៅលើជនជាប់ចោទ និងលើអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។ កាលណាតុលាការមិនទាន់អាចសម្រេចបានលើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីទេ តុលាការអាចបង្អង់ទៅសវនាការលើកក្រោយ និងអាចសម្រេចឱ្យប្រាក់បណ្តោះអាសន្ន ។

បុគ្គលដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសក្នុងបទល្មើសតែមួយជាមួយគ្នានោះ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការសងការខូចខាតដោយសាមគ្គីភាព ។

មាត្រា ៣៥៦. - អវត្តមានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសវនាការ

ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានជូនពាក្យសុំទាមទារសំណងការខូចខាតនៅមុនពេលសវនាការ តែអវត្តមាននៅពេលសវនាការ ហើយប្រសិនបើតុលាការប្រកាសថាមានពិរុទ្ធលើជនជាប់ចោទនោះ តុលាការត្រូវតែសម្រេចឱ្យសងការខូចខាតដល់ជនរងគ្រោះដោយផ្អែកលើអត្ថន័យនៃសំណុំរឿង ។

មាត្រា ៣៥៧. - ការសរសេរសាលក្រម : ផ្នែកសំអាងហេតុ និងផ្នែកសម្រេច

គ្រប់សាលក្រមត្រូវមានពីរផ្នែក :

- ផ្នែកសំអាងហេតុពោលគឺទង្វើករណីនៃអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដែលនាំឱ្យតុលាការចេញសេចក្តីសម្រេច ។

- ផ្នែកសម្រេចពោលគឺសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។

អង្គហេតុត្រូវតែច្បាស់លាស់ និងគ្មានការសង្ស័យ ។ តុលាការត្រូវពិនិត្យមើលបទចោទនីមួយៗ និងទង្វើករណីដែលបានលើកនៅពេលសវនាការ ។

នៅក្នុងសំអាងហេតុ តុលាការត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់តួភាគី ។

ផ្នែកសេចក្តីសម្រេចត្រូវចុះនិទ្ទេស អំពីបទល្មើសដែលជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តខុសអត្ថបទច្បាប់ដែលអនុវត្តទោស និងទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៣៥៨. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើសាលក្រម

សាលក្រមត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយប្រធាន និងក្រឡាបញ្ជី ។

សាលក្រមត្រូវមានចុះសេចក្តីដូចតទៅ :

- កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រកាសសាលក្រម
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលជំនុំជម្រះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈតំណាងអយ្យការ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ក្រឡាបញ្ជី
- ឈ្មោះ ទីលំនៅ កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងកំណើត មុខរបររបស់ជនជាប់ចោទ របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី
- ឈ្មោះរបស់មេធាវី ។

ក្រោយពីបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រធាន និងក្រឡាបញ្ជីរួច សាលក្រមដើមត្រូវតម្កល់ទុក

នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីយ៉ាងយូរមុន ៨ (ប្រាំបី) ថ្ងៃ ក្រោយការប្រកាសសាលក្រម ។
ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីត្រូវតែរក្សាទុកសាលក្រមដើមជានិច្ច ។ ក្រឡាបញ្ជីអាចផ្តល់ច្បាប់ចម្លងនៃ
សាលក្រមជាអាទិ៍ ក្នុងករណីមានឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ៣៥៩. - ការប្រកាសសាលក្រមនៅក្នុងសវនាការសាធារណៈ

គ្រប់សាលក្រមត្រូវតែប្រកាសនៅពេលសវនាការសាធារណៈ ។ ផ្នែកនៃសេចក្តីសម្រេច
ត្រូវអានដោយសម្លេងខ្លាំងៗ ដោយប្រធានសវនាការ ។

ផ្នែកទី ២
ប្រភេទនៃសាលក្រម

មាត្រា ៣៦០. - សាលក្រមចំពោះមុខ

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ នោះសាលក្រម ជាសាលក្រម
ចំពោះមុខជនជាប់ចោទ ។ សាលក្រមចំពោះមុខជនជាប់ចោទមិនត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ជននេះទេ ។
សាលក្រមចំពោះមុខ អាចត្រូវផ្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។

សាលក្រមនៅតែជាសាលក្រមចំពោះមុខដែល ទោះបីជនជាប់ចោទចាកចេញពីបន្ទប់
សវនាការក៏ដោយ ។

សាលក្រមក៏ជាសាលក្រមចំពោះមុខដែរ កាលណាជនជាប់ចោទត្រូវបានសួរចម្លើយនៅក្នុង
លក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅមាត្រា ៣០៩ (ជនជាប់ចោទដែលពុំអាចចូលបង្ហាញខ្លួន) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៣៦១. - សាលក្រមដែលត្រូវចាត់ទុកថាចំពោះមុខ

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ ប៉ុន្តែ សាមីខ្លួនបានដឹង
អំពីដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬបានដឹងពីការកោះហៅហើយនោះ សាលក្រមត្រូវចាត់ទុកថា
ជាសាលក្រមចំពោះមុខជនជាប់ចោទ ។

សាលក្រមដែលចាត់ទុកថាចំពោះមុខនេះ ត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទ ។ សាលក្រម
នេះអាចត្រូវផ្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។

ក្នុងករណីដែលជនជាប់ចោទអវត្តមាន បានបង្ហាញមូលហេតុអំពីការអវត្តមានរបស់ខ្លួន
ហើយតុលាការក៏បានទទួលថាត្រឹមត្រូវ នោះតុលាការអាចលើករឿងទៅជំនុំជម្រះនៅសវនាការ
មួយក្រោយទៀត ។

មាត្រា ៣៦២. - សាលក្រមកំបាំងមុខ

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ ហើយនិងប្រសិនបើគ្មាន ភស្តុតាងបង្ហាញឱ្យឃើញថាសាមីខ្លួនដឹងពីដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬបានដឹងអំពីការកោះហៅ នោះទេ សាលក្រម ត្រូវប្រកាសដោយកំបាំងមុខជនជាប់ចោទ ។

សាលក្រមកំបាំងមុខជនជាប់ចោទ ត្រូវឱ្យដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទនេះ ។ សាលក្រមនេះ អាចត្រូវប្តឹងទាស់បាន ។

មាត្រា ៣៦៣. - សាលក្រមដែលចេញចំពោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ឬមានអ្នកតំណាងដោយ ត្រឹមត្រូវនោះ សាលក្រមត្រូវតែជាសាលក្រមចំពោះមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនេះ ។ សាលក្រម ចំពោះមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនត្រូវជូនដំណឹងដល់សាមីខ្លួនទេ ។ សាលក្រមនេះអាចប្តឹង ឧទ្ធរណ៍បាន ។

ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ និងគ្មានអ្នក តំណាងត្រឹមត្រូវទេ សាលក្រមត្រូវប្រកាសដោយកំបាំងមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រម កំបាំងមុខនេះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមនេះអាចប្តឹងទាស់បាន ។

មាត្រា ៣៦៤. - សាលក្រមដែលចេញចំពោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

ប្រសិនបើបុគ្គលដែលកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ចូលបង្ហាញខ្លួននៅ ពេលសវនាការ ឬក៏មានអ្នកតំណាងដោយត្រឹមត្រូវ សាលក្រមនោះជាសាលក្រមចំពោះមុខអ្នក ទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមចំពោះមុខនេះមិនត្រូវឱ្យដំណឹងដល់អ្នកទទួលខុសត្រូវ រដ្ឋប្បវេណីទេ ។ សាលក្រមនេះអាចត្រូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន ។

ប្រសិនបើបុគ្គលកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី មិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅ ពេលសវនាការ និងគ្មានអ្នកតំណាងត្រឹមត្រូវទេ សាលក្រមត្រូវសម្រេចដោយកំបាំងមុខអ្នកទទួល ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមកំបាំងមុខនេះត្រូវឱ្យដំណឹងដល់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។ សាលក្រមនេះ អាចប្តឹងទាស់បាន ។

ផ្នែកទី ៣

បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ

មាត្រា ៣៦៥. - បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ

ពិរុទ្ធជនអាចធ្វើបណ្តឹងទាស់នឹងសាលក្រមដែលប្រកាសដោយកំបាំងមុខខ្លួនបាន ។

មាត្រា ៧៦៦. - ទម្រង់ និងភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងទាស់

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើដោយពាក្យប្តឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ :

- នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលបានប្រកាសសាលក្រម
- នៅចំពោះមុខព្រះរាជអាជ្ញា អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ឬនៅចំពោះមុខប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។

ពិរុទ្ធជនអាចត្រូវបានតំណាងដោយមេធាវី ។ មេធាវីត្រូវតែមានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបណ្តឹងទាស់ ។ ប៉ុន្តែ ពិរុទ្ធជនជាអនីតិជន អាចត្រូវតំណាងដោយឪពុក ម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកតំណាងមិនចាំបាច់មានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិទេ ។

កាលណាបានទទួលពាក្យប្តឹងទាស់ ព្រះរាជអាជ្ញា អង្គភាពនគរបាល និងកងរាជអាវុធហត្ថ ព្រមទាំងប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន បញ្ជូនបណ្តឹងទាស់នោះភ្លាមទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលបានប្រកាសសាលក្រម ។

កាលណាអ្នកប្តឹងទាស់មិនចេះចុះហត្ថលេខាទេ អ្នកប្តឹងទាស់នេះត្រូវផ្តិតម្រាមដៃ ។

មាត្រា ៧៦៧. - បញ្ជីបណ្តឹងទាស់

ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការ កាន់បញ្ជីបណ្តឹងទាស់ ។ តួភាគី និងមេធាវី អាចពិនិត្យមើលបញ្ជីនោះបានដោយសេរី ។

មាត្រា ៧៦៨. - រយៈពេលសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងទាស់

បណ្តឹងទាស់ត្រូវតែធ្វើនៅក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ផ្ដើមគិត :

- ពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីសាលក្រមកំបាំងមុខ កាលណាសាលក្រមត្រូវបានប្រគល់ឱ្យពិរុទ្ធជនដោយផ្ទាល់ដៃ ឬ
- ពីថ្ងៃដែលពិរុទ្ធជននេះបានដឹងយ៉ាងពិតប្រាកដអំពីសាលក្រម កាលណាសាលក្រមនេះ មិនបានប្រគល់ឱ្យដល់ពិរុទ្ធជនដោយផ្ទាល់ដៃទេ ។

មាត្រា ៧៦៩. - បណ្តឹងទាស់កម្រិតចំពោះសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងទាស់អាចកម្រិតធ្វើទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៃសាលក្រមក៏បាន ។

មាត្រា ៧៧០. - អានុភាពនៃបណ្តឹងទាស់

កាលណាបណ្តឹងទាស់ធ្វើប្រឆាំងទៅលើសាលក្រមទាំងមូល សាលក្រមនេះត្រូវទុកជាអសារបង់ ។ ការអនុវត្តសាលក្រមត្រូវល្អ ។

ប៉ុន្តែ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននៅតែមានអានុភាព ។ តុលាការនៅតែមានសមត្ថកិច្ចដើម្បី

សម្រេចអំពីការដោះលែងជនជាប់ចោទឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

កាលណាបណ្តឹងទាស់ធ្វើប្រឆាំងទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណី មានតែសេចក្តីសម្រេចផ្នែកនេះប៉ុណ្ណោះ ដែលត្រូវទុកជាអសារបង់ ។ ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនេះត្រូវត្រូវ ។

មាត្រា ៣៧១. - សាលក្រមសម្រេចលើបណ្តឹងទាស់

សំណុំរឿងត្រូវបានលើកយកមកជំនុំជម្រះនៅមុខតុលាការដដែល ។

ភាគីទាំងអស់ត្រូវបានកោះហៅតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យមើលភាពអាចទទួលបាននៃបណ្តឹងទាស់នេះ តុលាការសម្រេចលើអង្គសេចក្តី ជាថ្មីម្តងទៀត ។

ប្រសិនបើអ្នកប្តឹងទាស់ដែលបានកោះហៅដោយត្រឹមត្រូវ ហើយមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការទេ តុលាការប្រកាសថាបណ្តឹងទាស់ទុកជាឯកសារឥតបានការ ។ សាលក្រមដែលគេប្តឹងទាស់ មិនអាចត្រូវកែប្រែទេ ។ សាលក្រមនេះមានអានុភាពទាំងស្រុងចំពោះភាគីទាំងអស់ ។ អ្នកប្តឹងទាស់នៅមានលទ្ធភាពប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅមាត្រា ៣៨២ (រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៣៧២. - បណ្តឹងទាស់ដែលធ្វើឡើងដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចប្តឹងទាស់នឹងសាលក្រម ដែលសម្រេចដោយកំបាំងមុខខ្លួនបានដែរ ។ បណ្តឹងទាស់នេះ ត្រូវកំណត់ទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៃសាលក្រមតែប៉ុណ្ណោះ ។

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពី :

-ថ្ងៃឱ្យដំណឹងអំពីសាលក្រមកំបាំងមុខ កាលណាសាលក្រមបានប្រគល់ឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយផ្ទាល់ដៃ ឬ

-ថ្ងៃដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដឹងយ៉ាងពិតប្រាកដអំពីសាលក្រម កាលណាសាលក្រមនេះមិនបានប្រគល់ឱ្យដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយផ្ទាល់ដៃទេ ។

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលបានប្រកាសសាលក្រម ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ ។ អ្នកតំណាង ត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យប្តឹងទាស់ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តលើបុគ្គលដែលតុលាការប្រកាសថា ត្រូវទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ ។

មាតិកាទី ២

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសាលាក្រុម

ជំពូកទី ១

សមត្ថកិច្ចរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

មាត្រា ៣៧៣. - សមត្ថកិច្ចរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ មានសមត្ថកិច្ចដើម្បីសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលធ្វើប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការជាន់ដំបូង ដែលស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ។

មាត្រា ៣៧៤. - អនុបវាទនៃចៅក្រមមួយចំនួន

ចៅក្រមណាម្នាក់ដែលបានបំពេញកិច្ចបោះឆ្នោតប្រកាន់ ឬស៊ើបសួរ ឬដែលបានចូលរួមជំនុំជម្រះសាលាដំបូងរួចហើយនោះ មិនអាចនឹងចូលរួមជំនុំជម្រះនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ក្នុងឋានៈជាប្រធាន ឬចៅក្រមចំពោះរឿងដដែលនោះបានឡើយ ។

ជំពូកទី ២

ភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

មាត្រា ៣៧៥. - បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បាន :

- ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការជាន់ដំបូង និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- ពិរុទ្ធជន
- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី
- អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៣៧៦. - ទម្រង់នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីត្រូវធ្វើនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលបានប្រកាសសាលាក្រុម ។

ពិរុទ្ធជនអាចត្រូវបានតំណាងដោយមេធាវី ។ មេធាវីត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។ ប៉ុន្តែ ពិរុទ្ធជនជាអនីតិជន អាចតំណាងដោយឪពុក ម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល ។ ក្នុងករណីនេះអ្នកតំណាងមិនចាំបាច់មានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិទេ ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ ។ អ្នក
តំណាង ត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬញាតិលោហិតផ្ទាល់ ។
អ្នកតំណាង ត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ។

ក្រឡាបញ្ជីចុះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅលើបញ្ជីពិសេសដែលរក្សាទុកនៅក្នុងបញ្ជីនៃតុលាការ ។
លិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬអ្នកតំណាង ។ លិខិត
ប្រគល់សិទ្ធិ ត្រូវភ្ជាប់នឹងលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ៣៧៧. - ការប្រកាសបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយពិរុទ្ធជនដែលជាប់ឃុំ

ពិរុទ្ធជនដែលជាប់ឃុំ អាចសំដែងឆន្ទៈរបស់ខ្លួនក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅមុខប្រធានពន្ធនាគារ ឬ
មណ្ឌលឃុំខ្លួន ។ ពិរុទ្ធជននេះបំពេញពាក្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខា ។

ពាក្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវចុះបញ្ជីដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួននៅលើបញ្ជីពិសេស ។
ពិរុទ្ធជនចុះហត្ថលេខានៅរឹមនៃបញ្ជីនេះ ។

ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវបញ្ជូនពាក្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតទៅ
ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការដែលត្រូវចុះនិទ្ទេសអំពីពាក្យប្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ នៅលើបញ្ជីប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការ ។

មាត្រា ៣៧៨. - អ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជាអនក្ខរជន

កាលណាអ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនចេះចុះហត្ថលេខា អ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះត្រូវផ្តិតម្រាមដៃ ។

មាត្រា ៣៧៩. - ទម្រង់នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើតាមពាក្យប្តឹងនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃ
សាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ក្រឡាបញ្ជីចុះលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅលើបញ្ជីពិសេសដែលរក្សាទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី
នៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។ លិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយក្រឡាបញ្ជី និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ៣៨០. - ការបើកពិនិត្យមើលបញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការជាន់ដំបូង និងសាលាឧទ្ធរណ៍អាចត្រូវបានភាគី និងមេធាវី
ពិនិត្យមើលបានដោយសេរី ។

មាត្រា ៣៨១. - រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ ។

ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែធ្វើក្នុងរយៈពេល ៣ (បី) ខែ ។

រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ផ្ដើមគិតពីពេលប្រកាសសាលក្រម ។

មាត្រា ៣៨២. - រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ ។

កាលណាសាលក្រមនោះជាសាលក្រមចំពោះមុខ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ផ្ដើមគិតពីពេល ប្រកាសសាលក្រម ។

កាលណាសាលក្រមនោះជាសាលក្រមចាត់ទុកថាចំពោះមុខ រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្ដើមគិត ពីពេលទទួលដំណឹងសាលក្រម ទោះបីការឱ្យដំណឹងនេះធ្វើតាមវិធីណាក៏ដោយ ។

មាត្រា ៣៨៣. - រយៈពេលបន្ថែមសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ : បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុ ក្នុងករណីដែលភាគីណាមួយបានប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងរយៈពេលខាងលើនេះ ភាគីដទៃទៀត មានរយៈពេលបន្ថែម ៧ (ប្រាំពីរ) ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុ ។ រយៈពេលបន្ថែម នេះ ផ្ដើមគិតពីការផុតរយៈពេលធម្មតា ។

មាត្រា ៣៨៤. - រយៈពេលធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងករណីមានការឃុំខ្លួន របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងពិរុទ្ធជន ក្នុងរឿងឃុំខ្លួន ការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ត្រូវតែធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងរយៈពេល ៤៨ (សែសិប ប្រាំបី) ម៉ោង និងដោយពិរុទ្ធជនក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ។ រយៈពេលនេះ ផ្ដើមគិតពីថ្ងៃដែល តុលាការសម្រេចពីការឃុំខ្លួន ។

មាត្រា ៣៨៥. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសាលក្រមចាត់របៀប កាលណាតុលាការចេញសាលក្រមចាត់របៀប បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អាចត្រូវទទួលបានភ្លាម ប្រសិនបើសាលក្រមនេះបញ្ចប់នីតិវិធី ។ ក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ សាលក្រមចាត់របៀបនឹងអាចត្រូវ ដាក់ជូនសាលាឧទ្ធរណ៍ពិនិត្យបាន លុះត្រាតែធ្វើព្រមគ្នាជាមួយសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី ។

ជំពូកទី ៣

នីតិវិធីទៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍

មាត្រា ៣៨៦. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូងរៀបចំសំណុំរឿងដើម្បី បញ្ជូនទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ក្រឡាបញ្ជី ត្រូវធ្វើនៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតជូនទៅដល់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី នៃសាលា
ឧទ្ធរណ៍នូវ :

- សំណុំរឿងនៃនីតិវិធី
- សេចក្តីចម្លងនៃលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍នីមួយៗដោយមានបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
- សេចក្តីចម្លងនៃសាលក្រមដោយមានបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ។

ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ស្តីពីការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ
សំណុំរឿងត្រូវបញ្ជូនក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ថ្ងៃ យ៉ាងយូរគិតពីថ្ងៃប្តឹងឧទ្ធរណ៍ លើកលែងតែ
មានកាលៈទេសៈមិនអាចជិនៈបានដែលត្រូវតែមានបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតបញ្ជូន ។

មាត្រា ៣៥៧. - ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងរយៈពេលជំនុំជម្រះ

នៅពេលសំណុំរឿងទៅដល់សាលាឧទ្ធរណ៍ ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់មើលថា
តើទម្រង់បែបបទនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានត្រឹមត្រូវឬទេ និងកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ ។

សាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលសមស្រប ។ ក្នុងករណីប្តឹងឧទ្ធរណ៍អំពីសេចក្តី
សម្រេចរបស់តុលាការជាន់ដំបូង ស្តីពីការឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទ សាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវសម្រេចក្នុង
រយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត និងយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួល
សំណុំរឿង ។

មាត្រា ៣៥៨. - ការជូនដំណឹង និងដីកាកោះហៅឱ្យចូលមកក្នុងសវនាការ

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអម
សាលាឧទ្ធរណ៍ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាកោះហៅជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវ
រដ្ឋប្បវេណី ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាតិកាទី ២ ស្តីពីដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ
និងមាតិកាទី ៣ ស្តីពីដីកាកោះហៅជនក្រៅពីជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ នៃគន្ថីទី ៧ ស្តីពី
ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដីកាកោះហៅ និងដីកាជូនដំណឹង នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៣៥៩. - ការផ្ទេរជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ

ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ ត្រូវតែផ្ទេរនៅក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត តាមបញ្ជារបស់
អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឱ្យទៅនៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនដែលនៅជិតជាងគេបំផុតនៃទីស្នាក់ការ
របស់សាលាឧទ្ធរណ៍។

មាត្រា ៣៩០. - របាយការណ៍ឧទ្ធរណ៍

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌចាត់តាំងចៅក្រមធ្វើរបាយការណ៍ម្នាក់ ។ ចៅក្រមធ្វើរបាយការណ៍នេះ អាចជាប្រធាន ឬជាចៅក្រមអម ។

របាយការណ៍មានកម្មវត្ថុរៀបរាប់អំពីដំណើររឿង ហើយនិងធ្វើឱ្យដឹងអំពីសាលក្រមដែលជូនមកសាលាឧទ្ធរណ៍នេះ ។ របាយការណ៍ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវដាក់ក្នុងសំណុំរឿង ។ របាយការណ៍ត្រូវតែក្លោះក្លាយល្មម ដើម្បីឱ្យតុលាការបានទទួលព័ត៌មានយ៉ាងពេញលេញ ។

មាត្រា ៣៩១. - ការបើកពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងការប្រគល់សារណា

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវីអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងបានរហូតដល់ពេលសវនាការ ។

ភាគី និងមេធាវីអាចប្រគល់សារណាដល់ក្រឡាបញ្ជី ។ សារណាត្រូវចុះទិដ្ឋាការដោយក្រឡាបញ្ជី ដោយមានកាលបរិច្ឆេទផង និងត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងភ្លាម ។

មាត្រា ៣៩២. - សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពជាសម្ងាត់នៃការពិភាក្សាដេញដោល

ការពិភាក្សាដេញដោលប្រព្រឹត្តទៅនៅពេលសវនាការជាសាធារណៈ ។

ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា ភាពជាសាធារណៈនាំឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ឬដល់ទំនៀមទម្លាប់ តុលាការអាចបង្គាប់ឱ្យធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលជាសម្ងាត់ទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកបាន តាមសេចក្តីសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ ។ តុលាការសម្រេចតាមសាលដីកាមួយដាច់ដោយឡែកពីសាលដីកាលើអង្គសេចក្តី ឬតាមសេចក្តីសម្រេចពិសេសនៃសាលដីកាលើអង្គសេចក្តី ។

សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលបង្គាប់ឱ្យធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលជាសម្ងាត់ មិនអាចតវ៉ាបានឡើយ ។

មាត្រា ៣៩៣. - ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ

ក្រោយពីអានរបាយការណ៍រួច ប្រធានសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី និងភាគីទាំងឡាយ អាចអនុញ្ញាតឱ្យលើកជាសំណួរចោទសួរជនជាប់ចោទ ។ គ្រប់ការលើកសំណួរទាំងអស់ត្រូវតែបានការអនុញ្ញាតពីប្រធានសវនាការ ។ ក្រៅពីសំណួររបស់តំណាងអយ្យការ និងមេធាវី សំណួរផ្សេងៗទៀតត្រូវសួរតាមរយៈប្រធានសវនាការ ។ ក្នុងករណីមានការជំទាស់ ប្រធានសម្រេចដោយឥស្សរចិត្តថាតើសំណួរនោះត្រូវសួរឬយ៉ាងណា ។

មាត្រា ៣៩៤. - ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អ្នកជំនាញ សាក្សី

ក្រោយពេលសួរចម្លើយជនជាប់ចោទរួច ប្រធានស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី តាមលំដាប់លំដោយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ ។

សាក្សី និងអ្នកជំនាញ នឹងត្រូវបានគេស្តាប់ចម្លើយលុះត្រាតែតុលាការបង្គាប់ឱ្យស្តាប់ចម្លើយ ជនទាំងនេះ ។

មាត្រា ៣៩៥. - លំដាប់លំដោយនៃការនិយាយ

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងមេធាវី ឡើងនិយាយតាមលំដាប់លំដោយនៃការហៅឈ្មោះ ។

នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ ជនជាប់ចោទនិយាយក្រោយគេបំផុត ។ មេធាវីរបស់ជន ជាប់ចោទ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការកត់សំគាល់ជាបន្ថែមដោយសង្ខេប ។

មាត្រា ៣៩៦. - ការពន្យាតដល់សាលាឧទ្ធរណ៍វិធានដែលអនុវត្តចំពោះសាលាដំបូង

លើសពីនេះ វិធានដែលអនុវត្តចំពោះតុលាការជាន់ដំបូងត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ជំពូកទី ៤

អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

មាត្រា ៣៩៧. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

សំណុំរឿងត្រូវបានផ្ទេរជូនសាលាឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងព្រំដែនដែលកំណត់ដោយលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ និង តាមឋានៈរបស់អ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ៣៩៨. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការអនុវត្តសាលក្រម

នៅក្នុងរយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ការអនុវត្តសាលក្រមត្រូវបង្អង់សិន ។

ប៉ុន្តែ ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំដែលបានចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការជាន់ដំបូង ត្រូវ នៅក្នុងពន្ធនាគារនៅក្នុងរយៈពេលសម្រាប់ប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្នុងករណីមានបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍លើសេចក្តីសម្រេចខាងបទព្រហ្មទណ្ឌ នោះជនជាប់ចោទត្រូវនៅក្នុងពន្ធនាគាររហូតដល់ សាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេច ។ ក្នុងករណីដែលតុលាការជាន់ដំបូងបានសម្រេចឱ្យរួចខ្លួន ឬបានផ្តន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគាររយៈពេលតិចជាង ឬស្មើនឹងរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ព្រះរាជអាជ្ញា អាចយល់ព្រមដោះលែងជនជាប់ចោទឱ្យមានសេរីភាព មុនពេលផុតកំណត់នៃរយៈពេលសម្រាប់ ប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ។

រយៈពេលសម្រាប់ប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាមិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការអនុវត្តទោសទេ ។

មាត្រា ៣៩៩. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ

សាលាឧទ្ធរណ៍កាលណា បានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ មិនអាចដាក់ ទម្ងន់ទោសជននោះទេ ។ តុលាការអាចកែប្រែសាលក្រមបាននៅក្នុងន័យដែលអនុគ្រោះដល់ជន នេះតែប៉ុណ្ណោះ ។ សាលាឧទ្ធរណ៍មិនអាចបន្ថែមទោសបន្ថែមពីលើមូលទោសបានទេ ។

សាលាឧទ្ធរណ៍អាចជំនួសឈ្មោះបទល្មើសដែលកំណត់ដោយតុលាការជាន់ដំបូង ដោយឈ្មោះ បទល្មើសមួយទៀតបាន ប៉ុន្តែ មិនអាចដាក់ទម្ងន់ទោសលើជនជាប់ចោទនេះទេ ។

ប្រសិនបើតុលាការជាន់ដំបូង ភ្លេចប្រកាសទោសបន្ថែមណាមួយដែលដាច់ខាតត្រូវតែប្រកាស នោះ សាលាឧទ្ធរណ៍បដិសេធសាលក្រមហើយសម្រេចអំពីទោសជាថ្មីម្តងទៀត ។

កាលណាបានទទួលបណ្តឹងតែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ សាលាឧទ្ធរណ៍មិនអាចបន្ថែមចំនួន ទឹកប្រាក់ សម្រាប់ជួសជុលការខូចខាតឱ្យដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទេ ។

មាត្រា ៤០០. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា នាំឱ្យសើចឡើងវិញនូវសេចក្តី សម្រេចខាងព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការជាន់ដំបូង ។

សាលាឧទ្ធរណ៍ ជាយថាហេតុ អាចបដិសេធសាលក្រមដែលសម្រេចឱ្យរួចខ្លួន ឬអាចសម្រេច ដាក់ទម្ងន់ទោសដែលបានប្រកាសឡើងដោយតុលាការជាន់ដំបូង ។ សាលាឧទ្ធរណ៍អាចសម្រេចឱ្យ ជនជាប់ចោទរួចខ្លួនជានិច្ច ប្រសិនបើយល់ឃើញថាពិរុទ្ធភាពលើជននេះមិនអាចបង្ហាញឱ្យឃើញទេ ។

សាលាឧទ្ធរណ៍អាចប្រកាសទោសបន្ថែម ដែលដាច់ខាតត្រូវតែប្រកាសដោយខានមិនបាន ដែលតុលាការជាន់ដំបូងភ្លេចមិនបានប្រកាស ។

មាត្រា ៤០១. - ការកំណត់ប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មីដោយសាលាឧទ្ធរណ៍

សាលាឧទ្ធរណ៍អាចកែប្រែប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុដែលសាលាដំបូង បានកំណត់ តែមិន ត្រូវបន្ថែមធាតុថ្មីណាមួយដែលមិនបានដាក់ជូនតុលាការជាន់ដំបូងសម្រេចនោះទេ ។

មាត្រា ៤០២. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវ រដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចធ្វើបានតែ លើផលប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណីប៉ុណ្ណោះ ។

នៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចធ្វើពាក្យប្តឹងសុំថ្មីដែលមិនបានដាក់ ជូនតុលាការពិនិត្យនោះទេ ។

មាត្រា ៤០៣. - ទម្រង់ និងហត្ថលេខាលើសាលដីកា

វិធានស្តីពីទម្រង់ និងហត្ថលេខាលើសាលក្រមរបស់តុលាការជាន់ដំបូងត្រូវយកមកអនុវត្តលើសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ៤០៤. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលមិនអាចទទួលយកបាន

កាលណាសាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ធ្វើហួសពេលកំណត់ ឬធ្វើនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌមិនត្រឹមត្រូវនោះ សាលាឧទ្ធរណ៍ប្រកាសថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មិនអាចទទួលយកបាន ។

មាត្រា ៤០៥. - ការបដិសេធសាលក្រម

កាលណាសាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថាគ្មានពិរុទ្ធភាពលើជនជាប់ចោទទេ ឬក៏អំពើនោះមិនមែនជាបទល្មើសទេ សាលាឧទ្ធរណ៍បដិសេធសាលក្រម ហើយឱ្យជនជាប់ចោទរួចខ្លួន ។

មាត្រា ៤០៦. - សិទ្ធិលើកមកជាសំអាងរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍

កាលណាសាលាឧទ្ធរណ៍ពិនិត្យមើលឃើញថា សាលក្រមរបស់តុលាការជាន់ដំបូងមានជាប់មោឃភាព សាលាឧទ្ធរណ៍អាចសម្រេចលើអង្គសេចក្តីឡើយវិញដូចតុលាការជាន់ដំបូង ។

មាត្រា ៤០៧. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ឬដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនចេញដោយសាលាឧទ្ធរណ៍

ប្រសិនបើសាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចទោសដាក់ពន្ធនាគារយ៉ាងតិច ១ (មួយ) ឆ្នាំ ដោយគ្មានល្អរទេ ហើយប្រសិនបើវិធានការសន្តិសុខតម្រូវនោះ សាលាឧទ្ធរណ៍តាមរយៈសេចក្តីសម្រេចមានលក្ខណៈពិសេស និងមានសំអាងហេតុ អាចចេញនៅពេលសវនាការនូវ :

- ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទដែលមានវត្តមាន
- ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទដែលអវត្តមាន ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំ និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនមានអានុភាពអនុវត្តភ្លាម ។

ដីកាទាំងនេះមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃពិរុទ្ធជន
- ប្រភេទនៃទណ្ឌកម្ម និងអត្ថបទច្បាប់ដែលជាមូលដ្ឋាននៃទណ្ឌកម្មនេះ
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា ។

ដីកាទាំងនេះត្រូវតែមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមនេះ និងមានបោះត្រាផង ។

ពិរុទ្ធជនដែលត្រូវចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ត្រូវនាំខ្លួនក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតទៅបង្ហាញជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានៅទីកន្លែងចាប់ខ្លួន ដែលត្រូវឱ្យដំណឹងពីដីកានេះដល់

សាមីខ្លួន និងធ្វើការឃុំខ្លួនជននេះ ។

កាលណាសាលដីកា បានប្រកាសដោយកំបាំងមុខ ពិរុទ្ធជនដែលសម្រេចចិត្តថាប្តឹងទាស់ ត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួនក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបានប្រកាសសាលដីកានេះ ។ ពិរុទ្ធជន អាចដាក់ពាក្យប្តឹងសុំឱ្យនៅក្រៅឃុំ ។ ក្នុងករណីនេះ សាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចទៅតាម មាត្រា ៣០៧ (បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៤០៨. - ប្រភេទនៃសាលដីកា

សាលដីកាប្រកាសដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ជាសាលដីកាចំពោះមុខ ជាសាលដីកាដែលចាត់ ទុកថាចំពោះមុខ ឬជាសាលដីកាកំបាំងមុខ តាមការវែកញែកដែលអនុវត្តចំពោះសាលក្រមដែល ប្រកាសដោយតុលាការជាន់ដំបូង ។

ជំពូកទី ៥

បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាចេញដោយកំបាំងមុខ

មាត្រា ៤០៩. - បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំបាំងមុខ

ពិរុទ្ធជនអាចប្តឹងទាស់នឹងសាលដីកាដែលសម្រេចដោយកំបាំងមុខខ្លួន ។

មាត្រា ៤១០. - ទម្រង់នៃបណ្តឹងទាស់

បណ្តឹងទាស់អាចធ្វើ :

- តាមពាក្យប្តឹងលាយលក្ខណ៍អក្សរ នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែលបានសម្រេចចេញសាលដីកា ឬ

- តាមពាក្យប្តឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅចំពោះមុខអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អង្គភាព នគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ឬប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។

ពិរុទ្ធជនអាចត្រូវតំណាងដោយមេធាវី ។ មេធាវីត្រូវតែមានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបណ្តឹង ទាស់ ។ ប៉ុន្តែ ពិរុទ្ធជនជាអនីតិជនអាចត្រូវតំណាងដោយឪពុក ម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកតំណាងមិនចាំបាច់មានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិទេ ។

កាលណាបានទទួលពាក្យប្តឹងទាស់ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អង្គភាពនគរបាល និងកងរាជ អាវុធហត្ថ ព្រមទាំងប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន បញ្ជូនសំណុំរឿងនោះភ្លាមទៅសាលា ឧទ្ធរណ៍ ដែលបានប្រកាសចេញសាលដីកា ។

កាលណាអ្នកប្តឹងទាស់មិនចេះចុះហត្ថលេខាទេ សាមីខ្លួនត្រូវផ្តិតម្រាមដៃ ។

មាត្រា ៤១១. - បញ្ជីនៃបណ្តឹងទាស់

ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ កាន់បញ្ជីបណ្តឹងទាស់ ។ គូភាគី និងមេធាវីអាចបើកពិនិត្យ មើលបានដោយសេរី ។

មាត្រា ៤១២. - រយៈពេលនៃបណ្តឹងទាស់

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពី :

-ថ្ងៃឱ្យដំណឹងអំពីសាលាដីកាកំចាំងមុខ កាលណាសាលាដីកានេះ ត្រូវបានប្រគល់ ឱ្យដល់ពិរុទ្ធជនដោយផ្ទាល់ដៃ ។

-ថ្ងៃដែលពិរុទ្ធជនបានដឹងយ៉ាងពិតប្រាកដអំពីសាលាដីកា កាលណាសាលាដីកានេះ មិនបានប្រគល់ឱ្យពិរុទ្ធជនដោយផ្ទាល់ដៃទេ ។

មាត្រា ៤១៣. - បណ្តឹងទាស់ដែលកម្រិតចំពោះសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

បណ្តឹងទាស់អាចកំណត់ទៅលើតែសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៃសាលាដីកាបាន ។

មាត្រា ៤១៤. - បណ្តឹងទាស់ចំពោះសេចក្តីសម្រេចផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណីនៃសាលាដីកា

កាលណាបណ្តឹងទាស់ធ្វើប្រឆាំងនឹងសាលាដីកាទាំងមូល សាលាដីកានេះត្រូវទុកជាអសារបង់ ។ ការអនុវត្តនៃសាលាដីកាត្រូវល្អ ។ ប៉ុន្តែ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននៅតែមានអានុភាព ។ សាលាឧទ្ធរណ៍ មានសមត្ថកិច្ចដើម្បីសម្រេចពីការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

កាលណាបណ្តឹងទាស់ធ្វើប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណី នោះសេចក្តីសម្រេចត្រង់ ផ្នែកនេះត្រូវទុកជាអសារបង់ ហើយការអនុវត្តត្រូវល្អ ។

មាត្រា ៤១៥. - សាលាដីកាចេញតាមបណ្តឹងទាស់

រឿងត្រូវលើកមកជំនុំជម្រះនៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ដដែល ។

គូភាគីត្រូវបានកោះហៅតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្រោយពីសម្រេចលើភាពដែលអាចទទួលបាននៃបណ្តឹងទាស់ តុលាការសម្រេចជាថ្មីលើ អង្គសេចក្តី ។

ប្រសិនបើអ្នកប្តឹងទាស់ដែលបានកោះហៅយ៉ាងត្រឹមត្រូវហើយ តែមិនចូលមកបង្ហាញខ្លួន នៅពេលសវនាការ តុលាការប្រកាសថាបណ្តឹងទាស់ត្រូវទុកជាអសារឥតការ ។ សាលាដីកាដែល ប្តឹងទាស់ មិនអាចត្រូវបានកែប្រែបានទេ ។ សាលាដីកានេះមានអានុភាពទាំងស្រុងចំពោះគូភាគី ។ ប៉ុន្តែ ពិរុទ្ធជន អាចប្តឹងតវ៉ាទៅតុលាការកំពូលបាន ។

មាត្រា ៤១៦. - បណ្តឹងទាស់ធ្វើឡើងដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវ រដ្ឋប្បវេណី :
រយៈពេល ទម្រង់ ការតំណាង

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏អាចប្តឹងទាស់នឹងសាលដីកាកំបាំងមុខខ្លួនបានផងដែរ ។ បណ្តឹងទាស់
នេះ កំណត់ទៅលើតែសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៃសាលដីកាប៉ុណ្ណោះ ។

បណ្តឹងទាស់ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពី :

-ថ្ងៃឱ្យដំណឹងពីសាលដីកាកំបាំងមុខ កាលណាសាលដីកានេះត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដើម
បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយផ្ទាល់ដៃ

-ថ្ងៃដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដឹងយ៉ាងពិតប្រាកដ អំពីសាលដីកា កាលណា
សាលដីកានេះមិនបានប្រគល់ឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយផ្ទាល់ដៃទេ ។

បណ្តឹងទាស់អាចធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដែល
បានប្រកាសសាលដីកា ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់ ។
អ្នកតំណាងត្រូវតែមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្តឹងទាស់ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវយកទៅអនុវត្តលើបុគ្គលដែលសាលាឧទ្ធរណ៍ប្រកាសឱ្យទទួល
ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។

កន្លឹក ៦
តុលាការកំពូល
មាតិកាទី ១
បណ្តឹងសាទុក្ខ
ជំពូកទោល
បណ្តឹងសាទុក្ខ

មាត្រា ៤១៧. - សេចក្តីសម្រេចដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ

សាលដីកានៃសភាស៊ើបសួរ ដោយគិតបញ្ចូលទាំងរឿងបត្យាប័ន ព្រមទាំងសាលដីកាដែលសម្រេចជាសមត្ថកិច្ចចុងក្រោយដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចត្រូវប្តឹងសាទុក្ខបាន ។

ប៉ុន្តែ វិធីតវ៉ានេះមិនអាចធ្វើបានទេ ចំពោះសាលដីកានៃសភាស៊ើបសួរ ដែលបង្គាប់ឱ្យបញ្ជូនជនជាប់ចោទទៅតុលាការជំនុំជម្រះនោះ ។

មាត្រា ៤១៨. - បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខអាចត្រូវធ្វើដោយ :

- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
- ជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជន
- បុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារ ក្នុងករណីនៃនីតិវិធីបត្យាប័ន
- ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ។

បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវពិនិត្យដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល ។

មាត្រា ៤១៩. - មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

តុលាការកំពូលអាចបដិសេធសេចក្តីសម្រេចក្នុងករណីដូចតទៅ :

- សមាសភាពមិនស្របច្បាប់នៃតុលាការ
- អសមត្ថកិច្ចនៃតុលាការ
- ការរំលោភអំណាច
- ការបំពានច្បាប់ ឬការអនុវត្តខុសច្បាប់
- ការបំពាន ឬភ្លេចទម្រង់ការ ដែលច្បាប់បញ្ញត្តិថាត្រូវទុកជាមោឃៈ

-ការមិនបានសម្រេចលើពាក្យប្តឹងសុំរបស់អយ្យការ ឬភាគី កាលណាពាក្យប្តឹងសុំនេះ ធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានន័យយ៉ាងច្បាស់លាស់

-ការបំភ្លៃអង្គហេតុ

-គ្មានសំអាងហេតុ

-ការផ្ទុយគ្នារវាងសំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេច ។

មាត្រា ៤២០. - រយៈពេលដើម្បីធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេលដូចតទៅ ៖

-១ (មួយ) ខែ ចំពោះសាលដីការរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

-១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ចំពោះសាលដីការរបស់សភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍

-៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ចំពោះមតិរបស់សភាស៊ើបសួរដែលបញ្ចេញក្នុងរឿងបត្យាប័ន ។

កាលណាសាលដីការដែលប្តឹងសាទុក្ខនេះ ជាសាលដីការចំពោះមុខ រយៈពេលត្រូវផ្តើមគិត ពីការប្រកាសសាលដីការ ។

កាលណាសាលដីការដែលប្តឹងសាទុក្ខ ជាសាលដីការដែលចាត់ទុកថាចំពោះមុខ រយៈពេលត្រូវ ផ្តើមពីការឱ្យដំណឹង ។

កាលណាសាលដីកាសម្រេចដោយកំហែងមុខ រយៈពេលត្រូវផ្តើមគិតពីការផុតរយៈពេលប្តឹងទាស់ ។

មាត្រា ៤២១. - បណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះសាលដីការចាត់របៀប

កាលណាសាលាឧទ្ធរណ៍ចេញសាលដីការចាត់របៀប បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវទទួលបានភ្លាម ប្រសិនបើសាលដីការនេះបញ្ចប់នីតិវិធី ។ ក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ សាលដីការចាត់របៀបអាចដាក់ជូន តុលាការកំពូលពិនិត្យជាមួយគ្នានឹងសាលដីការលើអង្គសេចក្តីតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៤២២. - ទម្រង់នៃការប្រកាសបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវធ្វើតាមពាក្យប្តឹង នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលបាន ចេញសេចក្តីសម្រេច ។ ពាក្យប្តឹងនេះត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីពិសេសដែលរក្សាទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី នៃតុលាការនេះ ។

ជនជាប់ចោទ ពិរុទ្ធជន និងបុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារក្នុងក្របខ័ណ្ឌនីតិវិធីបត្យាប័នអាច តំណាងដោយមេធាវី ។ មេធាវីត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យប្តឹងសាទុក្ខ ។ ប៉ុន្តែជនជាប់ចោទ ឬពិរុទ្ធជន ជាអនីតិជនអាចត្រូវតំណាងដោយឪពុក ម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាល ។ ក្នុងករណី នេះ អ្នកតំណាងមិនចាំបាច់មានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិទេ ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិតផ្ទាល់ ។
អ្នកតំណាងត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចតំណាងដោយមេធាវី សហព័ទ្ធ ឬដោយញាតិលោហិត
ផ្ទាល់ ។ អ្នកតំណាងត្រូវមានលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឱ្យធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ។

មាត្រា ៤២៣. - ការចុះហត្ថលេខាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ

បណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយក្រឡាបញ្ជី និងអ្នកប្តឹង ឬតំណាង ។ កាលណា
អ្នកប្តឹងមិនចេះចុះហត្ថលេខាទេ សាមីខ្លួន ឬអ្នកតំណាងត្រូវផ្តិតម្រាមដៃ ។ លិខិតប្រគល់សិទ្ធិ
ត្រូវតែភ្ជាប់ជាមួយនឹងពាក្យសុំប្តឹងសាទុក្ខ ។

ប្រសិនបើខ្លះហត្ថលេខារបស់ក្រឡាបញ្ជី ឬខ្លះកាលបរិច្ឆេទ ពាក្យប្តឹងសាទុក្ខអាចទទួលបាន
ប្រសិនបើគ្មានឃើញការបន្តិដ្ឋិទេ ។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវរងទោសពិន័យ ៥.០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល ។
ប្រាក់ពិន័យនេះត្រូវប្រកាសដោយតុលាការកំពូលនៅក្នុងសាលដីការរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៤២៤. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការកំពូល

នៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត ក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍រៀបចំសំណុំរឿង ហើយបញ្ជូនទៅ
ក្រឡាបញ្ជីតុលាការកំពូល ។

មាត្រា ៤២៥. - ការចុះបញ្ជីនៃសំណុំរឿងនៅតុលាការកំពូល

នៅពេលដែលសំណុំរឿងបានទៅដល់តុលាការកំពូល ក្រឡាបញ្ជីត្រូវចុះបញ្ជី ។

មាត្រា ៤២៦. - ការតាំងមេធាវី

ភាគីអាចតាំងមេធាវីបានចាប់តាំងពីពេលចុះបញ្ជីសំណុំរឿង ហើយយ៉ាងយូរ បំផុតរហូតដល់
មុនថ្ងៃបើកសវនាការ ១ (មួយ) ថ្ងៃ ។ ភាគីត្រូវបញ្ជូនឈ្មោះមេធាវីរបស់ខ្លួនជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
ឱ្យដល់ក្រឡាបញ្ជីតុលាការកំពូល ។

មាត្រា ៤២៧. - រយៈពេលសម្រាប់សរសេរសារណា

ក្រឡាបញ្ជីតុលាការកំពូលឱ្យដំណឹងដល់ភាគីអំពីការចុះបញ្ជីនៃសំណុំរឿង ។

ក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ថ្ងៃ ក្រោយការឱ្យដំណឹងនេះ ក្រឡាបញ្ជីឱ្យដំណឹងដល់អ្នកប្តឹង
សាទុក្ខថាខ្លួនមានចិរវេលា ២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើជូនសភាព្រហ្មទណ្ឌតុលាការកំពូល ទ្វេសារណា
មួយដែលខ្លួនត្រូវរៀបរាប់អំពីមធ្យោបាយខាងច្បាប់ ។ ប្រសិនបើអ្នកប្តឹងសាទុក្ខបានតាំងមេធាវី
និងបានបញ្ជូនឈ្មោះមេធាវីនេះទៅក្រឡាបញ្ជី ការជូនដំណឹងនេះក៏ត្រូវធ្វើទៅមេធាវីផងដែរ ។

ប្រសិនបើអ្នកក្តឹងសាទុក្ខបានជូនសារណា ក្រឡាបញ្ជីឱ្យដំណឹងដល់ភាគីដទៃទៀត និង ជាយថាហេតុដល់មេធាវីដែលមានចិរវេលា ២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃ ដែរ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសារណា របស់អ្នកក្តឹងសាទុក្ខ ។

មាត្រា ៤២៨. - ការដាក់សំណុំរឿងជូនពិនិត្យ

សំណុំរឿងត្រូវដាក់ជូនមេធាវីពិនិត្យមើលតាមត្រូវការ និងធ្វើការចម្លង ដោយសាមីខ្លួនជាអ្នក ចេញសោហ៊ុយ ។

មាត្រា ៤២៩. - ការពន្យាររយៈពេលនៃការសរសេរសារណា

កាលណារយៈពេល ២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃនេះមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ភាគីអាចសុំទៅដល់ប្រធានសភា ព្រហ្មទណ្ឌឱ្យពន្យារពេល ។ ការពន្យារពេលនេះមិនអាចលើសពី ១០ (ដប់) ថ្ងៃទេ ។

មាត្រា ៤៣០. - ការចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍

លុះដល់ផុតរយៈពេលកំណត់ដើម្បីជូនសារណា ប្រធានចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ម្នាក់ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅចៅក្រមនេះ ដោយមានភ្ជាប់សារណាទៅជាមួយផង ។

មាត្រា ៤៣១. - ការសរសេររបាយការណ៍

របាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវមានរៀបរាប់អំពី :

- ឥតិវិធី និងរឿងហេតុ
- ចំណុចច្បាប់ដែលភាគីបានលើក
- ដំណោះស្រាយដែលចៅក្រមរបាយការណ៍ស្នើសុំ ។

របាយការណ៍ត្រូវបញ្ជូនទៅក្នុងសំណុំរឿង ។

មាត្រា ៤៣២. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

សំណុំរឿងដោយមានសារណា និងរបាយការណ៍ភ្ជាប់ជាមួយផង ត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមតុលាការកំពូល ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល រៀបចំសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដែល ត្រូវបញ្ជូនទៅក្នុងសំណុំរឿង ។

សំណុំរឿងត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់ទៅប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌវិញ ។

មាត្រា ៤៣៣. - ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះភាគី

ប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនេះ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាឱ្យដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនេះ ដល់ភាគី និងមេធាវី ។

ការឱ្យដំណឹងដល់ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ ដល់ពិរុទ្ធជនដែលឃុំខ្លួន ឬដល់បុគ្គលដែលគេ ទាមទារនៅក្នុងរឿងបត្យាប័ន ត្រូវធ្វើឡើងតាមរបៀបដូចតទៅ ៖

- ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬ
- តាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ។

ការឱ្យដំណឹងដល់ពិរុទ្ធជន ឬជនជាប់ចោទនៅក្រៅឃុំ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួល ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី និងដល់មេធាវី ត្រូវធ្វើដូចតទៅ ៖

- ដោយផ្ទាល់មាត់
- តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬ
- តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

កាលណាការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើដោយផ្ទាល់មាត់ ក្រឡាបញ្ជីចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការឱ្យ ដំណឹងទៅលើសំណុំរឿង ។ ពិរុទ្ធជន ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវ រដ្ឋប្បវេណី ឬមេធាវី ចុះហត្ថលេខារបស់ខ្លួន ។

នៅក្នុងករណីដទៃទៀត ការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើដោយមានបង្កាន់ដៃបញ្ជាក់ថាបានទទួល សម្រាប់ ទុកជាសម្គាល់ ។

មាត្រា ៤៣៤. - សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

ការពិភាក្សាដេញដោលត្រូវប្រព្រឹត្តនៅពេលសវនាការជាសាធារណៈ ។

ភាគីមិនត្រូវបានសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលស្តាប់ចម្លើយទេ លើកលែងតែក្នុងករណី ដែលប្រធានបង្គាប់ឱ្យចូលមកបង្ហាញខ្លួន ។

ចៅក្រមរបាយការណ៍ធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំ ។ មេធាវីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារ ។

ក្រោយពេលពិភាក្សាដេញដោល សភាព្រហ្មទណ្ឌថយខ្លួនទៅពិភាក្សាសម្រេច និងតែង សាលដីការរបស់ខ្លួន ។ សាលដីការអាចត្រូវប្រកាសក្នុងថ្ងៃជាមួយនោះតែម្តង ឬក៏នៅពេលសវនាការ លើកក្រោយដែលត្រូវកំណត់ដោយតុលាការ ។

នៅក្នុងគ្រប់ករណី តុលាការកំពូលមិនអាចពិភាក្សាសម្រេចលើរឿងណាមួយដោយគ្មានធ្វើ ការពិភាក្សាដេញដោលនៅពេលសវនាការ ។

គ្រប់ភាគីទាំងអស់អាចដាក់ជូនសារណា ឬសារណាថ្មីទៀត រហូតដល់ចិវការពិភាក្សា ដេញដោល ។

មាត្រា ៤៣៥. - អានុភាពបង្កង់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ

នៅក្នុងរយៈពេលសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ ការអនុវត្តសាលដីការរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវបង្កង់សិន ។

បណ្តឹងសាទុក្ខមានអានុភាពព្យួរ ។ ការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវតវ៉ានេះត្រូវតែបង្កង់ ក្នុងខណៈដែលតុលាការកំពូលមិនទាន់បានសម្រេច ។

ប៉ុន្តែ ការអនុវត្តដាក់ពន្ធនាគារមិនត្រូវបង្កង់ទេ នៅក្នុងករណីដែលជនជាប់ចោទ បានបង្ហាញ ខ្លួននៅមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ក្នុងឋានៈជាជនជាប់ឃុំនោះ ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននៅតែមានអានុភាព ។

ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅតែបន្តអនុវត្ត ។

បុគ្គលជាប់ឃុំនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនីតិវិធីបត្យាប័ននៅតែជាប់ឃុំដដែល ។

ក្នុងករណីមានការសម្រេចឱ្យរួចខ្លួន ជនជាប់ចោទត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព ។

មាត្រា ៤៣៦. - សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ជាគតិយុត្ត

តុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចលើបញ្ជាច្បាប់ដែលលើកឡើងដោយអ្នកប្តឹងសាទុក្ខ និងដែលមាន រៀបរាប់នៅក្នុងសារណា ។

មាត្រា ៤៣៧. - ការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ

ជនជាប់ចោទ ពិរុទ្ធជន បុគ្គលដែលត្រូវគេទាមទារក្នុងរឿងបត្យាប័ន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អាចបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន ។ ការបោះបង់ចោល នេះត្រូវពិនិត្យកត់ត្រាដោយប្រធានសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូល ។

មាត្រា ៤៣៨. - រយៈពេលសម្រាប់សម្រេចសេចក្តី

តុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេលយ៉ាងយូរ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ គិតពីពេលទទួល សំណុំរឿង លើកលែងតែមានកាលៈទេសៈដែលមិនអាចជិនបាន ។

មាត្រា ៤៣៩. - ជំពូកនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូល

សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលអាច :

- បដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក

-បដិសេធសាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដែលគេតវ៉ានេះចោលទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក ។
ប្រសិនបើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានបដិសេធ នោះសេចក្តីសម្រេចដែលតវ៉ាមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ ។
អ្នកប្តឹងសាទុក្ខមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្តឹងសាទុក្ខជាថ្មីម្តងទៀត អំពីសាលដីកាដែលនោះទេ ។
កាលណាតុលាការកំពូលបដិសេធសេចក្តីសម្រេចដែលគេតវ៉ា តុលាការកំពូលបញ្ជូនរឿង និង
តួភាគីនៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍មួយផ្សេងទៀត ឬនៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍ដែល ប៉ុន្តែមាន
សមាសភាពថ្មីផ្សេងពីសមាសភាពមុន ។

មាត្រា ៤៤០. - ការបដិសេធដោយគ្មានបង្វិលសំណុំរឿង

កាលណាអំពើដែលចោទប្រកាន់មិនមែនជាបទល្មើសទេ តុលាការកំពូលប្រកាសបដិសេធ
សាលដីការបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ដោយគ្មានបង្វិលសំណុំរឿងទៅវិញឡើយ ។

មាត្រា ៤៤១. - ការបដិសេធដោយមានការបង្វិលសំណុំរឿង

កាលណាតុលាការកំពូលយល់ឃើញថា អំពើដែលចោទប្រកាន់នោះ ជាបទល្មើសផ្សេងអំពី
បទល្មើសនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដែលគេតវ៉ា ប៉ុន្តែ បទល្មើសនេះត្រូវផ្តន្ទាទោសដូចគ្នា តុលាការ
កំពូលដោយមិនចាំបាច់ប្រកាសបដិសេធ អាចកែប្រែប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មី ដោយរក្សា
ទោសដែលបានប្រកាសហើយ និងសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណីនៅដដែល ។

កាលណាតុលាការកំពូលយល់ឃើញថា អំពើដែលចោទប្រកាន់នោះ ជាបទល្មើសផ្សេងពីបទ
ល្មើសនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដែលគេតវ៉ា ហើយបទល្មើសនេះត្រូវផ្តន្ទាទោសផ្សេងនោះ តុលាការ
កំពូលត្រូវបដិសេធសាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍ និងបង្គាប់ឱ្យបញ្ជូនរឿងទៅសាលាជម្រះក្តីមានសមត្ថកិច្ច
ដើម្បីជំនុំជម្រះ ។

មាត្រា ៤៤២. - សាលដីកាជំនុំជម្រះពេញអង្គ

ប្រសិនបើតុលាការទទួលសំណុំរឿង បង្វិលមិនអនុលោមតាមសាលដីកាទីមួយរបស់តុលាការ
កំពូលទេ ហើយប្រសិនបើមធ្យោបាយដែលត្រូវបានលើកយកមកធ្វើជាសំអាងសម្រាប់បណ្តឹង
សាទុក្ខលើកទីពីរ តុលាការកំពូលដែលជំនុំជម្រះជាសភាពេញអង្គនោះ សម្រេចសេចក្តីលើអង្គហេតុ
និងអង្គច្បាប់ ដោយចេញសាលដីកាស្ថាពរមួយ ។

មាតិកាទី ២
បណ្តឹងសើសើរឿងក្តី
ជំពូកទោល
បណ្តឹងសើសើរឿងក្តី

មាត្រា ៤៤៣. - បណ្តឹងសើសើរ

បណ្តឹងសើសើរ គឺជាផ្លូវតវ៉ាមួយប្រឆាំងនឹងសាលក្រម និងសាលដីកាដែលស្ថាពរ ហើយដែលមានអាជ្ញាអស់ជំនុំ ។

សភាពេញអង្គនៃតុលាការកំពូលមានសមត្ថកិច្ចលើបណ្តឹងសើសើរ ។

មាត្រា ៤៤៤. - បណ្តឹងសើសើរក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

បណ្តឹងសើសើរអាចត្រូវធ្វើបាននៅក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ទោះបីតុលាការដែលបានសម្រេចនោះជាតុលាការណាក៏ដោយ និងទោះបីទោសដែលបានប្រកាសនោះជាទោសអ្វីក៏ដោយ ។

មាត្រា ៤៤៥. - ករណីបើកការសើសើរឿងក្តី

បណ្តឹងសើសើរឿងក្តីអាចធ្វើបានតែនៅក្នុងករណីដូចតទៅប៉ុណ្ណោះ :

១-កាលណាក្រោយពីការផ្តន្ទាទោសពីបទមនុស្សឃាតមានលេចតម្រុយយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគិតថាជនរងគ្រោះនោះនូវរស់រានមានជីវិតនៅឡើយ ។

២-កាលណាជនជាប់ចោទពីរនាក់ត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ចំពោះបទល្មើសដដែលនេះដោយការផ្តន្ទាទោសទាំងពីរនេះមិនចុះសម្រុងគ្នាទេ ។

៣-កាលណាសាក្សីណាមួយត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើស ធ្វើជាសាក្សីដោយក្លែងប្រឆាំងនឹងជនជាប់ចោទ ។

៤-កាលណាមានអង្គហេតុថ្មី ឬលិខិត ឬភស្តុតាងថ្មីដែលនាំឱ្យគេសង្ស័យលើពិរុទ្ធភាពនៃទណ្ឌិត ។

មាត្រា ៤៤៦. - បុគ្គលដែលអាចប្តឹងសើសើរឿងក្តី

សិទ្ធិប្តឹងសុំឱ្យសើសើរឿងក្តីជាសិទ្ធិរបស់ :

១-រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

២-ទណ្ឌិត ឬអ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ប្រសិនបើទណ្ឌិតនេះជាអសមត្ថជន

៣-សហព័ទ្ធ ឪពុក ម្តាយ កូន និងជាទូទៅ ជនណាដែលមានប្រយោជន៍ខាងសម្ភារៈ ឬខាងផ្លូវចិត្តក្នុងការលប់បំបាត់ទណ្ឌកម្មនេះ ក្នុងករណីដែលទណ្ឌិតបានទទួល

មរណភាព ឬបាត់ខ្លួន ។

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ មុននឹងទៅប្តឹងតុលាការកំពូល អាចសុំដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដីឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែម ។

មាត្រា ៤៤៧. - ការចុះបញ្ជីបណ្តឹងសើសី និងការបើកពិនិត្យមើលសំណុំរឿង

ពាក្យប្តឹងសុំសើសីត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីដោយក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូល ។

សំណុំរឿងនៃបណ្តឹងសើសី អាចពិនិត្យមើលបាននៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការកំពូលដោយអ្នកប្តឹងសុំសើសី និងមេធាវីរបស់ខ្លួន ។ មេធាវីអាចចម្លងសំណុំរឿងនេះបាន ។

កាលណាបណ្តឹងសុំបានធ្វើដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ សំណុំរឿងអាចពិនិត្យមើលបានដោយទណ្ឌិត និងមេធាវីរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងករណីទណ្ឌិតបាត់ខ្លួន សំណុំរឿងអាចត្រូវពិនិត្យមើលបានដោយសហព័ទ្ធ ឪពុក ម្តាយ ឬកូនរបស់ខ្លួនបាន ។

មាត្រា ៤៤៨. - នីតិវិធីសើសី : រយៈពេល

ក្រឡាបញ្ជីផ្តល់ដំណឹងដល់ដើមបណ្តឹងថា ខ្លួនមានរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ដើម្បីបំពេញពាក្យប្តឹងរបស់ខ្លួន ។ ជាលក្ខណៈពិសេស រយៈពេលនេះអាចពន្យារបានដោយប្រធានតុលាការកំពូល ។

ផុតរយៈពេលនេះ ប្រធានតុលាការកំពូលចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ម្នាក់ ។ កាលណារបាយការណ៍ធ្វើរួចហើយ សំណុំរឿងត្រូវបញ្ជូនទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ។

មាត្រា ៤៤៩. - សេចក្តីសម្រេចបង្អង់ការអនុវត្តទោស

សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃតុលាការកំពូលដែលបានទទួលពាក្យប្តឹងសើសី អាចសម្រេចព្យួរការអនុវត្តទោសបាន ប្រសិនបើមានមូលហេតុច្បាស់លាស់ ។

មាត្រា ៤៥០. - ការបញ្ជូនបណ្តឹងសើសីទៅតុលាការកំពូល

កាលបើសភាព្រហ្មទណ្ឌសម្រេចថា បណ្តឹងសើសីអាចទទួលយកបាននោះ សភាត្រូវបញ្ជូនសំណុំរឿងនៃបណ្តឹងសើសីទៅតុលាការកំពូល ដើម្បីជំនុំជម្រះជាសភាពេញអង្គ និងសម្រេចលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ដោយសាលដីកាស្ថាពរ ។

មាត្រា ៤៥១. - ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងសាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល

ប្រធានតុលាការកំពូលកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់ដល់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការនេះ ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទ

នៃសវនាការដល់អ្នកប្តឹងសើវី និងមេធាវី ដូចបានចែងនៅមាត្រា ៤៣៣ (ការជូនដំណឹងអំពី កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះភាគី) នៃក្រមនេះ ។ ប្រសិនបើបណ្តឹងសើវីត្រូវបានធ្វើដោយរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងយុត្តិធម៌ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការដល់ទណ្ឌិត ឬដល់គ្រួសារ ។

ការពិភាក្សាដេញដោលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងពេលសវនាការសាធារណៈ ។

តុលាការស្តាប់សេចក្តីរាយការណ៍របស់ចៅក្រមរបាយការណ៍ រួចស្តាប់មេធាវីរបស់អ្នកប្តឹងសុំ ។ កាលណាបណ្តឹងសើវីបានធ្វើដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ តុលាការស្តាប់មេធាវីរបស់ទណ្ឌិត ឬ របស់គ្រួសារ ។ ប្រសិនបើយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ តុលាការស្តាប់ចម្លើយទណ្ឌិត ។

តុលាការស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ។ មេធាវីរបស់អ្នកប្តឹងអាចនិយាយ ម្តងទៀតបាន ។

មាត្រា ៤៥២. - ការស្រាវជ្រាវបន្ថែម

ប្រសិនបើតុលាការកំពូលយល់ឃើញថា រឿងនោះល្មមជំនុំជម្រះបាន តុលាការកំពូលសម្រេច ពីបណ្តឹងសើវីតាមសាលដីកាមួយដែលមិនអាចតវ៉ាបានទេ ។

នៅក្នុងករណីផ្ទុយពីនេះ តុលាការកំពូលបង្គាប់ឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែម ។ តុលាការកំពូល ចាត់តាំងសមាជិករបស់ខ្លួនម្នាក់ដើម្បីបំពេញកិច្ចនេះ ។ ចៅក្រមដែលចាត់តាំងនេះ មានអំណាចដូច ចៅក្រមស៊ើបសួរ លើកលែងតែការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។

កាលណាការស្រាវជ្រាវបានបញ្ចប់ ការស្រាវជ្រាវនេះត្រូវឱ្យដំណឹងដល់អ្នកប្តឹង និងមេធាវី ឱ្យបានដឹង ។

ប្រធានកំណត់កាលបរិច្ឆេទសវនាការ ដូចដែលមានចែងនៅមាត្រា ៤៥១ (ការជូនដំណឹង អំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងសាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៤៥៣. - ការសំអាងហេតុចំពោះសាលដីកា

សាលដីកាត្រូវតែមានសំអាងហេតុ ។ សាលដីកានេះត្រូវប្រកាសនៅពេលសវនាការសាធារណៈ ។

មាត្រា ៤៥៤. - សេចក្តីសម្រេចផ្អាកការអនុវត្តទណ្ឌកម្ម

ក្រោយពីបានទទួលរឿងក្តីប្តឹងសើវី តុលាការកំពូលជំនុំជម្រះជាសភាពេញអង្គអាចបង្គាប់ ឱ្យផ្អាកការអនុវត្តទណ្ឌកម្មបានគ្រប់ពេលវេលា ។ តុលាការកំពូលសម្រេចតាមសាលដីកាដោយ មានសំអាងហេតុ ។

មាត្រា ៤៥៥. - ផលវិបាកនៃការអនុគ្រោះទោស និងការលើកលែងទោសជាទូទៅ តាមបណ្តឹងសើវី ការអនុគ្រោះទោស និងការលើកលែងទោសមិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការប្តឹងសើវីទេ ។

កន្លឹក ៧

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដីកាកោះហៅ និងដីកាជូនដំណឹង

មាតិកាទី ១

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

ជំពូកទោល

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

មាត្រា ៤៥៦. - ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ : ទម្រង់

ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៦ (ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់) នៃក្រមនេះ ស្រាប់ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់គឺជាបញ្ជា ដល់ជនជាប់ចោទឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅ តុលាការជាន់ដំបូង ដែលសម្រេចពីរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ។

ដើមដីកាដែលមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ទីកន្លែងកំណើត និងលំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទត្រូវ តែមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ៤៥៧. - រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ និងការបង្ហាញខ្លួនចូលបង្ហាញខ្លួន

រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាង ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ឱ្យដល់ជន ជាប់ចោទ និងថ្ងៃកំណត់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការត្រូវកំណត់ដូចតទៅ :

- ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងដែនដីនៃទីស្នាក់ការរបស់តុលាការជាន់ដំបូង
- ២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងទឹកនៃមួយផ្សេងទៀតក្នុងដែនដីជាតិ
- ២ (ពីរ) ខែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងរដ្ឋមួយជាប់ព្រំដែនព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ៣ (បី) ខែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងទឹកនៃមួយផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ៤៥៨. - ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ អាចត្រូវប្រគល់ឱ្យជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់ដៃ ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្នុងករណីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដល់ជនជាប់ ចោទ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាចុះនិទ្ទេសស្តីពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងប្រគល់ដីកានៅលើដើមដីកា ។ ជនជាប់ចោទចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកានេះ ។

មាត្រា ៤៥៩. - ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយអាជ្ញាសាលា
ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ក៏អាចត្រូវបានប្រគល់ដោយអាជ្ញាសាលាបានដែរ ។
អាជ្ញាសាលាត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីប្រគល់ដីកានេះឱ្យជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់ដៃ ។

មាត្រា ៤៦០. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់ជនជាប់ចោទ
ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាជួបប្រទះជនជាប់ចោទនៅក្នុងផ្ទះ ឬនៅកន្លែងដទៃទៀត អាជ្ញាសាលា
ប្រគល់ចុងដីកាកោះដល់សាមីខ្លួន ។ អាជ្ញាសាលាចារសេចក្តីលើដើមដីកាថា បានប្រគល់ចុងដីកា
ដល់ជនជាប់ចោទផ្ទាល់ដៃ ។ អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសស្តីពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងនៃការប្រគល់ ។
ជនជាប់ចោទចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកា ។ ដើមដីកាត្រូវបញ្ជូនវិលត្រឡប់ទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

មាត្រា ៤៦១. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាក្នុងករណីជនជាប់ចោទអវត្តមាន
ប្រសិនបើជនជាប់ចោទអវត្តមានពីលំនៅឋានរបស់ខ្លួន អាជ្ញាសាលាត្រូវប្រគល់ចុងដីកាឱ្យ
ដល់បុគ្គលទាំងឡាយណាជានីតិជនដែលមានវត្តមាននៅលំនៅឋាននោះ ។

អាជ្ញាសាលាចុះសេចក្តីលើដើមដីកាថា ចុងដីកាត្រូវបានប្រគល់ឱ្យបុគ្គលដែលមានវត្តមាន
នៅលំនៅឋាន ។ អាជ្ញាសាលាត្រូវចុះនិទ្ទេសស្តីពីអត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលនោះ និងកាលបរិច្ឆេទនៃ
ការប្រគល់ដីកា ។ បុគ្គលដែលទទួលបានចុងដីកាត្រូវចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកា ។ ដើមដីកាត្រូវ
បង្វិលមកព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

បុគ្គលដែលទទួលបានដីកាត្រូវសន្យាថា នឹងប្រគល់ដីកានេះក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតឱ្យដល់ជន
ជាប់ចោទ ។

មាត្រា ៤៦២. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់
អាជ្ញាសាលាប្រគល់ចុងដីកា ឱ្យដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ ឬជំទប់ ឬចៅសង្កាត់រង នៅក្នុង
ករណីដូចតទៅ :

- ជនជាប់ចោទមិនព្រមទទួលដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់
- គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់មានវត្តមាននៅក្នុងលំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទទេ
- គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានវត្តមាននៅក្នុង លំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទ
យល់ព្រមទទួលដីកាកោះទេ ។

អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសនៅលើដើមដីកា អំពីអត្តសញ្ញាណ និងឋានៈរបស់បុគ្គលដែលបាន
ទទួលចុងដីកាព្រមទាំងកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ដីកា ។ បុគ្គលដែលទទួលបានចុងដីកាចុះហត្ថលេខា
របស់ខ្លួននៅលើដើមដីកា ។ ដើមដីកាត្រូវបង្វិលត្រឡប់ជូនព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

បុគ្គលដែលទទួលដីកាត្រូវសន្យាថា នឹងប្រគល់ដីកានោះក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតឱ្យដល់ជនជាប់ចោទ ។

មាត្រា ៤៦៣. - របៀបផ្សេងទៀតនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់

ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ក៏អាចត្រូវបានប្រគល់ដោយ :

- ក្រឡាបញ្ជី
- តាមផ្លូវរដ្ឋបាល
- ដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវឃុំខ្លួនពីបទល្មើសផ្សេងទៀត
- តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាធររដ្ឋបាល អាជ្ញាធរពន្ធនាគារ មន្ត្រីនគរបាលជាតិ ឬអាវុធហត្ថដែលព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ត្រូវតែគោរពតាមបញ្ជារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ត្រូវបំពេញកិច្ចនេះដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៦០ (ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់ជនជាប់ចោទ) ដល់មាត្រា ៤៦២ (ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៤៦៤. - ជនជាប់ចោទគ្មានលំនៅឋាន ឬគ្មានទីសំណាក់ដែលគេស្គាល់

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទគ្មានលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់ ឬក៏រស់នៅក្រៅដែនដីជាតិព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចធ្វើការចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទនេះ តាមផ្លូវដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់បានដែរ ។ ក្នុងករណីនេះ កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដីកា ត្រូវចាត់ទុកថាជាកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ដីកា ។

មាតិកាទី ២

ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ

ជំពូកទី១

ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ

មាត្រា ៤៦៥. - ទម្រង់នៃដីកាកោះហៅឱ្យចូលសវនាការ

ដូចដែលបានចែងនៅមាត្រា ២៩៤ (ការកោះហៅភាគីឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការតាមដីកាបញ្ជូនឬតាមសាលដីកាបញ្ជូន) នៃក្រមនេះ នៅក្នុងករណីនៃដីកាបញ្ជូនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកា

បញ្ជូនរបស់សភាស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវកោះហៅជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ ។

ដីកាកោះហៅជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការត្រូវមាននិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃជនជាប់ចោទ
- កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងកំណើតនៃជនជាប់ចោទ
- លំនៅឋាននៃជនជាប់ចោទ
- ការយោងដីកា ឬសាលដីកាបញ្ជូន
- តុលាការដែលទទួលបណ្តឹងដើម្បីជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះត្រូវបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទអាចអមដោយមេធាវី ។

មាត្រា ៤៦៦. - រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងដីកាកោះហៅ និងការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន រយៈពេលរវាងការប្រគល់ដីកាកោះហៅឱ្យជនជាប់ចោទ និងថ្ងៃកំណត់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន នៅមុខតុលាការ ត្រូវកំណត់ដូចតទៅ :

- ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងដែនដីនៃតុលាការជាន់ដំបូង
- ២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅទីកន្លែងមួយផ្សេងទៀតនៃដែនដីជាតិ
- ២ (ពីរ) ខែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅក្នុងរដ្ឋមួយជាប់ព្រំដែនព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ៣ (បី) ខែ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទរស់នៅទីកន្លែងមួយផ្សេងទៀត ។

ប៉ុន្តែក្នុងករណីជនជាប់ចោទត្រូវឃុំខ្លួន គ្មានរយៈពេលណាមួយត្រូវបានទាមទារឡើយ រវាង ការប្រគល់ដីកាដល់ជនជាប់ចោទ និងថ្ងៃកំណត់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ ។

មាត្រា ៤៦៧. - ដីកាកោះហៅដែលប្រគល់ឱ្យដោយផ្ទាល់ដៃដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ដីកាកោះហៅអាចប្រគល់ឱ្យដល់ជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់ដៃដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្នុងករណីនេះព្រះរាជអាជ្ញាប្រគល់ចុងដីកាកោះឱ្យដល់ជនជាប់ចោទ ។ ព្រះរាជអាជ្ញាចុះនិទ្ទេស លើដើមដីកា អំពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងប្រគល់ ។ ជនជាប់ចោទចុះហត្ថលេខានៅលើដើម ដីកាកោះនេះ ។

មាត្រា ៤៦៨. - ដីកាកោះហៅដែលប្រគល់ដោយផ្ទាល់ដៃដោយអាជ្ញាសាលា

ដីកាកោះក៏អាចត្រូវបានប្រគល់ដោយអាជ្ញាសាលាផងដែរ ។

អាជ្ញាសាលាត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីប្រគល់ដីកាកោះហៅ ដល់ជនជាប់ចោទដោយផ្ទាល់ដៃ ។

មាត្រា ៤៦៩. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់ជនជាប់ចោទ

ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាជួបប្រទះជនជាប់ចោទនៅក្នុងលំនៅឋាន ឬនៅកន្លែងដទៃទៀត អាជ្ញាសាលា ប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅឱ្យដល់ជនជាប់ចោទនេះ ។

អាជ្ញាសាលាចារនៅលើដើមដីកាកោះហៅថា ចុងដីកាត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់ជនជាប់ចោទ ដោយផ្ទាល់ដៃ ។ អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងដែលបានប្រគល់ដីកាកោះហៅ ។ ជនជាប់ចោទចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកា ។ ដើមដីកាកោះហៅនេះ ត្រូវបង្វិលជូនមកព្រះរាជអាជ្ញា វិញភ្លាម ។

មាត្រា ៤៧០. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាក្នុងករណីអវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទអវត្តមានពីលំនៅឋាន អាជ្ញាសាលាប្រគល់ចុងដីកាកោះឱ្យដល់បុគ្គល ទាំងឡាយណាជានីតិជន ដែលមានវត្តមានក្នុងលំនៅឋាន ។

អាជ្ញាសាលាចារនៅលើដើមដីកាកោះថា ចុងដីកាកោះត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់បុគ្គលដែលមាន វត្តមាននៅលំនៅឋាន ។ អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសអំពីអត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលនេះ និងអំពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការប្រគល់ដីកាកោះ ។ បុគ្គលដែលទទួលបានចុងដីកាកោះចុះហត្ថលេខានៅលើដើមដីកា ។ ដើមដីកា កោះនេះត្រូវបង្វិលជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

បុគ្គលដែលទទួលបានដីកាកោះត្រូវសន្យាថា នឹងប្រគល់ដីកានេះដល់ជនជាប់ចោទក្នុងរយៈពេល ខ្លីបំផុត ។

មាត្រា ៤៧១. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់

អាជ្ញាសាលាប្រគល់ចុងដីកាកោះឱ្យដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ ឬជំទប់ ឬចៅសង្កាត់រងណាមួយ ក្នុងករណីដូចតទៅ :

- ជនជាប់ចោទមិនព្រមទទួលដីកាកោះ
- គ្មានបុគ្គលណាមានវត្តមាននៅក្នុងលំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទទេ
- គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានវត្តមាន នៅក្នុងលំនៅឋានរបស់ជនជាប់ចោទ យល់ព្រមទទួលដីកាកោះទេ ។

អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសនៅលើដើមដីកាកោះអំពីអត្តសញ្ញាណ និងឋានៈរបស់បុគ្គលដែល បានទទួលចុងដីកា ព្រមទាំងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ ។ បុគ្គលដែលទទួលបានដីកាកោះចុះ ហត្ថលេខានៅលើដើមដីកាកោះ ។ ដើមដីកាកោះត្រូវបង្វិលជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

បុគ្គលដែលទទួលបានដីកាកោះត្រូវសន្យាថា នឹងប្រគល់ដីកាឱ្យដល់ជនជាប់ចោទនៅក្នុង

រយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត ។

មាត្រា ៤៧២. - របៀបផ្សេងទៀតនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅ

ដីកាកោះក៏អាចត្រូវប្រគល់ឱ្យ :

-ដោយក្រឡាបញ្ជី

-តាមផ្លូវរដ្ឋបាល

-ដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវឃុំពីរឿង មួយផ្សេងទៀត

-តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាធររដ្ឋបាល អាជ្ញាធរពន្ធនាគារ មន្ត្រីនគរបាលជាតិ ឬអាវុធហត្ថដែល ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យប្រគល់ដីកាកោះ ត្រូវតែគោរពតាមបញ្ជាព្រះរាជអាជ្ញា ។

កិច្ចនេះត្រូវធ្វើដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៤៦៩ (ការប្រគល់ចុងដីកាដោយអាជ្ញាសាលា ដល់ជនជាប់ចោទ) ដល់មាត្រា ៤៧១ (ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលា ដល់ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៤៧៣. - ជនជាប់ចោទគ្មានលំនៅឋាន និងគ្មានទីសំណាក់ដែលគេស្គាល់

ប្រសិនបើជនជាប់ចោទគ្មានលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់ ឬប្រសិនបើជនជាប់ចោទនៅក្រៅដែន ដីជាតិ ព្រះរាជអាជ្ញាក៏អាចកោះហៅជនជាប់ចោទ ឱ្យមកកាន់សវនាការបានដែរ ។ ក្នុងករណីនេះ កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដីកាកោះត្រូវចាត់ទុកជាកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ដីកាកោះ ។

មាត្រា ៤៧៤. - ឯកសារភ្ជាប់ទៅនឹងចុងដីកាកោះហៅ

នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់លិខិតចម្លងមួយច្បាប់នៃដីកា ឬសាលដីកាបញ្ជូនរឿងទៅតុលាការ ជំនុំជម្រះ ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងចុងដីកាកោះ ។

មាតិកាទី ៣

ដីកាកោះហៅជនក្រៅដែនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ

ជំពូកទី១

ដីកាកោះហៅជនក្រៅដែនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ

មាត្រា ៤៧៥. - ដីកាកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ដីកាកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឱ្យចូលមកកាន់សវនាការមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- លំនៅឋានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
- ឈ្មោះជនជាប់ចោទ និងបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់
- តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះត្រូវបញ្ជាក់ថា បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៤៧៦. - ដីកាកោះហៅជនរងគ្រោះ

ដីកាកោះហៅជនរងគ្រោះឱ្យចូលមកកាន់សវនាការ កាលណាជននេះមិនបានតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ។ ដីកាកោះហៅនេះមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- អត្តសញ្ញាណជនរងគ្រោះ
- លំនៅឋានជនរងគ្រោះ
- ឈ្មោះជនជាប់ចោទ និងបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់
- តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះហៅត្រូវបញ្ជាក់ថា បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាជនរងគ្រោះ ។

មាត្រា ៤៧៧. - ដីកាកោះហៅសាក្សី

ដីកាកោះហៅសាក្សីឱ្យមកកាន់សវនាការមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ ៖

- អត្តសញ្ញាណសាក្សី
- លំនៅឋានសាក្សី
- ឈ្មោះជនជាប់ចោទ
- តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះហៅត្រូវបញ្ជាក់ថា ៖

- បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាសាក្សី

-ការមិនចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ ការមិនព្រមឆ្លើយឱ្យព័ត៌មានក្នុងឋានៈជាសាក្សី ឬការឆ្លើយឱ្យព័ត៌មានក្លែងក្លាយត្រូវផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់ ។

មាត្រា ៤៧៨. - ដីកាកោះហៅអ្នកជំនាញ

ដីកាកោះហៅអ្នកជំនាញឱ្យចូលមកកាន់សវនាការមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណអ្នកជំនាញ
- លំនៅឋានអ្នកជំនាញ
- ឈ្មោះជនជាប់ចោទ
- តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះហៅត្រូវបញ្ជាក់ថា បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកជំនាញ ។

មាត្រា ៤៧៩. - ដីកាកោះហៅអ្នកបកប្រែ

ដីកាកោះហៅអ្នកបកប្រែឱ្យចូលមកកាន់សវនាការមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណអ្នកបកប្រែ
- លំនៅឋានអ្នកបកប្រែ
- ឈ្មោះជនជាប់ចោទ
- តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះត្រូវបញ្ជាក់ថា បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកបកប្រែ ។

មាត្រា ៤៨០. - ដីកាកោះហៅអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី

ដីកាកោះហៅអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីឱ្យចូលមកកាន់សវនាការ មានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី
- លំនៅឋានអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី
- ឈ្មោះជនជាប់ចោទ
- តុលាការដែលត្រូវជំនុំជម្រះ
- ទីកន្លែង កាលបរិច្ឆេទ និងម៉ោងនៃសវនាការ

-កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ដីកាកោះហៅត្រូវបញ្ជាក់ថា បុគ្គលពាក់ព័ន្ធត្រូវបានកោះហៅក្នុងឋានៈជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ រដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៤៨១. - បទប្បញ្ញត្តិរួម

ដីកាកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនរងគ្រោះ សាក្សី អ្នកជំនាញ អ្នកបកប្រែ និង អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីឱ្យចូលមកកាន់សវនាការ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៤៦៧ (ដីកាកោះហៅដែលប្រគល់ឱ្យដោយផ្ទាល់ដៃដោយព្រះរាជអាជ្ញា) ដល់មាត្រា ៤៧២ (របៀបផ្សេងទៀតនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅ) នៃក្រមនេះ ។

មាតិកាទី ៤

ដីកាឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ

ជំពូកទី១

ដីកាឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ

មាត្រា ៤៨២. - កម្មវត្ថុនៃដីកាឱ្យដំណឹង

ដីកាឱ្យដំណឹងគឺជាលិខិតដែលឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលបញ្ញត្តិច្បាប់ តម្រូវឱ្យជូនដំណឹងដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធទទួលបានដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចនោះ ។

ដីកាឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬរបស់ភាគី ។

មាត្រា ៤៨៣. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាឱ្យដំណឹង

ដីកាឱ្យដំណឹងមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- ប្រភេទ និងការយោងនៃសេចក្តីសម្រេចដែលត្រូវជូនដំណឹង
- អត្តសញ្ញាណ និងលំនៅឋាននៃភាគីដែលត្រូវទទួលដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេច
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់អ្នកដែលធ្វើការជូនដំណឹង ។

ដីកាឱ្យដំណឹងបញ្ជាក់ប្រាប់អំពីផ្លូវតវ៉ាដែលអាចធ្វើបាន ប្រឆាំងទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចដែល ត្រូវបានជូនដំណឹង ។

លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេច ដែលត្រូវជូនដំណឹងត្រូវភ្ជាប់ទៅនឹងដីកាឱ្យដំណឹងអំពី សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៤៨៤. - ការជូនដំណឹងដែលធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ការជូនដំណឹងដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធអាចត្រូវធ្វើដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្នុងករណីនេះ ព្រះរាជអាជ្ញាប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការឱ្យដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាចុះនិទ្ទេសលើសេចក្តីសម្រេចដើមអំពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងនៃការប្រគល់លិខិតចម្លង ។ ភាគីពាក់ព័ន្ធចុះហត្ថលេខានៅលើសេចក្តីសម្រេចដើមនេះ ។

មាត្រា ៤៨៥. - ការជូនដំណឹងដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាសាលា

ការជូនដំណឹងក៏អាចត្រូវធ្វើដោយអាជ្ញាសាលាផងដែរ ។

អាជ្ញាសាលាប្រើគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីជូនដំណឹងដល់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៤៨៦. - ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេច ជូនដល់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធដោយអាជ្ញាសាលា
ប្រសិនបើអាជ្ញាសាលាជួបប្រទះភាគីពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងលំនៅឋាន ឬនៅទីកន្លែងដទៃទៀត អាជ្ញាសាលាត្រូវប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

អាជ្ញាសាលាត្រូវចារលើសេចក្តីសម្រេចដើមថា លិខិតចម្លងត្រូវបានប្រគល់ឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ដៃ ។ អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសអំពីកាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងដែលបានប្រគល់លិខិតចម្លង ។ ភាគីពាក់ព័ន្ធចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីសម្រេចដើម ។ សេចក្តីសម្រេចដើមនេះ ត្រូវបង្វិលទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញជាបន្ទាន់ ។

មាត្រា ៤៨៧. - ករណីអវត្តមាននៃភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ

ប្រសិនបើភាគីពាក់ព័ន្ធអវត្តមានពីលំនៅឋាន អាជ្ញាសាលាត្រូវប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចឱ្យបុគ្គលជានីតិជនដែលមានវត្តមាននៅក្នុងលំនៅឋាន ។

អាជ្ញាសាលាត្រូវចារលើសេចក្តីសម្រេចដើមថាលិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេច ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់ដៃបុគ្គលដែលមានវត្តមាននៅក្នុងលំនៅឋាន ។ អាជ្ញាសាលាត្រូវចុះនិទ្ទេសអំពីអត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលនោះ កាលបរិច្ឆេទប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេច ។ បុគ្គលដែលទទួលលិខិតត្រូវចុះហត្ថលេខានៅលើសេចក្តីសម្រេចដើម ។ សេចក្តីសម្រេចដើមនេះត្រូវបង្វិលទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

បុគ្គលដែលទទួលលិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចត្រូវសន្យាថា នឹងប្រគល់ឱ្យដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុត ។

មាត្រា ៤៨៨. - ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់

អាជ្ញាសាលាប្រគល់លិខិតនៃសេចក្តីសម្រេចទៅមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ ឬទៅជំទប់ ឬចៅសង្កាត់រង
ណាមួយ នៅក្នុងករណីដូចតទៅ :

- ភាគីពាក់ព័ន្ធមិនព្រមទទួលសេចក្តីសម្រេច
- គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់មានវត្តមាននៅក្នុងលំនៅឋានរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធទេ
- គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានវត្តមាន នៅក្នុងលំនៅឋានរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ
យល់ព្រមទទួលសេចក្តីសម្រេចនោះទេ ។

អាជ្ញាសាលាចុះនិទ្ទេសនៅលើសេចក្តីសម្រេចដើមអំពីអត្តសញ្ញាណ និងឋានៈរបស់បុគ្គល
ដែលបានទទួលលិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេច ព្រមទាំងកាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ ។ បុគ្គលដែល
ទទួលលិខិតចម្លងចុះហត្ថលេខានៅលើសេចក្តីសម្រេចដើម ។ សេចក្តីសម្រេចដើមត្រូវបង្វិលជូន
ទៅព្រះរាជអាជ្ញាវិញភ្លាម ។

បុគ្គលដែលទទួលលិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចត្រូវសន្យាថា នឹងប្រគល់ឱ្យដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ
ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត ។

មាត្រា ៤៨៩. - របៀបផ្សេងទៀតនៃការជូនដំណឹង

ការជូនដំណឹងក៏អាចប្រគល់ឱ្យផងដែរ :

- ដោយក្រឡាបញ្ជី
- តាមផ្លូវរដ្ឋបាល
- ដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវឃុំខ្លួនពី
បទដទៃផ្សេងទៀត
- តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ក្រឡាបញ្ជី អាជ្ញាធររដ្ឋបាល អាជ្ញាធរពន្ធនាគារ មន្ត្រីនគរបាលជាតិ ឬអាវុធហត្ថដែល
ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យជូនដំណឹងពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ត្រូវតែគោរពតាមបញ្ជារបស់
ព្រះរាជអាជ្ញា ។

កិច្ចនេះត្រូវធ្វើដូចមានចែងនៅមាត្រា ៤៨៦ (ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចជូន
ដល់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធដោយអាជ្ញាសាលា) ដល់មាត្រា ៤៨៨ (ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តី
សម្រេចដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៤៩០. - ភាគីដែលពុំមានលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់ដែលគេស្គាល់

ប្រសិនបើភាគីពាក់ព័ន្ធគ្មានលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់ទេ ឬប្រសិនបើភាគីពាក់ព័ន្ធនេះរស់នៅ

ក្រៅដែនដីជាតិ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការក៏អាចជូនដំណឹងដល់សាមីខ្លួនបានដែរ ។ ក្នុងករណីនេះ កាលបរិច្ឆេទនៃសេចក្តីសម្រេចតុលាការត្រូវចាត់ទុកថាជាកាលបរិច្ឆេទនៃការជូនដំណឹង ។

មាតិកាទី ៥
បទប្បញ្ញត្តិរួម
ជំពូកទី១
បទប្បញ្ញត្តិរួម

មាត្រា ៤៩១. - ផលវិបាកនៃការពុំបានគោរពរយៈពេល

ក្នុងករណីដែលរយៈពេលបញ្ញត្តិដោយមាត្រា ៤៥៧ (រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ និងការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន) និងមាត្រា ៤៦៦ (រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងដីកាកោះហៅ និងការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន) នៃក្រមនេះ មិនបានគោរពទេ ត្រូវធ្វើដូចតទៅនេះ :

-ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនចូលបង្ហាញខ្លួនទេ តុលាការពិនិត្យមោឃភាពនៃដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬដីកាកោះហៅឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន ។ តុលាការបង្គាប់ឱ្យចេញដីកាកោះបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬដីកាកោះហៅបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនជាថ្មីម្តងទៀត លើកលែងតែបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវផុតរលត់ ។

-ប្រសិនបើជនជាប់ចោទចូលបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ តុលាការអាចពិនិត្យមើលរឿង ប្រសិនបើជនជាប់ចោទយល់ព្រមយ៉ាងជាក់លាក់ឱ្យជំនុំជម្រះភ្លាម ។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនព្រមឱ្យជំនុំជម្រះភ្លាមទេ តុលាការបង្គាប់ឱ្យលើករឿងនេះទៅជំនុំជម្រះនៅពេលសវនាការក្រោយទៀត ។

មាត្រា ៤៩២. - មោឃភាពនៃដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ និងដីកាកោះហៅ

មោឃភាពនៃដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ អាចនឹងប្រកាសបាន កាលណាដីកាកោះហៅនេះមានអានុភាពធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍ជនជាប់ចោទតែប៉ុណ្ណោះ ។

មោឃភាពនៃដីកាកោះហៅឱ្យចូលសវនាការដែលប្រគល់ឱ្យជនជាប់ចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីអាចនឹងត្រូវប្រកាសបាន កាលណាដីកាកោះហៅនេះមានអានុភាពធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ភាគីពាក់ព័ន្ធតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៤៩៣. - និទ្ទេសដែលត្រូវកត់ត្រានៅលើដីកាកោះបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬដីកាកោះហៅ

កាលណាដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ឬដីកាកោះហៅឱ្យចូលខ្លួន ត្រូវបានប្រគល់ ដោយអាជ្ញាសាលា ដោយក្រឡាបញ្ជី តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ដោយប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ឬតាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ដីកាកោះហៅនោះត្រូវមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណ និងឋានៈរបស់អ្នកប្រគល់ដីកា
- ហត្ថលេខារបស់អ្នកប្រគល់ដីកា ។

មាត្រា ៤៩៤. - និទ្ទេសដែលត្រូវកត់ត្រាលើស្រោមសំបុត្រ

នៅក្នុងករណីដែលមានចែងដោយមាត្រា ៤៦១ (ការប្រគល់ចុងដីកាកោះដោយអាជ្ញាសាលា ក្នុងករណីជនជាប់ចោទអវត្តមាន) មាត្រា ៤៦២ (ការប្រគល់ចុងដីកាកោះដោយអាជ្ញាសាលាដល់ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) មាត្រា ៤៧០ (ការប្រគល់ចុងដីកាដោយអាជ្ញាសាលាក្នុងករណីអវត្តមានរបស់ ជនជាប់ចោទ) និងមាត្រា ៤៧១ (ការប្រគល់ ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) នៃក្រមនេះ ចុងដីកាត្រូវប្រគល់ ត្រូវដាក់ក្នុងស្រោមសំបុត្របិទជិតដោយមានចុះ និទ្ទេសដូចតទៅ :

- ឈ្មោះនិងអាសយដ្ឋានរបស់សាមីខ្លួនដែលត្រូវទទួលដីកានៅផ្នែកខាងមុខស្រោមសំបុត្រ
- ត្រារបស់អ្នកប្រគល់ដីកានៅផ្នែកខាងក្រោយស្រោមសំបុត្រ ។

បទប្បញ្ញត្តិនេះត្រូវយកមកអនុវត្តនៅក្នុងករណីឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៤៩៥. - ហត្ថលេខា និងស្នាមម្រាមដៃ

នៅក្នុងគ្រប់ករណីដែលតម្រូវឱ្យមានចុះហត្ថលេខារបស់បុគ្គលណាម្នាក់ អ្នកទទួលនៅលើ លិខិតណាមួយ ហត្ថលេខានេះអាចត្រូវបានជំនួសដោយការផ្តិតម្រាមដៃ ប្រសិនបើបុគ្គលនោះ មិនចេះចុះហត្ថលេខាទេ ។

កន្លែង ៨
នីតិវិធីប្រតិបត្តិ
មាតិកាទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ
ជំពូកទោល
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ៤៩៦. - ការអនុវត្តទោស និងទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណី
ការអនុវត្តទោស និងការបង្ខំដល់រូបកាយត្រូវធ្វើតាមគំនិតផ្តើមរបស់អយ្យការ ។
ការអនុវត្តទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណីត្រូវតែធ្វើតាមគំនិតផ្តើមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៤៩៧. - សេចក្តីសម្រេចស្ថាពរ
អយ្យការធ្វើការអនុវត្តទោស នៅពេលដែលសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ បានក្លាយទៅ
ជាស្ថាពរ ។
រយៈពេលសម្រាប់បង្កើនឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការអនុវត្តទោសទេ ។

មាត្រា ៤៩៨. - ការប្រមូលប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី
ការប្រមូលប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីត្រូវធ្វើដោយភ្នាក់ងាររតនាគារ នៅក្រោមឱវាទ
របស់អយ្យការ ។ ប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីដែលប្រមូលបាននេះ ត្រូវបង់ចូលថវិការដ្ឋ ។
គ្រប់សេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពរ មានតំលៃជាបញ្ញាឱ្យបង់ប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ពន្ធ
នៃនីតិវិធី ។

មាត្រា ៤៩៩. - ការសុំកងកម្លាំងសាធារណៈ
ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អាចសុំកងកម្លាំងសាធារណៈ ដើម្បីធានារ៉ាប់រងការ
អនុវត្តទោស ។

មាត្រា ៥០០. - ការលំបាកទាក់ទងនឹងការអនុវត្តទោស
ការលំបាកទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងការអនុវត្តទោស ត្រូវតែលើកជូនតុលាការជាន់ដំបូង
ឬ តុលាការជាន់ខ្ពស់ ដែលបានសម្រេចផ្តន្ទាទោសនោះ ដោះស្រាយ ។
តុលាការទទួលបណ្តឹង តាមពាក្យប្តឹងរបស់អយ្យការ ឬរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ តុលាការនេះ
សម្រេចនៅពេលសវនាការសាធារណៈ ក្រោយពីបានស្តាប់អយ្យការ ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងជាយថាហេតុ

មេធាវីរបស់ភាគីនេះ ។

ការអនុវត្តទោសអាចត្រូវបានព្យួរដោយតុលាការ ។

មាត្រា ៥០១. - ពាក្យសុំឱ្យស្រូបទោសបញ្ចូលគ្នា

ពាក្យសុំឱ្យស្រូបទោសបញ្ចូលគ្នា ត្រូវលើកនៅមុខតុលាការដែលបានសម្រេចចុងក្រោយគេ ។
តុលាការនេះទទួលបណ្តឹង តាមពាក្យប្តឹងរបស់អយ្យការ ឬរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ តុលាការ
សម្រេចក្នុងពេលសវនាការសាធារណៈ ក្រោយពីបានស្តាប់អយ្យការ ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងជាយថាហេតុ
មេធាវីរបស់ភាគីនេះ ។

មាតិកាទី ២

ការប្រតិបត្តិការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន និងទោសជម្រកសេរីភាព

ជំពូកទី ១

វិធានទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួន

មាត្រា ៥០២. - ការគណនាថិរវេលានៃការដាក់ពន្ធនាគារ

ទោសដាក់ពន្ធនាគារក្នុង ១ (មួយ) ថ្ងៃ មានថិរវេលា ២៤ (ម្ភៃបួន) ម៉ោង ។
ទោសដាក់ពន្ធនាគារ ក្នុង ១ (មួយ) ខែ មានថិរវេលា ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ។
ទោសដាក់ពន្ធនាគារលើសពី ១ (មួយ) ខែ ត្រូវគិតតាមលេខរៀងនៃថ្ងៃក្នុងខែទី ១
(មួយ) ទៅលេខរៀងនៃថ្ងៃក្នុងខែមួយទៀត ។
ទណ្ឌិតដែលបានអនុវត្តទោសរបស់ខ្លួនរួចហើយ ត្រូវដោះលែងនៅក្នុងចន្លោះពីម៉ោង ៦
(ប្រាំមួយ) ព្រឹក ដល់ម៉ោង ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ។

មាត្រា ៥០៣. - ការគិតបញ្ចូលថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវបានគិតបញ្ចូលទាំងស្រុងទៅក្នុងថិរវេលានៃទោស
ដែលបានប្រកាស ឬជាយថាហេតុនៃថិរវេលាសរុបនៃទោសដែលត្រូវទទួលរង បន្ទាប់ពីការស្រូបទោស
បញ្ចូលគ្នា ។

មាត្រា ៥០៤. - ការរៀបចំពន្ធនាគារ

ការរៀបចំ និងរបបផ្ទៃក្នុងនៃពន្ធនាគារ និងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស
របស់ក្រសួងដែលគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារ ។
ប្រកាសនេះកំណត់ផងដែរ អំពីលក្ខខណ្ឌនៃការបែងចែកទណ្ឌិតនៅតាមពន្ធនាគារ និង

មណ្ឌលឃុំខ្លួននានា អំពីបែបបទអនុវត្តទោសដកហូតសេរីភាព និងអំពីរបបឃុំខ្លួន ។

មាត្រា ៥០៥. - បញ្ជីជនជាប់ឃុំ

គ្រប់ពន្ធនាគារ និងមណ្ឌលឃុំខ្លួនទាំងអស់ ត្រូវមានបញ្ជីមួយដែលចុះនិទ្ទេសអំពីអត្តសញ្ញាណបុគ្គលឃុំខ្លួន កាលបរិច្ឆេទឃុំខ្លួន និងកាលបរិច្ឆេទដោះលែង ។ បញ្ជីនេះត្រូវបានត្រួតពិនិត្យជារៀងរៀង ដោយអយ្យការ ។ ទំព័រនីមួយៗ ត្រូវតែចុះទិដ្ឋាការដោយអយ្យការ ។

គ្រប់ភ្នាក់ងារនៃរដ្ឋបាលពន្ធនាគារ និងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវតែជូនបញ្ជីទៅចៅក្រមពិនិត្យមើលតាមការស្នើសុំ ព្រមទាំងបង្ហាញដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបំពេញភារកិច្ចតាមការប្រគល់អំណាចពីអាជ្ញាធរតុលាការ ។

មាត្រា ៥០៦. - លិខិតឃុំខ្លួន

គ្មានភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលពន្ធនាគារណាអាចទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ដោយគ្មានលិខិតចេញដោយអាជ្ញាធរតុលាការបានឡើយ ។

ភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលពន្ធនាគារណាដែលបានទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ដោយគ្មានលិខិតចេញដោយអាជ្ញាធរតុលាការទេនោះ ត្រូវជាប់ពិន្ទុពីបទបង្ខំមនុស្សដោយខុសច្បាប់ ។

មាត្រា ៥០៧. - ការឃុំខ្លួនដោយខុសច្បាប់

គ្រប់ចៅក្រមទាំងអស់ ដែលបានទទួលបណ្តឹងស្តីពីការឃុំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ដោយខុសច្បាប់ ត្រូវធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាចាំបាច់ភ្លាម ។

មាត្រា ៥០៨. - ការបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំតាមការស្នើសុំ

គ្រប់ភ្នាក់ងាររដ្ឋបាលពន្ធនាគារ ត្រូវតែបង្ហាញខ្លួនជនជាប់ឃុំដល់ចៅក្រមតាមការស្នើសុំ ព្រមទាំងដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបំពេញភារកិច្ច តាមការប្រគល់អំណាចពីអាជ្ញាធរតុលាការ ។

មាត្រា ៥០៩. - អធិការកិច្ចពន្ធនាគារ

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រធានសភាស៊ើបសួរ និងចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើអធិការកិច្ចលើពន្ធនាគារជាប្រចាំ ។

មាត្រា ៥១០. - ការសន្ទនារបស់ជនជាប់ឃុំជាមួយនឹងមេធាវីរបស់ខ្លួន

ជនជាប់ឃុំត្រូវតែមានសិទ្ធិសន្ទនាជាមួយមេធាវីរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥១១. - ការផ្តល់ដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងករណីមានឧប្បត្តិហេតុធ្ងន់ធ្ងរ

គ្រប់ឧប្បត្តិហេតុធ្ងន់ធ្ងរនៅក្នុងពន្ធនាគារ ក្នុងមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ ព្រះរាជអាជ្ញា ។

ក្នុងករណីដែលអ្នកទោសរត់ចេញពីពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន នោះព្រះរាជអាជ្ញាចេញបញ្ជា ស្វែងរកចាប់ខ្លួន និងចាត់វិធានការជាបន្ទាន់ ដើម្បីអនុវត្តបញ្ជាស្វែងរកចាប់ខ្លួន ដោយអនុលោម តាមបញ្ញត្តិដែលចែងក្នុងមាត្រា ១៩៦ (ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន) និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនេះ ។

ជំពូកទី ២

ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

មាត្រា ៥១២. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមារយាទ

គ្រប់ទណ្ឌិតដែលត្រូវទទួលទោសពន្ធនាគារមួយ ឬច្រើន អាចត្រូវបានដោះលែងដោយមាន លក្ខខណ្ឌ ប្រសិនបើទណ្ឌិតនេះបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា ខ្លួនមានគំនិតមារយាទល្អក្នុងរយៈពេល ជាប់ឃុំ និងមានសម្បទាដែលអាចបញ្ចូលខ្លួនទៅក្នុងសង្គមវិញបាន ។

មាត្រា ៥១៣. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងវិវេលានៃទោសដែលត្រូវបានទទួលរួចរាល់ហើយ

ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ អាចត្រូវផ្តល់ឱ្យដល់ទណ្ឌិត ដែលទទួលរងទោសជាប់ ពន្ធនាគារ :

- ចំនួនពាក់កណ្តាលនៃទោស ប្រសិនបើទោសនោះតិចជាង ឬស្មើ ១ (មួយ) ឆ្នាំ
- ចំនួនពីរភាគបីនៃទោស ក្នុងករណីផ្សេងទៀត ។

ទណ្ឌិតដែលត្រូវជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត អាចទទួលបានការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ប្រសិនបើទណ្ឌិតបានទទួលទោសជាប់ពន្ធនាគារយ៉ាងតិចបំផុត ២០ (ម្ភៃ) ឆ្នាំ រួចមកហើយ ។

មាត្រា ៥១៤. - អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ផ្តល់ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ត្រូវផ្តល់ឱ្យដោយប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងនៃទឹកនៃឯក ឃុំខ្លួន ។ ប្រធានតុលាការនេះ សម្រេចក្រោយពីបានទទួលយោបល់ពីគណៈកម្មការជាតិដែល ត្រូវប្រជុំនៅក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

គណៈកម្មការជាតិរួមមាន :

- សមាជិក ២ (ពីរ) រូប ចាត់តាំងដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ដែល ១ (មួយ) រូបជាប្រធាន
- ប្រធានពន្ធនាគារ ឬតំណាង ជាសមាជិក ។

មាត្រា ៥១៥. - យោបល់របស់គណៈកម្មការជាតិ

ក្រោយពីបានទទួលពាក្យសុំដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ប្រធានតុលាការជាន់ដំបូង បញ្ជូនទៅគណៈកម្មការជាតិទ្វេ ៖

- ពាក្យសុំ
- សាលក្រម ឬសាលដីកាផ្តន្ទាទោស
- ជាយថាហេតុសាលក្រម និងសាលដីកាទាំងឡាយ ប្រសិនបើទណ្ឌិតទទួលទោសច្រើន
- ព្រឹត្តិបត្រលេខ១ នៃបញ្ជីថ្កោលទោស
- យោបល់ព្រះរាជអាជ្ញា
- គ្រប់លិខិតទាំងអស់ដែលមានប្រយោជន៍ ។

គណៈកម្មការជាតិបញ្ជូនយោបល់របស់ខ្លួននៅក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ។ យោបល់នេះ ធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងមានសំអាងហេតុត្រូវផ្ញើជូនទៅប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងភ្លាម ។

មាត្រា ៥១៦. - សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

ប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងមិនត្រូវជាប់ជំពាក់នឹងយោបល់របស់គណៈកម្មការជាតិទេ ។
ប្រធានតុលាការសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ ។

សេចក្តីសម្រេចរបស់ប្រធានតុលាការនេះ អាចត្រូវតវ៉ាទៅប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍បានក្នុង រយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ។ បណ្តឹងតវ៉ានេះ អាចធ្វើបានដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការសាមីតែប៉ុណ្ណោះ ។

កាលណាប្រធានតុលាការជាន់ដំបូង បង្គាប់ឱ្យដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ សេចក្តីសម្រេច នេះគ្មានអានុភាពអនុវត្តទេ នៅក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ថ្ងៃ ដែលចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៣ នៃ មាត្រានេះ ។ ប្រសិនបើមានការតវ៉ាសេចក្តីសម្រេចនេះគ្មានអានុភាពអនុវត្តទេ រហូតដល់មាន ដីការរបស់ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ និងមិនអាចតវ៉ាបានឡើយ ។

មាត្រា ៥១៧. - បែបបទនៃការអនុវត្ត និងលក្ខខណ្ឌនៃការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

សេចក្តីសម្រេចឱ្យដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ត្រូវកំណត់បែបបទនៃការអនុវត្ត និង លក្ខខណ្ឌនៃការដោះលែងទណ្ឌិត ។

សេចក្តីសម្រេចនេះកំណត់រយៈពេលសាកល្បង ដែលមិនអាចលើសពីចំរើរវេលានៃទោស ដែលនៅសល់មិនទាន់បានទទួលរងឡើយ ។

មាត្រា ៥១៨. - ការដកហូតសេចក្តីសម្រេច

ក្នុងករណីមានការផ្តន្ទាទោសជាថ្មី ឬក្នុងករណីមិនគោរពលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយដីកាទេប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងអាចដកហូតសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនវិញបាន ។

មាត្រា ៥១៩. - ការចាប់ខ្លួនទណ្ឌិតដែលត្រូវបានដោះលែង

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការសាមី អាចបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនទណ្ឌិតដែលបានដោះលែងនោះបាន ។ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវជូនដំណឹងដល់ប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងភ្លាម ។

មាត្រា ៥២០. - ការដកហូតការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ

ក្នុងករណីដកហូតការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ទណ្ឌិតត្រូវទទួលទោសរបស់ខ្លួនដែលនៅសេសសល់ ។

រយៈពេលសេសសល់ ត្រូវគិតចាប់ពីពេលដែលទណ្ឌិតបានទទួលសេចក្តីសម្រេចឱ្យដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ ។

ប្រសិនបើទណ្ឌិតត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តតាមមាត្រា ៥១៩ (ការចាប់ខ្លួនទណ្ឌិតដែលត្រូវបានដោះលែង) នៃក្រមនេះ រយៈពេលឃុំខ្លួនរហូតមកទល់នឹងសេចក្តីសម្រេចដកហូតការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌនេះ ត្រូវយកមកគិតក្នុងចំណោមនៃទោសដែលនៅសេសសល់ ។

មាត្រា ៥២១. - ផលវិបាកនៃការមិនដកហូត

ប្រសិនបើការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ មិនត្រូវបានដកហូតក្នុងរយៈពេលសាកល្បងទេ លុះផុតរយៈពេលសាកល្បងដែលកំណត់តាមមាត្រា ៥១៧ (បែបបទនៃការអនុវត្ត និងលក្ខខណ្ឌនៃការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ) នៃក្រមនេះ ការដោះលែងក្លាយទៅជាស្ថាពរ ។

ក្នុងករណីនេះទោសត្រូវចាត់ទុកថាបានទទួលតាំងពីថ្ងៃដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌមកម៉្លោះ ។

មាត្រា ៥២២. - ប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌

បែបបទនៃការឃ្លាំមើលតាមដាន ការត្រួតពិនិត្យ និងការបញ្ជូលទៅក្នុងសង្គមវិញនៃទណ្ឌិតដែលដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ ប្រកាសនេះអាចប្រគល់ឱ្យស្ថាប័នសាធារណៈ ឬឯកជន នូវការយកចិត្តទុកដាក់ធានារ៉ាប់រងលើការបញ្ជូលទណ្ឌិតទៅក្នុងសង្គមវិញ ។

មាតិកាទី ៣
ការបង្ខំដល់រូបកាយ
ជំពូកទោល
ការបង្ខំដល់រូបកាយ

មាត្រា ៤២៣. - ករណីអនុវត្តការបង្ខំដល់រូបកាយ

ការបង្ខំដល់រូបកាយ ត្រូវអនុវត្តលើបុគ្គលដែលត្រូវផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ ហើយដែលមិនបង់ :

- ប្រាក់ពិន័យ
- ប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី
- ប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្តដែលត្រូវបង់ឱ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

មាត្រា ៤២៤. - ការអនុវត្តដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់

ការបង្ខំដល់រូបកាយត្រូវអនុវត្តដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់ ។ ការបង្ខំដល់រូបកាយមិនចាំបាច់ ប្រកាសដោយតុលាការទេ ។

មាត្រា ៤២៥. - ការបង្ខំដល់រូបកាយក្នុងករណីមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី

ប្រសិនបើទណ្ឌិតមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីទេ អង្គភាពរតនាគារជូនដំណឹង ដល់ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការអមសាលាដំបូង ។

ព្រះរាជអាជ្ញាកំណត់រយៈពេលចុងក្រោយដល់ទណ្ឌិត ដើម្បីបង់ប្រាក់នោះ ហើយឱ្យដំណឹង ថា ប្រសិនបើមិនបង់ទេនោះ សាមីខ្លួនអាចត្រូវបង្ខំដល់រូបកាយ ។ រយៈពេលនេះមិនអាចតិច ជាង ១០ (ដប់) ថ្ងៃ ទេ ។

ការឱ្យដំណឹងត្រូវធ្វើ :

- ដោយផ្ទាល់មាត់ ឬ
- តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬ
- តាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ។

ត្រូវតែមានធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការឱ្យដំណឹងនេះ ។ កំណត់ហេតុនេះត្រូវចុះហត្ថលេខា ដោយទណ្ឌិត ។ ប្រសិនបើទណ្ឌិតមិនចេះចុះហត្ថលេខាទេ ទណ្ឌិតត្រូវផ្ដិតម្រាមដៃ ។

មាត្រា ៤២៦. - បញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន

លុះផុតរយៈពេលកំណត់ ប្រសិនបើទណ្ឌិតមិនបានបង់ប្រាក់នោះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាចេញ បញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចបង្កង់សេចក្តីសម្រេចនេះបាន ដោយមូលហេតុ មនុស្សធម៌ ជាអាទិ៍ ដូចជាស្ថានភាពនៃសុខភាពរបស់ទណ្ឌិត ។

បញ្ជាឱ្យបង្ខំនិងឱ្យឃុំខ្លួនមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃទណ្ឌិត
- ប្រភេទ និងការយោងនៃទណ្ឌកម្ម
- ការយោងនៃដីកាឱ្យដំណឹងដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៥២៥ (ការបង្ខំដល់រូបកាយ ក្នុងករណីមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី) នៃក្រមនេះ
- ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលមិនបានបង់
- ចិរវេលានៃការបង្ខំដល់រូបកាយ ។

បញ្ជានេះត្រូវចុះហត្ថលេខាដោយព្រះរាជអាជ្ញា និងមានបោះត្រាផង ។

ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យកម្លាំងសាធារណៈចាប់ និងឃុំខ្លួនទណ្ឌិត ។

មាត្រា ៥២៧. - ការតវ៉ានឹងបញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន

ប្រសិនបើពេលចាប់ខ្លួន ឃុំខ្លួន ឬក្រោយមកទណ្ឌិតតវ៉ាអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ទណ្ឌិតត្រូវបានគេនាំខ្លួនទៅជូនប្រធានតុលាការ ។

ប្រធានតុលាការពិនិត្យមើលនីត្យានុកូលភាពនៃបញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន ។ ក្នុងករណី មានការបំពានច្បាប់ ប្រធានតុលាការលុបចោលបញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួននេះ ។

ប្រធានតុលាការសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ ។

សេចក្តីសម្រេចរបស់ប្រធានតុលាការជាន់ដំបូង អាចត្រូវតវ៉ាទៅប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍បាន ក្នុងរយៈពេល ២ (ពីរ) ថ្ងៃ ។ បណ្តឹងតវ៉ានេះអាចធ្វើបានដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាដំបូង ឬទណ្ឌិត ។

កាលណាប្រធានតុលាការជាន់ដំបូងលុបចោលបញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន សេចក្តីសម្រេច នេះ គ្មានអានុភាពអនុវត្តទេ ក្នុងរយៈពេល ២ (ពីរ) ថ្ងៃ ដូចមានចែងនៅកថាខណ្ឌទី ៤ នៃ មាត្រានេះ ។ ប្រសិនបើមានការតវ៉ា សេចក្តីសម្រេចនេះគ្មានអានុភាពអនុវត្ត រហូតដល់មានដីកា របស់ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចតាមដីកាមានសំអាងហេតុ និងមិនអាចតវ៉ាបាន ។

មាត្រា ៥២៨. - ការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ

ក្នុងករណីលុបចោលបញ្ហាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួននោះ ទណ្ឌិតត្រូវដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

មាត្រា ៥២៩. - លក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹងការដាក់ពន្ធនាគារ

ការបង្ខំដល់រូបកាយមានលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងការជាប់ទោសពន្ធនាគារដែរ ។

មាត្រា ៥៣០. - ចិរវេលានៃការបង្ខំដល់រូបកាយ

ចិរវេលានៃការបង្ខំដល់រូបកាយត្រូវកំណត់ដូចតទៅ :

-១០ (ដប់) ថ្ងៃ កាលណាទឹកប្រាក់ដែលមិនបង់នោះមានចំនួនមិនលើសពី ២៥០,០០០ (ពីរសែនប្រាំម៉ឺន) រៀល ។

-២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ២៥០,០០១ (ពីរសែនប្រាំម៉ឺនមួយ) រៀល ដល់ ៥០០,០០០ (ប្រាំសែន) រៀល ។

-១ (មួយ) ខែ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ៥០០,០០១ (ប្រាំសែនមួយ) រៀល ដល់ ១,០០០,០០០ (មួយលាន) រៀល ។

-២ (ពីរ) ខែ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ១,០០០,០០១ (មួយលានមួយ) រៀល ដល់ ២,៥០០,០០០ (ពីរលានប្រាំសែន) រៀល ។

-៣ (បី) ខែ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ២,៥០០,០០១ (ពីរលានប្រាំសែនមួយ) រៀល ដល់ ៥,០០០,០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ។

-៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ៥,០០០,០០១ (ប្រាំលានមួយ) រៀល ដល់ ១០,០០០,០០០ (ដប់លាន) រៀល ។

-១ (មួយ) ឆ្នាំ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ១០,០០០,០០១ (ដប់លានមួយ) រៀល ដល់ ២០,៥០០,០០០ (ម្ភៃលានប្រាំសែន) រៀល។

-១៨ (ដប់ប្រាំបី) ខែ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនពី ២០,៥០០,០០១ (ម្ភៃលានប្រាំសែនមួយ) រៀល ដល់ ៥០,០០០,០០០ (ហាសិបលាន) រៀល ។

-២ (ពីរ) ឆ្នាំ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមានចំនួនលើសពី ៥០,០០០,០០០ (ហាសិបលាន) រៀល ។

កាលណាការបង្ខំដល់រូបកាយធានាការប្រមូលឥណទេយ្យច្រើននោះ ចិរវេលានៃការបង្ខំនេះត្រូវកំណត់ដោយគិតគូរតាមចំនួនសរុបនៃទណ្ឌកម្ម ។

មាត្រា ៥៣១. - ការរួចខ្លួនពីការបង្ខំដល់រូបកាយ

ការបង្ខំដល់រូបកាយ មិនអាចធ្វើទៅលើទណ្ឌិតជាអនីតិជននៅពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទៅ

លើស្ត្រីដែលមានអាយុចាប់ពី ៦៥ (ហុកសិបប្រាំ) ឆ្នាំ ឡើងទៅ និងទៅលើបុរសអាយុចាប់ពី ៧០ (ចិតសិប) ឆ្នាំ ឡើងទៅបានឡើយ ។

ការបង្ខំដល់រូបកាយមិនអាចធ្វើបានព្រមជាមួយគ្នាទៅលើប្តី និងប្រពន្ធបានទេ ទោះបីជា ការបង្ខំនេះធ្វើឡើងដើម្បីប្រមូលធនទណ្ឌផ្សេងគ្នាក៏ដោយ ។

មាត្រា ៥៣២. - ភាពនៅតែមិនរួចពីបំណុលដដែល

ទណ្ឌិតដែលបានទទួលការបង្ខំរូបកាយរួចហើយនោះ នៅតែជំពាក់ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលត្រូវ បង់ដដែល ។ ប៉ុន្តែ ទណ្ឌិតនេះមិនត្រូវទទួលរងការបង្ខំរូបកាយចំពោះបំណុលដដែលនេះទៀតទេ ។

មាត្រា ៥៣៣. - ការបង្ខំដល់រូបកាយតាមពាក្យប្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

កាលណាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនបានទទួលប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្តពីទណ្ឌិត ឬពីអ្នកទទួល ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីទេ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចសុំដល់ព្រះរាជអាជ្ញាឱ្យធ្វើការបង្ខំដល់រូបកាយបាន ។

ការបង្ខំដល់រូបកាយដើម្បីទារសំណង និងជម្ងឺចិត្ត អាចអនុវត្តបានតែនៅលើទណ្ឌិតប៉ុណ្ណោះ ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវជូនភស្តុតាងថា ខ្លួនបានប្រើអស់មធ្យោបាយអនុវត្តដែលមានចែង ក្នុងច្បាប់ដូចជាការរឹបអូសចលនវត្ថុ ឬអចលនវត្ថុជាដើម ។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចហៅដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីឱ្យធ្វើនីតិវិធីថ្មី ដើម្បីសាកល្បងទារប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្តនេះ ។

ប្រសិនបើទណ្ឌិតមិនព្រមបង់ ការបង្ខំដល់រូបកាយត្រូវយកមកអនុវត្តនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល មានចែងនៅមាត្រា ៥២៣ (ការបង្ខំដល់រូបកាយក្នុងករណីមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី) ដល់មាត្រា ៥៣២ (ភាពនៅតែមិនរួចពីបំណុលដដែល) នៃក្រមនេះ ។ ក្នុងករណីមានការប្រជែង គ្នារវាងប្រាក់ពិន័យ ប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី និងប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្តនោះ ប្រាក់សំណង និង ជម្ងឺចិត្តត្រូវមានអាទិភាពទទួលសងមុនគេ ។

មាតិកាទី ៤

ការផ្តល់ និងការមាននីតិសម្បទាឡើងវិញ

ជំពូកទី ១

ការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ

មាត្រា ៥៣៤. - សាលាជម្រះក្តីដែលមានសមត្ថកិច្ចប្រកាសការផ្តល់ឱ្យមាននីតិសម្បទាឡើងវិញ

ការផ្តល់ឱ្យមាននីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ អាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ឬមិនព្រមផ្តល់ឱ្យ ដោយសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ដែលមានការប្រកាសផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការនៅក្នុងសម ត្ថកិច្ច ដែនដីនៃសាលាឧទ្ធរណ៍នេះ ។

មាត្រា ៥៣៥. - លក្ខខណ្ឌលើរយៈពេលទាក់ទងនឹងពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញ ពាក្យសុំឱ្យមាននីតិសម្បទាឡើងវិញ អាចនឹងដាក់ជូនសភាព្រហ្មទណ្ឌពិនិត្យបាន លុះត្រាតែ ផុតរយៈពេលដូចតទៅ :

- ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ
- ៣ (បី) ឆ្នាំ ចំពោះបទមជ្ឈិម
- ១ (មួយ) ឆ្នាំ ចំពោះបទលហុ ។

រយៈពេលនេះចាប់ផ្តើមគិត :

- ពីការអនុវត្តទោសរួច
- ពីការអនុវត្តការបង្ខំដល់រូបកាយរួច នៅក្នុងករណីដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ទី២ មាត្រា ៥៣៦ (ការផ្តល់ភស្តុតាងចាំបាច់) នៃក្រមនេះ ។

មាត្រា ៥៣៦. - ការផ្តល់ភស្តុតាងចាំបាច់

ទណ្ឌិតត្រូវជូនភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានបង់ប្រាក់ពិន័យ ប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី និង ប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្តរួចហើយ ។ ប្រសិនបើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានបោះបង់ចោលមិនទារ ប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្តទេ ទណ្ឌិតត្រូវផ្តល់ការបញ្ជាក់អំពីការបោះបង់នេះ លើកលែងតែរក ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនឃើញ ។

ប្រសិនបើទណ្ឌិតត្រូវបានបង្ខំដល់រូបកាយ ការមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី ឬ ប្រាក់សំណង និងជម្ងឺចិត្ត មិនមែនជាឧបសគ្គដល់ការឱ្យមាននីតិសម្បទាឡើងវិញទេ ប្រសិនបើ ទណ្ឌិតជូនភស្តុតាងថា ខ្លួនស្ថិតក្នុងភាពអសាធិ ។

ប្រសិនបើអ្នកប្តឹងសុំត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទនិទ្ទនភាព សាមីខ្លួនត្រូវជូនភស្តុតាងដែល បញ្ជាក់ថា បានទូទាត់ប្រាក់បំណុលនៃការក្ស័យធនរួចហើយ ។ ប្រសិនបើម្ចាស់បំណុលបានបោះ បង់ចោលមិនឱ្យទូទាត់ប្រាក់បំណុលនេះទេ ទណ្ឌិតត្រូវផ្តល់ការបញ្ជាក់ពីការបោះបង់នេះ ។

មាត្រា ៥៣៧. - ទម្រង់នៃពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញ

ទណ្ឌិតធ្វើពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញជូនទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដែលមានសមត្ថកិច្ច ខាងដែនដី ។ ទណ្ឌិតត្រូវចង្អុលបង្ហាញប្រភេទនៃទណ្ឌកម្មដែលខ្លួនបានរង និងបញ្ជាក់ពីទីកន្លែង ដែលខ្លួនបានរស់នៅតាំងពីពេលដែលខ្លួនត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

មាត្រា ៥៣៨. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងដោយព្រះរាជអាជ្ញាជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាចាត់ធ្វើការស៊ើបអង្កេតអំពីសីលធម៌នៅគ្រប់ទីកន្លែង ដែលទណ្ឌិតធ្លាប់បាន
រស់នៅ តាំងពីពេលខ្លួនត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យគេប្រគល់មកខ្លួននូវ :

- លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោស
- លិខិតជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តទោសរួចហើយ
- ព្រឹត្តិបត្រលេខ ១ នៃបញ្ជីថ្កោលទោស ។

ព្រះរាជអាជ្ញាបញ្ជូនសំណុំរឿង ដោយមានយោបល់ដែលមានសំអាងហេតុរបស់ខ្លួនភ្ជាប់ជា
មួយ ទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

មាត្រា ៥៣៩. - នីតិវិធីនៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាខ្ចឹងទៅសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការដល់អ្នកខ្ចឹងសុំ និងដល់មេធាវី ។

តុលាការត្រូវសម្រេចនៅពេលសវនាការសាធារណៈ ក្រោយពីបានស្តាប់ទណ្ឌិត មេធាវី និង
អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ។

មាត្រា ៥៤០. - ការបដិសេធពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញ

ក្នុងករណីដែលតុលាការបដិសេធពាក្យសុំ សាមីជនមិនអាចជូនពាក្យសុំថ្មីទៀត មុនផុត
រយៈពេល ២ (ពីរ) ឆ្នាំ បានឡើយ ។

ប៉ុន្តែប្រសិនបើពាក្យសុំលើកទី ១ ត្រូវបានតុលាការបដិសេធមកពីមិនគោរពរយៈពេលដែល
ចែងនៅមាត្រា ៥៣៥ (លក្ខខណ្ឌលើរយៈពេលទាក់ទងនឹងពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទា
ឡើងវិញ) នៃក្រមនេះ ពាក្យសុំថ្មីអាចធ្វើបានចាប់ពីផុតរយៈពេលនោះ ។

ជំពូកទី ២

ការមាននីតិសម្បទាឡើងវិញដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់

មាត្រា ៥៤១. - ការមាននីតិសម្បទាឡើងវិញដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់

នីតិសម្បទាត្រូវមានឡើងវិញដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់នៅក្នុងករណីដូចតទៅ :

- នៅពេលផុតរយៈពេល ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃអនុវត្តទោសរួចហើយ ឬនៅពេល
ទោសត្រូវផុតអាជ្ញាយុកាល ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះ ត្រូវបានតុលាការផ្តន្ទាទោសដាក់
ពន្ធនាគារមិនលើសពី ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ទេ ឬក៏ផ្តន្ទាទោសពិន័យ ។

-នៅពេលផុតរយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំ គិតពីថ្ងៃអនុវត្តទោសរួចហើយ ឬនៅ ពេលទោសត្រូវផុតអាជ្ញាយុកាល ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះ ត្រូវបានតុលាការផ្ដន្ទាទោស ដាក់ពន្ធនាគារលើសពី ៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំ ។

មាតិកាទី ៥
បញ្ជីថ្កោលទោស
ជំពូកទោល
បញ្ជីថ្កោលទោស

មាត្រា ៥៤២. - ការគ្រប់គ្រងសលាកបត្រផ្ដន្ទាទោសនៃបញ្ជីថ្កោលទោស

បញ្ជីថ្កោលទោសត្រូវបានកាន់កាប់ដោយអង្គភាពមួយនៃក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ចំពោះបុគ្គលដែលកើតនៅកម្ពុជា បញ្ជីថ្កោលទោសនេះ ទទួលសលាកបត្រដែលកត់ត្រា :

- គ្រប់ការផ្ដន្ទាទោសចំពោះមុខ ការផ្ដន្ទាទោសដែលទុកជាចំពោះមុខ និងការ ផ្ដន្ទាទោស ដោយកំបាំងមុខទាំងអស់ដែលត្រូវបានប្រកាសដោយតុលាការព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា
- ការផ្ដន្ទាទោសដែលត្រូវបានប្រកាសដោយតុលាការបរទេស ហើយដែលអនុវត្ត តាមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ត្រូវបានជូនដំណឹងមកដល់អាជ្ញាធរកម្ពុជា
- វិធានការលើកលែងទោស និងបន្ធូរបន្ថយទោស ដែលប្រទានដោយព្រះមហាក្សត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- សេចក្ដីសម្រេចក្នុងរឿងដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ
- សេចក្ដីសម្រេចស្ដីពីការបង្ខំដល់រូបកាយ
- សាលក្រម ឬសាលដីកាដែលប្រកាសការក្ស័យធន
- សេចក្ដីសម្រេចឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្លូវតុលាការ
- សេចក្ដីសម្រេចបណ្តេញជនបរទេស ។

កាលណាទណ្ឌិតបានទទួលទោសពន្ធនាគារ ឬការបង្ខំដល់រូបកាយរួចរាល់ហើយ កាល បរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តទោស ឬការបង្ខំដល់រូបកាយនេះ ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោស ។

កាលណាទណ្ឌិតបានបង់ប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី កាលបរិច្ឆេទនៃការបង់ប្រាក់ នេះ ត្រូវចុះនិទ្ទេសនៅក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោស ។

កាលណាការផ្ដន្ទាទោសណាមួយត្រូវបានទទួលនីតិសម្បទាជាថ្មី ដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់ នោះ និទ្ទេសនេះត្រូវចុះនៅក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោស ។

ត្រូវដកចេញពីបញ្ជីថ្កោលទោស :

- ការផ្ដន្ទាទោសដែលសម្រេចដោយកំបាំងមុខ កាលណាការផ្ដន្ទាទោសនេះត្រូវទុកជាអសារបង់បន្ទាប់ពីមានបណ្ដឹងទាស់
- ការផ្ដន្ទាទោសដែលត្រូវបានលុបលាងដោយការលើកលែងទោសជាទូទៅ
- ការផ្ដន្ទាទោសដែលកើតមកដោយការភ្នំប្រឡំអត្តសញ្ញាណ
- ការផ្ដន្ទាទោសដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាអសារបង់ដោយនីតិវិធីនៃបណ្ដឹងសើវី ។

មាត្រា ៥៤៣. - និទ្ទេសទាក់ទងនឹងអត្តសញ្ញាណ

បញ្ជីថ្កោលទោសក៏ទទួលផងដែរនូវសលាកបត្រដែលទាក់ទងនឹង :

- បុគ្គលដែលកើតនៅឯបរទេស
- បុគ្គលដែលអត្តសញ្ញាណមិនអាចផ្ទៀងផ្ទាត់មើលបាន ឬដែលគួរឱ្យសង្ស័យ ។

នៅក្នុងករណីទីពីរនេះ ត្រូវចុះនិទ្ទេសពិសេសនៅក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោសថា អត្តសញ្ញាណមិនអាចផ្ទៀងផ្ទាត់មើលបាន ឬអត្តសញ្ញាណគួរឱ្យសង្ស័យ ។

មាត្រា ៥៤៤. - ព័ត៌មាននៃបញ្ជីថ្កោលទោស

ក្រឡាបញ្ជីតុលាការ ត្រូវតែធ្វើជូនអង្គភាពនៃបញ្ជីថ្កោលទោស ក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ប្រធានតុលាការ នូវសលាកបត្រចំពោះសេចក្ដីសម្រេចនីមួយៗដែលត្រូវចុះក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោស ។

ប្រធានពន្ធនាគារជូនដំណឹងដល់អង្គភាពបញ្ជីថ្កោលទោសអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តទោស ឬការបង្ខំដល់រូបកាយរួចរាល់ហើយ ។

អង្គភាពរតនាគារជូនដំណឹងដល់អង្គភាពបញ្ជីថ្កោលទោសអំពីការបង់ប្រាក់ពិន័យ និងប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី ។

អង្គភាពបញ្ជីថ្កោលទោសរ៉ាប់រងទទួលព័ត៌មាន អំពីវិធានការលើកលែងទោស និងបន្ធូរបន្ថយទោស ដែលប្រទានដោយព្រះមហាក្សត្រ និងសេចក្ដីសម្រេចបណ្ដេញជនបរទេស ។

មាត្រា ៥៤៥. - ព័ត៌មាននៃបញ្ជីថ្កោលទោសទាក់ទងនឹងនីតិបុគ្គល

បញ្ជីថ្កោលទោសត្រូវទទួលចុះសលាកបត្រទាំងឡាយដែលបញ្ជាក់ពី ការផ្ដន្ទាទោសគ្រប់ប្រភេទ ដោយតុលាការព្រហ្មទណ្ឌចំពោះនីតិបុគ្គល ។

មាត្រា ៥៤៦. - ការចេញព្រឹត្តិបត្រ

អង្គភាពបញ្ជីថ្កោលទោសអាចចេញព្រឹត្តិបត្របញ្ជីថ្កោលទោស ។ ព្រឹត្តិបត្រគឺជាសំរង់នៃនិទ្ទេសទាំងអស់ ឬមួយផ្នែកដែលមានចុះនៅក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោសចំពោះបុគ្គលណាមួយជាកំណត់ ។

មាត្រា ៥៤៧. - ព្រឹត្តិបត្រលេខ ១

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ១ នៃបញ្ជីថ្កោលទោស រួមមាននិទ្ទេសទាំងអស់ដែលចុះនៅក្នុងបញ្ជី ថ្កោលទោសបុគ្គលនីមួយៗ ។

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ១ អាចចេញឱ្យដល់អាជ្ញាធរតុលាការតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៥៤៨. - ព្រឹត្តិបត្រលេខ ២

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ២ មាននិទ្ទេសទាំងអស់ដែលចុះនៅក្នុងព្រឹត្តិបត្រលេខ ១ លើកលែងតែ :

- ការផ្ដន្ទាទោស ដែលត្រូវបានលុបបំបាត់ដោយការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាម ផ្លូវតុលាការ ឬដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់
- ការផ្ដន្ទាទោសព្យួរដោយគ្មានការដកហូត
- សាលក្រម ឬសាលដីកាដែលប្រកាសការក្រៀមក្រាមក្នុងករណីទទួលបាននីតិសម្បទា ឡើងវិញ ។

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ២ ត្រូវចេញឱ្យដល់ :

- អាជ្ញាធរតុលាការ
- អាជ្ញាធរយោធាដែលទទួលពាក្យសុំចូលបំរើក្នុងកងទ័ព
- ភ្នាក់ងារដែលកាន់បញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ២ នេះក៏អាចត្រូវចេញឱ្យដល់អភិបាលខេត្ត ក្រុង និងអង្គភាពរដ្ឋផងដែរ :

- កាលណាអភិបាលខេត្ត ក្រុង និងអង្គភាពរដ្ឋបានទទួលពាក្យសុំធ្វើការងាររដ្ឋ
- កាលណាអភិបាលខេត្ត ក្រុង និងអង្គភាពរដ្ឋ បានទទួលពាក្យស្នើសុំពីការងារ សាធារណៈ ឬ អាបណសញ្ញាសាធារណៈ
- កាលណាអភិបាលខេត្ត ក្រុង និងអង្គភាពរដ្ឋបានទទួលពាក្យសុំបើកគ្រឹះស្ថានដែល ត្រូវតែមានការអនុញ្ញាត
- នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃនីតិវិធីខាងវិន័យ ។

មាត្រា ៥៤៩. - ព្រឹត្តិបត្រលេខ ៣

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ៣ មានចុះតែការផ្ដន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារដោយគ្មានការព្យួរទោស ដែល ប្រកាសទៅលើបុគ្គលណាមួយពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមប៉ុណ្ណោះ ។

ប៉ុន្តែ ការផ្ដន្ទាទោសដែលបានទទួលនីតិសម្បទាឡើងវិញហើយ គ្មានចុះក្នុងព្រឹត្តិបត្រលេខ ៣ ទេ ។

ព្រឹត្តិបត្រលេខ ៣ ត្រូវចេញឱ្យដល់សាមីជនដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ព្រឹត្តិបត្រលេខ ៣ មិនត្រូវចេញឱ្យដល់តតិយជនទេ ។

មាត្រា ៥៥០. - ការប្រព្រឹត្តទៅនៃបញ្ជីថ្កោលទោស : ប្រកាស

ប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ កំណត់វិធានការទាំងឡាយណាដែលចាំបាច់សម្រាប់ការ ប្រព្រឹត្តទៅនៃអង្គភាពបញ្ជីថ្កោលទោស ។ ប្រកាសនេះកំណត់ជាអាទិ៍ នូវលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយ ដែលសលាកបត្រត្រូវបានបង្កើតឡើង ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងត្រូវបានបញ្ជូនដោយក្រឡាបញ្ជី ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃការបង្កើត ការត្រួតពិនិត្យ និងការចេញព្រឹត្តិបត្រ ។

មាត្រា ៥៥១. - ការកែតម្រូវបញ្ជីថ្កោលទោស

កាលណាបុគ្គលណាមួយត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសដោយមានការខុសអត្តសញ្ញាណ អយ្យការត្រូវ តែសុំឱ្យធ្វើការកែតម្រូវបញ្ជីថ្កោលទោសភ្លាម ។

មាត្រា ៥៥២. - អានុភាពនៃការទទួលបាននីតិសម្បទាឡើងវិញ

ការឱ្យមាននីតិសម្បទាឡើងវិញ លុបលាងចោលទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌ ។ ប៉ុន្តែ ទោសនេះនៅ តែមានចុះនៅក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោសដដែល ដោយមានចុះនិទ្ទេសថា ត្រូវបាននីតិសម្បទាឡើងវិញ ។

**មាតិកាទី ៦
ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី
ជំពូកទោល
ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី**

មាត្រា ៥៥៣. - ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី

ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ ។
បញ្ជីនៃប្រាក់ប្រដាប់ក្តី តារាងតម្លៃនៃប្រាក់ប្រដាប់ក្តី និងវិធីទូទៅត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស ។

មាត្រា ៥៥៤. - ប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី

ទណ្ឌិតម្នាក់ៗ ត្រូវបង់ពន្ធសរុបនៃនីតិវិធីជូនរដ្ឋ ។ ចំនួនប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីអាចប្រែប្រួល ទៅតាមប្រភេទរឿងក្តី ។

ចំនួនប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធីត្រូវកំណត់ដោយប្រកាស ។

គន្ថី ៩

នីតិវិធីដោយឡែក

មាតិកា ១

បទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងបុគ្គល

ជំពូក ១

ចៅក្រម

ផ្នែក ១

ការដកខ្លួនដោយឯកឯង

មាត្រា ៥៥៥. - មូលហេតុត្រឹមត្រូវនៃការដកខ្លួន

ចៅក្រមដែលមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវមិនព្រមចូលរួមក្នុងការស៊ើបសួរ ឬការជំនុំជម្រះរឿងណាមួយនោះអាចសុំឱ្យគេជំនួសខ្លួនបាន ។ ពាក្យសុំនេះត្រូវជូនទៅប្រធានតុលាការរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិនបើយល់ឃើញថាមូលហេតុនេះត្រឹមត្រូវ ប្រធានតុលាការចាត់ចៅក្រមផ្សេងជំនួសចៅក្រមនេះ ។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ប្រធានតុលាការមិនអាចតវ៉ាបានឡើយ ។

ផ្នែក ២

បណ្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

មាត្រា ៥៥៦. - មូលហេតុនៃការប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

បណ្តឹងដិតចិត្តអាចត្រូវទទួលបានពាក់ព័ន្ធតែចៅក្រមអាសនៈប៉ុណ្ណោះ ។

ចៅក្រមទាំងឡាយ អាចត្រូវប្តឹងដិតចិត្ត ដោយមូលហេតុដូចខាងក្រោមនេះ :

- កាលណាចៅក្រម ឬសហព័ទ្ធរបស់ចៅក្រម ឬអតីតសហព័ទ្ធរបស់ចៅក្រម ជាភាគីណាមួយក្នុងរឿងក្តី
- កាលណាចៅក្រមជាញាតិលោហិតរហូតដល់ថ្នាក់ទី ៦ ឬញាតិពន្ធរហូតដល់ថ្នាក់ទី ៣ ឬអតីតញាតិពន្ធរហូតដល់ថ្នាក់ទី ៣ របស់ភាគីណាមួយ
- កាលណាចៅក្រមជាអ្នកអាណាព្យាបាលរបស់ភាគីណាមួយ
- កាលណាចៅក្រមដែលទទួលបន្ទុករឿងក្តី ធ្លាប់ ឬកំពុងមានវិវាទនៅតុលាការជាមួយភាគីណាមួយ
- កាលណាចៅក្រមបានធ្វើជាសាក្សី ឬអ្នកជំនាញក្នុងរឿងក្តី
- កាលណាចៅក្រមជា ឬធ្លាប់ជាអ្នកតំណាង ឬជាអ្នកជំនួយឱ្យភាគីចំពោះរឿងក្តី ឬ

-កាលណាចៅក្រមបានចូលរួមក្នុងការសម្រេចសេចក្តីក្នុងនាមជា មជ្ឈត្តករចំពោះ រឿងក្តី ឬបានចូលរួមក្នុងការសម្រេចសេចក្តីនៅសាលាដំបូងដែលបានប្តឹងឧបស្រ័យ ឬ ការជំនុំជម្រះនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលបានឧបស្រ័យ ឬបង្ហាញមតិយោបល់ណែនាំផ្នែកច្បាប់ ចំពោះរឿងក្តី ។

មាត្រា ៥៥៧. - ពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

ភាគីដែលចង់ប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈណាមួយ ត្រូវតែជូនពាក្យប្តឹងតាំងពីពេលខ្លួនបាន ដឹងពីមូលហេតុនៃការប្តឹងដិតចិត្ត បើពុំដូច្នោះទេ មិនអាចទទួលបានឡើយ ។

ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមមិនអាចធ្វើបានឡើយ នៅក្រោយពេល បិទការពិភាក្សាដេញដោល ។

មាត្រា ៥៥៨. - អ្នកទទួលពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

ភាគីត្រូវជូនពាក្យប្តឹងទៅ :

-ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ កាលណាពាក្យប្តឹងដិតចិត្តនោះទាក់ទងដល់ប្រធាន ឬ ចៅក្រមតុលាការជាន់ដំបូង

-ប្រធានតុលាការកំពូល កាលណាពាក្យប្តឹងដិតចិត្តនោះទាក់ទងដល់ចៅក្រមនៃ តុលាការកំពូល ដល់ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬ ចៅក្រមណាមួយនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

ពាក្យប្តឹងត្រូវតែចង្អុលឱ្យច្បាស់លាស់អំពីមូលហេតុនៃការប្តឹងដិតចិត្ត ហើយត្រូវមានភស្តុតាង បញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ បើពុំដូច្នោះទេពាក្យប្តឹងពុំអាចទទួលយកបានឡើយ ។

មាត្រា ៥៥៩. - ការជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

ពាក្យប្តឹងត្រូវជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមដែលគេប្តឹងដិតចិត្ត ។ ចៅក្រមនេះត្រូវដកខ្លួនចេញ ក្នុងការស៊ើបសួរ ឬក្នុងការជំនុំជម្រះ ។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមនោះត្រូវបានជំនួសដោយចៅក្រមម្នាក់ទៀត ដែលត្រូវចាត់តាំង ដោយប្រធានតុលាការរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥៦០. - របាយការណ៍របស់ចៅក្រមពាក់ព័ន្ធនឹងការប្តឹងដិតចិត្ត

ក្នុងរយៈពេល ៨ (ប្រាំបី) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងនេះ ចៅក្រមពាក់ព័ន្ធត្រូវប្រាប់ឱ្យដឹង នៅក្នុងរបាយការណ៍ដោយមានសំអាងហេតុថា ខ្លួនយល់ព្រម ឬជំទាស់នឹងការប្តឹងដិតចិត្តនេះ ។ របាយការណ៍នេះត្រូវបញ្ជូនទៅប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍ ឬប្រធានតុលាការកំពូលយោងទៅតាមករណី

ដើម្បីសម្រេចលើពាក្យប្តឹងដិតចិត្តនេះ ។

ប្រសិនបើចៅក្រមនេះ យល់ព្រមតាមការដិតចិត្ត សាមីខ្លួនត្រូវបានចៅក្រមផ្សេងជំនួសភ្លាម ។

ប្រសិនបើចៅក្រមនេះជំទាស់នឹងការដិតចិត្តនោះ ត្រូវធ្វើការសម្រេចលើមូលកភាពនៃពាក្យប្តឹងនេះ ។

មាត្រា ៥៦១. - ការពិនិត្យពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

ពាក្យប្តឹងត្រូវបានពិនិត្យដោយមិនចាំបាច់ស្តាប់ភាគី ឬចៅក្រមពាក់ព័ន្ធទេ ។

ប្រសិនបើការប្តឹងដិតចិត្តត្រូវបានទទួលយក នោះត្រូវធ្វើការចាត់តាំងចៅក្រមថ្មីជំនួសចៅក្រមពាក់ព័ន្ធ ។

នៅក្នុងករណីជួយពីនេះ អ្នកប្តឹងដិតចិត្តអាចត្រូវបានទទួលពិន័យមិនលើសពី ២០០.០០០ (ពីរសែន) រៀល ដោយមិនទាន់គិតដល់សំណងជម្ងឺចិត្ត ដែលអាចត្រូវផ្តល់ឱ្យចៅក្រមដែលត្រូវគេប្តឹងដិតចិត្តនោះទេ ។

មាត្រា ៥៦២. - សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ

អាជ្ញាធរមានចែងនៅមាត្រា ៥៥៨ (អ្នកទទួលពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ) នៃក្រមនេះសម្រេចតាមដីកាមួយដែលមិនអាចប្តឹងតវ៉ាបាន ។ ដីកានេះត្រូវជូនដំណឹងដោយក្រឡាបញ្ជី ដល់ចៅក្រមពាក់ព័ន្ធ និងដល់អ្នកប្តឹងសុំដិតចិត្ត ។

មាត្រា ៥៦៣. - កិច្ចដែលត្រូវបានបំពេញមុនពេលជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹង

កិច្ចដែលបានបំពេញដោយចៅក្រម ដែលត្រូវគេប្តឹងដិតចិត្តមុនការជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹងដិតចិត្តនោះ មិនអាចត្រូវសើវើបានឡើយ ។

មាត្រា ៥៦៤. - ពាក្យប្តឹងចំពោះចៅក្រមច្រើនរូប

កាលណាអ្នកប្តឹងចង់សុំបដិសេធចៅក្រមច្រើនរូប ដែលឡើងជំនុំជម្រះនៅក្នុងក្រុមសមូហភាពជាមួយគ្នានោះ អ្នកប្តឹងអាចដាក់ពាក្យប្តឹងតែមួយគត់ ។ អ្នកប្តឹងអាចដាក់ពាក្យប្តឹងបន្ថែម ប្រសិនបើមានមូលហេតុថ្មីនៃការប្តឹងដិតចិត្តបានលេចឡើងតាមក្រោយ ។

មាត្រា ៥៦៥. - ការប្តឹងដិតចិត្តប្រធានតុលាការកំពូលមិនឱ្យជំនុំជម្រះ

កាលណាពាក្យប្តឹងដិតចិត្តទៅលើប្រធានតុលាការកំពូលនោះ ប្រធានតុលាការកំពូលត្រូវសម្រេចតាមសម្បជញ្ញៈថា តើត្រូវ ឬមិនត្រូវដកខ្លួនពីការជំនុំជម្រះ ។

ជំពូកទី ២

បត្យាប័ន

ផ្នែកទី ១

បត្យាប័នដែលស្នើសុំដោយរដ្ឋបរទេស

កថាភាគទី ១

បត្យាប័ន

មាត្រា ៥៦៦. - បត្យាប័ននៃអាណិកជនបរទេសលើដែនដី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាអាចយល់ព្រមប្រគល់ដល់រដ្ឋបរទេស នូវអាណិកជនបរទេសដែលស្នាក់នៅលើដែនដីកម្ពុជា ហើយដែល :

- ជាកម្មវត្ថុនៃនីតិវិធីចោទប្រកាន់តាមផ្លូវតុលាការនៅក្នុងរដ្ឋនេះ ឬ
- ត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសដោយដាក់ពន្ធនាគារដោយតុលាការនៃរដ្ឋនេះ ។

មាត្រា ៥៦៧. - សន្និសញ្ញា និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ

បត្យាប័នអាណិកជនបរទេស ដែលត្រូវចាប់ខ្លួននៅលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃសន្និសញ្ញា និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ក្នុងករណី គ្មានសន្និសញ្ញា ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទេ បទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះត្រូវយកមកអនុវត្ត លើកលែងតែមានបញ្ញត្តិពិសេសនៅក្នុងច្បាប់ផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ៥៦៨. - និយមន័យ : រដ្ឋធ្វើសំណើ បុគ្គលដែលគេទាមទារ

នៅក្នុងផ្នែកនេះត្រូវមានឈ្មោះហៅថា :

- រដ្ឋធ្វើសំណើ គឺរដ្ឋបរទេសដែលស្នើសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័នអាណិកជនបរទេស
- បុគ្គលដែលគេទាមទារ គឺជាអាណិកជនបរទេស ដែលស្នាក់នៅលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងដែលជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យស្នើសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័ន ។

កថាភាគទី ២

លក្ខខណ្ឌនៃបត្យាប័ន

មាត្រា ៥៦៩. - លក្ខខណ្ឌនៃបត្យាប័នទាក់ទងនឹងអំពើ

បត្យាប័នអាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់លើបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះ

ជាបទល្មើសតាមច្បាប់របស់រដ្ឋធ្វើសំណើផង និងតាមច្បាប់កម្ពុជាផង ទោះបីជា :

-អំពើដែលជាបទល្មើស ស្ថិតនៅក្នុងប្រភេទបទល្មើសមិនដូចគ្នាគឺ ឬ

-ឈ្មោះបទល្មើស ការប្រើបច្ចេកស័ព្ទ ឬនិយមន័យ ឬការកំណត់លក្ខណៈបទល្មើសមិនដូចគ្នាគឺ ឬ

-ធាតុផ្សំបទល្មើសនៃច្បាប់របស់រដ្ឋធ្វើសំណើ ខុសគ្នាពីធាតុផ្សំបទល្មើសដែលកំណត់ដោយច្បាប់កម្ពុជាក៏ដោយ ប្រសិនបើពិចារណាទៅលើចំនួនសរុបនៃអំពើដែលត្រូវបានបង្ហាញដោយរដ្ឋធ្វើសំណើ គឺជាការប្រព្រឹត្តិបទល្មើសតាមបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ជាធរមាននៅកម្ពុជា ។

មាត្រា ៥៧០. - ករណីនៃការប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តិបទល្មើស និងការសមគំនិត

ប្រសិនបើអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់តាមច្បាប់នៃរដ្ឋធ្វើសំណើ ជាការប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តិបទល្មើស បត្យាប័នអាចធ្វើទៅបាន លុះត្រាតែការប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តិបទល្មើសនោះត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសតាមច្បាប់កម្ពុជាដែរ ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តផងដែរលើករណីសមគំនិត ។

មាត្រា ៥៧១. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងទោសពន្ធនាគារ

បត្យាប័នអាចធ្វើបាន លុះត្រាតែអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់ទៅលើបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះមានកម្រិតអតិបរមានៃទោសពន្ធនាគារយ៉ាងតិចស្មើនឹង ២ (ពីរ) ឆ្នាំ តាមច្បាប់នៃរដ្ឋធ្វើសំណើ ។

ប៉ុន្តែបត្យាប័នក៏អាចធ្វើបានដែរ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះ ត្រូវបានតុលាការនៃរដ្ឋធ្វើសំណើផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារយ៉ាងតិចបំផុតស្មើនឹង ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ហើយសេចក្ដីសម្រេចផ្ដន្ទាទោសនេះ បានចូលជាស្ថាពររួចហើយ ទោះបីជាទោសដែលកំណត់ដោយច្បាប់មានចំរើលប៉ុន្មានក៏ដោយ ។

មាត្រា ៥៧២. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងទឹកនៃប្រព្រឹត្តិបទល្មើស

កាលណាអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់លើបុគ្គលដែលគេទាមទារ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅលើដែនដីនៃរដ្ឋធ្វើសំណើ បត្យាប័នក៏អាចធ្វើបានដែរ ទោះបីជាបុគ្គលដែលគេទាមទារមិនមានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋធ្វើសំណើក៏ដោយ ។

កាលណាអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់លើបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្រៅដែនដីនៃរដ្ឋធ្វើសំណើ បត្យាប័នអាចនឹងត្រូវធ្វើបាន លុះត្រាតែបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះមានសញ្ជាតិរបស់រដ្ឋធ្វើសំណើ ។

មាត្រា ៤៧៣. - អំពើដែលមានលក្ខណៈនយោបាយ

បត្យាប័នមិនអាចធ្វើបានទេ កាលណាអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់ មានលក្ខណៈនយោបាយ ។

ប៉ុន្តែមិនត្រូវចាត់ទុកថា ជាបទល្មើសនយោបាយទេ ចំពោះអំពើហិង្សាដែលធ្វើឱ្យមាន គ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ដល់បូរណភាពខាងរូបកាយ ឬដល់សេរីភាពរបស់បុគ្គល ។

មាត្រា ៤៧៤. - អំពើដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តលើដែនដី និងដែលត្រូវបានជំនុំជម្រះជាស្ថាពររួចហើយ

បត្យាប័នមិនអាចធ្វើបានទេ កាលណាអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់បានប្រព្រឹត្តនៅលើដែនដី កម្ពុជា ហើយត្រូវបានជំនុំជម្រះជាស្ថាពររួចហើយនៅកម្ពុជា ។

មាត្រា ៤៧៥. - ការរលត់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា

បត្យាប័នមិនអាចធ្វើបានទេ នៅក្នុងករណីដែលបណ្តឹងអាជ្ញាបានផុតរលត់តាមច្បាប់របស់ រដ្ឋធ្វើសំណើ ។

កាលណាអំពើដែលត្រូវចោទប្រកាន់បានប្រព្រឹត្តនៅលើដែនដីកម្ពុជា បត្យាប័នមិនអាចធ្វើ បានទេ នៅក្នុងករណីដែលបណ្តឹងអាជ្ញាត្រូវបានផុតរលត់តាមច្បាប់កម្ពុជា ។

មាត្រា ៤៧៦. - ពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័នជាច្រើនទាក់ទងនឹងបុគ្គលតែម្នាក់

កាលណាមានរដ្ឋបរទេសច្រើនបានសុំធ្វើបត្យាប័នសំដៅលើបុគ្គលតែម្នាក់ដូចគ្នា ប្រសិនបើ ធ្វើបត្យាប័ននោះ ត្រូវពិចារណាគ្រប់ស្ថានភាពដូចខាងក្រោម :

- កាតព្វកិច្ចសន្ធិសញ្ញាពាក់ព័ន្ធ
- ភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទល្មើស
- ពេលវេលា និងទីកន្លែងនៃការប្រព្រឹត្តិបទល្មើស
- កាលបរិច្ឆេទ និងលំដាប់មកដល់នៃសំណើសុំ
- សញ្ជាតិ លំនៅឋាន ទីសំណាក់នៃបុគ្គលដែលគេទាមទារ និងជនរងគ្រោះ
- លទ្ធភាពប្រគល់មកវិញនូវបុគ្គលដែលគេទាមទាររបស់រដ្ឋធ្វើសំណើ ។

មាត្រា ៤៧៧. - លក្ខខណ្ឌធ្វើបត្យាប័នទាក់ទងនឹងពាក្យសុំ

បត្យាប័នអាចធ្វើបាន លុះត្រាតែរដ្ឋធ្វើសំណើនោះសន្យាថា មិនធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើស ណាមួយផ្សេងក្រៅពីបទល្មើសដែលចែងនៅក្នុងពាក្យសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័ននោះទេ ហើយកាលណា បទល្មើសនោះ បានប្រព្រឹត្តមុនពេលចាប់ខ្លួនបុគ្គលដែលគេទាមទារ ។

ប៉ុន្តែការចោទប្រកាន់អាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ក្នុងករណីនេះ រដ្ឋធ្វើសំណើត្រូវជូនពាក្យស្នើសុំបន្ថែមមកអាជ្ញាធរកម្ពុជា ។

មាត្រា ៥៧៨. - ការព្យួរបត្យាប័ន

កាលណាបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះ ត្រូវបានចោទប្រកាន់តាមផ្លូវតុលាការនៅកម្ពុជា បត្យាប័ន ត្រូវព្យួរក្នុងខណៈដែលការចោទប្រកាន់កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ឬក្នុងករណីមានផ្តន្ទាទោសនោះ បត្យាប័ន ត្រូវព្យួរដែរក្នុងខណៈដែលទោសមិនទាន់ត្រូវបានអនុវត្ត ។

ប៉ុន្តែ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា អាចយល់ព្រមឱ្យផ្ទេរបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះ ជា បណ្តោះអាសន្នទៅឱ្យរដ្ឋធ្វើសំណើ ដើម្បីជំនុំជម្រះនៅទីនោះ ។ រដ្ឋធ្វើសំណើត្រូវសន្យាថា នឹង ប្រគល់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធមកឱ្យអាជ្ញាធរកម្ពុជាវិញ ក្រោយពេលបញ្ចប់នីតិវិធីជំនុំជម្រះ ។

**កថាភាគី ៣
នីតិវិធីនៃបត្យាប័ន**

មាត្រា ៥៧៩. - ការបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវចំពោះពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័ន

គ្រប់ពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័នត្រូវតែជូនរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាតាមផ្លូវទូត ។ ពាក្យសុំនេះត្រូវមាន លិខិតបញ្ជាក់ភស្តុតាងអមជាមួយផង ។

លិខិតបញ្ជាក់ភស្តុតាងត្រូវមាន :

- ឯកសារដែលមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលគេទាមទារ
- របាយការណ៍អំពីអង្គហេតុដែលត្រូវចោទប្រកាន់លើបុគ្គលដែលគេទាមទារ
- អត្ថបទច្បាប់ដែលអនុវត្តទៅលើអំពើនោះ និងទោសដែលត្រូវទទួលរង
- លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសប្រសិនបើមាន ។

ឯកសារទាំងអស់ត្រូវចុះហត្ថលេខា បោះត្រាជាផ្លូវការ និងបិទស្រោម ហើយប្រសិនបើមិន មែនជាភាសាខ្មែរ បារាំង ឬអង់គ្លេស ត្រូវតែភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារបកប្រែជាភាសាមួយនៃ ភាសាទាំងបីនេះ ដោយមានសេចក្តីបញ្ជាក់ផង ។

មាត្រា ៥៨០. - ការបញ្ជូនពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័ន

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេសកម្ពុជាបញ្ជូនពាក្យសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័ន និងលិខិតបញ្ជាក់ភស្តុតាង ទៅរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ផ្ទៀងផ្ទាត់មើលនិយតភាពនៃពាក្យសុំ និង បញ្ជូនពាក្យនោះទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

មាត្រា ៥៨១. - ពាក្យសុំឱ្យចាប់ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

រដ្ឋធ្វើសំណើឱ្យធ្វើបត្យាប័ន អាចសុំឱ្យចាប់ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នូវបុគ្គលដែលគេទាមទារ ។
ក្នុងករណីបន្ទាន់ពាក្យសុំឱ្យចាប់ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចធ្វើមុនពាក្យសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័នដែល
មានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៥៧៩ (ការបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវចំពោះពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័ន) នៃក្រមនេះ ។
ពាក្យសុំឱ្យចាប់ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលមានគោលដៅរារាំងការគេចខ្លួនបុគ្គលដែលគេ
ទាមទារ មិនតម្រូវឱ្យគោរពទម្រង់បែបបទដោយឡែកឡើយ ។

បុគ្គលដែលត្រូវស្ថិតនៅក្រោមនីតិវិធីនៃការចាប់ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវតែបានដោះលែង
ឱ្យមានសេរីភាពឡើងវិញដោយឯកឯង ប្រសិនបើរាជរដ្ឋាភិបាលពុំបានទទួលឯកសារទាំងឡាយដូច
ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៥៧៩ (ការបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវចំពោះពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័ន) នៃក្រមនេះ
ក្នុងរយៈពេល ២ (ពីរ) ខែ គិតពីថ្ងៃចាប់ខ្លួន ទេនោះ ។

មាត្រា ៥៨២. - បញ្ហាឱ្យចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនចំពោះបុគ្គលដែលគេទាមទារ

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍នៅភ្នំពេញអាចចេញបញ្ជាឱ្យចាប់ និងឃុំខ្លួនបុគ្គលដែល
គេទាមទារ ។

បញ្ហានេះមានចុះនិទ្ទេសដូចតទៅ :

- អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលគេទាមទារ
- ការយោងនៃពាក្យសុំឱ្យចាប់ខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្នរបស់រដ្ឋបរទេស
- ឈ្មោះ និងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញបញ្ហានេះ ។

បញ្ហានេះត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងមាន
បោះត្រាផង ។

បញ្ហាឱ្យចាប់ និងឃុំខ្លួនមានអានុភាពអនុវត្តនៅលើដែនដីកម្ពុជាទាំងមូល ។

មាត្រា ៥៨៣. - ការបង្ហាញបុគ្គលដែលគេទាមទារជូនព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ច
ក្នុងករណីចាប់ខ្លួនបុគ្គលដែលគេទាមទារ ត្រូវតែនាំទៅបង្ហាញខ្លួនក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតដល់
ព្រះរាជអាជ្ញាដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងដែនដី ដែលត្រូវឱ្យដំណឹងដល់បុគ្គលនោះ អំពីបញ្ហាឱ្យចាប់
និងឃុំខ្លួន ហើយនិងទទួលចម្លើយពីបុគ្គលនេះ ។

បុគ្គលដែលគេទាមទារត្រូវផ្ទេរមកឃុំខ្លួននៅពន្ធនាគារភ្នំពេញ ។ បុគ្គលនោះអាចសុំឱ្យ
អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញស្តាប់ចម្លើយខ្លួន ។

មាត្រា ៥៨៤. - ការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ

អគ្គព្រះរាជអាជ្ញារៀបចំសំណុំរឿង ដើម្បីប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ។

មាត្រា ៥៨៥. - នីតិវិធីនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ

បុគ្គលដែលគេទាមទារ ត្រូវតែចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខសភាស៊ើបសួរ ។ បុគ្គលនេះអាចត្រូវ អមដោយមេធាវីដែលខ្លួនជ្រើសរើស ឬដែលចាត់តាំងដោយអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈមេធាវី ។

ការពិភាក្សាដេញដោលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងបន្ទប់សម្ងាត់ ។ នៅក្នុងករណីចាំបាច់ សភា ស៊ើបសួរអាចហៅរកអ្នកបកប្រែ ។

ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់បុគ្គលដែលគេទាមទារ សេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីរួចមក សភាស៊ើបសួរផ្តល់យោបល់ជាសាលដីកាដែលមាន សំអាងហេតុស្តីពីពាក្យសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័ននេះ ។

មាត្រា ៥៨៦. - យោបល់របស់សភាស៊ើបសួរ

សភាស៊ើបសួរផ្តល់យោបល់មិនយល់ព្រម ប្រសិនបើយល់ឃើញថាលក្ខខណ្ឌច្បាប់នៃបត្យាប័ន មិនត្រូវបានបំពេញទេ ។

មាត្រា ៥៨៧. - ពាក្យសុំដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំរបស់បុគ្គលដែលគេទាមទារ

បុគ្គលដែលគេទាមទារ អាចសុំឱ្យគេដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបាន ។

ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

ពាក្យសុំត្រូវដាក់ជូនសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលដែលគេ ទាមទារ សេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវី ។

មាត្រា ៥៨៨. - ការយល់ព្រមឱ្យគេធ្វើបត្យាប័ន

ប្រសិនបើបុគ្គលដែលគេទាមទារ យល់ព្រមឱ្យគេបញ្ជូនខ្លួនតាមពាក្យសុំរបស់រដ្ឋធ្វើសំណើ ក្រោយពីបានទទួលព័ត៌មានពេញលេញអំពីផលវិបាកនៃការយល់ព្រមចំពោះបត្យាប័ន សភាស៊ើបសួរ ត្រូវចុះនិទ្ទេសនេះនៅក្នុងសាលដីការរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥៨៩. - អានុភាពនៃយោបល់របស់សភាស៊ើបសួរ

កាលណាបានទៅជាស្ថាពររួចហើយ សាលដីកានៃសភាស៊ើបសួរត្រូវបានជូនដំណឹងភ្លាម ដល់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

ប្រសិនបើសភាស៊ើបសួរផ្តល់យោបល់មិនយល់ស្របទេ បត្យាប័នមិនអាចធ្វើបានដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទេ ។ បុគ្គលដែលគេទាមទារត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញភ្លាម លើកលែងតែបុគ្គលនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃសេចក្តីសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនពីរឿងផ្សេងទៀត ។

ប្រសិនបើសភាស៊ើបសួររបញ្ចេញយោបល់យល់ព្រម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌អាចបញ្ជូនរឿង
នេះទៅរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីចេញអនុក្រឹត្យបង្គាប់ឱ្យធ្វើបត្យាប័នចំពោះបុគ្គលដែលគេទាមទារនោះ ។

កាលណាបត្យាប័នត្រូវបានបង្គាប់ បុគ្គលដែលគេទាមទារត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់រដ្ឋធ្វើ
សំណើ ។ សោហ៊ុយក្នុងការធ្វើបត្យាប័នជាបន្តបន្ទាប់របស់រដ្ឋធ្វើសំណើ ។ នៅពេលដែលបុគ្គល
ដែលគេទាមទារនោះ ចាកចេញផុតពីដែនដីកម្ពុជា ក្នុងការពារត្រូវទទួលខុសត្រូវដោយរដ្ឋធ្វើសំណើ ។

ប្រសិនបើរដ្ឋធ្វើសំណើ មិនបានចាប់ផ្តើមនីតិវិធីធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍នៅក្នុងរយៈពេល ៣០
(សាមសិប) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីអនុក្រឹត្យបង្គាប់ឱ្យធ្វើបត្យាប័នទេ បុគ្គលដែលគេ
ទាមទារត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ ។

ផ្នែកទី ២

បត្យាប័នដែលស្នើសុំដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចំពោះរដ្ឋបរទេស

មាត្រា ៥៩០. - សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ

សភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ជាអង្គការតែមួយគត់ដែលមានសមត្ថកិច្ចដើម្បី
ពិចារណាលើនិយតភាពនៃបត្យាប័នដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានទទួល ។

បុគ្គលដែលត្រូវបានធ្វើបត្យាប័ន មានរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ គិតពីពេលដែល
សាមីខ្លួនមកដល់កម្ពុជា ដើម្បីលើកអំពីមោឃភាពនៃបត្យាប័ន ។

ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

មាត្រា ៥៩១. - នីតិវិធីនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ

សភាស៊ើបសួរធ្វើការសម្រេច ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់បុគ្គលដែលត្រូវបានធ្វើ
បត្យាប័ន សេចក្តីសន្និដ្ឋានសុំរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវី ។

មាត្រា ៥៩២. - អានុភាពមិនផ្អាកនៃបណ្តឹងសុំមោឃភាព

ពាក្យសុំមោឃភាពនៃបត្យាប័ន មិនផ្អាកនីតិវិធីចោទប្រកាន់ដែលកំពុងធ្វើទៅលើជនដែល
ត្រូវបានធ្វើបត្យាប័នឡើយ ។

មាត្រា ៥៩៣. - អានុភាពនៃមោឃកម្មចំពោះបត្យាប័ន

ប្រសិនបើបត្យាប័នត្រូវបានចាត់ទុកជាមោឃៈ ដោយសេចក្តីសម្រេចជាស្ថាពររបស់សភា
ស៊ើបសួរ នីតិវិធីចោទប្រកាន់ដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅត្រូវបញ្ចប់ ។ បុគ្គលដែលត្រូវបានធ្វើបត្យាប័ន
ត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ និងមានលទ្ធភាពចាកចេញដោយសេរីពីដែនដីកម្ពុជា ។

ប៉ុន្តែ លុះផុតរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព បុគ្គលដែលត្រូវបានធ្វើបត្យាប័ន អាចត្រូវបានគេចាប់ខ្លួនម្តងទៀតនៅលើដែនដីកម្ពុជា និងត្រូវជាកម្មវត្ថុនៃនីតិវិធីចោទប្រកាន់ជាថ្មីចំពោះអំពើដែលនាំឱ្យមានការធ្វើបត្យាប័នបុគ្គលនេះបាន ។

មាត្រា ៥៩៤. - ការយល់ព្រមរបស់រដ្ឋដែលបានប្រគល់អាណិកជនមកព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា កាលណាព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានទទួលបត្យាប័ននៃអាណិកជនបរទេស ហើយក្រោយមកទៀតបានទទួលពាក្យប្តឹងសុំឱ្យធ្វើបត្យាប័នពីរដ្ឋបរទេសណាមួយផ្សេង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នឹងអាចយល់ព្រមតាមពាក្យប្តឹងសុំនេះបាន ក្រោយពីបានទទួលការយល់ព្រមពីរដ្ឋដែលបានប្រគល់ អាណិកជននេះ មករាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

ប៉ុន្តែការយល់ព្រមខាងលើនេះមិនជាការចាំបាច់ទេ កាលណាអាណិកជនបរទេសនេះមាន លទ្ធភាពចាកចេញដោយសេរីពីដែនដីកម្ពុជារួចទៅហើយ ក្នុងរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ។

**ជំពូកទី ៣
ការឆ្លងកាត់**

មាត្រា ៥៩៥. - ពាក្យសុំឆ្លងកាត់
ការឆ្លងកាត់ដែនដីកម្ពុជា ដោយបុគ្គលណាម្នាក់ដែលស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃនីតិវិធីបត្យាប័ន អាចត្រូវបានអនុញ្ញាត កាលណាបត្យាប័ននេះមិនទាក់ទងនឹងបទល្មើសនយោបាយទេ ។ ពាក្យសុំ ត្រូវធ្វើតាមផ្លូវទូត ។ ពាក្យសុំត្រូវតែមានលិខិតបញ្ជាក់ភស្តុតាងបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវអមជាមួយផង។

**ជំពូកទី ៤
បទប្បញ្ញត្តិដោយឡែកស្តីពីការប្រតិបត្តិទោសមួយចំនួន**

មាត្រា ៥៩៦. - បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តទោសមួយចំនួន
ចំពោះវិវាទទាក់ទងនឹងការអនុវត្តទោស ដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការ ទទួលបណ្តឹងពីព្រះរាជអាជ្ញាតាមរយៈពាក្យសុំធម្មតា ។ អយ្យការឱ្យដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃ សវនាការ ដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

**ជំពូកទី ៥
នីតិបុគ្គល**

មាត្រា ៥៩៧. - សមត្ថកិច្ចទាក់ទងនឹងនីតិបុគ្គល

ចំពោះការចោទប្រកាន់ ការស៊ើបសួរ និងការជំនុំជម្រះបទល្មើសដែលប្រព្រឹត្តដោយនីតិបុគ្គល អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមានដូចតទៅ :

-ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងសាលាដំបូងនៃទឹកនៃខេត្តដែលមានការប្រព្រឹត្តិ បទល្មើស

-ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងសាលាដំបូងនៃទឹកនៃខេត្តដែលនីតិបុគ្គលតាំង ទីស្នាក់ការរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៥៩៨. - ការតំណាងនីតិបុគ្គលនៅចំពោះមុខតុលាការ

ការចោទប្រកាន់ត្រូវបានអនុវត្តប្រឆាំងនឹងនីតិបុគ្គល តាមរយៈអ្នកតំណាងស្របច្បាប់ក្នុង ពេលធ្វើការចោទប្រកាន់នោះ ។ អ្នកតំណាងស្របច្បាប់ តំណាងឱ្យនីតិបុគ្គលក្នុងការបំពេញ គ្រប់កិច្ចទាំងអស់នៃនីតិវិធី ។

កាលណាអ្នកតំណាងស្របច្បាប់មានធុរៈ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចស្នើសុំដល់ប្រធានសាលាដំបូង ឱ្យចាត់តាំងអាណត្តិគាហកម្មកំរិត ដើម្បីតំណាងឱ្យនីតិបុគ្គល ។

កាលណាការចោទប្រកាន់ពីបទព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបានធ្វើឡើងចំពោះអង្គហេតុផងដែរ ឬ ចំពោះអង្គហេតុទាក់ទងគ្នាប្រឆាំងនឹងនីតិបុគ្គល និងអ្នកតំណាងស្របច្បាប់នៃនីតិបុគ្គលនេះ អ្នក តំណាងស្របច្បាប់នេះ អាចស្នើសុំដល់ប្រធានសាលាដំបូងឱ្យចាត់តាំង អាណត្តិគាហកម្មកំរិតដើម្បី តំណាងនីតិបុគ្គល ។

បណ្តឹងសុំនេះ អាចធ្វើឡើងតាមរយៈពាក្យសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

មាត្រា ៥៩៩. - អត្តសញ្ញាណនៃអ្នកតំណាងរបស់នីតិបុគ្គល

បុគ្គលដែលទទួលបន្ទុកតំណាងឱ្យនីតិបុគ្គល ត្រូវតែបង្ហាញអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួនចំពោះ តុលាការដែលបានទទួលពាក្យប្តឹង ។ ការបង្ហាញអត្តសញ្ញាណនេះក៏ត្រូវធ្វើដូចគ្នាផងដែរ ក្នុងករណី ផ្លាស់ប្តូរអ្នកតំណាងស្របច្បាប់ ក្នុងពេលដំណើរការនីតិវិធី ។

មាត្រា ៦០០. - វិធានការបង្ខំដែលយកមកអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល

ក្នុងឋានៈជាអ្នកតំណាងឱ្យនីតិបុគ្គល អ្នកតំណាងនេះពុំអាចទទួលរងវិធានការបង្ខំណាមួយ បានឡើយ ក្រៅពីវិធានការដែលអាចយកមកអនុវត្តបានចំពោះសាក្សី ។

មាត្រា ៦០១. - ការដាក់នីតិបុគ្គលឱ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដាក់នីតិបុគ្គលឱ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ។ ចៅក្រម

នេះ អាចប្រកាសបាននូវកាតព្វកិច្ចដូចតទៅ :

១- ដាក់ប្រាក់ធានា ដែលមានកំណត់ចំនួនទឹកប្រាក់ ចិរវេលានៃការបង់ និងបែបបទទាំងឡាយ ។

២- មិនត្រូវអនុវត្តសកម្មភាពវិជ្ជាជីវៈមួយចំនួន ។

៣- ស្ថិតនៅក្រោមការតាមដានរបស់តុលាការ ក្នុងចិរវេលាមួយដែល មិនលើសពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។

សេចក្តីសម្រេចដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការតាមដានរបស់តុលាការ បណ្តាលឱ្យមានការចាត់តាំងអាណត្តិគាហកខាងតុលាការម្នាក់ ដែលមានបេសកកម្មត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

មាត្រា ៦០២. - ដីកាកោះ និងដីកាជូនដំណឹងដល់នីតិបុគ្គល

ដីកាកោះហៅ និងសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយ ដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនេះ ត្រូវបានបញ្ជូន និងឱ្យដំណឹងទៅនីតិបុគ្គល តាមរយៈអ្នកតំណាងស្របច្បាប់របស់នីតិបុគ្គលនោះ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចគ្នានឹងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងសម្រាប់រូបវន្តបុគ្គលដែរ ។

មាតិកាទី ២

ការធានាបង់លិខិតស្នាម ការបកស្រាយ និងការកែសម្រួលសេចក្តីសម្រេច

ជំពូកទី ១

ការធានាបង់លិខិតស្នាម

មាត្រា ៦០៣. - បទប្បញ្ញត្តិដែលអនុវត្តក្នុងករណីបាត់បង់លិខិតស្នាម

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាតិកានេះត្រូវអនុវត្តនៅក្នុងករណីមានការបំផ្លិចបំផ្លាញ ការបំបាត់ ឬការបាត់បង់លិខិតស្នាមដូចខាងក្រោម :

- សេចក្តីសម្រេចដើមរបស់តុលាការ ឬ
- លិខិតនៃនីតិវិធី ។

មាត្រា ៦០៤. - លិខិតចម្លងដែលជំនួសលិខិតដើម

ប្រសិនបើបានលិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ដែលមានបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើមដោយក្រឡាបញ្ជី ឬដោយអាជ្ញាធរមួយផ្សេងទៀត លិខិតចម្លងនោះត្រូវចាត់ទុកថាជាសេចក្តីសម្រេចដើមរបស់តុលាការ ។ អ្នកដែលមានលិខិតចម្លងដោយមានបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវ

តាមច្បាប់ដើមត្រូវតែប្រគល់លិខិតនោះ ដល់ក្រឡាបញ្ជីតាមការស្នើសុំរបស់ប្រធានតុលាការ ។
លិខិតចម្លងថ្មីមួយដែលមានបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យដល់សាមីជននោះ
ដោយក្រឡាបញ្ជី ។

ប្រសិនបើគ្មានលិខិតចម្លងដោយមានបញ្ជាក់ថា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើមទេ នោះសេចក្តី
សម្រេចថ្មីមួយត្រូវធ្វើឡើង ដោយផ្អែកទៅលើលិខិតចម្លង កំណត់ហេតុសវនាការ និងឯកសារ
ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ។

មាត្រា ៦០៥. - ការបង្កើតវិញ្ញាណូបលិខិតនៃនីតិវិធី

លិខិតនៃនីតិវិធីត្រូវបង្កើតវិញតាមលិខិតចម្លង ដែលរក្សាទុកដោយអង្គភាពនគរបាល ឬ
កងរាជអាវុធហត្ថ ភាគី អ្នកជំនាញ ក្រឡាបញ្ជី ឬបុគ្គលផ្សេងទៀត ។

ជំពូកទី ២

ការបកស្រាយ និងការកែតម្រូវសេចក្តីសម្រេច

មាត្រា ៦០៦. - សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការដែលបានប្រកាសសេចក្តីសម្រេច

គ្រប់ការលំបាកក្នុងការបកស្រាយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ត្រូវដាក់ជូនតុលាការដែល
បានប្រកាសសេចក្តីសម្រេចនោះពិនិត្យ ។

តុលាការនេះ ក៏អាចមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីធ្វើការកែតម្រូវការភ័ន្តច្រឡំខាងសម្ភារៈសុទ្ធសាធ
ដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ។ តុលាការទទួលពាក្យប្តឹងពីអយ្យការ តាមគំនិតផ្តួច
របស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឬតាមពាក្យប្តឹងរបស់ភាគី ។ អយ្យការឱ្យដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការដល់
ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ។ នៅក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ អយ្យការត្រូវឱ្យយោបល់នៅពេលសវនាការ ។

គន្ថី ១០
អន្តរប្បញ្ញត្តិ
ជំពូកទោល
អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦០៧. - លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់គុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចំពោះនាយ នគរបាលជាតិ និងនាយទាហាន នៃកងរាជអាវុធហត្ថ

នាយនគរបាលជាតិ ដែលមានវិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់ការសិក្សាស្តីពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មុនពេលក្រុមនេះចូលជាធរមាន ត្រូវទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិ ទ្វេសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវតែងតាំងជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

នាយទាហាននៃកងរាជអាវុធហត្ថ ដែលមានវិញ្ញាបនប័ត្រនៃមន្ត្រីប៉ូលីសតុលាការមុនក្រុមនេះចូលជាធរមាន ត្រូវទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិ ទ្វេសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ខាងនគរបាលយុត្តិធម៌ ហើយត្រូវតែងតាំងជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ដោយប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងការពារជាតិ និងក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

បន្ទាប់ពីក្រុមនេះចូលជាធរមាន ដើម្បីទទួលបានទ្វេសញ្ញាប័ត្រនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៦០ (មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌) នៃក្រុមនេះ ។

មាត្រា ៦០៨. - ការអនុវត្តនៅក្នុងពេលវេលា ទ្វេរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ចីរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចំពោះរឿងក្តីកំពុងចាត់ការ គឺជារយៈពេលដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ចាស់ លើកលែងបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ បទឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍ ឬបទឧក្រិដ្ឋសង្គ្រាម ។

មាត្រា ៦០៩. - ការអនុវត្តនៅក្នុងពេលវេលា ទ្វេរយៈពេលនៃបណ្តឹងឧបាស្រ័យ និងបណ្តឹងទាស់

រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដែលចេញនៅមុនក្រុមនេះចូលជាធរមាន ត្រូវគោរពតាមរយៈពេលនៃបណ្តឹងឧបាស្រ័យ និងបណ្តឹងទាស់ តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ចាស់ ។

មាត្រា ៦១០. - ការអនុវត្តនៅក្នុងពេលវេលា ទ្វេរយៈពេលនៃអាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងអាជ្ញា និងអាជ្ញាយុកាលនៃទោស

អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងអាជ្ញា និងអាជ្ញាយុកាលនៃទោស ចំពោះបទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅមុនក្រុមនេះចូលជាធរមាន ត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ចាស់ ។

កន្លឹកទី ១១
អវសានប្បញ្ញត្តិ
ជំពូកទោល
អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦១១. - និរាករណ៍នៃអត្ថបទច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីពីមុន

បទប្បញ្ញត្តិដូចតទៅនេះត្រូវទុកជានិរាករណ៍ :

- រាល់បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មុនឆ្នាំ ១៩៩២
- បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីប្រព័ន្ធតុលាការ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌសំរាប់អនុវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងសម័យអន្តរកាល ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩២
- ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ប្រកាសឱ្យប្រើដោយក្រឹត្យលេខ ២១ ក្រ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៩៣
- ព្រះរាជក្រមលេខ ០៨៩៩/០៩ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
- ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ៣៦ មាត្រា ៣៨ មាត្រា ៩០ និងមាត្រា ៩១ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១០២/០០៥ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០២

បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីនីតិវិធីនៃច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់សាលាជំរះក្តីនៃរដ្ឋកម្ពុជា ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយក្រឹត្យលេខ ០៦ ក្រ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩៣ ពុំអាចអនុវត្តចំពោះរឿងព្រហ្មទណ្ឌបានឡើយ ។

មាត្រា ៦១២.- ការអនុវត្តភ្លាមនូវក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

ក្រមនេះត្រូវអនុវត្តភ្លាម ចំពោះគ្រប់កិច្ចនីតិវិធីក្រោយក្រមនេះចូលជាធរមាន ។

ការអនុវត្តភ្លាមនូវបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមនេះ ពុំមានអានុភាពលើសុពលភាពនៃកិច្ចនីតិវិធីទាំងឡាយដែលត្រូវបានបំពេញរួចរាល់ហើយ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ចាស់ឡើយ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

ពស.០៧០ ៤.៣៧១

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ហត្ថលេខា

អង្គ ច័ន្ទវិបុល

លេខ: ៣៤៩ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៧

អគ្គលេខាធិការអង្គការរដ្ឋាភិបាល

ហ៊ុន ជិនកេន

838/240

ឧបសម្ព័ន្ធ
នីតិវិធីក្នុងការធ្វើសម្បថ

ការធ្វើសច្ចាប្រណិធាន ត្រូវដឹកនាំដោយក្រឡាបញ្ជីមួយរូប ហើយត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខវត្ថុសក្តិសិទ្ធិ នៅទីកន្លែងនៃតុលាការនីមួយៗ ។

មុននឹងចាប់ផ្តើមធ្វើសម្បថ អ្នកស្បថត្រូវអុជទៀន ធូប ឬជាចំពោះវត្ថុសក្តិសិទ្ធិដែលខ្លួនត្រូវស្បថនោះ ។ បន្ទាប់មកក្រឡាបញ្ជីត្រូវអានប្រារព្ធវាទខ្លាំងៗ ច្បាស់ៗ ឱ្យអ្នកស្បថស្តាប់ រួចអាន **ពាក្យសម្បថប្រណិធាន** ឱ្យអ្នកស្បថ ថាតាម ។

ក្រោយពីធ្វើសម្បថរួច ក្រឡាបញ្ជីត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុដែលបានឱ្យស្បថនោះ បញ្ជាក់ថា បានធ្វើត្រឹមត្រូវហើយ សេចក្តីបានចេញវាចាឱ្យស្បថយ៉ាងណា ត្រូវកត់ក្នុងកំណត់ហេតុយ៉ាងនោះផង។

ប្រារព្ធនាន

បពិត្រអស់ទេព្រក្ស អារុក្ខអារក្សអ្នកតា និងបារមីដ៏សក្តិសិទ្ធិ មានព្រះអង្គដងកើរ ព្រះអង្គ ក្រព័ល្យក ព្រះអង្គស្មេតឆ្លត្រ ព្រះអង្គចេក ព្រះអង្គចម អ្នកតាយ៉ាងមៀង អ្នកតា ក្រហមក លោកតាដំបងដែក លោកតាដំបងក្រញូង លោកយាយទេព ព្រះអង្គវិហារស្លឹក ព្រះអង្គព្រះ ជីវិតតារាយណ៍ ព្រះអង្គវត្តភ្នំខ្មែង ជាដើម សូមយាងអញ្ជើញមកធ្វើជាអធិបតី ក្នុងពិធីសម្បថនេះ ត្បិតត្បួងនេះបានឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ហើយអះអាងលើសាក្សីថាជាអ្នកបានដឹង បានឃើញ បានឮ និងបានចាំដោយផ្ទាល់ ហើយច្បាប់តម្រូវឱ្យយកអ្នកទាំងនេះ មកធ្វើជាសាក្សី ឱ្យឆ្លើយឱ្យបានទៀងត្រង់តាមពិត ។

បើអ្នកណាឆ្លើយមិនពិត តាមដែលខ្លួនបានដឹង បានឃើញ បានឮ និងបានចាំទេ សូមអស់ទេព្រក្ស អារុក្ខអារក្សអ្នកតា យាយទេព និងបារមីដ៏សក្តិសិទ្ធិ បំផ្លាញឱ្យលាញ ឱ្យស្លាប់តែហោង យ៉ាងវេទនា ដោយគ្រាប់កាំភ្លើង ខ្សែភ្លើងឆក់ រន្ទះបាញ់ ខ្លាខាំ ពស់ចឹក លុះអនាគតជាតិឱ្យព្រាត់ប្រាសឪពុកម្តាយ បងប្អូន កូនចៅ ឱ្យក្រហមរហាម ខ្សត់ទ្រព្យ រងទុក្ខវេទនា អស់ប្រាំរយជាតិ ។

បើអ្នកណាឆ្លើយឱ្យការណ៍ដោយពិតត្រង់ មិនរៀចវេរ មិនភូតកុហក មិនលំអៀង

ព្រោះជាញាតិសាលាហិត មិនសមគំនិត ព្រោះខ្លាច ព្រោះស្អប់ ព្រោះលាភសក្ការៈ ព្រោះស៊ីសំណូកទេ សូមអស់ទេព្រាក្ស អារក្សអ្នកតា យាយទេព និង បារមីដ៏សក្តិសិទ្ធិ ក្នុងលោកជួយឱ្យគេមានអាយុយឺនយូរ មានសុខភាពល្អ មានទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូរណ៍ហូរហៀរ មានញាតិជៅគោរពស្រលាញ់ រាប់អាន លុះអនាគតជាតិបានជួបតែសេចក្តីល្អ ចម្រុងចម្រើន ថ្កុំថ្កើង រុងរឿង សមដូចសេចក្តី បំណងប៉ងប្រាថ្នា កុំបីអាក់ខានឡើយ ។

ពាក្យសម្តីប្រណិធាន

ខ្ញុំសូមឆ្លើយតែការពិត ដែលខ្ញុំបានឃើញ បានឮ បានដឹង និងបានចាំផ្ទាល់ ។

បើខ្ញុំឆ្លើយមិនពិត ដោយប្រការណាមួយ សូមអស់ទេព្រាក្ស អារក្សអ្នកតា និងបារមី ដ៏សក្តិសិទ្ធិទាំងអស់ បរាមុខខ្ញុំ ឱ្យវិនាសលាញ អន្តរាយទ្រព្យសម្បត្តិ និងស្លាប់តែហោង យ៉ាងវេទនា តែបើខ្ញុំឆ្លើយពិតត្រង់ សូមទេវតាជួយឱ្យខ្ញុំ មានទ្រព្យសម្បត្តិសម្បូរណ៍ហូរហៀរ និងរស់នៅប្រកបដោយសេចក្តីសុខក្សេមក្សាន្ត ជួបជុំបងប្អូន ញាតិជៅសន្តាន ជារៀង រហូតគ្រប់ជាតិកុំបីអាក់ខានឡើយ ។

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

មាតិកាសង្ខេប

ទំព័រ

គន្ថី ១ បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ១

មាតិកាទី ១ គោលការណ៍ទូទៅ ----- ១

ជំពូកទោល គោលការណ៍ទូទៅ ----- ១

មាត្រា ១. - គោលបំណងនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ----- ១

មាត្រា ២. - បណ្តឹងអាជ្ញា និងបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ១

មាតិកាទី ២ បណ្តឹងអាជ្ញា ----- ១

ជំពូកទោល បណ្តឹងអាជ្ញា ----- ១

មាត្រា ៣. - កម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងអាជ្ញា ----- ១

មាត្រា ៤. - ការចាប់ផ្តើមដំណើរការនៃបណ្តឹងអាជ្ញាដោយអយ្យការ ----- ២

មាត្រា ៥. - ការដាក់បណ្តឹងអាជ្ញាឱ្យមានចលនាដោយជនរងគ្រោះ ----- ២

មាត្រា ៦. - ការដាក់ពាក្យប្តឹងទាមទារដោយជនរងគ្រោះ ----- ២

មាត្រា ៧. - ការរលត់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា ----- ២

មាត្រា ៨. - មូលហេតុផ្សេងទៀតនៃការរលត់បណ្តឹងអាជ្ញា ----- ៣

មាត្រា ៩. - ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលគ្មានអាជ្ញាយុកាលកំណត់ ----- ៣

មាត្រា ១០. - អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើស ----- ៣

មាត្រា ១១. - ការផ្តាច់រយៈពេលនៃអាជ្ញាយុកាល ----- ៣

មាត្រា ១២. - អាជ្ញាអស់ជំនុំ ----- ៣

មាតិកាទី ៣ បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ៤

ជំពូកទោល បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ៤

មាត្រា ១៣. - បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្យសនកម្ម ----- ៤

មាត្រា ១៤. - ការជួសជុលព្យសនកម្ម ----- ៤

មាត្រា ១៥. - ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ៤

មាត្រា ១៦. - បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរបស់សិទ្ធិវន្តនៃជនរងគ្រោះ ----- ៤

មាត្រា ១៧. - សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាខាងផ្លូវភេទ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ឬ

អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងកុមារ	៤
មាត្រា ១៨. - សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការចាប់ពង្រត់ ការជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើ	
អាជីវកម្មផ្លូវភេទ	៥
មាត្រា ១៩. - សមាគមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ពូជសាសន៍ និងការរើសអើង	៥
មាត្រា ២០. - ភាពដែលអាចទទួលយកបាននូវបណ្តឹងរបស់សមាគម	៥
មាត្រា ២១. - ចុងចម្លើយនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	៦
មាត្រា ២២. - ទំនាក់ទំនងសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ និងតុលាការរដ្ឋប្បវេណី	៦
មាត្រា ២៣. - ការប្រកាសជាមុនអំពីពិរុទ្ធភាព	៦
មាត្រា ២៤. - មរណភាពរបស់ជនជាប់ចោទ	៦
មាត្រា ២៥. - ការលះបង់ និងការដកពាក្យប្តឹងរបស់ជនរងគ្រោះ	៦
មាត្រា ២៦. - អាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	៧
កន្លឹក ២ អាជ្ញាធរទទួលបន្ទុកចោទប្រកាន់ ស៊ើបសួរ និងស៊ើបអង្កេត	៨
មាតិកា ១ អង្គការអយ្យការ	៨
ជំពូក ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	៨
មាត្រា ២៧. - តួនាទីរបស់អង្គការអយ្យការ	៨
មាត្រា ២៨. - ចៅក្រមអយ្យការ	៨
មាត្រា ២៩. - ឋានានុក្រមនៃអង្គការអយ្យការ	៨
មាត្រា ៣០. - បណ្តឹងដោយផ្ទាល់មាត់	៩
ជំពូក ២ មុខការរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល	៩
មាត្រា ៣១. - ការតំណាងនៃអង្គការអយ្យការអមតុលាការកំពូល	៩
មាត្រា ៣២. - តួនាទីរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល	៩
ជំពូក ៣ មុខការរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាឧទ្ធរណ៍	៩
មាត្រា ៣៣. - ការតំណាងនៃអង្គការអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍	៩
មាត្រា ៣៤. - តួនាទីរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍	៩
មាត្រា ៣៥. - អំណាចរបស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍	១០
ជំពូក ៤ មុខការរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាដំបូង	១០
ផ្នែក ១ អង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូង	១០

មាត្រា ៣៦. - ការតំណាងអង្គការអយ្យការអមសាលាដំបូង ----- ១០

មាត្រា ៣៧. - អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ----- ១១

មាត្រា ៣៨. - អំណាចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញារង ----- ១១

មាត្រា ៣៩. - សមត្ថកិច្ចតាមដែនដីរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ----- ១១

ផ្នែកទី ២ ការអនុវត្តបណ្តឹងអាជ្ញា ----- ១១

មាត្រា ៤០. - ជម្រើសនៃការចោទប្រកាន់ ----- ១១

មាត្រា ៤១. - ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ----- ១២

មាត្រា ៤២. - កាតព្វកិច្ចធ្វើបណ្តឹងបរិហារចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ----- ១២

មាត្រា ៤៣. - ការចោទប្រកាន់ ----- ១៣

មាត្រា ៤៤. - ការបើកការស៊ើបសួរ ----- ១៣

មាត្រា ៤៥. - ការចោទប្រកាន់ក្នុងករណីបទមជ្ឈិម ----- ១៣

មាត្រា ៤៦. - ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ----- ១៤

មាត្រា ៤៧. - ការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ----- ១៤

មាត្រា ៤៨. - នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ----- ១៤

មាត្រា ៤៩. - ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ក្នុងករណីបទលហុ ----- ១៦

មាត្រា ៥០. - បញ្ជីនៃពាក្យប្តឹង ----- ១៦

មាតិកាទី ២ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ----- ១៦

ជំពូកទី១ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ----- ១៦

មាត្រា ៥១. - ការចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការ ----- ១៦

មាត្រា ៥២. - ការបែងចែកសំណុំរឿងដោយប្រធានតុលាការ ----- ១៧

មាត្រា ៥៣. - ការដកហូតសំណុំរឿងពីចៅក្រមស៊ើបសួរ ----- ១៧

មាត្រា ៥៤. - ករណីមិនព្រមរៀបចំកិច្ចសន្យាស៊ើបសួរ ----- ១៧

មាតិកាទី ៣ សភាស៊ើបសួរ ----- ១៧

ជំពូកទី១ សភាស៊ើបសួរ ----- ១៧

មាត្រា ៥៥. - សភាពិសេសនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ----- ១៧

មាតិកាទី ៤ នគរបាលយុត្តិធម៌ ----- ១៨

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ -----	១៨
មាត្រា ៥៦. - បេសកកម្មរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៨
មាត្រា ៥៧. - សមាសភាពរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៨
មាត្រា ៥៨. - ការសម្របសម្រួលសកម្មភាពការងាររបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៨
មាត្រា ៥៩. - ការត្រួតពិនិត្យលើនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៩
ជំពូកទី ២ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៩
ផ្នែកទី ១ ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៩
មាត្រា ៦០. - មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	១៩
មាត្រា ៦១. - សញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់របស់នគរបាលយុត្តិធម៌ -----	២១
មាត្រា ៦២. - គណៈមេប្រយោគ -----	២១
មាត្រា ៦៣. - សម្បថនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	២២
ផ្នែកទី ២ កំហុសប្រព្រឹត្តក្នុងពេលអនុវត្តមុខងារ -----	២២
មាត្រា ៦៤. - នីតិវិធីខាងវិន័យ -----	២២
មាត្រា ៦៥. - ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ -----	២២
មាត្រា ៦៦. - ការហាមឃាត់មិនឱ្យបំពេញមុខងារជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	២២
ផ្នែកទី ៣ សមត្ថកិច្ចដែលដឹកនាំមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	២៣
មាត្រា ៦៧. - មណ្ឌលរដ្ឋបាលបំពេញការងារ -----	២៣
មាត្រា ៦៨. - ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី -----	២៤
មាត្រា ៦៩. - កម្មវិធាននៃការមិនគោរពវិធានសមត្ថកិច្ច -----	២៤
មាត្រា ៧០. - សេចក្តីបង្គាប់បញ្ជារបស់អាជ្ញាធរតុលាការ -----	២៤
ផ្នែកទី ៤ បេសកកម្មនៃមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	២៥
មាត្រា ៧១. - កំណត់ហេតុនៃបទល្មើស -----	២៥
មាត្រា ៧២. - កំណត់ហេតុ -----	២៥
មាត្រា ៧៣. - បញ្ជីបណ្តឹង -----	២៦
មាត្រា ៧៤. - ចំណាត់ការបន្តពីការដាក់ពាក្យប្តឹង -----	២៦
មាត្រា ៧៥. - ការបំពានលើសកម្មភាពតុលាការ -----	២៦
ជំពូកទី ៣ ការងារនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	២៦

មាត្រា ៧៦. - ការទទួលបាននូវគុណសម្បត្តិជាភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌	-----	២៦
មាត្រា ៧៧. - សម្បថរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌	-----	២៧
មាត្រា ៧៨. - បេសកកម្មរបស់ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌	-----	២៧
មាត្រា ៧៩. - កំហុសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលបំពេញមុខងារ	-----	២៧
មាត្រា ៨០. - ទណ្ឌកម្មខាងវិន័យ	-----	២៨
ជំពូកទី ៤ ការកំណត់សមត្ថកិច្ចរបស់នគរបាលជាតិ និងកងរាជអាវុធហត្ថ	-----	២៨
មាត្រា ៨១. - ការកំណត់សមត្ថកិច្ច	-----	២៨
ជំពូកទី ៥ មន្ត្រីរាជការ និងការងារសាធារណៈដទៃទៀត ដែលមាននីតិសម្បទាពិសេសសម្រាប់ពិនិត្យ បទល្មើសមួយចំនួន	-----	២៨
មាត្រា ៨២. - ការផ្តល់នីតិសម្បទាចំពោះមន្ត្រីរាជការ និងភ្នាក់ងារសាធារណៈដទៃទៀត	--	២៨
កង្វះទី ៣ ការស៊ើបអង្កេត	-----	៣០
មាតិកាទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	-----	៣០
ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	-----	៣០
មាត្រា ៨៣. - ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបអង្កេត	-----	៣០
មាត្រា ៨៤. - ភាពខុសគ្នានៃអំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទៅតាមការស៊ើបអង្កេត	--	៣០
មាតិកាទី ២ ការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង	-----	៣០
ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិ ឬបទបញ្ជីជាក់ស្តែង	-----	៣០
មាត្រា ៨៥. - អំណាចរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅក្នុងករណីស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង	-----	៣០
មាត្រា ៨៦. - និយមន័យបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង	-----	៣១
មាត្រា ៨៧. - ការចាប់ខ្លួនក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង	-----	៣១
មាត្រា ៨៨. - ការចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង	-----	៣១
ជំពូកទី ២ វិធានការស្រាវជ្រាវ	-----	៣១
មាត្រា ៨៩. - វិធានការដំបូងក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង	-----	៣១
មាត្រា ៩០. - កំណត់ហេតុលើការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ	-----	៣២
មាត្រា ៩១. - ការដែកដេរ	-----	៣២
មាត្រា ៩២. - ការបិទស្លាកបោះត្រាលើវត្ថុតាង	-----	៣៣

មាត្រា ៩៣. - កំណត់ហេតុលើការស្តាប់ចម្លើយ -----	៣៣
មាត្រា ៩៤. - បទបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួនក្នុងករណីការស៊ើបអង្កេតបទល្មើសជាក់ស្តែង -----	៣៤
មាត្រា ៩៥. - ការត្រួតពិនិត្យខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ -----	៣៤
ជំពូកទី ៣ ការឃាត់ខ្លួន -----	៣៤
មាត្រា ៩៦. - ការឃាត់ខ្លួន -----	៣៤
មាត្រា ៩៧. - កំណត់ហេតុស្តីពីការឃាត់ខ្លួន -----	៣៥
មាត្រា ៩៨. - ជំនួយរបស់មេធាវីនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន -----	៣៦
មាត្រា ៩៩. - ជំនួយរបស់គ្រូពេទ្យនៅក្នុងពេលឃាត់ខ្លួន -----	៣៦
មាត្រា ១០០. - អនីតិជនដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន -----	៣៧
មាត្រា ១០១. - បញ្ជីនៃការឃាត់ខ្លួន -----	៣៧
មាត្រា ១០២. - កំណត់ហេតុសរុបនៃការឃាត់ខ្លួន -----	៣៧
ជំពូកទី ៤ ការបញ្ជូនខ្លួន -----	៣៨
មាត្រា ១០៣. - ការបញ្ជូនខ្លួនបុគ្គលដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួន -----	៣៨
មាត្រា ១០៤. - រយៈពេលនៃការបញ្ជូនខ្លួន -----	៣៨
ជំពូកទី ៥ វិធានទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង -----	៣៩
មាត្រា ១០៥. - ការហាមឃាត់មិនឱ្យស្តាប់ដោយឯកឯង ជាអាទិ៍ -----	៣៩
មាត្រា ១០៦. - ចិរវេលានៃការស៊ើបអង្កេតករណីជាក់ស្តែង -----	៣៩
មាត្រា ១០៧. - ការបញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅព្រះរាជអាជ្ញា -----	៣៩
មាត្រា ១០៨. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះនៅក្នុងកំណត់ហេតុ -----	៣៩
មាត្រា ១០៩. - មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ -----	៤០
មាត្រា ១១០. - អំណាចធ្វើមូលវិចារណ៍របស់ចៅក្រម -----	៤០
មាតិកាទី ៣ ការស៊ើបអង្កេតបឋម -----	៤០
ជំពូកទី ១ ការស៊ើបអង្កេតបឋម -----	៤០
មាត្រា ១១១. - ការបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម -----	៤០
មាត្រា ១១២. - វិធានដែលអនុវត្តចំពោះការស៊ើបអង្កេតបឋម -----	៤០
មាត្រា ១១៣. - ការផែករេរ -----	៤០
មាត្រា ១១៤. - ការបញ្ជាឱ្យចូលខ្លួន ការស៊ើបអង្កេតបឋម -----	៤២

មាត្រា ១១៥. - កំណត់ហេតុស្រង់ចម្លើយ ការស៊ើបអង្កេតបឋម-----	៤២
មាត្រា ១១៦. - ការឃាត់ខ្លួនជនជាប់សង្ស័យ -----	៤២
មាត្រា ១១៧. - មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ -----	៤២
មាត្រា ១១៨. - អំណាចធ្វើមូលវិចារណ៍របស់ចៅក្រម -----	៤៣
មាតិកាទី ៤ ការប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ្ញាណូបត្ថម្ភនៃការស៊ើបអង្កេត ---	៤៣
ជំពូកទី ១ ការប្រគល់ឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ្ញាណូបត្ថម្ភនៃការស៊ើបអង្កេត --	៤៣
មាត្រា ១១៩. - អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចបង្គាប់ឱ្យប្រគល់វត្ថុជូនម្ចាស់ដើមវិញ -----	៤៣
មាត្រា ១២០. - ការប្រគល់វត្ថុដែលរឹបអូសជូនម្ចាស់ដើមវិញ -----	៤៤
កថាខណ្ឌ ៤ ការស៊ើបសួរ -----	៤៥
មាតិកាទី ១ ចៅក្រមស៊ើបសួរ -----	៤៥
ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ -----	៤៥
មាត្រា ១២១. - ការសម្ងាត់នៃការស៊ើបសួរ-----	៤៥
មាត្រា ១២២. - ការបើកការស៊ើបសួរ -----	៤៥
មាត្រា ១២៣. - សមត្ថកិច្ចដែនដី -----	៤៥
មាត្រា ១២៤. - ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ -----	៤៦
មាត្រា ១២៥. - វិសាលភាពនៃការប្តឹង -----	៤៦
មាត្រា ១២៦. - ការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ-----	៤៧
មាត្រា ១២៧. - ការស៊ើបសួរដាក់បន្ទុក និងដោះបន្ទុក -----	៤៧
មាត្រា ១២៨. - ជំនួយរបស់ក្រឡាបញ្ជី -----	៤៧
មាត្រា ១២៩. - មុខងាររបស់ក្រឡាបញ្ជី -----	៤៧
មាត្រា ១៣០. - ការចុះដល់ទីកន្លែងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី -----	៤៧
មាត្រា ១៣១. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស -----	៤៨
មាត្រា ១៣២. - ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា -----	៤៨
មាត្រា ១៣៣. - ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយជនត្រូវចោទ -----	៤៨
មាត្រា ១៣៤. - ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី -----	៤៩
មាត្រា ១៣៥. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា -----	៤៩
មាត្រា ១៣៦. - វត្តមានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ចំពោះកិច្ចស៊ើបសួរ -----	៤៩

មាត្រា ១៣៧. - ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមផ្លូវអន្តរាគមន៍	៤៩
មាត្រា ១៣៨. - បណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	៥០
មាត្រា ១៣៩. - ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា	៥០
មាត្រា ១៤០. - ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក	៥០
មាត្រា ១៤១. - បណ្តឹងដោយបំពាន ឬបណ្តឹងដោយអូសបន្លាយពេលវេលា	៥១
មាត្រា ១៤២. - បណ្តឹងឱ្យជួសជុលការខូចខាត	៥១
ជំពូកទី ២ ការស្រាវជ្រាវរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	៥២
ផ្នែកទី ១ ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ	៥២
មាត្រា ១៤៣. - ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ	៥២
មាត្រា ១៤៤. - ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ	៥២
ផ្នែកទី ២ ការស្តាប់ចម្លើយជនត្រូវចោទ	៥៣
មាត្រា ១៤៥. - វត្តមានរបស់មេធាវីក្នុងពេលសួរចម្លើយ	៥៣
មាត្រា ១៤៦. - សំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	៥៣
មាត្រា ១៤៧. - ការពិភាក្សាដេញដោល	៥៣
មាត្រា ១៤៨. - រយៈពេលអប្បបរមាសម្រាប់ការសួរចម្លើយ	៥៤
មាត្រា ១៤៩. - សិទ្ធិការពារខ្លួនរបស់ជនត្រូវចោទ	៥៤
ផ្នែកទី ៣ ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	៥៤
មាត្រា ១៥០. - ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	៥៤
មាត្រា ១៥១. - សំណួរដោយមានការអនុញ្ញាតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ	៥៥
មាត្រា ១៥២. - ការពិភាក្សាដេញដោល ឬការសួរតទល់	៥៥
ផ្នែកទី ៤ ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី	៥៥
មាត្រា ១៥៣. - ការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី	៥៥
មាត្រា ១៥៤. - សម្បថរបស់សាក្សី	៥៥
មាត្រា ១៥៥. - ជំនួយរបស់អ្នកបកប្រែ	៥៦
មាត្រា ១៥៦. - សាក្សីដែលអនុញ្ញាតឱ្យរួចពីសម្បថ	៥៦
មាត្រា ១៥៧. - ភាពគ្មានលទ្ធភាពស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីមួយចំនួន	៥៦
មាត្រា ១៥៨. - ការចុះទៅដល់លំនៅឋានរបស់សាក្សី	៥៦

ផ្នែកទី ៥ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង -----	៥៦
មាត្រា ១៥៩. - វិធានអនុវត្តចំពោះការឆែកឆេរ -----	៥៦
មាត្រា ១៦០. - ការបិទស្នាក់បោះត្រាលើវត្ថុតាង -----	៥៧
មាត្រា ១៦១. - ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក ឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ- -----	៥៧
ផ្នែកទី ៦ កោសលវិធី -----	៥៨
មាត្រា ១៦២. - ភាពចាំបាច់នៃការធ្វើកោសលវិធី -----	៥៨
មាត្រា ១៦៣. - បញ្ជីថ្នាក់ជាតិនៃអ្នកជំនាញ -----	៥៨
មាត្រា ១៦៤. - ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញដែលមិនស្ថិតក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ -----	៥៨
មាត្រា ១៦៥. - ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ -----	៥៩
មាត្រា ១៦៦. - ការត្រួតពិនិត្យបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ - -----	៥៩
មាត្រា ១៦៧. - កិច្ចដែលចាំបាច់សម្រាប់ការបំពេញបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញ --- -----	៥៩
មាត្រា ១៦៨. - របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ -----	៦០
មាត្រា ១៦៩. - ការចាត់តាំងអ្នកជំនាញច្រើនរូប -----	៦០
មាត្រា ១៧០. - ការជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសន្និដ្ឋាននៃកោសលវិធី -----	៦០
មាត្រា ១៧១. - សោហ៊ុយសម្រាប់ធ្វើកោសលវិធី -----	៦១
ផ្នែកទី ៧ ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ -----	៦១
មាត្រា ១៧២. - ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ ជាអាទិ៍ ដែលបង្គាប់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ -- -----	៦១
ផ្នែកទី ៨ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស -----	៦២
មាត្រា ១៧៣. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស -----	៦២
មាត្រា ១៧៤. - អត្ថន័យនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស -----	៦២
មាត្រា ១៧៥. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដែលចេញឱ្យចៅក្រមម្នាក់ទៀត -----	៦៣
មាត្រា ១៧៦. - ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសចេញឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	៦៣
មាត្រា ១៧៧. - ការប្រតិបត្តិដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ - -----	៦៣
មាត្រា ១៧៨. - កំណត់ហេតុស្តីពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យ -----	៦៣
មាត្រា ១៧៩. - វិធានទាក់ទងនឹងការស្តាប់ចម្លើយដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌-----	៦៣
មាត្រា ១៨០. - ការស្តាប់ចម្លើយដែលពុំអាចធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ - -----	៦៤

មាត្រា ១៨១. - ការរែករេរ និងការចាប់យក ដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌ -----	៦៤
មាត្រា ១៨២. - ការឃាត់ខ្លួននៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស -----	៦៤
មាត្រា ១៨៣. - ការស្តាប់ទូរស័ព្ទ ជាអាទិ៍នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស -	៦៥
មាត្រា ១៨៤. - កំណត់ហេតុកសាងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ -----	៦៥
ជំពូកទី ៣ វិធានការនិរន្តរយ -----	៦៥
ផ្នែកទី ១ ដីកា -----	៦៥
មាត្រា ១៨៥. - ការចេញដីកា -----	៦៥
ផ្នែកទី ២ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន -----	៦៥
មាត្រា ១៨៦. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន -----	៦៥
មាត្រា ១៨៧. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន -----	៦៥
មាត្រា ១៨៨. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន -----	៦៦
ផ្នែកទី ៣ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន -----	៦៦
មាត្រា ១៨៩. - ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ -----	៦៦
មាត្រា ១៩០. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន -----	៦៦
មាត្រា ១៩១. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន -----	៦៦
មាត្រា ១៩២. - ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន -----	៦៧
មាត្រា ១៩៣. - ការបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន -----	៦៧
មាត្រា ១៩៤. - ការគិតបញ្ចូលចំណេញនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៦៧
ផ្នែកទី ៤ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន -----	៦៧
មាត្រា ១៩៥. - ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ -----	៦៧
មាត្រា ១៩៦. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន -----	៦៨
មាត្រា ១៩៧. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន និងយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា -----	៦៨
មាត្រា ១៩៨. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន -----	៦៨
មាត្រា ១៩៩. - ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន -----	៦៨
មាត្រា ២០០. - ការផ្សព្វផ្សាយជាអន្តរជាតិនូវដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន -----	៦៩
មាត្រា ២០១. - ការបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន -----	៦៩

មាត្រា ២០២. - ការគិតបញ្ចូលថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៦៩
ផ្នែកទី ៥ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៧០
មាត្រា ២០៣. - គោលការណ៍នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៧០
មាត្រា ២០៤. - ករណីនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៧០
មាត្រា ២០៥. - មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៧០
មាត្រា ២០៦. - កំណត់សំគាល់របស់ជនត្រូវចោទ និងការប្រាប់ហេតុផលនៃដីកា -	៧០
មាត្រា ២០៧. - ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៧១
មាត្រា ២០៨. - ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ -----	៧១
មាត្រា ២០៩. - ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈិម -----	៧១
មាត្រា ២១០. - ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅក្នុងករណីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំង មនុស្សជាតិ ជាអាទិ៍-----	៧១
មាត្រា ២១១. - ការពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៧២
មាត្រា ២១២. - សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងអនីតិជនមានអាយុតិចជាង ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ-----	៧២
មាត្រា ២១៣. - ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋទាក់ទងនឹងអនីតិជន មានអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ -----	៧២
មាត្រា ២១៤. - ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងបទមជ្ឈិមទាក់ទងនឹងអនីតិជន មានអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ -----	៧២
មាត្រា ២១៥. - ការដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ -	៧៣
មាត្រា ២១៦. - ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ តាមបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ---	៧៣
មាត្រា ២១៧. - ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ តាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ----	៧៣
មាត្រា ២១៨. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ -----	៧៤
ផ្នែកទី ៦ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន -----	៧៤
មាត្រា ២១៩. - ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ-----	៧៤
មាត្រា ២២០. - និយមន័យដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន -----	៧៤
មាត្រា ២២១. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន -----	៧៥
មាត្រា ២២២. - ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន -----	៧៥

ផ្នែកទី ៧ ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ----- ៧៥

មាត្រា ២២៣. - កាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ----- ៧៥

មាត្រា ២២៤. - ការមិនអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចំពោះអនីតិជនមាន
    អាយុក្រោម ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ----- ៧៦

មាត្រា ២២៥. - ការប្រគល់បង្គាប់ដៃ ----- ៧៦

មាត្រា ២២៦. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យដាក់ក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ----- ៧៧

មាត្រា ២២៧. - ការកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយឯកឯង ដោយចៅក្រម
    ស៊ើបសួរ ----- ៧៧

មាត្រា ២២៨. - បណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា - ៧៧

មាត្រា ២២៩. - បណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយជនត្រូវចោទ - ៧៨

មាត្រា ២៣០. - ការគេចវេះរបស់ជនត្រូវចោទ ពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវ
    តុលាការ ----- ៧៨

ជំពូកទី ៤ ការកោះហៅ និងការជូនដំណឹង ----- ៧៩

ផ្នែកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ ----- ៧៩

មាត្រា ២៣១. - រយៈពេលរួម ----- ៧៩

មាត្រា ២៣២. - របៀបកោះហៅ ----- ៧៩

មាត្រា ២៣៣. - ការកោះហៅជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួន ----- ៧៩

មាត្រា ២៣៤. - ការកោះហៅមេធាវី----- ៧៩

មាត្រា ២៣៥. - និទ្ទេសនៃការកោះហៅនៅក្នុងសំណុំរឿង ----- ៨០

មាត្រា ២៣៦. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់មេធាវី ----- ៨០

មាត្រា ២៣៧. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ព្រះរាជអាជ្ញា----- ៨០

មាត្រា ២៣៨. - ការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចដល់ជនត្រូវចោទ ----- ៨០

មាត្រា ២៣៩. - ការប្រគល់ដីកាកោះហៅ ឬដីកាផ្សេងៗទៀត ----- ៨១

ផ្នែកទី ២ វិធានដោយឡែក ----- ៨១

មាត្រា ២៤០. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ច នៅក្នុងកំណត់ហេតុរបស់ចៅក្រម
    ស៊ើបសួរ----- ៨១

មាត្រា ២៤១. - ហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុនៃការចូលខ្លួនជាលើកដំបូង ----- ៨១

មាត្រា ២៤២. - វិធានសម្រាប់សរសេរកំណត់ហេតុ ----- ៨១

មាត្រា ២៤៣. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចលើដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ -- ៨២

មាត្រា ២៤៤. - ដីការបញ្ជូនលិខិត ----- ៨៣

មាត្រា ២៤៥. - បណ្តឹងធ្វើឡើងដោយមេធាវី ----- ៨៣

ជំពូកទី ៥ ការបិទការស៊ើបសួរ ----- ៨៣

មាត្រា ២៤៦. - ដីការសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ----- ៨៣

មាត្រា ២៤៧. - ដីការដំណោះស្រាយ ----- ៨៤

មាត្រា ២៤៨. - ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ ----- ៨៤

មាត្រា ២៤៩. - សេចក្តីសម្រេចនៃដីការដំណោះស្រាយទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ----- ៨៤

មាត្រា ២៥០. - ការបញ្ជូនដើម្បីបើកសវនាការជំនុំជម្រះ ----- ៨៥

មាត្រា ២៥១. - ការបើកការស៊ើបសួរជាថ្មីលើបន្ទុកថ្មីទៀត ----- ៨៥

ជំពូកទី ៦ មោឃភាពនៃការស៊ើបសួរ ----- ៨៥

មាត្រា ២៥២. - មោឃភាពនៃការមិនគោរពវិធានបញ្ញត្តិ ----- ៨៥

មាត្រា ២៥៣. - ការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ ----- ៨៦

មាត្រា ២៥៤. - ការលះបង់ដោយភាគីណាមួយក្នុងការទាមទារមោឃភាព ----- ៨៦

មាត្រា ២៥៥. - ការបន្តការស៊ើបសួរក្នុងករណីមានបណ្តឹងមកសភាស៊ើបសួរ ----- ៨៧

មាត្រា ២៥៦. - ការលុបលាងមោឃភាពដោយដីការដំណោះស្រាយ ----- ៨៧

មាតិកាទី ២ សភាស៊ើបសួរ ----- ៨៧

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ ----- ៨៧

មាត្រា ២៥៧. - បញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងពាក្យសុំ ----- ៨៧

មាត្រា ២៥៨. - ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ ----- ៨៧

មាត្រា ២៥៩. - ការពិគ្រោះសំណុំរឿង និងសារណា ----- ៨៨

មាត្រា ២៦០. - ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ----- ៨៨

មាត្រា ២៦១. - ការពិនិត្យលើនិយ័តភាពនៃនីតិវិធី ----- ៨៩

មាត្រា ២៦២. - កិច្ចនៃការស៊ើបសួរបន្ថែម ----- ៨៩

មាត្រា ២៦៣. - ការពន្លាត ការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យ ដល់បទល្មើសដែល

ទាក់ទងគ្នា -----	៩០
មាត្រា ២៦៤. - ការពន្លាតការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យរហូតដល់បុគ្គលផ្សេងទៀត -	៩០
មាត្រា ២៦៥. - ការបើកជាថ្មីនូវការស៊ើបសួរលើបន្ទុកថ្មីទៀត -----	៩០
ជំពូកទី ២ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ -----	៩០
មាត្រា ២៦៦. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយ អគ្គ ព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាឧទ្ធរណ៍ និងព្រះរាជអាជ្ញា -----	៩០
មាត្រា ២៦៧. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយជនត្រូវចោទ -	៩១
មាត្រា ២៦៨. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី -----	៩១
មាត្រា ២៦៩. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាបដីសេធមិនប្រគល់វត្ថុដែលវិបល្លាសទៅម្ចាស់ ដើមវិញ -----	៩២
មាត្រា ២៧០. - រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍ -----	៩២
មាត្រា ២៧១. - សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ -----	៩២
មាត្រា ២៧២. - ទម្រង់នៃការប្រកាសប្តឹងឧទ្ធរណ៍ -----	៩៣
មាត្រា ២៧៣. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ -----	៩៣
មាត្រា ២៧៤. - សំណុំរឿងបង្ការការពារ -----	៩៣
មាត្រា ២៧៥. - ការបន្តការស៊ើបសួរក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ -----	៩៣
មាត្រា ២៧៦. - ការដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំឱ្យមានសេរីភាព -----	៩៤
មាត្រា ២៧៧. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ -----	៩៤
ជំពូកទី ៣ ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៩៤
មាត្រា ២៧៨. - សាលដីកាដែលសម្រេចលើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន -----	៩៤
ជំពូកទី ៤ មោឃភាព -----	៩៥
មាត្រា ២៧៩. - ភាពដែលមិនអាចទទួលយកបាននៃពាក្យប្តឹងសុំមោឃកម្ម -----	៩៥
មាត្រា ២៨០. - អានុភាពនៃមោឃកម្ម -----	៩៥
មាត្រា ២៨១. - ផលវិបាកនៃមោឃកម្ម -----	៩៥
មាត្រា ២៨២. - អំណាចបន្តការស៊ើបសួរដោយសភាស៊ើបសួរ -----	៩៥
ជំពូកទី ៥ អំណាចផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ -----	៩៦

មាត្រា ២៨៣. - អំណាចរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ	៩៦
មាត្រា ២៨៤. - តារាងរាយនាមនៃរឿងក្តី	៩៦
មាត្រា ២៨៥. - អធិការកិច្ចនៃមន្ទីរស៊ើបសួរ	៩៦
មាត្រា ២៨៦. - បណ្តឹងសុំបិទសំណុំរឿង	៩៦
កន្លែង ៥ អំពីសាលក្រម	៩៨
មាតិកាទី ១ សាលក្រមសាលាដំបូង	៩៨
ជំពូកទី ១ សមត្ថកិច្ច និងការផ្តល់ទៅតុលាការ	៩៨
ផ្នែកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ	៩៨
មាត្រា ២៨៧. - ការរៀបចំតាមផែនដីរបស់តុលាការ	៩៨
មាត្រា ២៨៨. - វិសមិតភាពរវាងមុខងារផ្សេងៗ របស់ចៅក្រម	៩៨
ផ្នែកទី ២ សមត្ថកិច្ចសម្ភារៈ និងសមត្ថកិច្ចដំណើរ	៩៨
មាត្រា ២៨៩. - សមត្ថកិច្ចរបស់សាលាដំបូង	៩៨
មាត្រា ២៩០. - វិវាទសមត្ថកិច្ចរវាងសាលាដំបូង	៩៨
ផ្នែកទី ៣ ការផ្តល់ទៅតុលាការ	៩៩
មាត្រា ២៩១. - របៀបប្តឹងទៅតុលាការ	៩៩
មាត្រា ២៩២. - ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ	១០០
មាត្រា ២៩៣. - រយៈពេលរួម	១០០
មាត្រា ២៩៤. - ការកោះហៅភាគីឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការតាមដីកាបញ្ជូន ឬតាមសាលដីកាបញ្ជូន	១០០
មាត្រា ២៩៥. - ការកោះហៅភាគីតាមដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់	១០១
មាត្រា ២៩៦. - ការកោះហៅភាគីនៅក្នុងករណីចូលបង្ហាញខ្លួនភ្លាម	១០១
មាត្រា ២៩៧. - ការកោះហៅសាក្សី	១០១
មាត្រា ២៩៨. - ការកោះហៅសាក្សីតាមរយៈជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	១០២
មាត្រា ២៩៩. - ការបញ្ជូននីតិវិធី	១០២
ជំពូកទី ២ ការចូលខ្លួនរបស់ភាគី	១០២
ផ្នែកទី ១ ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ	១០២
មាត្រា ៣០០. - ការចូលខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ	១០២

មាត្រា ៣០១. - ជំនួយរបស់មេធាវី ----- ១០២

មាត្រា ៣០២. - ការបង្ហាញខ្លួនដោយសេរីរបស់ជនជាប់ចោទ----- ១០២

មាត្រា ៣០៣. - ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទដោយមានកងកម្លាំងអម----- ១០៣

មាត្រា ៣០៤. - នីតិវិធីនៃការបង្ហាញខ្លួនភ្លាម ----- ១០៣

មាត្រា ៣០៥. - ការបង្ហាញខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ តាមដីកាបញ្ជូន ឬសាលដីកា
បញ្ជូន ----- ១០៤

មាត្រា ៣០៦. - ការដោះលែងជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ ឱ្យមានសេរីភាពដោយ
ឯកឯង ----- ១០៥

មាត្រា ៣០៧. - បណ្តឹងសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ - ១០៥

មាត្រា ៣០៨. - ការដាក់ឱ្យនៅជាប់ឃុំ រហូតដល់ផុតរយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់
ព្រះរាជអាជ្ញា ----- ១០៥

មាត្រា ៣០៩. - ជនជាប់ចោទដែលពុំអាចចូលបង្ហាញខ្លួន ----- ១០៥

មាត្រា ៣១០. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនដែលសម្រេចដោយតុលាការ ----- ១០៦

ផ្នែកទី ២ ការចូលខ្លួនរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ១០៦

មាត្រា ៣១១. - ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងពេលសវនាការ --- ១០៦

មាត្រា ៣១២. - វិសមិតភាពរវាងឋានៈជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងឋានៈជាសាក្សី - ១០៧

មាត្រា ៣១៣. - ជំនួយ និងការតំណាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ១០៧

ផ្នែកទី ៣ ការចូលខ្លួនរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១០៧

មាត្រា ៣១៤. - ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១០៧

ផ្នែកទី ៤ ការចូលខ្លួនរបស់សាក្សី ----- ១០៧

មាត្រា ៣១៥. - ការចូលបង្ហាញខ្លួនរបស់សាក្សី ----- ១០៧

ជំពូកទី ៣ ការពិភាក្សាដេញដោល ----- ១០៨

ផ្នែកទី ១ សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងការដឹកនាំសវនាការ ----- ១០៨

មាត្រា ៣១៦. - សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចពិភាក្សា
ដេញដោល ----- ១០៨

មាត្រា ៣១៧. - ការប្រកាសសាលក្រម ----- ១០៨

មាត្រា ៣១៨. - ការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់នៃសវនាការ ----- ១០៨

មាត្រា	៣១៩.	- ការពិនិត្យមើលសំណុំរឿង -----	១០៨
មាត្រា	៣២០.	- បទល្មើសដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលសវនាការ -----	១០៩
ផ្នែកទី ២	វិធាននៃភស្តុតាង	-----	១០៩
មាត្រា	៣២១.	- ការវាយតម្លៃលើភស្តុតាងដោយតុលាការ -----	១០៩
ផ្នែកទី ៣	ដំណើរការនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល	-----	១០៩
មាត្រា	៣២២.	- វិធានទាក់ទងនឹងភាគីដែលមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការ -----	១០៩
មាត្រា	៣២៣.	- វិវាទកម្មស្តីពីនិយតភាពនៃការកោះហៅ -----	១១០
មាត្រា	៣២៤.	- ការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សីដែលមិនត្រូវបានកោះហៅ -----	១១០
មាត្រា	៣២៥.	- ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ -----	១១០
មាត្រា	៣២៦.	- ការស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគី -----	១១១
មាត្រា	៣២៧.	- ការជំទាស់ទៅនឹងការស្តាប់ចម្លើយរបស់សាក្សី -----	១១១
មាត្រា	៣២៨.	- ការស្ស៊ីបរបស់សាក្សី -----	១១១
មាត្រា	៣២៩.	- អ្នកប្តឹងបរិហារ -----	១១១
មាត្រា	៣៣០.	- ជំនួយ និងសម្បថរបស់អ្នកបកប្រែ -----	១១២
មាត្រា	៣៣១.	- ជនគ ថ្លង់ -----	១១២
មាត្រា	៣៣២.	- ការបង្ហាញវត្តមាន -----	១១២
មាត្រា	៣៣៣.	- ការស្វែងរកការពិតក្នុងករណីអវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ -----	១១២
មាត្រា	៣៣៤.	- ការដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរហូតដល់បិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ---	១១២
មាត្រា	៣៣៥.	- សិទ្ធិនិយាយស្តីរបស់ភាគីបន្ទាប់ពីចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល --	១១៣
មាត្រា	៣៣៦.	- ពាក្យប្តឹងសុំដោយផ្ទាល់មាត់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា -----	១១៣
មាត្រា	៣៣៧.	- ការពិភាក្សាសម្រេចរបស់តុលាការ -----	១១៣
មាត្រា	៣៣៨.	- ការចុះដល់កន្លែងរបស់តុលាការ -----	១១៣
មាត្រា	៣៣៩.	- ព័ត៌មានបន្ថែមដែលបង្គាប់ដោយតុលាការ -----	១១៤
មាត្រា	៣៤០.	- រឿងក្តីដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យចាត់ការបន្ត -----	១១៤
មាត្រា	៣៤១.	- ការសរសេរកំណត់ហេតុសវនាការ -----	១១៤
ផ្នែកទី ៤	អញ្ញត្រកម្ម	-----	១១៥
មាត្រា	៣៤២.	- សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការក្នុងរឿងអញ្ញត្រកម្ម -----	១១៥

មាត្រា ៣៤៣. - បញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំ និងការបង្ខំមិនទាន់សម្រេច	-----	១១៥
មាត្រា ៣៤៤. - ការបង្ហាញអញ្ញត្រកម្ម	-----	១១៥
មាត្រា ៣៤៥. - ការទទួលបញ្ជាបន្ទាន់បង្ខំ	-----	១១៥
មាត្រា ៣៤៦. - ការជំនុំជម្រះលើអញ្ញត្រកម្ម	-----	១១៦
ជំពូកទី ៤ សេចក្តីសម្រេច	-----	១១៦
ផ្នែកទី ១ ការប្រកាសសាលក្រម	-----	១១៦
មាត្រា ៣៤៧. - ការប្រកាសសាលក្រម	-----	១១៦
មាត្រា ៣៤៨. - ដែនកំណត់នៃការប្តឹងទៅតុលាការចំពោះអង្គហេតុ	-----	១១៦
មាត្រា ៣៤៩. - ដែននៃការប្តឹងទៅតុលាការចំពោះបុគ្គល	-----	១១៧
មាត្រា ៣៥០. - ការប្រកាសពីពិរុទ្ធភាព	-----	១១៧
មាត្រា ៣៥១. - អវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ	-----	១១៧
មាត្រា ៣៥២. - ការបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	-----	១១៧
មាត្រា ៣៥៣. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន និងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនចេញដោយតុលាការ	-----	១១៧
មាត្រា ៣៥៤. - ការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យក	-----	១១៨
មាត្រា ៣៥៥. - ការសម្រេចអំពីប្រយោជន៍ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី	-----	១១៨
មាត្រា ៣៥៦. - អវត្តមានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសវនាការ	-----	១១៨
មាត្រា ៣៥៧. - ការសរសេរសាលក្រម : ផ្នែកសំអាងហេតុ និងផ្នែកសម្រេច	-----	១១៩
មាត្រា ៣៥៨. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើសាលក្រម	-----	១១៩
មាត្រា ៣៥៩. - ការប្រកាសសាលក្រមនៅក្នុងសវនាការសាធារណៈ	-----	១២០
ផ្នែកទី ២ ប្រភេទនៃសាលក្រម	-----	១២០
មាត្រា ៣៦០. - សាលក្រមចំពោះមុខ	-----	១២០
មាត្រា ៣៦១. - សាលក្រមដែលត្រូវចាត់ទុកថាចំពោះមុខ	-----	១២០
មាត្រា ៣៦២. - សាលក្រមកំបាំងមុខ	-----	១២០
មាត្រា ៣៦៣. - សាលក្រមដែលចេញចំពោះដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	-----	១២១
មាត្រា ៣៦៤. - សាលក្រមដែលចេញចំពោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី	-----	១២១
ផ្នែកទី ៣ បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ	-----	១២១
មាត្រា ៣៦៥. - បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខ	-----	១២១

មាត្រា ៣៦៦. - ទម្រង់ និងភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងទាស់ ----- ១២២
 មាត្រា ៣៦៧. - បញ្ជីបណ្តឹងទាស់ ----- ១២២
 មាត្រា ៣៦៨. - រយៈពេលសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងទាស់ ----- ១២២
 មាត្រា ៣៦៩. - បណ្តឹងទាស់កម្រិតចំពោះសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ----- ១២២
 មាត្រា ៣៧០. - អានុភាពនៃបណ្តឹងទាស់ ----- ១២២
 មាត្រា ៣៧១. - សាលក្រមសម្រេចលើបណ្តឹងទាស់ ----- ១២៣
 មាត្រា ៣៧២. - បណ្តឹងទាស់ដែលធ្វើឡើងដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬអ្នកទទួល
 ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១២៣

មាតិកា ២ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសាលក្រម ----- ១២៤

ជំពូក ១ សមត្ថកិច្ចរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៤

មាត្រា ៣៧៣. - សមត្ថកិច្ចរបស់សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៤
 មាត្រា ៣៧៤. - អនុបវាទនៃចៅក្រមមួយចំនួន ----- ១២៤

ជំពូក ២ ភាពដែលអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៤

មាត្រា ៣៧៥. - បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៤
 មាត្រា ៣៧៦. - ទម្រង់នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹង
 រដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១២៤
 មាត្រា ៣៧៧. - ការប្រកាសបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយពិរុទ្ធជនដែលជាប់ឃុំ ----- ១២៥
 មាត្រា ៣៧៨. - អ្នកប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជាអនក្ខរជន ----- ១២៥
 មាត្រា ៣៧៩. - ទម្រង់នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ----- ១២៥
 មាត្រា ៣៨០. - ការបើកពិនិត្យមើលបញ្ជីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៥
 មាត្រា ៣៨១. - រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា --- ១២៥
 មាត្រា ៣៨២. - រយៈពេលប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ពិរុទ្ធជន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួល
 ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១២៦
 មាត្រា ៣៨៣. - រយៈពេលបន្ថែមសម្រាប់ធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ : បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឧប្បត្តិហេតុ
 ----- ១២៦
 មាត្រា ៣៨៤. - រយៈពេលធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងករណីមានការឃុំខ្លួន របស់ព្រះរាជអាជ្ញា
 និង ជនជាប់ចោទ ----- ១២៦

មាត្រា ៣៨៥. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះសាលក្រមចាត់របៀប ----- ១២៦

ជំពូកទី ៣ នីតិវិធីនៃចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍----- ១២៦

មាត្រា ៣៨៦. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៦

មាត្រា ៣៨៧. - ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងរយៈពេលជំនុំជម្រះ --- ១២៧

មាត្រា ៣៨៨. - ការជូនដំណឹង និងដីកាកោះហៅឱ្យចូលមកក្នុងសវនាការ ----- ១២៧

មាត្រា ៣៨៩. - ការផ្ទេរជនជាប់ចោទដែលជាប់ឃុំ ----- ១២៧

មាត្រា ៣៩០. - របាយការណ៍ឧទ្ធរណ៍ ----- ១២៨

មាត្រា ៣៩១. - ការបើកពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងការប្រគល់សារណា ----- ១២៨

មាត្រា ៣៩២. - សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល និងភាពជាសម្ងាត់នៃការពិភាក្សា
ដេញដោល ----- ១២៨

មាត្រា ៣៩៣. - ការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទ ----- ១២៨

មាត្រា ៣៩៤. - ការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី អ្នកជំនាញ
សាក្សី ----- ១២៨

មាត្រា ៣៩៥. - លំដាប់លំដោយនៃការនិយាយ ----- ១២៩

មាត្រា ៣៩៦. - ការពន្យាតដល់សាលាឧទ្ធរណ៍នូវវិធានដែលអនុវត្តចំពោះសាលាដំបូង -- ១២៩

ជំពូកទី ៤ អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍----- ១២៩

មាត្រា ៣៩៧. - អានុភាពផ្ទេរនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍----- ១២៩

មាត្រា ៣៩៨. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការអនុវត្តសាលក្រម ----- ១២៩

មាត្រា ៣៩៩. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍តែពីជនជាប់ចោទប៉ុណ្ណោះ ----- ១២៩

មាត្រា ៤០០. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា - ១៣០

មាត្រា ៤០១. - ការកំណត់ប្រភេទគតិយុត្តនៃអង្គហេតុជាថ្មីដោយសាលាឧទ្ធរណ៍ -- ១៣០

មាត្រា ៤០២. - អានុភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬរបស់អ្នកទទួល
ខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១៣០

មាត្រា ៤០៣. - ទម្រង់ និងហត្ថលេខាលើសាលដីកា----- ១៣០

មាត្រា ៤០៤. - បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលមិនអាចទទួលយកបាន ----- ១៣១

មាត្រា ៤០៥. - ការបដិសេធសាលក្រម----- ១៣១

មាត្រា ៤០៦. - សិទ្ធិលើកមកជាសំអាងរបស់សាលាឧទ្ធរណ៍ ----- ១៣១

មាត្រា ៤០៧. - ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ឬដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនចេញដោយសាលាឧទ្ធរណ៍- ១៣១

មាត្រា ៤០៨. - ប្រភេទនៃសាលដីកា----- ១៣២

ជំពូកទី ៥ បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាចេញដោយកំណែមុខ ----- ១៣២

មាត្រា ៤០៩. - បណ្តឹងទាស់ចំពោះសាលដីកាកំណែមុខ ----- ១៣២

មាត្រា ៤១០. - ទម្រង់នៃបណ្តឹងទាស់ ----- ១៣២

មាត្រា ៤១១. - បញ្ជីនៃបណ្តឹងទាស់ ----- ១៣៣

មាត្រា ៤១២. - រយៈពេលនៃបណ្តឹងទាស់ ----- ១៣៣

មាត្រា ៤១៣. - បណ្តឹងទាស់ដែលកម្រិតចំពោះសេចក្តីសម្រេចផ្នែករដ្ឋប្បវេណី---- ១៣៣

មាត្រា ៤១៤. - បណ្តឹងទាស់ចំពោះសេចក្តីសម្រេចផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ឬរដ្ឋប្បវេណី នៃសាលដីកា ----- ១៣៣

មាត្រា ៤១៥. - សាលដីកាចេញតាមបណ្តឹងទាស់ ----- ១៣៣

មាត្រា ៤១៦. - បណ្តឹងទាស់ធ្វើឡើងដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី : រយៈពេល ទម្រង់ ការតំណាង----- ១៣៤

កន្លឹកទី ៦ តុលាការកំពូល ----- ១៣៥

មាតិកាទី ១ បណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៥

ជំពូកទី៧ បណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៥

មាត្រា ៤១៧. - សេចក្តីសម្រេចដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៥

មាត្រា ៤១៨. - បុគ្គលដែលអាចធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៥

មាត្រា ៤១៩. - មូលហេតុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៥

មាត្រា ៤២០. - រយៈពេលដើម្បីធ្វើបណ្តឹងសាទុក្ខ----- ១៣៦

មាត្រា ៤២១. - បណ្តឹងសាទុក្ខចំពោះសាលដីកាចាត់របៀប ----- ១៣៦

មាត្រា ៤២២. - ទម្រង់នៃការប្រកាសបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៦

មាត្រា ៤២៣. - ការចុះហត្ថលេខាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៣៧

មាត្រា ៤២៤. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅតុលាការកំពូល----- ១៣៧

មាត្រា ៤២៥. - ការចុះបញ្ជីនៃសំណុំរឿងនៅតុលាការកំពូល ----- ១៣៧

មាត្រា ៤២៦. - ការតាំងមេធាវី ----- ១៣៧

មាត្រា ៤២៧. - រយៈពេលសម្រាប់សរសេរសារណា ----- ១៣៧

មាត្រា ៤២៨. - ការដាក់សំណុំរឿងជូនពិនិត្យ ----- ១៣៨
 មាត្រា ៤២៩. - ការពន្យាររយៈពេលនៃការសរសេរសារណា ----- ១៣៨
 មាត្រា ៤៣០. - ការចាត់តាំងចៅក្រមរបាយការណ៍ ----- ១៣៨
 មាត្រា ៤៣១. - ការសរសេររបាយការណ៍ ----- ១៣៨
 មាត្រា ៤៣២. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយ
 លក្ខណ៍អក្សរ ----- ១៣៨
 មាត្រា ៤៣៣. - ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការចំពោះភាគី----- ១៣៨
 មាត្រា ៤៣៤. - សាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ----- ១៣៩
 មាត្រា ៤៣៥. - អានុភាពបង្កង់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៤០
 មាត្រា ៤៣៦. - សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាគតិយុត្ត ----- ១៤០
 មាត្រា ៤៣៧. - ការបោះបង់ចោលបណ្តឹងសាទុក្ខ ----- ១៤០
 មាត្រា ៤៣៨. - រយៈពេលសម្រាប់សម្រេចសេចក្តី ----- ១៤០
 មាត្រា ៤៣៩. - ជំពូកនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូល ----- ១៤០
 មាត្រា ៤៤០. - ការបដិសេធដោយគ្មានបង្វិលសំណុំរឿង ----- ១៤១
 មាត្រា ៤៤១. - ការបដិសេធដោយមានការបង្វិលសំណុំរឿង ----- ១៤១
 មាត្រា ៤៤២. - សាលដីកាជំនុំជម្រះពេញអង្គ ----- ១៤១

មាតិកាទី ២ បណ្តឹងសើសើរឡើងក្តី ----- ១៤២

ជំពូកទី១ បណ្តឹងសើសើរឡើងក្តី ----- ១៤២

មាត្រា ៤៤៣. - បណ្តឹងសើសើរ ----- ១៤២
 មាត្រា ៤៤៤. - បណ្តឹងសើសើរក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ----- ១៤២
 មាត្រា ៤៤៥. - ករណីបើកការសើសើរឡើងក្តី ----- ១៤២
 មាត្រា ៤៤៦. - បុគ្គលដែលអាចប្តឹងសើសើរឡើងក្តី ----- ១៤២
 មាត្រា ៤៤៧. - ការចុះបញ្ជីបណ្តឹងសើសើរ និងការបើកពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ----- ១៤៣
 មាត្រា ៤៤៨. - នីតិវិធីសើសើរ : រយៈពេល ----- ១៤៣
 មាត្រា ៤៤៩. - សេចក្តីសម្រេចបង្កង់ការអនុវត្តទោស ----- ១៤៣
 មាត្រា ៤៥០. - ការបញ្ជូនបណ្តឹងសើសើរទៅតុលាការកំពូល ----- ១៤៣
 មាត្រា ៤៥១. - ការជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ និងសាធារណភាពនៃកិច្ចពិភាក្សា

ដេញដោល -----	១៤៣
មាត្រា ៤៥២. - ការស្រាវជ្រាវបន្ថែម -----	១៤៤
មាត្រា ៤៥៣. - ការសំអាងហេតុចំពោះសាលដីកា -----	១៤៤
មាត្រា ៤៥៤. - សេចក្តីសម្រេចផ្អាកការអនុវត្តទណ្ឌកម្ម -----	១៤៤
មាត្រា ៤៥៥. - ផលវិបាកនៃការអនុគ្រោះទោស និងការលើកលែងទោសជាទូទៅតាម បណ្តឹងសើរើ -----	១៤៤
កន្លឹក ៧ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ ដីកាកោះហៅ និងដីកាជូនដំណឹង -----	១៤៥
មាតិកា ១ ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ -----	១៤៥
ជំពូកទោល ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ -----	១៤៥
មាត្រា ៤៥៦. - ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ : ទម្រង់ -----	១៤៥
មាត្រា ៤៥៧. - រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ផ្ទាល់ និងការបង្គាប់ឱ្យចូលបង្ហាញខ្លួន -----	១៤៥
មាត្រា ៤៥៨. - ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា --	១៤៥
មាត្រា ៤៥៩. - ការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ដោយអាជ្ញាសាលា --	១៤៦
មាត្រា ៤៦០. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់ជនជាប់ចោទ --	១៤៦
មាត្រា ៤៦១. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាក្នុងករណីជនជាប់ចោទ អវត្តមាន -----	១៤៦
មាត្រា ៤៦២. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ -	១៤៦
មាត្រា ៤៦៣. - របៀបផ្សេងទៀតនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះផ្ទាល់ --	១៤៧
មាត្រា ៤៦៤. - ជនជាប់ចោទគ្មានលំនៅឋាន ឬគ្មានទីសំណាក់ដែលគេស្គាល់ ----	១៤៧
មាតិកា ២ ដីកាកោះហៅជំនុំជម្រះសវនាការ -----	១៤៧
ជំពូកទោល ដីកាកោះហៅជំនុំជម្រះសវនាការ -----	១៤៧
មាត្រា ៤៦៥. - ទម្រង់នៃដីកាកោះហៅឱ្យចូលសវនាការ -----	១៤៧
មាត្រា ៤៦៦. - រយៈពេលដែលត្រូវគោរពរវាងដីកាកោះហៅ និងការបង្គាប់ឱ្យចូល បង្ហាញខ្លួន -----	១៤៨
មាត្រា ៤៦៧. - ដីកាកោះហៅដែលប្រគល់ឱ្យដោយផ្ទាល់ដៃដោយព្រះរាជអាជ្ញា ---	១៤៨
មាត្រា ៤៦៨. - ដីកាកោះហៅដែលប្រគល់ដោយផ្ទាល់ដៃដោយអាជ្ញាសាលា -----	១៤៨

- មាត្រា ៤៦៩. - ការប្រគល់ចុងដីកាហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់ជនជាប់ចោទ ----- ១៤៩
- មាត្រា ៤៧០. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាក្នុងករណីអវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទ----- ១៤៩
- មាត្រា ៤៧១. - ការប្រគល់ចុងដីកាកោះហៅដោយអាជ្ញាសាលាដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ - ១៤៩
- មាត្រា ៤៧២. - របៀបផ្សេងទៀតនៃការប្រគល់ដីកាកោះហៅ ----- ១៥០
- មាត្រា ៤៧៣. - ជនជាប់ចោទគ្មានលំនៅឋាន និងគ្មានទីសំណាក់ដែលគេស្គាល់ --- ១៥០
- មាត្រា ៤៧៤. - ឯកសារភ្ជាប់ទៅនឹងចុងដីកាកោះហៅ ----- ១៥០

មាតិកាទី ៣ ដីកាកោះហៅជនក្រៅពីជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ ----- ១៥០

ជំពូកទី១ ដីកាកោះហៅជនក្រៅពីជនជាប់ចោទឱ្យចូលសវនាការ ----- ១៥០

- មាត្រា ៤៧៥. - ដីកាកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ----- ១៥០
- មាត្រា ៤៧៦. - ដីកាកោះហៅជនរងគ្រោះ ----- ១៥១
- មាត្រា ៤៧៧. - ដីកាកោះហៅសាក្សី ----- ១៥១
- មាត្រា ៤៧៨. - ដីកាកោះហៅអ្នកជំនាញ----- ១៥២
- មាត្រា ៤៧៩. - ដីកាកោះហៅអ្នកបកប្រែ ----- ១៥២
- មាត្រា ៤៨០. - ដីកាកោះហៅអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី ----- ១៥២
- មាត្រា ៤៨១. - បទប្បញ្ញត្តិរួម ----- ១៥៣

មាតិកាទី ៤ ដីកាឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ----- ១៥៣

ជំពូកទី១ ដីកាឱ្យដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ----- ១៥៣

- មាត្រា ៤៨២. - កម្មវត្ថុនៃដីកាឱ្យដំណឹង----- ១៥៣
- មាត្រា ៤៨៣. - និទ្ទេសដែលត្រូវចុះលើដីកាឱ្យដំណឹង----- ១៥៣
- មាត្រា ៤៨៤. - ការជូនដំណឹងដែលធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ----- ១៥៣
- មាត្រា ៤៨៥. - ការជូនដំណឹងដែលធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាសាលា ----- ១៥៤
- មាត្រា ៤៨៦. - ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេច ជូនដល់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធដោយអាជ្ញាសាលា ----- ១៥៤
- មាត្រា ៤៨៧. - ករណីអវត្តមាននៃភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ ----- ១៥៤
- មាត្រា ៤៨៨. - ការប្រគល់លិខិតចម្លងនៃសេចក្តីសម្រេចដល់មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ -- ១៥៤
- មាត្រា ៤៨៩. - របៀបផ្សេងទៀតនៃការជូនដំណឹង ----- ១៥៥

មាត្រា ៥០៩. - អធិការកិច្ចពន្ធនាគារ -----	១៦០
មាត្រា ៥១០. - ការសន្ទនារបស់ជនជាប់ឃុំជាមួយនឹងមេធាវីរបស់ខ្លួន -----	១៦០
មាត្រា ៥១១. - ការផ្តល់ដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងករណីមានឧប្បត្តិហេតុធ្ងន់ធ្ងរ --	១៦០
ជំពូកទី ២ ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ -----	១៦១
មាត្រា ៥១២. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងគំនិតមារយាទ -----	១៦១
មាត្រា ៥១៣. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងចិរវេលានៃទោសដែលត្រូវបានទទួលរួចរាល់ហើយ -	១៦១
មាត្រា ៥១៤. - អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចសម្រាប់ផ្តល់ការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ --	១៦១
មាត្រា ៥១៥. - យោបល់របស់គណៈកម្មការជាតិ-----	១៦២
មាត្រា ៥១៦. - សេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ -----	១៦២
មាត្រា ៥១៧. - បែបបទនៃការអនុវត្ត និងលក្ខខណ្ឌនៃការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ -	១៦២
មាត្រា ៥១៨. - ការដកហូតសេចក្តីសម្រេច -----	១៦៣
មាត្រា ៥១៩. - ការចាប់ខ្លួនទណ្ឌិតដែលត្រូវបានដោះលែង -----	១៦៣
មាត្រា ៥២០. - ការដកហូតការដោះលែងដោយមានលក្ខខណ្ឌ -----	១៦៣
មាត្រា ៥២១. - ផលវិបាកនៃការមិនដកហូត -----	១៦៣
មាត្រា ៥២២. - ប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ -----	១៦៣
មាតិកាទី ៣ ការបង្ខំដល់រូបកាយ -----	១៦៤
ជំពូកទី ៣ ការបង្ខំដល់រូបកាយ -----	១៦៤
មាត្រា ៥២៣. - ករណីអនុវត្តការបង្ខំដល់រូបកាយ -----	១៦៤
មាត្រា ៥២៤. - ការអនុវត្តដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់ -----	១៦៤
មាត្រា ៥២៥. - ការបង្ខំដល់រូបកាយក្នុងករណីមិនបង់ប្រាក់ពិន័យ ឬប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី -	១៦៤
មាត្រា ៥២៦. - បញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន -----	១៦៤
មាត្រា ៥២៧. - ការតវ៉ានឹងបញ្ជាឱ្យបង្ខំ និងឱ្យឃុំខ្លួន -----	១៦៥
មាត្រា ៥២៨. - ការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ -----	១៦៥
មាត្រា ៥២៩. - លក្ខខណ្ឌដូចគ្នាទៅនឹងការដាក់ពន្ធនាគារ -----	១៦៦
មាត្រា ៥៣០. - ចិរវេលានៃការបង្ខំដល់រូបកាយ -----	១៦៦
មាត្រា ៥៣១. - ការរួចខ្លួនពីការបង្ខំដល់រូបកាយ -----	១៦៦
មាត្រា ៥៣២. - ភាពនៅតែមិនរួចពីបំណុលដដែល -----	១៦៧

ប្រកាស ៥៣៣. - ការបង្កើតលំហូរកាយតាមពាក្យប្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី	----	១៦៧
មាតិកាទី ៤ ការផ្តល់ និងការមាននីតិសម្បទាឡើងវិញ	-----	១៦៧
ជំពូកទី ១ ការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញតាមផ្នែកតុលាការ	-----	១៦៧
ប្រកាស ៥៣៤. - សាលាជម្រះក្តីដែលមានសមត្ថកិច្ចប្រកាសការផ្តល់ឱ្យមាននីតិសម្បទាឡើងវិញ	-----	១៦៧
ប្រកាស ៥៣៥. - លក្ខខណ្ឌលើរយៈពេលទាក់ទងនឹងពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញ	-----	១៦៨
ប្រកាស ៥៣៦. - ការផ្តល់ភស្តុតាងចាំបាច់	-----	១៦៨
ប្រកាស ៥៣៧. - ទម្រង់នៃពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញ	-----	១៦៨
ប្រកាស ៥៣៨. - ការបញ្ជូនសំណុំរឿងដោយព្រះរាជអាជ្ញាជូនអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា	-----	១៦៨
ប្រកាស ៥៣៩. - នីតិវិធីនៅចំពោះមុខសាលាឧទ្ធរណ៍	-----	១៦៩
ប្រកាស ៥៤០. - ការបដិសេធពាក្យសុំឱ្យមានការផ្តល់នីតិសម្បទាឡើងវិញ	-----	១៦៩
ជំពូកទី ២ ការមាននីតិសម្បទាឡើងវិញដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់	-----	១៦៩
ប្រកាស ៥៤១. - ការមាននីតិសម្បទាឡើងវិញដោយពេញលក្ខណៈច្បាប់	-----	១៦៩
មាតិកាទី ៥ បញ្ជីផ្ទេរលទ្ធផល	-----	១៧០
ជំពូកទី ១ បញ្ជីផ្ទេរលទ្ធផល	-----	១៧០
ប្រកាស ៥៤២. - ការគ្រប់គ្រងសលាកបត្រផ្តន្ទាទោសនៃបញ្ជីផ្តោលទោស	-----	១៧០
ប្រកាស ៥៤៣. - និទ្ទេសទាក់ទងនឹងអត្តសញ្ញាណ	-----	១៧១
ប្រកាស ៥៤៤. - ព័ត៌មាននៃបញ្ជីផ្តោលទោស	-----	១៧១
ប្រកាស ៥៤៥. - ព័ត៌មាននៃបញ្ជីផ្តោលទោសទាក់ទងនឹងនីតិបុគ្គល	-----	១៧១
ប្រកាស ៥៤៦. - ការចេញព្រឹត្តិបត្រ	-----	១៧១
ប្រកាស ៥៤៧. - ព្រឹត្តិបត្រលេខ ១	-----	១៧២
ប្រកាស ៥៤៨. - ព្រឹត្តិបត្រលេខ ២	-----	១៧២
ប្រកាស ៥៤៩. - ព្រឹត្តិបត្រលេខ ៣	-----	១៧២
ប្រកាស ៥៥០. - ការប្រព្រឹត្តទៅនៃបញ្ជីផ្តោលទោស : ប្រកាស	-----	១៧៣
ប្រកាស ៥៥១. - ការកែតម្រូវបញ្ជីផ្តោលទោស	-----	១៧៣
ប្រកាស ៥៥២. - អានុភាពនៃការទទួលបាននីតិសម្បទាឡើងវិញ	-----	១៧៣

មាតិកាទី ៦ ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី ----- ១៧៣

ជំពូកទី ១ ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី ----- ១៧៣

មាត្រា ៥៥៣. - ប្រាក់ប្រដាប់ក្តី ----- ១៧៣

មាត្រា ៥៥៤. - ប្រាក់ពន្ធនៃនីតិវិធី ----- ១៧៣

កថាខណ្ឌ ៩ នីតិវិធីដោយឡែក ----- ១៧៤

មាតិកាទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងបុគ្គល ----- ១៧៤

ជំពូកទី ១ ចៅក្រម ----- ១៧៤

ផ្នែកទី ១ ការដកខ្លួនដោយឯកឯង ----- ១៧៤

មាត្រា ៥៥៥. - មូលហេតុត្រឹមត្រូវនៃការដកខ្លួន ----- ១៧៤

ផ្នែកទី ២ បទប្បញ្ញត្តិចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៤

មាត្រា ៥៥៦. - មូលហេតុនៃការប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៤

មាត្រា ៥៥៧. - ពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៥

មាត្រា ៥៥៨. - អ្នកទទួលពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៥

មាត្រា ៥៥៩. - ការជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៥

មាត្រា ៥៦០. - របាយការណ៍របស់ចៅក្រមពាក់ព័ន្ធនឹងការប្តឹងដិតចិត្ត ----- ១៧៥

មាត្រា ៥៦១. - ការពិនិត្យពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៦

មាត្រា ៥៦២. - សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យប្តឹងដិតចិត្តចៅក្រមអាសនៈ ----- ១៧៦

មាត្រា ៥៦៣. - កិច្ចដែលត្រូវបានបំពេញមុនពេលជូនដំណឹងអំពីពាក្យប្តឹង ----- ១៧៦

មាត្រា ៥៦៤. - ពាក្យប្តឹងចំពោះចៅក្រមច្រើនរូប ----- ១៧៦

មាត្រា ៥៦៥. - ការប្តឹងដិតចិត្តប្រធានតុលាការកំពូលមិនឱ្យជំនុំជម្រះ ----- ១៧៦

ជំពូកទី ២ បត្យាប័ន ----- ១៧៧

ផ្នែកទី ១ បត្យាប័នដែលស្នើសុំដោយរដ្ឋបរទេស ----- ១៧៧

កថាខណ្ឌ ១ បត្យាប័ន ----- ១៧៧

មាត្រា ៥៦៦. - បត្យាប័ននៃអាណិកជនបរទេសលើដែនដី ----- ១៧៧

មាត្រា ៥៦៧. - សន្និសីទ និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ----- ១៧៧

មាត្រា ៥៦៨. - និយមន័យ : រដ្ឋធ្វើសំណើ បុគ្គលដែលគេទាមទារ ----- ១៧៧

កថាខណ្ឌ ២ លក្ខខណ្ឌនៃបត្យាប័ន ----- ១៧៧

មាត្រា ៥៦៩. - លក្ខខណ្ឌនៃបត្យាប័នទាក់ទងនឹងអំពើ	-----	១៧៧
មាត្រា ៥៧០. - ករណីនៃការប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តិបទល្មើស និងការសមគំនិត	----	១៧៨
មាត្រា ៥៧១. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងទោសពន្ធនាគារ	-----	១៧៨
មាត្រា ៥៧២. - លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងទីកន្លែងប្រព្រឹត្តិបទល្មើស	-----	១៧៨
មាត្រា ៥៧៣. - អំពើដែលមានលក្ខណៈនយោបាយ	-----	១៧៩
មាត្រា ៥៧៤. - អំពើដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តលើដែនដី និងដែលត្រូវបានជំនុំជម្រះ ជាស្ថាពររួចហើយ	-----	១៧៩
មាត្រា ៥៧៥. - ការរលត់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា	-----	១៧៩
មាត្រា ៥៧៦. - ពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័នជាច្រើនទាក់ទងនឹងបុគ្គលតែម្នាក់	-----	១៧៩
មាត្រា ៥៧៧. - លក្ខខណ្ឌធ្វើបត្យាប័នទាក់ទងនឹងពាក្យសុំ	-----	១៧៩
មាត្រា ៥៧៨. - ការព្យួរបត្យាប័ន	-----	១៨០
កថាភាគទី ៣ នីតិវិធីនៃបត្យាប័ន	-----	១៨០
មាត្រា ៥៧៩. - ការបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវចំពោះពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័ន	-----	១៨០
មាត្រា ៥៨០. - ការបញ្ជូនពាក្យសុំធ្វើបត្យាប័ន	-----	១៨០
មាត្រា ៥៨១. - ពាក្យសុំឱ្យចាប់ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន	-----	១៨០
មាត្រា ៥៨២. - បញ្ជាឱ្យចាប់ខ្លួន និងឃុំខ្លួនចំពោះបុគ្គលដែលគេទាមទារ	----	១៨១
មាត្រា ៥៨៣. - ការបង្ហាញបុគ្គលដែលគេទាមទារ ជូនព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ដែលមានសមត្ថកិច្ច	-----	១៨១
មាត្រា ៥៨៤. - ការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ	-----	១៨១
មាត្រា ៥៨៥. - នីតិវិធីនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ	-----	១៨២
មាត្រា ៥៨៦. - យោបល់របស់សភាស៊ើបសួរ	-----	១៨២
មាត្រា ៥៨៧. - ពាក្យសុំដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំរបស់បុគ្គលដែលគេទាមទារ	--	១៨២
មាត្រា ៥៨៨. - ការយល់ព្រមឱ្យធ្វើបត្យាប័ន	-----	១៨២
មាត្រា ៥៨៩. - អានុភាពនៃយោបល់របស់សភាស៊ើបសួរ	-----	១៨២
ផ្នែកទី ២ បត្យាប័នដែលស្នើសុំដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចំពោះរដ្ឋបរទេស	-----	១៨៣
មាត្រា ៥៩០. - សមត្ថកិច្ចរបស់សភាស៊ើបសួរ	-----	១៨៣
មាត្រា ៥៩១. - នីតិវិធីនៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរ	-----	១៨៣

មាត្រា ៥៩២. - អានុភាពមិនផ្អាកនៃបណ្តឹងសុំមោឃភាព	-----	១៨៣
មាត្រា ៥៩៣. - អានុភាពនៃមោឃកម្មចំពោះបត្យាប័ន	-----	១៨៣
មាត្រា ៥៩៤. - ការយល់ព្រមរបស់រដ្ឋដែលបានប្រគល់អាណិកជនមកព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា	-----	១៨៤
ជំពូកទី ៣ ការឆ្លងកាត់	-----	១៨៤
មាត្រា ៥៩៥. - ពាក្យសុំឆ្លងកាត់	-----	១៨៤
ជំពូកទី ៤ បទប្បញ្ញត្តិដោយឡែកស្តីពីការប្រតិបត្តិទោសមួយចំនួន	-----	១៨៤
មាត្រា ៥៩៦. - បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តទោសមួយចំនួន	-----	១៨៤
ជំពូកទី ៥ នីតិបុគ្គល	-----	១៨៤
មាត្រា ៥៩៧. - សមត្ថកិច្ចទាក់ទងនឹងនីតិបុគ្គល	-----	១៨៤
មាត្រា ៥៩៨. - ការតំណាងនីតិបុគ្គលនៅចំពោះមុខតុលាការ	-----	១៨៥
មាត្រា ៥៩៩. - អត្តសញ្ញាណនៃអ្នកតំណាងរបស់នីតិបុគ្គល	-----	១៨៥
មាត្រា ៦០០. - វិធានការបង្ខំដែលយកមកអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល	-----	១៨៥
មាត្រា ៦០១. - ការដាក់នីតិបុគ្គលឱ្យស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ	----	១៨៥
មាត្រា ៦០២. - ដីកាកោះ និងដីកាជូនដំណឹងដល់នីតិបុគ្គល	-----	១៨៦
មាតិកាទី ២ ការធានាបង្កប់លិខិតស្នាម ការបកស្រាយ និងការកែតម្រូវសេចក្តីសម្រេច	-----	១៨៦
ជំពូកទី ១ ការធានាបង្កប់លិខិតស្នាម	-----	១៨៦
មាត្រា ៦០៣. - បទប្បញ្ញត្តិដែលអនុវត្តក្នុងករណីបាត់បង់លិខិតស្នាម	-----	១៨៦
មាត្រា ៦០៤. - លិខិតចម្លងដែលជំនួសលិខិតដើម	-----	១៨៦
មាត្រា ៦០៥. - ការបង្កើតវិញនូវលិខិតនៃនីតិវិធី	-----	១៨៧
ជំពូកទី ២ ការបកស្រាយ និងការកែតម្រូវសេចក្តីសម្រេច	-----	១៨៧
មាត្រា ៦០៦. - សមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការដែលបានប្រកាសសេចក្តីសម្រេច	-----	១៨៧
កថាខណ្ឌ ១០ អន្តរប្បញ្ញត្តិ	-----	១៨៨
ជំពូកទី ១ អន្តរប្បញ្ញត្តិ	-----	១៨៨
មាត្រា ៦០៧. - លក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់គុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចំពោះនាយនគរបាល ជាតិ និងនាយទាហាន នៃកងរាជអាវុធហត្ថ	-----	១៨៨
មាត្រា ៦០៨. - ការអនុវត្តនៅក្នុងពេលវេលា នូវរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន	-----	១៨៨

មាត្រា ៦០៩. - ការអនុវត្តនៅក្នុងពេលវេលា ទ្វេរយៈពេលនៃបណ្តឹងឧបសគ្គ និងបណ្តឹង ទាស់ -----	១៨៨
មាត្រា ៦១០. - ការអនុវត្តនៅក្នុងពេលវេលា ទ្វេរវិធានស្តីពីអាជ្ញាយុកាលនៃបណ្តឹងអាជ្ញា និង អាជ្ញាយុកាលនៃទោស -----	១៨៨
គន្ថី ១១ អវសានប្បញ្ញត្តិ -----	១៨៩
ជំពូកទោល អវសានប្បញ្ញត្តិ -----	១៨៩
មាត្រា ៦១១. - និរាករណ៍នៃអត្ថបទច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីពីមុន -----	១៨៩
មាត្រា ៦១២. - ការអនុវត្តភាសាទ្វេក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ -----	១៩០
ឧបសម្ព័ន្ធ -----	១៩១